דבר

העתונות הכללית של הפועלים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ו', י"ג בטבת תשל"ה, 27 בדצמבר 1974 ● גליון 15173

היום 16 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" ● המחיר 2.50 ל"י.

היום ב„דבר"

מעצבי המדיניות הסוציאלית נפגשים עם מצפה רמון ● בטחון: כמה זה די? שואל א. קושניר ● על כוח האמת וכוח השקר כותב א. מגד ● הערפול של קיסינג'ר – ח. אשד ● עברית לא קשה שפה – אומר ח. איזק ● המסע לשחרור קאפוצ'י – ד. רובינשטיין ● לא על האש"ל לבדו – כותב א.ל. אבנרי ● ד. הורוביץ מספר על לידתו של בנק ישראל ● פצצת זמן בקמפוס? – י. מיכלסקי ● בפיתוח הפתחה דן י.ד. צדקוני ● ימים ולילות

„אל על" ביטלה טיסותיה וקירקעה כל מטוסיה

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר" לענייני תעופה

הנהלת „אל-על" הודיעה אמש לאחר חצות, כי אין באפשרות החברה לקיים את לוח הטיסות הסדיר של מטוסיה ובעקבות זאת הופסקה הפעלת צי המטוסים שלה.

הודעה זו באה לאחר שוועד עובדי התחזוקה של „אל-על" לא הודיע עד אמש בתגובה, תוך כדי האולטימטום שניתן לאנשי התחזוקה על ידי שר התחבורה, על הפסקת השביתה והורה לסדרי עבודה התקינים.

בהודעת הנהלת „אל-על" נאמר, כי מטוסי החברה יופעלו מחדש אך ורק לאחר שיובטחו התנאים הנאותים להפעלתם הסדירה.

הנהלה נערכה במשך הופסקה הי- אחורנה לאפשרות של התפתחות מצב, שבו לא תוכל להפעיל את מטוסיה, בראשה להבטחת סידורי הטסה לנוסעים, על ידי שריון מקומות בשבילם בחברות תעופה זרות. מחלקת ההזמנות של „אל-על" בסניף ישראל וכן התחנה בנמל התעופה בן-גוריון מודיעות לכל הנוסעים על סידורי הטיסה שנעשו בשבילם.

חברת „אל-על" הבטיחה הטסת מטענים על ידי הסדרים לביצוע טיסות מיוחדות של חברות זרות.

יש להניח, כי במסגרת הפעולה להפסקת טיסותיה של „אל-על" יקורקעו כל 13 המטוסים של החברה. תחילה יקורקעו המטוסים הנמצאים בלוד. כן ניתנו הוראות לכל מטוסי „אל-על" הנמצאים בחו"ל לחזור מיד לישראל.

חברת „לופטהאנזה" הטיסה היום 100 נוסעים של „אל-על" מגרמניה לישראל ובשבת תטיס נוספים מישראל לחו"ל.

כן חברה „אל-על" בשוט מטען מהגב דיסי. 8 מיגדל בחברת תעופה אמריקאית. בשוט זה יגיע הבוקר לישראל וכן ביום יוכל תיצרת תקלאית להחיל. הכסוב יכול לשאת 40 טונות מטען בכל טיסה.

דיוות לשר התחבורה

שר התחבורה, גד יעקבי, נפגש אמש עם מנכ"ל „אל-על" כדיווח לו על הערכות החברה לקראת האפשרות של הפסקת טיסותיה. בפגישה זו אישר שר התחבורה, כי ההחלטה משלפים טיסות וקיצוב. כזכור, אסרה ההלכה זו, כי בתנאים שנוצרו עקב שביתת האחזקה, אין ביכולתה של „אל-על" לקיים באורח סדיר את פעולתה והיא תפסיק את טיסותיה עד אשר יוחזרו כחוק התנאים שיאפשרו זאת.

העובדים: אין כוח אדם

שובתי התחזוקה במשיכים לטעון, כי אין הם שובתים שביתת האטה וכי הם ממשיכים לעבוד כרגיל. לטענתם היא, כי המשובצים נובעים מלוח טיסות צפוף של החברה וכוח אדם בלתי מספיק לעבודה. טענה זו מוכחשת הנהלת „אל-על" בתוקף.

הנזק 2 מיליון ל"י ליום

הנזק הכספי שנגרם ל„אל-על" כתוצאה מהשיבושים של עובדי (המשך בעמוד 2, טור 3)

גמסי מונה שר מלחמה

קאהיר (י. ס.). — הנשיא סאדאת מינה אמש בתפקיד את גנראל מוחמד גמסי לשר-המלחמה והמפקד הכוחות המזויינים, במקומו של פילדמרשל אחמד איסמעיל, שמת כתוצאה ממחלת הריאות.

גמסי יקבע בקאהיר היום אחר הצהרים כיד אחרי לוויתו של איסמאעיל.

במקורות בצריים הטעימו כי המינוי לא יביא לשינוי יסודי באיסטרטגיה המצרית.

פהמי נזעק למוסקוה נוכח אפשרות ביטול ביקור ברז'נייב

מאת אהוד יערי, סופר „דבר" לענייני ערביים

שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי עומד לצאת מחר לביקור-פתע במוסקוה על רקע האפשרות, כי ביקורו של המנהיג הסובייטי לאוניד ברז'נייב, שנועד ל-14 בינואר יבוטל או יידחה, אם קאהיר לא „תתנהג כשורה".

הידיעה על הביקור הבלתי צפוי של פהמי במוסקוה פורסמה אמש באמצעות כתב סוכנות „יונייטד פרס" בקאהיר בודיס גינדי, וכתב עב לכתב החוץ המקורב ביותר למימשל המצרי.

פרסום זה בא על רקע שמועות, שנפוצו אתמול בדבר מחלתו של ברז'נייב.

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית מסר במוסקוה, כי משרד החוץ הסובייטי סירב להשיב על שאלה בכתב, שהוגשה במסגרת התדרוך היומי לכתבי חוץ. לדברי הסוכנות הצרפתית אמרו אנשי משרד החוץ הסובייטי, כי אינם יודעים על כל מחלה של ברז'נייב. ברז'נייב הופיע לאחרונה בפומבי במרכז הסובייטים העליון ביום ג'.

אחת האפשרויות היא, כי השמועה על מחלתו של ברז'נייב הופצה כדי לאפשר לסובייטים לבטל את ביקורו בקאהיר, אם יראו צורך בכך.

ביקור פהמי בא ארבעה ימים בלבד לפני כינוסה של ועידת שרי החוץ של מצרים, סוריה וירדן בהשתתפות נציגי הפתחבלים, שנועדה ליום ד'. הוועידה המרובעת מתכנסת על רקע מגעים אינטנסיביים, שנוהלו באחרונה על ידי שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר עם מצרים ועם ישראל בכוונה להגיע לידי בסיס לשיחות על שלב שני בהסכם על נסיגה ישראלית נוספת בסיני.

כן נמסר בהקשר זה, כי הוועידה המרובעת עשויה לכונן ולגבש עמדה משותפת של המשתתפים בה לגבי המשך השיחות המצרית-ישראלית באמצעות האמריקאים במסגרת ההסדר בשיטת השלבים, שהנה של החוץ האמריקאי.

לטענת הקונצפציה האמריקאית מעדיפים הסובייטים את דרישתם להשיג התקדמות נוספת באמצעות ועידת ז'נבה. תוך כינוסה בקרוב. הסובייטים גם עצמו מאמצים, כפי שנמסר באחרונה, לקרב את מצרים לעמדתם, תוך הבטחת חידוש של הספקת הנשק הסובייטית לצבא קאהיר.

להזהיר מצרים מפני התחייבות נוספת

נראה איפוא, כי שר החוץ המצרי הוזמן למוסקוה על רקע המגעים האחרונים בתיווך אמריקאית, כדי להזהירו מפני מתן התחייבות מצרית כלשהי לפני בואו של המנהיג הסובייטי לקאהיר. קרוב לוודאי, כי האזהרה הסובייטית נבלה בבדד, להעביר אתמול מיד פההסוה הסובייטי בקאהיר פוגם אקופוב לידי פהמי. (המשך בעמוד 2, טור 8)

מנהיג ה„צאעיקה"

ברה"מ תדרוש גירוש ישראל מאו"ם

ביירות, (יופ"ס). — זהחיר מוחסין, האחראי לזרוע הצבאית של אש"ף ומי שעומד בראש „א-צאעיקה", התנבא כי ברה"מ עשויה לדרוש את גירושה של ישראל מאו"ם.

בראיון שהתפרסם אתמול בעתון „אלסיאסה", אמר כמהיג המחבלים, כי ברה"מ עשויה להגיד בה מהכרוה במדינה היהודית.

הוא מסשים כי באחרונה הגבירה ברה"מ את תמיכתה בערבים ובפלסטינאים העלולה אותה „לדרגה גבוהה יותר".

מוחסין, שליווה את יאסר ערפאת בביקורו האחרון במוסקוה, גילה, כי ראש ממשלת ברה"מ אלכסיי קוסיגין עמד בראש המשלחת הסובייטית בשיחות עם ערפאת. היתה זו הפעם הראשונה, שערפאת זכה בקבלת פנים בדרג כה גבוה, אומר מוחסין.

התחייבויותיה של ברה"מ כוללים... עיפה כפל ומעבר להחלטת מועצת הבטחון 242. בעניין הסוד מזרח תיכוני. בעיני ברה"מ, נחשבת ישראל פוגה כחלק מהמחנה האימפריאליסטי, נאמר בראיון.

מזג האוויר

מעונן חלקית.
הטמפרטורות: ירושלים 5—12 מעלות, תל-אביב 7—18, חיפה 8—18, הגולן 3—9, נהריה 5—19, צפת 5—19, טבריה 5—17, נצרת 5—16, עפולה 3—18, השומרון 5—13, לוד 6—18, יריחו 5—19, עזה 7—19, באר-שבע 4—17, אילת 8—20, ובמפרץ שלמה 14—21 מעלות.

בביקורו הקרוב בקאהיר

השאה יעניק מליארד ד' למצרים

מירא'זים יועברו מאיראן לח"א המצרי

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — בעת ביקורו של השאה האיראני בקאהיר הבריה איראן על סיוע למצרים בסך מיליארד דולאר. — כך נמסר לכתבים אמריקאיים במהראן. יתכן, שבהספה לסיוע זה תעביר איראן למצרים מטוסי „מיראז'" צרפתיים.

פקידים איראנים מדגישים, שאחת הסיבות לשינוי שחל באחרונה במדיניות איראן כלפי ישראל, היא ההסכם במלחמה נוספת. הצליח להתפשט אל כרדיוהסבי בפרץ הפרסי ולפרדד בעורבות אמריקאית ישירה במלחמה כזו. הבתלטות אמריקאית על שדות הנפט הנרים לפירוק אופ"ק. בסיוע איראן היא הגורם העיפיל בה. ולד התפטסות במדיניות המחירים של ספקית הנפט.

עם זאת הדגישו הפקידים האיראנים, שאיראן אינה מתכוונת להפסיק את הקשרים הדיפלומטיים והעסקיים שלה עם ישראל.

עוד נמסר, שהמצרים פרסמו את האפשרות, שתוצע עזרה צבאית איראנית למצרים כדי להגביר את הלחץ על הרוסים להדש את הספקת הנשק למצרים.

השאה יבקר בקאהיר בראשית ינואר, ימים ספורים לפני מנהיג הפמלגה הקומוניסטית הסובייטית לאוניד ברז'נייב.

„אין ידיעות על איתוך טייסים מצריים כפאנטומים איראניים"

ואשינגטון, (עסט"א). — דובר משרד החוץ האמריקאי רוברט אנדרסון אמר אמש, כי אין לו אינפורמציה על הידיעה, שטייסים מצריים מתאמנים באיראן במטוסי „פאנטום", שנמסרו לאיראן.

„אין לנו סיבה להאמין, שמתחלה העבודה, כלהבי של ביליניסק ולא הצלינו את הנושא לדיון עם הממשלה האיראנית בחודשים האחרונים", הוסיף הדובר.

פנחס ספיר אורח „דבר"

יהודים בארה"ב הפסידו השנה עשרות מיליארדי דולרים

הירידה במגביות ובמלוות תסתכם כנראה ב-50%

מאת סופר „דבר"

יהודים בארה"ב הפסידו השנה סכומי-עתק, ולפי הערכה של כלכלנים אמריקאים עשוי סכום זה להגיע כדי ארבעים מיליארד דולר — הערכה קודרת זו היתה בפי יו"ר הנהלת הסוכנות, פ. ספיר, שהיה אתמול אורח מערכת „דבר".

בתשובה על שאלה אמר פ. ספיר כי היתה זו „שנה שחורה" בהכנסות ישראל ממקורות יהודיים בעולם המערבי. המגבית בארה"ב תכניס כנראה 190 מיליון דולר בשנה ההולכת ומסתיימת, לעומת סכום כפול כמעט בשנה שעברה.

אם תפרוץ מלחמה — ייכנסו יהודים להוצאות כדי עזור

אך יש לזכור כי ב-1973 היתה מלחמה שהביאה להתגייסות מיוחדת — ואם, חלילה, תפרוץ מלחמה חדשה „ייכנסו יהודים להחזיר כדי לעזור, אמר פ. ספיר.

הכנסות המגבית בחלקים אחרים של העולם המערבי יגיעו השנה לכסכום שבין 150 לבין 170 מיליון דולר, לעומת 320 מיליון אשתקד. מדובר במלבנים. כי סכום ההתחייבויות שלא נפדה, גבוה יותר.

האומדן ביחס להכנסות ה„בונדס" (מלווה העצמאות) נע אף הוא בגבולות המוליך אחוז מההכנסות אשתקד, היינו כ-250 מיליון דולר בארה"ב. לעומת 500 בשנת 1973.

פ. ספיר השיב אתמול על שורה ארוכה של שאלות של חברי מערכת „דבר", והשיחה תתפרסם בשבוע הבא.

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — „המגבית היהודית המאוחדת תגבה בארה"ב בסכומים בין 215 ל-225 מיליון דולאר בשנת 1974, לעומת 428 מיליון דולאר בשנת 1973.

עם זאת נראה, שההתחייבויות הכספיות של התורמים לא יהיו נמוכות במגמה הקודמת ואולי יעלו עליהן. עד עתה קיבלה המגבית 675 מיליון דולאר בהתחייבויות, שישולמו ברובן על ידי התורמים תוך כמה שנים.

הסיבה: תרומות השיא בזמן המלחמה ואחריה

הירידה בגבייה במזומנים מיוחסת להתיישתתשיא בזמן המלחמה ומיד לאחריה. תורמים רבים שילמו אז סכומים גבוהים בהרבה מהתחייבויותיהם הקודמות — אך הודיעו שהתרומה באה על חשבון ההתחייבויות לשנת 1974.

פ. ספיר
יו"ר הנהלת הסוכנות

הירידה בהכנסות במזומנים מיוחסת גם למשבר הכלכלי בארה"ב. דובר המגבית היהודית המאוחדת, ארווין, פרידמן אמר אתמול, שהמגבית השנה לא תהיה נמוכה בהרבה מהמגבית בשנה „נורמאלית", ב-1972, לכשל, גבתה המגבית 220 מיליון דולאר.

אמנסטי לברז'נייב: לחון את לויוב

ביירות, (עטס"א). — ארגון „אמנסטי אינטרנשיונל" בארה"ב קרא אמש למזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית לאוניד ברז'נייב להמתיק את גזר דין המוות, שהוטל על מיכאל לויוב, יהודי ממוסקוה שהורשע בעבירות כלכליות.

יו"ר הסניף האמריקאי של הארגון ד"ר איבן מוריס, תיאר את גזר-הדין ב„הנוכה מפלצתית" והפציר בברז'נייב להמתיק את הדין מתוך שיקולים הומניטריים ולהעניק ללויוב היתר לעלות לישראל.

הביצוע נדחה ע"י פודגורני

בקורות יהודיים בברה"מ מסרו ביום ב', כי ביצוע גזר-הדין נגד לויוב נדחה באורח זמני על ידי הנשיא פודגורני, תוך היענות לפניית רעייתו של לויוב. כפי שנמסר, הודיע פודגורני למרת לויוב, כי התיק יתברר מחדש וינתנו הוראות לערוך חקירה חדשה.

לויוב, בן 56, ניהל חנות במוסקוה גדולה במוסקוה וב-1971 החספר והגיש בקשה לעלות לישראל. ב-1972 התבקש לא אשר יציאה, אך לפני שהספיק לעזוב את ברה"מ נעצר והוא יושב בכלא. במשפט נערך בראשית החודש הזה וב-9 בדצמבר נדון למיתה.

התביעה דרשה 9 שנות עבודת פרך לד"ר שטרן

מוסקוה (עי"ר). — התובע במשפטו של הרופא היהודי מיכאל שטרן, העומד לדין בעיר האוקראינית ויניצה, דרש אתמול לדון אותו ל-תשע שנות מחנה-עבודה בעל משטר חמור — אמרו מקורות יהודיים.

ד"ר שטרן, בן 56, הואשם בקבלת שוחד ובהונאה.

בשיחת טלפון מוויניצה מסר אלכסנדר גולדפארב לעתונאים, כי התביעה הודיעה לבית-המשפט, הדין בפרשה זו מאז 11 בדצמבר, כי המשפט נגד ד"ר שטרן אינו יוצא דופן בכל עיקר.

כדורסלני הצבא האדום פרשו ממשחקי גביע אירופה

צ.ס.ק.א.-מוסקוה לא תשחק נגד מכבי

מאת סופר „דבר" לענייני ספורט

זוכבי הכדורסל, ובעיקר אוהדי קבוצת מכבי תל-אביב, אשר קיוו לראות את נבחרת הכדורסל של הצבא הסובייטי — צ.ס.ק.א. משחקת בישראל נחלו אכזבה מכח ההודעה שהגיעה ממוסקוה ובה נאמר, כי הקבוצה הרוסית פרשה ממשחקי גביע אירופה לאלופות.

בהודעת התאחדות הכדורסל הסובייטית שפורסמה במוסקוה נאמר, כי קבוצת הצבא האדום צ.ס.ק.א. פרשה ממשחקי גביע אירופה. כידוע, עמדה הקבוצה הסובייטית לשחק נגד מכבי ת"א ב-13 בפברואר בהיכל הספורט ביד-אליהו וב-20 בפברואר היה על כדורסלני מכבי להחזיר ביקור גומלין במוסקוה.

„נימוקי החיבור הרשמי"

דובר רכמי ניסק את החלטה הפרישה בבלותי סיבות: קבוצת הצבא האדום נמצאת בסיבוב ירוד

החיבת להתכונן לאליפות בתחרות ב-1975: לוח הזמנים של משחקי גביע אירופה עמוס מדי; מצבה הפיננסי של הקבוצה קשה למדי. (המשך בעמוד 2, טור 7)

בעקבות חילוקי-דעות חריפים בממשלה

פשרה על תקציבי הבטחון בוועדת רבין-פרס-רבינוביץ'

תקציב הבטחון לשנה הבאה: 22—23 מיליארד דולר

מאת סופרו הכלכלי, של „דבר" בירושלים

בישיבה שהתקיימה אתמול בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין, שר הבטחון שמעון פרס ושר האוצר י. רבינוביץ' סוכם על הקיצוץ שיבוצע בתקציב הבטחון לשנה הנוכחית. נקבע כי תקציב הבטחון לשנה הבאה יהיה בסדר גודל של כ-22—23 מיליארד לירות.

ההחלטה וקיום השרים נתקבלה בעקבות חילוקי דעות חריפים ביותר שהיו בישיבת השבוע בממשלה בעניין תקציב הבטחון והיא איפשרו סיבום בנושא זה בממשלה.

במהלך הדיון בממשלה היו חילופי דברים חריפים ביותר בין שר האוצר לבין שר הבטחון על היקף תקציב הבטחון הקיצוץ הדרוש בו. בכל שיחה — והדבר לא קיבל אישור רשמי — אמר במהלך הדיון השר פרס, כי אם תחליט הממשלה על תקציב בטחון נמוך מכפי שהוא סבור שיש לאשר, הרי ילך שר הבטחון בעניין זה אל הכנסת ואל העם.

במהלך הדיון בממשלה אמר שר ההסברה אהרון ידלין, כי על קיצוצים שהיו בעבר התחרטו לאחר מכן. השר מסה קול שאל האם בתכנון השר ידלין לומר, כי בגלל הקיצוצים בתקציב פרצה מלחמת יום כיפור.

שר המשפטים חיים צדוק אמר, כי בכל שהדברים מוצגים בממשלה, מתקבל הרושם, כי מדובר בין שואת כלכלית לבין שואה בטחונית.

ראש הממשלה אמר במהלך הדיון, כי בהחלט ניתן לבדוק אפשרות לקיצוצים בפעולות משרד הבטחון והזכיר פרויקט מסויים, המטופל במסגרת תקציב הבטחון, שלדעתו ניתן לקצץ בו או לדחות אותו.

גם המשכ"ל מרדכי גור, השתתף במהלך הדיון בממשלה וטען נגד הכוונה לקצץ בתקציב הבטחון.

חילופי הדברים בממשלה היו חריפים ביותר וניתן שלא היתה יכולה להגיע לכל פתרון, הציע שר הדתות בד יעקבי להקים ועדה שבה יהיו חברים ראש הממשלה והשרים פרס ורבינוביץ', כדי לסכם עוד השבוע את פרטי הקיצוצים בתקציב השנה הנוכחית ואת תקציב הבטחון לשנה הבאה.

כמסר הבע בדבר האוצר לבצע קיצוץ, המורכב בעיקר מהפרשות הפיחות, בהיקף של 570 מיליון לירות בתקציב משרד הבטחון לשנה הנוכחית. אשר לשנה הבאה, הוצע סכום של 20 מיליארד לירות לבטחון, בעוד משרד הבטחון תובע סכום של 25 מיליארד לירות. כאמור וצדה הועדה המשולשת על פשרה בין כתי ההצעות האחרונה לגבי השנה הבאה והנושא אמור לעלות לדיון בשבוע הבא בממשלה. (ראה ידיעה מפורטת על תקציב הבטחון בעמודי הפנים).

לצעירים של אירופה חם גם כשקר

אריאלי

חידון הפרסים הגדול של דבר 1975
היום ב„דבר השבוע"
חידון מס' 3
נתניה - עיר קיט ונופש

נתניה
עיר הקיט והנופש
לכל המשפחה בכל השנה
בגליון „דבר-השבוע" של היום חידון על העיר נתניה
השתתף בחידון הפרסים הגדול של „דבר" 1975
בין המשתתפים יוגרלו פרסים יקרי ערך

מדור חדש בלוח
על
ספרים
ראה בעמוד 5

הלוח החדש
דבר
דחף
ראה עמ' 5-6
•דירות למכירה•
•מכוניות למכירה•
•דירות מרוהטות•
•וילות ובתים•
•מגרשים•חנויות•
•אולמות•משרדים•
•הצעות עבודה•
•עסקים•חוגים•
•שידוכים•
•אופניים וקטנועים•
ועוד שפע של
הצעות
בלוח החדש
דבר
דחף

מודעות דרושים
ראה עמוד 7

יקירנו
עמק (עמנואל) רינין
נפטר
הלויה תתקיים בנחלת קבר „השומר" בכפר גלעדי — תל-חי ביום ראשון ט"ו טבת תשל"ה 29.12.74 בשעה 2.00 אחה"צ.
הבנות, הבן ומשפחותיהם
ובית השומר

ביום א' 29.12.74 ט"ו בטבת תשל"ה
יתקיים טקס גלוי המצבה על קברו של יקירנו
מנשה שפירא ז"ל
בשעה 2 אחה"צ בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים.
יוצאים מחירת החנייה שבקן קריה בשעה 10/3 בשעה 1.45.
המשפחה

טיולי בית ברנר לחודש ינואר 1975: — לרמות הגולן והחרמון (4.1) — 55 ל"י (כולל נסיעת האוטובוס עד הרכבל). פיתוחת רפיח וימית (11.1) — 35 ל"י. ואדי קלט, תל קיפריס, מבצר דוק ההפירות האחרונות ביריחו (18.1) — 40 ל"י, המערה הסינית ומפלי עין גדי (25.1) — 40 ל"י. לארוחת והקניון האדום (31.1) — 115 ל"י (כולל לינה בלוכן וחבדי וניים) וארוחת בוקר.
לחברי עובדים, פנסיונרים וסטודנטים! בכל אוטובוס מוקצים 10—15 מקומות בהנחה של 20%, לקבוצות בנות 5 חברים ומעלה.
כל הקודם זוכה! ההרשמה בבית ברנר, הדר מס' 7, טל.: 286883.

דו"ח מבקר ההסתדרות בעקבות ביקור נציגו בשווייץ

בספרי „קרדיט" רשום סכום של 2 מיליון ד' כחוב של „סולל בונה"

אחד ממנהלי הבנק מוכן להעיד: לא סו"ב ולא רכטר קיבלו תמורה כספית

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בספרי הבנק „אינטרנציונאל קרדיט" רשום סכום של 2 מיליון דולר לחובת „סולל בונה" ו-בידי הבנק נמצא מכתב של סו"ב המאשר חוב זה. ואילו 10 שטרות בסכום כולל של מיליון דולר, שלפי דברי צבי רכטר הם שטרות בטחון, נמצאים בתיק השטרות של הבנק — נמסר בדו"ח חדש של מבקר ההסתדרות שלמה שטנגר על מעורבות סו"ב בעסקי רוזנבאום בעקבות ביקורו של מנהל הביקורת אליעזר ולטמן, בשווייץ.

בידי הביקורת ביסכך המאשר ריבועים אלה על הבנק. אולם הדו"ח מוסיף, שעל אף זאת, הביע בפני הביקורת אחד ממנהלי „קרדיט", המצוי בעסקי הבנק, שיהיה מוכן, אם יהיה צורך בכך, להעיד, שלא חברת „סולל-בונה" ולא צבי רכטר קיבלו כל תמורה כספית בקשר לכל ההתחייבויות האלו.

אשר לסיכון שעלול לנבוע במצב עניינים זה מציין הדו"ח שכמשפטנים, אשר ראו את החומר הנוסף הנמצא בידי הביקורת, סבורים כי בשלב זה אין לדון בצד האחורי של הענין, אלא צריכים לחכות להתפתחויות בעתיד. מבקר ההסתדרות העביר את הממצאים לידי הנהלת „סולל-בונה" המליץ שתפעל בהתאם.

רואה חשבון שנתמנה על-ידי בי"מ שהוציא — בודק מצב הבנק

הדו"ח מציין, שמנהל הביקורת קיים מגע עם נציגי הנהלת בנק „קרדיט". מתברר, כי לאחר ש-הוחלט על מתן מורטוריום בעסק עתה רואה חשבון שנתמנה על ידי בית המשפט המחוזי עם צוות עוזריו בריכוז הנכסים ובבדיקת המצב של עסקי הבנק. עבודה זו תימשך כנראה עד תחילת 1975 ועד לסיומה אין הבנק מסוגל בדרך כלל לפנות בקשר לבירור החשבונות.

הטיפול — לועדת הביקורת המרכזית

מבקר ההסתדרות העביר את ה-נושא לועדת הביקורת המרכזית לשם בחינת החיובים והאישיים בפעולותיו של מנכ"ל סולל-בונה צבי רכטר.

ועדת המבקר רשמה את הודעת מבקר ההסתדרות, כי מימצאי הדו"ח המשלים הועברו לטיפולה של ועדת הביקורת. ועדת המבקר החליטה, כי גם מסקנתה לדו"ח המשלים תימסר לועדת הביקורת המרכזית.

חילופי מכתבים

סופר „דבר" מעיר: בדו"ח ה-קודם של מבקר ההסתדרות נמסר, כי צבי רכטר הסביר כי סולל בו-נה נתנה בשעתו מכתב, המציין שהיא חייבת 2 מיליון דולר ל-בנק „קרדיט", וזאת לפי פנייתו של ד"ר רוזנבאום שרצה לגייס עבורה הלוואה של 2 מיליון דו-לר, על פי בקשתה. כנגד מכתב זה קיבלה סו"ב מכתב נגדי, ה-מודיע שאין היא חייבת 2 מיליון דולר לבנק „קרדיט". אלה היו חי-לופי מכתבים — הבהיר אז רכטר — וסו"ב אינה חייבת כל כסף ל-בנק „קרדיט".

אלון: לא טקטיקה של קיפאון ולא ריצה אחר מקסמי הסדר

שר החוץ יגאל אלון אמר אמש, כי מבחינה אובייקטיבית קיימת אפשרות על הסדר-ביניים בין ישראל למצרים; ו-אף על פי כן יש מקום לחשש, כי הפער בין הדרישות המצ-ריות לבין תביעות ישראל יתגלה כפער רחב ועמוק מאוד ואולי אף עמוק מדי.

אלון הציע להשאיר את שאלת הסיכויים לבדיקה מוחשית באמצ-עות מו"מ והביע דעתו נגד בירור תנאים מוקדמים, מפני שבירור כ-זה אך ירבה תנאים מוקדמים כא-לה. בניגוד זה הסביר גם, מדוע צריך הסדר בשלבים על כינוסה מחדש של ועידת ז'נווה.

שר החוץ הרצה בפתיחת הקו-רס לקורסים הנערך מטעם מכון שילוח באוניברסיטת תל-אביב.

השר אמר, כי המאבקים המדי-ניים, ואולי לא רק המדיניים, הצ-פויים לישראל בשנים הקרובות אמורים להיות החמורים הקשים ביותר מאז החלה שיבת ציון. הוא אמר, כי אחד הגורמים המכבידים על ישראל הוא כוח המיקוח של המחנה הערבי, הנמצא כיום בשי-או. מול כוח זה מצויות כיום המדינות התעשייתיות הדמוקרא-טיות, במיוחד המערב אירופיות בתקופת שפל ובמצב של חולשת דעת, הגובלת בפיק ברכיים.

מועקת התוצאות של מלחמת יום-הכיפורים

השר אלון אמר, כי גורם נוסף ולא אחרון בחשיבותו, המעיק על מדיניות החוץ הישראלית, הוא מלחמת יום הכיפורים ותוצאותיה. אלון אמר, כי אף על פי שמבחינה צבאית היה נצחונו של צה"ל גדול באין כמוהו; הרי העובדה כי נצ-חון זה לא עלה בקנה אחד עם הציפיות וכי נמנעה מצה"ל האפ-שרות למגר מיגור שלם את הצ-באות התוקפים — החלישה את תדמיתה של ישראל בגורות ובזירות מדיניות שונות.

עם זאת הזהיר שר החוץ, כי ישראל שיקמה את צבאה הפיקה את מלוא הלקחים ממלחמת יום הכיפורים וכיום היא חזקה יותר במידה מוחשית וניכרת, ממה ש-היתה ערב המלחמה. „אם יכפו עלינו מלחמה נוספת, סופן (של מדינות ערב) מפלה מוחלטת בהר-בה ממפלתן במלחמה האחרונה" — הזהיר אלון.

שר החוץ הבטיח, כי ישראל לא תזום מלחמה ולא תיגרר אליה, אלא אם תיכפה עליה בעל כורחה. „אז, ורק אז נילחם, לרבות בנטי-לת היזמה המתאימה, לפי הצורך הצבאי ושיקול הדעת המדיני" — אמר אלון.

לא נשלם באינטרסים חיוניים בעד נוחות

בדברו על אפשרות של הסדר אמר, כי אף שאין לנקוט טקטיקה של קפאון מדיני, העלול לקרב את העימות הצבאי בתנאים מדיניים גרועים לגבי ישראל; אין גם טעם „לרוץ" לקראת כל מיקסם של הסדר כאחוז תזזית. אין טעם לקנות מניעתה של מלחמה אפש-רית קרובה במחיר מלחמה ודאית בתנאים גרועים יותר בעוד זמן מה. הצעים שר החוץ, כן הדגיש, כי ישראל לא תשלם באינטרסים חיוניים שלה בעד נחמות של אלה, המוכנים להיכנע על חשבו-נה; וכן לא תיפול קרבן לאיו-מים במלחמה והחידוש אמברגו הנפט.

לגבי סוריה אמר שר החוץ, כי היא כיום הנוקשה, הסרבנית וה-קיצונית מכל המדינות הסובבות את ישראל ובקיצוניותה היא דו-חקת את עצמה מראש התור אל סופו. אשר לירדן, אמר שר החוץ, כי לפי שעה אין היא מוסמכת להיות צד למו"מ על עתיד הגדה המערבית, כיום. אולם לירדן ול-ישראל עניין שכנות משותפים גם ללא בעיית יהודה ושומרון. לפיכך יש מקום להידברות בין רבת עמון לירושלים על התקדמות לקראת נורמאליזציה של יחסים במסגרת הסדר ביניים, אמר אלון.

הנחות בסיסיות להסדר עם מצרים

לקראת סוף הרצאתו חזר שר החוץ לנושא המצרי ואמר, כי הוא רואה ארבע הנחות בסיסיות להס-דר ביניים נוסף:

● שההסכם יקשור על ויתורים הדדיים ויהווה צעד נוסף ומשמ-עותי לקראת שלום;
● שעל אף הנסיגה וההיערכות המחודשת הכרוכה בה יוסיף צה"ל להחזיק בידו מרחב אסטרטגי אי-תן;
● שההסכם ילווה בסידורי בטחון הדדיים ובין-לאומיים, המבטיחים את פירוזו יציב;
● שישראל תוסיף להחזיק בידה שטחים חשובים למצרים, שישמשו תמריץ לקאהיר להמשיך בדרך ה-מו"מ לשלום.

ערפאת: קנוניה בין ישראל לארה"ב לניהול מלחמת-בזק

ניו-דלהי (עית). — מנהיג אש"ף יאסר ערפאת אמר בראיון לשבועון ההודי „בליץ", כי נרקמה „מזימה" אמריקאית-ישראלית. לפיה תנהל ישראל מלחמת-בזק נגד סוריה ודרום לבנון, ואילו ארה"ב „תנצל את מעשי האיבה כדי להשתלט על שדות-הנפט הערביים".

ערפאת הוסיף, כי ישראל „עדיין כלוקה את מצפיה בעקבות התבוסה שנחלה במלחמה הפלשתינאית הרביעית והיא מתכוננת בקדחתנות לסכסוך הבא. היא מכינה מלחמת-בזק דרך רמת-הגולן כדי להשתלט על דמשק ולהכתיב את תנאיה לערבים".

מנהיג המחבלים הוסיף, כי „התכנית האמריקאית-ישראלית כבר נמצאת בשלב ביצוע וכי תמרונים צבאיים משולבים נערכו במדברים האמריקאיים, במטרה מפורשת לאמן את החיילים האמריקאיים בלוחמת מדבר".

לדברי ערפאת כבר החלה „מלחמה-רוסה" בין ישראל להרוס-לבנון ולדעתו עלול סכסוך זה להתפתח לשואה עולמית תוך פחות מששה חדשים, אם ארה"ב והמעצמות המערביות „לא יגררו את גורדון" אל שולחן הדיונים.

„צ'ייז מנהטן" דחה פניה לפתוח סניף בישראל

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל-„דבר"). — בנק „צ'ייז מאנ-הטן" הודיע לישראל, ש-איננו מתכוון לפתוח סניף בארץ והוא דוחה את בק-שתה בעניין זה.

פקידים ישראליים אמרו אתמול שאמנם נימק הבנק את החלטתו בנימוקים כל-כליים ואין להם הוכחות, שההחלטה קשורה בחרם הערבי.

עם זאת ציינו הפקידים הישרא-ליים, שבנאום שנשא נשיא הבנק דיוויד רוקפלר בהודו, טען שהסכסוך הישראלי-ערבי אשם ב-מחירי הנפט הגבוהים ובמשבר ה-כלכלי העולמי.

נראה, ש„צ'ייז" ממשיך במדיני-ות המסורתית, הנוגדת לישראל. אך עם זאת ימשיך לסייע גם ל-ישראל בבעיות פיננסיות בארה"ב. „צ'ייז" הלווה לישראל סכום גדול בעת מלחמת-ההתשה ובהז-דמנויות אחרות. וכן הוא מטפל בכספי ה„בונדס" ובכספי ישראל בארה"ב לשביעות רצון הישרא-לים.

פקידים ישראליים אמרו, של-דעתם כדאי לבחון היטב אם מני-עי הבנק בהחלטתו להימנע מהק-מת סניף בישראל, לפני שיוחלט לנקוט פעולה נגדית כלשהי.

ג'יקסון הבטיח לבקר בישראל

סנטור ג'יקסון הבטיח במכתב, שהתקבל אתמול באגודת הסטודנ-טים של אוניברסיטת „בר-אילן", לבקר בישראל ואף להרצות באוני-ברסיטה. הוא הביע צער, שלפי שעה אין הוא יכול לעשות זאת, בגלל המצב הפנימי בארה"ב.

סנטור ג'יקסון השיב למכתב שי-שלחה אליו אגודת הסטודנטים בחודש שעבר. בו נתבקש להר-צות באוניברסיטה בקשר למאב-קים הנעשים למען שחרור יהודי סוריה. (ע)

מפעל הפיס

בהגרלה מפעל הפיס מס' 53/74 שהתקיימה ביום 26.12.74 זכו ה-כרטיסים הבאים:

בסך —.500,000 ל"י זכה המס-פר: 599222. בסך —.250,000 ל"י זכה המספר: 040413. בסך —.100,000 ל"י זכה המספר: 313209. בסך —.50,000 ל"י זכו המספרים: 333957; 336690.

בסך —.12,500 ל"י זכו המס-פרים: 501276; 616449. בסך —.6,250 ל"י זכו המספרים: 014081; 355440; 404811; 721450.

בסך —.5,000 ל"י זכו המספרים הבאים: 000877, 024304, 026472, 038116, 052313, 056841, 066568, 093052, 138333, 139952, 147054, 177122, 188556, 217965, 270671, 282143, 324922, 356971, 367971, 386400, 399877, 404713, 419124, 422308, 474957, 476881, 495652, 513159, 544716, 545239, 566032, 574296, 574662, 583751, 653996, 655143, 664722, 683529, 746669, 798313.

בסך —.1000 ל"י זכו הכרטי-סים שמספריהם מסתיימים ב-: 0699, 3753, 4301, 6067, 8224.

בסך —.600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-: 02585, 33793, 38974, 40558, 79070, 93119, 91704, 83786, 81560, 98730.

בסך —.250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-: 01194, 06724, 13576, 18213, 25863, 26218, 27251, 29957, 30604, 33134, 42614, 50741, 58186, 58298, 63239, 65803, 66602, 67230, 67557, 70627, 72544, 76490, 82723, 89473, 91257.

בסך —.100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-: 0194, 0465, 4023, 4066, 4480, 5318, 9479.

בסך —.50 ל"י זכו הכר-טיסים שמספריהם מסתיימים ב-: 0151, 0225, 0598, 0700, 0779, 0788, 0983, 0992, 1473, 1512, 1802, 1881, 2372, 2950, 3171, 3271, 3429, 3819, 4292, 4253, 4575, 4613, 4688, 4780, 5070, 5679, 5839, 6336, 6351, 6540, 6697, 6781, 6994, 7069, 7421, 7435, 7462, 8624, 8749, 8787, 9679, 9727.

בסך —.6 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 4 ו-9.

דבר
DAVAR دافار
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים)
סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642112-2-3.

נקטעה רגלה של התיירת הצעירה

רופאי בית החולים „הדסה" בירושלים קטעו אתמול את רג-לה הימנית של הנערה האמרי-קאית דה-ג'ין רפוגל, בת ה-16, שנפגעה מהתפוצצות רימון אשר הושלך לעבר אוטובוס תיירים שבו נסעה בכפר עזריה, ליד ירושלים בתחילת השבוע.

הנערה הובאה לבית החולים „הדסה" לאחר התקפת המחבלים, כשרגלה הימנית שסועה בצורה חמורה. היא עברה ניתוח קשה שארך כ-12 שעות, בו נעשה נס-יון לאחות את כלי הדם והשרירים אשר נפגעו ברסיסי הרימון. אולם מאמצי הרופאים לא הצ-ליחו, עד שהיו נאלצים לקטוע את רגלה של הנערה מעל הברך.

הוריה של דה-ג'ין רפוגל נמ-צאים על ידה כל העת. נמסר, כי ממשלת ישראל נוטלת את כל הוצאות אישפוזה וריפויה של ה-תיירת הצעירה וגם תשלם בעד כרטיסי טיסה לה ולהוריה בחזרה לארצות-הברית, כאשר יתירו ה-רופאים לנערה לצאת מבית ה-חולים.

בבית החולים נמסר, כי מצבה הכללי של הנפגעת מניח את ה-דעת. (ע)

„אל על" נערכה

(המשך מעמוד 1)

התחזוקה נאמד בסך 2 מיליון ל"י ליום. במשך היומיים האח-רונים נאמד הנזק בסך 4 מיליון ל"י. אתמול קיימה „אל-על" 10 טיסות יוצאות בהן 1000 נוסעים, שיצאו, כאמור, באיחור.

„אל-על" הפנתה מאות רבות של נוסעיה מחו"ל לחברות זרות והיא תמשיך לעשות כן. שביתת האטה של עובדי התחזוקה גור-מת נזק רב למוניטין של „אל-על" ולאמינות לוח הזמנים שלה.

מנכ"ל „אל-על", מרדכי בן-ארי, נפגש אתמול פעם נוספת עם חברי כל הועדים של „אל-על" והסביר להם את חומרת ה-מצב, שנוצר בגלל שביתת ההא-טה של עובדי התחזוקה והצורך לקיים את החלטת הממשלה ב-מקרה, שלא יחזרו עובדים אלה לעבודה סדירה.

נסיון של יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ וכן של מחזיק תיק „אל-על" בהסתדרות חבר הועדה המרכזת י. ויטצ'נה לשכנע את ועד עובדי התחזוקה לחזור לעבודה תקינה לא העלה תוצאות. הועד המשיך בטענה, כי עובדי התחזוקה אינם שוב-תים. אמש דיווח ויטצ'נה על המצב למזכ"ל ההסתדרות י. משל.

ועדת השרים תדון היום בהסכם השכר של בנק ישראל

מאת סופרנו הכלכלי של „דבר"

ועדת השרים לענייני שכר עומדת לקיים היום דיון נו-סף בהסכם השכר של בנק ישראל, זאת לאחר שעובדי בנק החקלאות תבעו הסכם שכר דומה. לקראת ישיבה זו התנהלה פעילות ערה.

אנשי בנק ישראל ניהלו פעי-לות בקרב השרים במגמה לשכ-נעם לבטל את הסתייגות הממשלה מהסכם השכר. לעומת זאת, יש שרים, הסבורים שחיי-בים לבחון כמה פרטים נוספים של הסכם השכר, שנתבררו תוך כדי הדיון בתביעות עובדי בנק החקלאות. לדעתם, יש לנהוג בכי-דיוק, תקיפה בענין זה. כפי שנהגה הממשלה לגבי עובדי „אל-על" וחברות הספנות בשב-צות האחרונים.

ניכוי מס ההכנסה לימאים עדיין לפי 4.20 ל"י לדולאר

סופר „דבר" בחיפה מוסר: בישיבת דירקטוריון „צים", נ-ערכה אתמול, נמסר, כי האוצר התיר זכות לחברות הספנות ל-המשיך בניכוי מס-ההכנסה ל-ימאים כפי שהיה נהוג עד ל-פיחות, על פי שער של 4.20 ל"י לדולאר.

היתר זה ניתן, כאמור, באופן זמני עד שתוסדר סופית בעיית המס של הימאים.

מת הזמר פאריד אל-אטראש

ביירות, (ע"ן). — פריד אל-אטראש, מלחין וזמר של מנגינות עממיות ערביות, מת אמש בביירות כשהוא בן 60.

אל-אטראש, שמוצאו מסוריה, היה בעל אזרחות לבנונית. הוא היה במשך תקופה ארוכה במצרים וחיבר עשרות פזמו-נים רומנטיים ועממיים. יצירותיו היו פופולריות במיוחד בקרב הנשים.

אל-אטראש היה ידוע היטב גם בישראל ובאחד הפזמונים הפופולריים בארץ נאמר, כי „כשיבוא שלום... פריד אל-אטראש כאן ישיר".

ביקורת בל"ע על השר קול בענין שבתון הרכב

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

ביקורת קשה נגד יו"ר ה-מפלגה הליברלית העצמ-אית, שר התיירות משה קול, על קביעת ועדת השרים שבראשותו להפעיל שבתון רכב כל שבת שנית, נמתחה אמש בישיבת הנהלת ל"ע.

בניגוד לעמדתו של השר החליטה אבל ההנהלה, ברוב קול 16 לעומת 12, לקיים דיון בנושא זה, במקום דיון מדיני שנערך במ-קוה. לפי הצעתו של עו"ד ראו-בן בילט, מראשי הצעירים של ל"ע.

כפי שנמסר הציגו רוב המשתת-פים בדיון עמדה ביקורתית כנגד השר קול על ההחלטה שקיבלה ועדת השרים בראשותו. ועל כך שביקש עבודה מבלי להיוועץ תחילה עם סיעת ל"ע בכנסת.

ח"כ ניסים אליעד טען, שעל השר קול היה להיוועץ תחילה עם חברי הסיעה בנושא זה. ח"כ יצחק גולן תקף גם הוא את ה-החלטה שקיבלה ועדת השרים. אך הוסיף כי לדעתו אין בה כפייה דתית.

מזכ"ל ל"ע יצחק ברקאי, טען למיכתב כי היא רואה בהחלטה זו רצון לשיקולים דתיים.

נמסר, כי השר קול השיב לבי-קורת שהוטחה בישיבת ההנהלה אבל בעצמו, כלא ידע מראש על קבלת ההלכה מאת הבורר כפרה. עם זאת הבין כי לא ראה צורך להיוועץ בנושא כזה עם חברי הסיעה, והעדיף לפעול לפי מצ-פונו.

נמסר, כי חברי ההנהלה ל"ע הסכימו בסיכומו של הדיון שלא לקיים הצבעה. ועם זאת כי ההנהלה רשמה לפניה את הדיון ואת הביקורת שבמהלכו נגד החלטת ועדת השרים בנושא זה.

צי מטוסים מפנה העיר דארווין באוסטרליה שנהרסה בסופה

מראה אחד הרחובות הראשיים של העיירה האוסטרלית דווין, שנהרסה שלשום בסופת ציקלון. צילומידיו של „אסושיאייטד פרס"

דארווין (י.ו.פ., א.פ. וע"ד). מטוסים צבאיים ואזרחיים כבר החלו בפינויה של העיר האוסט-רלית דארווין, שנהרסה כליל ב-חג המולד מסופת ציקלון.

עד כה ידוע על 49 הרוגים, אולם חוששים כי מספרם עלול להגיע ל-300. מאות נפצעו. כא-שר 90 אחוז מבנייני העיר הת-מוטטו בסופה, שעברה במקום שלשום.

בינתיים נמסר בוואשינגטון, כי הסוכנות לפיתוח בין-לאומי הו-דיעה על הקצבת 60,000 דולאר בשביל שני משלוחי חירום אוויריים, שיעבירו מיתקנים לטיהור מים לדארווין. הציוד יועבר ב-מטוסי „סי 141" של חיל-האוויר האמריקאי. בבואם למקום יצטרפו המטוסים למיבצע פינויים של 41,000 תושבי העיר ההרוסה. העיר הוכרזה [illegible].

בפינוי התושבים הוחל, אחרי שממשלת אוסטרליה הכריזה על העיר, כמקום שאינו ראוי למגורי אדם. ראש הממשלה בפועל ג'יימס קיירנס יצא אתמול לדארווין כדי לנהל באורח אישי את פעולות ההצלה. ראש ממשלת אוסטרליה גו'רג' ויטלאם הפסיק את סיורו באירופה ונמצא בדרכו חזרה ל-אוסטרליה כדי להתייצב בראש פעולות ההצלה.

פקידים אוסטרליים אמרו, כי הסערה היתה החמורה ביותר ב-תולדות אוסטרליה. דארווין היא בירת האיזור הצפוני של היבשת האוסטרלית. ראש הממשלה ב-פועל הודיע אתמול, כי הממשלה תבנה עיר חדשה במקום העיר שנהרסה.

ואלדהיים: אם יכשל קיסינג'ר — ועידת ז'נווה התקוה היחידה

ניתן לפתור בעיית ייצוג אש"ף; מזהיר מפעולה צבאית נגד מדינות הנפט במקרה אמברגו

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל-„דבר"). — מזכיר או"ם קורט ואלדהיים סבור, שאם ייכש-לו מאמצי התיווך של שר-החוץ האמריקאי הנרי קי-סינג'ר, יהיה כינוס ועידת ז'נווה התקווה המדינית ה-יחידה למנוע מלחמה.

לדעתו של ואלדהיים הב-עיה נציגות אש"ף בועידה היא בעיה „טכנית", הנית-נת לפתרון על-ידי קביעת נציגות פאן-ערבית אחת.

ואלדהיים, שרואיין ב„קריסצ'ן סאיינס מוניטור" הזהיר את ארה"ב מפני התקפה צבאית על מדי-נות הנפט, במקרה שיחודש ה-אמברגו. „אישית אני מאמין, שה-דבר לא יקרה" — אמר ואלד-היים — „מכיוון שממשלת ארה"ב יודעת את התוצאות של צעד כזה. אם ייעשה צעד כזה, הוא עלול להביא לתוצאות חמורות לא רק בשביל האזור, אלא לעולם כולו".

ואלדהיים אמר בראיון, ש„עדיין אפשר למנוע מלחמה מזרח-תיכו-נית נוספת. אך — הוסיף — „אין זה אומר, שהמצב ורוד. החודשים שיעברו עד חידוש מגעים כוח אדם במצב יהיו קריטיים".

הזדמנות נוספת לקיסינג'ר

מזכיר ארגון האו"ם הוסיף, „מעין הסכם בהזדמנות לתת הזדמנות נו-ספת למדיניות ההסדר-בשלבים של קיסינג'ר". לדעתו מתקבלים סי-כויי המדיניות הזאת בשל התחיי-בות מצרים להחזרם על הסכם נו-כח, רק בהקשר של הסכם נוסף בין ישראל לסוריה. בעניין זה הביע תקווה, שהסכם חלקי זה יוביל להסכם חלקי שני.

ואלדהיים הכחיש, שבוולדיווסטוק הוסכם על תאריך לכינוסה של ועידת ז'נווה.

ארה"ב תקרא למשקיעיה לא להיכנע לחרם

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל-„דבר"). — משרד המסחר האמריקאי עומד לפרסם חוב-רת, המיועדת למשקיעים אמריקאיים בצורה התיכנה, ובה קריאה לחברות אמרי-קאיות לא להיכנע לחרם הערבי.

החוברת, שתצא לאור בינואר, היא מהדורה חדשה של חוברת קודמת, שהועלתה בקיום ישראל. היא הותקנה בעקבות מחאות הצג-רויות הישראליות.

החוברת מציינת את קיום ה-חרם הערבי, אך קובעת כי קיי-מות חברות, שעל אף החרם עו-שות עסקים במקביל עם ישראל ועם הערבים. „מדיניות ממשלת ארה"ב היא להתנגד לחרם ול-הגבלות עסקיות אחרות כנגד מדינות זרות. על חברות העושות עסקים עם מדינות ידידותיות ל-ארה"ב" — קובעת החוברת. ה-חוברת קוראת להתעלם מהחרם. אך קובעת, שהחוק אינו אוסר להצטרף אליו.

עוד אומרת החוברת, שעל חבר-ה, הנדרשת להצטרף לחרם, ל-הודיע על כך למשרד המסחר. המשרד מבקש להגיש לחברה סיוע.

השפל בכלכלה האמריק-אית גרם לעליית שיעור האבטלה בקרב חסידי האדמו"ר מבובוב בבורו-פארק וויליאמסבורג בברוק-לין — נאמר בדו"ח ב„ניו-יורק טיימס".

צ.ס.ק.א. — מוסקוה

(המשך מעמוד 1)

הדובר הסובייטי ציין, „כי דמי ההשתתפות במשחקי גביע אירו-פה גבוהים מדי".

יצוין, כי צ.ס.ק.א. שלא נטלה אף פעם חלק במפעל הגביע האי-רופי, עמדה לפתוח ב-2 בינואר את משחקי ה„בית הישראלי" ב-התמודדות עם אלופת צרפת, קבו-צת „באריק".

כי נותר בבית הישראלי

עם פרישתה של צ.ס.ק.א. נותרו בבית הישראלי חמש קבוצות: ריאל מאדריד, „באריק", צרפת, „אילוזיק" יוגוסלביה, „סראגוסה" הר לנד ומכבי ת"א.

אלברט תמר, מאמן הנבחרת ה-לאומית וקבוצת מכבי ת"א, הגיב אמש ברגשות מעורבים על פרי-שתה של צ.ס.ק.א. מן המשחקים: „מצד אחד אני שמח שלא נצטרך להתמודד עם קבוצה כה חזקה ואולי יסייע לנו הדבר להעפיל לחצי הגמר. אך מצד שני איני אוהב לנצח ליד השולחן-הירוק וחבל שלא נתמודד עם הסובייטים בנקודה כבש ספורטיבית" — אמר תמר.

סופר „דבר" מציין, כי קשה לתפוס אם באה הפרישה של ה-קבוצה הסובייטית בגלל הצורך לשחק נגד מכבי ת"א בישראל ובמוסקוה. לכן אילו רצו יכלו ה-סובייטים להבטיח הגרלה אחרת, שלא תפגיש אותם עם קבוצה יש-ראלית ולא היה שום קושי לבצע זאת.

סביר יותר להניח, כי בעקבות שני מכשולים האחרונים של צ.ס. ק.א. נגד דינאמו מוסקוה, במס-גרת הליגה הסובייטית נוכחו מנ-הלי הקבוצה לדעת, כי קבוצתם אינה מוכנה להתמודדות הגדולה האירופית ולכן החליטו לפרוש ב-רגע האחרון.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

פעולות ארגון בשנת 1974/75

פעולות הארגון המיוחדות של ההסתדרות לשנת 1974/75 נפתחו החודש — חודש ההסתדרות:

פגישות מטות ארגון במועצות הפועלים:

בשבוע הבא יתקיימו הפעולות הבאות בהשתתפות החברים: חיים אושרי, שלמה שולב, שלמה כהן, מאיר דינור, אורה גז והנציגים המקומיים של לשכת המס ושל קופת-חולים:

בית-שמש	29.12
קרית אונו	30.12
באר שבע	31.12
שדרות, אשקלון	2.1

לוח עבודה לשנת 1975

במחלקת הארגון נמצא לחלוקה לוח עבודה לשנת 1975 (בשני גדלים). נא לפנות למחלקה לקבלת לוח זה.

ימי עיון לדרוזים בגולן

בימים 27, 28 בדצמבר יתקיימו ימי עיון לפעילי ההסתדרות מקרב החברים הדרוזים בגולן, בשיתוף המחלקה הערבית. המרצים: אהרון הראל, חיים אושרי, אלוני שרשלום, יוסף המיס, טריף פרחאן, סעדיה מזרחי.

עצרת לציון 54 שנים להסתדרות ו-50 שנה ל„הפועל"

תתקיים בהיכל הספורט בעמק, ביום ראשון, 5.1.75 בהשתתפות המועצות האזוריות: עמק, געתון, סולם צור, מעלה יוסף. מועצות פועלים: עכו, נהריה, כרמיאל, מעלות, שפרעם ונציגי הכפרים הדרוזים בגליל. ישאו דברים: ירוחם משל — מזכ"ל ההסתדרות, אהרון הראל — יו"ר מחלקת הארגון, צבי רייז — יו"ר הוועדה לשיתוף פעולה אזורי, הגליל המערבי. מנחה העצרת: משה עמירב (מובי).

יום עיון לעולים חדשים

יום עיון לעולים מתארגנים בהסתדרות מרחובות, יתקיים בשבת, 4 לינואר 1975, בבית-יציב בבאר-שבע.

ההסתדרות קיימת בשבילך

המועצה הציבורית להנצחת החייל מסתייגת מההפגנה נגד דיין בבר-אילן

חברי המועצה הציבורית להנ-צחת החייל פירסמו גילוי-דעת על ההתרחשויות באוניברסיטת בר-אילן בעת הרצאתו של ח"כ משה דיין, בו הם מסתייגים מדרך ה-תגובה של הורים השכולים.

בגילוי הדעת נאמר בין היתר: „כאחים לשכול ולייגון וכאזרחי ישראל אנו מסתייגים מדרך ה-תגובה, שהיא לפי הכרתנו מנוג-דת לחלוטין לאורח החיים שלנו ולסדרים החברתיים, שהם הבסיס לחיי מדינה תקינה. אנו מצווים על שליטה עצמית מוחלטת ואולי דווקא אנחנו — משפחות השכול — חייבים להגיד לעצמנו ולעם, בהתנהגותנו אנו דוגמה, לטובה או לרעה, לדור הגדל אתנו ו-לדורות הבאים.

בסיום גילוי-הדעת פנו חברי המועצה הציבורית להנצחת ה-חייל אל „אחינו השכולים" בבק-שה לריסון עצמי ולשמש דוגמה לאחרים לבגרות ציבורית ולאח-ריות לאומית.

פהמי נזעק למוסקוה

(המשך מעמוד 1)

עות המצרית. מסרה, כי המדובר בשדר אישי מברז'נייב לנשיא סאדאת, תוכן השדר לא פורסם.

משערים, כי ברז'נייב הזהיר את סאדאת מפני קביעת עמדה סופית כלשהי לפני הפגישה הצפויה ביניהם, שאם לא כן יבטל המנהיג הסובייטי את בי-קורו, דבר שממילא יטיל בספק את ההסכמים האמורים להיחתם בעת הביקור, בכלל זה חידוש הס-פקת הנשק הסובייטי למצרים.

שינויים בצמרת המצרית

בינתיים נמשכות הידיעות על שינויים קרובים בצמרת השלטון במצרים. אולם — כפי שכבר נמ-סר ב„דבר" — לפי שעה אין יוד-עים מה תהיה מגמת השינויים ואף לא מתי יבוצעו.

השבועון הלבנוני „אל אסבוע אל-ערבי" מסר אתמול על אפש-רות, שהשינויים יבוצעו עוד לפני ביקור ברז'נייב, כדי להדגיש את אכזבת מצרים מחוסר האמון של האמריקאים לקיים את הבטחותיהם להביא לנסיגת ישראל ללא כל תמורה מצד מצרים, וכן כדי להד-גיש את היחסים ההדוקים הקרובים בין ארמון אל-קובה לקרמל.

סאדאת — ראש הממשלה?

לפי אחת הגירסאות יטול לעצ-מו סאדאת את תפקיד ראש הממ-שלה. אולם לפי גירסה אחרת מי-ניע סאדאת למנות את הסגן הייי-כל. האנטי אמריקאי הפרו סובייטי, לראש הממשלה. בשני המק-רים יהיה בכך משום נטילת התפ-קיד מידי ראש הממשלה הנוכחי חיגאזי, הנחשב לטכנוקראט, ומסי-רתו לידי איש בעל רקע מדיני, שלסובייטים אמון כלפיו.

יש גם גירסה, כי חיגאזי אמנם יישאר בתפקידו, אולם תיק החוץ יועבר מידי איסמעיל פהמי, המ-זוהה עם המגעים באמצעות האמ-ריקאים להיכל, שהתנגד לכך. מו-עמדים אפשריים אחרים הם כמאל אבו אל-מאגיד, המשמש כעת שר ההסברה, וסמיך אנואר, המשמש כעת מנכ"ל משרד החוץ. שניהם נחשבים למבאים. מנאמני סא-דאת. לפי אותה גירסה יימסר מש-רד ההסברה לאשרף מארואן ו-אילו שר התכנון איסמעיל סברי עבדאללה יועלה לדרגת סגן רא-שון לראש הממשלה.

כאמור, מכל הגירסאות הללו אי-אפשר לפי שעה לקבוע את אר-פיים של השינויים הקרובים ואף לא את עיתויים. ייתכן, כי גם דבר זה ייקבע בימים הקרובים בשי-חותיו של שר החוץ המצרי במוס-קוה.

ברכה לחוסיין מירדן — מעל דפי „אל אנבא"

מאת יואל דר, סופר „דבר"

הקונסול הכללי של רפובליקת הונדורס ברבת-עמון פיר-סם מודעת ברכה למלך חו-סיין בעתון הירושלמי „אל-אנבאא".

זוהי הפעם הראשונה, שאר-צות ערביות, מחוץ לגבולות המדינה, מפרסמת מודעה בעי-תון ערבי-ישראלי פרו ממשל-תי. במודעת הברכה, החתומה על-ידי הקונסול, סאמי סואהרה, נאמר, כי הוא מברך את המ-לך חוסיין ואת הערבים — נוצרים ומוסלמים כאחד — לרגל חג המולד וחג הקרבן והשנה האזרחית החדשה.

סופרנו מציין, כי עתון „אל-אנבאא" לא מסר כיצד הגיעה אליו מודעת הברכה מרבת-עמון ומי שילם בעדה.

המודעה נכללה בין עשרות מודעות הברכה והאחרות לשמו של המלך חוסיין נדפס באר-צות גדולות ובולטות.

צדוק: אין מו"מ לשחרור קאפוצ'י

שר המשפטים ח. צדוק אמר אמש, כי אין כל מו"מ לשחרור או לגירוש הארכיהגמון קאפוצ'י. הענין כלל אינו עומד על הפרק.

השר, שהופיע בערב שאלות ותשובות מטעם מרכז ההסברה ב-בית סוקולוב בתל-אביב, הגיב בתמיהה על ההודעה שנתפרסמה מטעם לשכת העתונות של הוותיקן בקשר לגזר הדין של קאפוצ'י.

צדוק ציין, כי לקאפוצ'י היה משפט הוגן, עם סניגור לפי בחי-רתו, והשאלה אם יערער על גזר הדין נתונה להחלטתו. „אין לראות את ענין קאפוצ'י לא בתחום ה-יחסים בין ישראל הכנסיה הקתו-לית, אלא במסגרת המלחמה בט-רור. המקרה של קאפוצ'י לא צריך להשפיע על היחסים הטובים עם הכנסיות הנוצריות" — אמר.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

הבהרות בחוק החיילים המשוחררים בנושאי חינוך

בעקבות אי בהירויות ושאלות רבות שהופנו אלינו

הרינו להודיע כי:

1. חייל משוחרר, במשמעותו בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד-1973 הזכאי לתשלום שכר לימוד ע"י אוצר המדינה כמפורט בחוק האמור והרוצה ליהנות מזכות זו, מתבקש לשים לב אם מוסד החינוך בו הוא מבקש ללמוד אכן נכלל במסגרת הסדר תשלום שכר לימוד לחיילים משוחררים, וכן אם המקצוע אותו הוא חפץ ללמוד כלול במסגרת זו.
2. אוצר המדינה לא יוכל לשלם את שכר הלימוד עבור חייל משוחרר במוסד חינוך שאינו נכלל במסגרת ההסדר האמור, או עבור מקצוע שלא אושר במסגרת זו.
3. בכל מקרה של ספק ניתן לפנות ליחידה לחיילים משוחררים, משרד החינוך והתרבות ת"ד 292, ירושלים: טלפון 02-223139.

כך ניסה סטונהאוז ליהפך למרקהאם

התמרון המחושב של ההיעלמות ושינוי הזהות שוחזר על־ידי המשטרה; סיעת הלייבור: לא יוכל עוד לכהן בפרלמנט

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — סגן מנהיג ה„לייבור" וראש הסיעה הפרלמנטרית של מפלגת השלטון בבריטניה, אדוארד שורט, רמז אתמול ברורות שחבר הפרלמנט ג'ון סטונהאוז, העצור עתה באוסטרליה, לא יוכל להמשיך בחברותו בפרלמנט.

שורט הבהיר, כי קיימות עתה שלוש אפשרויות: האחת — שסטונהאוז עצמו יתפטר; האפשרות השניה — שהפרלמנט עצמו יפטור את סטונהאוז מהמשך הכהונה בבית; השלישית — שסטונהאוז יסרב להתפטר ואז — המחוז — יאלץ הפרלמנט להכריע בהתפטרות זאת.

הפרישה מבית גידים

בינתיים ממשיכה פרשת סטונהאוז להכות גלים בבריטניה. עתונים אמנם לא הופיעו ביומיים האחרונים לרגל חג המולד, אולם הפרשה עומדת במרכז החדשות של הרדיו והטלוויזיה והיא שימשה שיחת היום בכל אתר. בלבד נושא „אוסטרלי" אחר: כשלונה של נבחרת ה„קריקט" האנגליה במלבורן.

בינתיים כבר הובא סטונהאוז לפני שופט במלבורן, אשר ציווה להשאירו במעצר לשבעה ימים, כדי שהשר האוסטרלי לענייני ההגירה יוכל לשקול, אם להיענות לבקשתו של סטונהאוז להישאר באוסטרליה או לגרשו.

תמרון שינוי הזהות

הבפקה אליבאן במשטרת מלבורן כבר לבית הבבפס, סטונהאוז נכנס לאוסטרליה (פעמיים בחודש האחרון) בדרכון בריטי. הדרכון הבריטי הוא על שמו של אדם בשם מרקהאם אשר נפטר זמן קצר לפני שסטונהאוז ביים את היעלמותו המסתורית.

על פי עדותו של סטונהאוז עצמו במשטרה, הוא חקר ודרש בבתי חולים שונים באנגליה, עד שמצא שם של אדם, בן גילו, שמת. אחר כך הגיע לרכוש דרכון על שמו של מרקהאם, הציג אותו בקונסוליה האוסטרלית בלונדון כדי לקבל אשרת כניסה ואז נסע לאוסטרליה עם בדיקת את תכנית הבריחה הגדולה כולה. הוא הגיע לאוסטרליה כבעל לאחר שנעלם, אולם ימים ספורים לאחר מכן נסע להוואי, כדי לעבור על התגובות השונות בבריטניה על היעלמו, וחזר לאוסטרליה דרך לבנון וסינגפור.

היעלמות מהנפשה בשעה

בחקירתו במשטרה הודיע גם סטונהאוז, שהוא היה נתון ללחצים פוליטיים ועסקיים בבריטניה על ידי כמה אנשים, שניצלו לרעה את עבודתו בחיים הפוליטיים. הוא לא פירט את האשמותיו, אך הבהיר כי רצה „להימלט מכל הלחצים הכבדים הללו, גם מפני שחשב שיהיה זה לטובת ידידיו אם, פשוט, יעלם מן האופק ויחסוך מהם מבוכה.

לדעתו של סטונהאוז, בבראות, הגיעה בינתיים לאוסטרליה הפגשה עם בעלה. אין ספק, שהיא הגנה לשדל אותו לחזור לבריטניה, אולם לפי שעה עומד סטונהאוז בתוקף על בקשתו להישאר באוסטרליה.

עסקי בנגלה־דש

משקיפים בלונדון אומרים, כי לאדם כמו סטונהאוז, הסותר בי ודאי גם במשבר נפשי, יש סיבות טובות שלא לרצות לחזור לבריטניה. עסקיו נקלעו למשבר קשה ובפרשה זאת כרוכים סכומים גדולים של כסף. בלבד זאת הולכים ומתגברים גם כמה סימנים תמוהים על הקשרים בין קרן סעד לטובת בנגלה־דש, שהוקמה לפני שלוש שנים ביוזמתו של סטונהאוז, לבין בנק בבעלותו הפרטית, שהקים בערך באותה תקופה, כדי לנהל עסקים עם בנגלה־דש.

בוועדה הכלכלית של העבודה

רבינוביץ מזהיר ממסע „אל הדולר האחרון שברזרוות"

מאת א. כנרתי, סופר „דבר"

שר האוצר י. רבינוביץ הזהיר אמש, כי אם הממשלה לא תעמוד בלחצים המופעלים עליה מצדדים שונים בקשר עם ביצוע התכנית הכלכלית, „יהיו המסע אל הדולר האחרון שברזרוות של האוצר". יחד עם זאת ציין שר האוצר, כי הציבור כבר מודע למתרחש ולהחמרת המצב הכלכלי של המדינה.

שר האוצר אמר זאת בישיבת הוועדה הכלכלית של המערך שהיתה אתמול, בה נמשך הדיון בבעיות הביצוע של התכנית הכלכלית והשלכותיה על המשק ועל התעסוקה. את הישיבה ניהל יו"ר הוועדה אהרן בקר, שבפתיחתה העלה את זכרו של ח"כ ג. אהלי, הבמאי משה הלוי.

בציינו, כי יש הכרח לנקוט ב„מדיניות שכר מאופקת", כדי לעמוד בנטל הכלכלי אמר שר האוצר, כי „אם לא תיעקר תוספת היוקר ביולי 1975, אז נשלם כשבעה מיליארד ל"י תוספת שכר. יחד עם זאת, אין הממשלה רוצה לפגוע בתוספת היוקר שהוא כבר של השוב". הוא שיבח את ההסתדרות, שגילתה הבנה בהדברות עם הממשלה.

שר האוצר אמר, כי שני המפלסים האחרונים מהמצב הכלכלי החמור בו נתונה המדינה, כדי להושיעה הם: פריון העבודה והיצוא. אך זה ענין של חינוך ושינוי האקלים ויש ביכולתנו להגיע למיפנה בשני תחומים אלה. „לזאת דרוש אומץ־לב, כדי לשבור דברים שיטות ונהגים במשק העבודה. בלי ההסתדרות לא ייעשה זה".

רבינוביץ יצא נגד ההצעות לביטול ההצמדה על אגרות חוב ממשלתיות, הבהוה ארבעה מיליארד בתקציב בציינו, כי אם יעשה הדבר — „ברחו האגרות להשקעה בבנקים ובזהב והממשלה תצטרך לקבל את התמורה של ארבעה המיליארד בהטלת מס נוסף, או על ידי הדפסת כסף.

אשר לטענות נגד הלוואות לא צמודות למשקיעים בתעשייה, גילה שר האוצר, כי ההשקעה אינה באות כיום לבורה ההלוואות הלא צמודות ושאר התנאים הטובים למשקיעים. „המשקיעים ליצוא אינם גם עומדים בתור". השר אמר כי ירשם עתה הדגש על השקעות ליצוא בכל הכוח, על ידי עידוד התמריץ למשקיעים.

בדיון השתתפו: ד. הירבין, י. קיסר, י. וילן, נ. אלבדולינצ, י. קרגמן, נ. אבסטר, א. רונן, ה. הרצוג, א. רונן וכ. בהם. בישיבה נכחו שרי העבודה והקליטה ויו"ר הנהלת הסוכנות, פ. ספיר ומזכ"ל ההסתדרות, י. משל.

הלל: מחדל עדות המזרח - שלא החדירו לתודעה תרומתן למדינה

שר המשטרה שלמה הלל אמר אמש, כי המדינה, כי מצבה כיום, אינה יכולה לתת שירותים אינטנסיביים לכל האוכלוסיה אלא יש להקדיש תשומת לב ומשאבים בעיקר לשכבות הנזקקות, במטרה לצמצם את הפער החברתי הקיים.

השר הוסיף, כי הוויכוח בסוגיה זו הוא עקרוני באמת, בכיוון שהסגנה, כי הכל שווים בבחינה הטבות ליהירי המדינה — רק ביקרה להנצחה את הפער.

הלל הביעה בכנס שבא הארגון של יוצאי מרוקו, תפוז אפריקה, בו נכחו אישי ציבור, ראשי מועצות מקומיות ומועצות פועלים יוצאי צפון אפריקה.

שר המשטרה ציין, כי הקמת ועדת השרים לענייני רווחה חברתית, שהוא עומד בראשה, מנכת זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה, להתמודד במישור הממשלתי עם בעיות הפער החברתי. אמנם אין עדיין תשובות לבעיות, אולם נעשה נסיון רציני להקים מערכת כוללת שתטפל בבעיות היסודיות, בנושאי החינוך, השיכון, השכר וכו'.

מיזגות לנזקקים

הלל מסר, כי על אף הקיצוצים בתקציבי הממשלה גיבשה ועדת השרים תכנית, לאחר דיונים יסודיים עם משרדי האוצר והחינוך, לתת פתרונות לבעיות חברתיות מיוחדות בשטח החינוך בהיקף של 140 מיליון ל"י. זו הפעם הראשונה שתכנית חבלוב בעדר אלה הזקוקים לעזרה בנוסף על שכר לימוד חינם. הואיל ורוב תיחום אינו מחייב היחיד של ההוחקת. הלמיד בבית ספר או באוניברסיטה — יש בעיות דמי שת ספרים, נסיעה לבי"ס וכו'.

תכנית דיור

אשר לבעיית הדיור, אמר השר, כי ועדת השרים עומדת כיום בפני אחת ההכרעות הקיצוניות והמכריעות — האם לעודד זוגות צעירים להתיישב במרכז הארץ או לתת תנאים מיוחדים לאלה שילכו לדימונה, קרית־שמונה או עיירות פיתוח אחרות. במשטר דמוקרטי אין לכפות על אדם בנושא זה — אך השאלה היא להיכן יופנו ההשקעות והעידוד מצד הממשלה. לדעתו יש לתת לאלו ההולכים לעיירות פיתוח פתרונות מלאים, ואילו במרכז — עזרה מצומצמת ביותר.

הלל אמר, כי המחדל הגדול ביותר של יוצאי ארצות המזרח הוא בכך שאינם מצליחים להחדיר לתודעת הכלל מה תרמו למדינה. שהעלית שהגיעו בשנות ה־50 הראשונות עולי צפון אפריקה, תימן, עיראק — הם אשר ביצרו את גבולות המדינה בשנותיה הראשונות. „אם לא היינו מצליחים ליישב אז את הגבולות — כמו שכיום איננו מצליחים ליישבם — לא היו הגבולות הם קיימים היום" — אמר השר.

מי שלוחץ מקבל

הלל ציין, כי לדמוקרטיה צדדים חיוביים רבים. אולם יש בה גם נקודת־תורפה — היא בנויה על לחצים. מי שלוחץ יותר — מקבל יותר ואילו שכבות החלשות אינן מסוגלות ללחוץ ולקבל. „אנו חיים היום במשטר, בו כל אדם לוקח כפי יכולתו ונותן לפי רצונו" — הוסיף.

שאול בן־שמחון, שפתח את הכנס, הביע התנגדות חריפה לביטול חינוך חובה חינם בכיתות י' וכן לקיצוץ תקציבי הזנת ילדים בבתי הספר. (ע)

עיריית ת"א נגד הגבלות התנועה על תושבי העיר

תוצע להגביל תנועת כלי־רכב נכנסים מערים אחרות

עיריית ת"א יפו לא נתנה הסכמתה לאסור ולהגביל את התנועה בעיר יום אחד בשבוע — מסר אתמול ד. שיפמן, סגן ראש העיריה וראש אגף התנועה בתגובה להודעת משרד התחבורה.

שיפמן אמר, כי הציע לשר התחבורה, שאם יצומצמו התקציבים הדרושים לפתוח הרחובות הכבישים לתנועה הגוברת והולכת בעיר יהיה צורך לדלל את התנועה הנכנסת לעיר ע"י קביעת יום שבתון שיחול (לא בשבת!) רק על רכב הבא מחוץ לעיר.

לדעת העיריה על תושבים הבאים מחוץ לת"א להגיע למרכזי העיר ברכב ציבורי אחת לשבוע לפי בחירתם ולוותר על נסיעה ברכבם הפרטי. דבר זה עשוי להקל על עומס בתנועה בעיר, מבלי לפגוע בנוחיותם של תושבי העיר ובפעילות הכלכלית שלה.

אין לעיריה כל כוונה לתת את ידה לקביעת יום שבתון רכב לתושבי ת"א בלבד, קבע שיפמן. אשר לתכניות להעדפת התחבורה הציבורית מסר שיפמן, כי העיריה נערכת לקביעת מספר רחובות בלעדיים לתחבורה ציבורית והדבר יבוצע ברחובות: אלנבי, עליה, ובחלק מרחוב המלך ג'ורג'.

תכנית זו, הקשורה בשינויים במערכת הרמזורים ושיפורים הנדסיים, תבוצע בעוד שישה חדשים.

ורטמן נגד השבתה בשבת

יו"ר הקואליציה וסיעת המערך בכנסת ח"כ משה ורטמן הביע אתמול התנגדות להצעה להשבית את הרכב הפרטי כל שבת שניה.

ח"כ ורטמן אמר, כי אם יש צורך בשבתון לרכב לשם חסכון יש לדעתו לכל אזרח לבחור את היום בשבוע הרצוי לו ולא לכפות עליו דוקא את השבת.

הוא אמר, כי יבוא במגע עם גורמים הנוגעים בדבר להעמידם על הצורך להכניס שינויים בהצעה לפני קבלתה.

סטודנטים נגד „שבת דתית ושבת חילונית"

הסטודנטים באוניברסיטת בר־אילן רואים בחיוב את יוזמת ועדת השרים לחסכון בדלק ושימוש והנהגת שבתון של רכב בישראל.

עם זאת, הם רואים בחומרה את תוכן ההחלטה המטילה על השבתת כלי הרכב במדינה כל שבת שניה. לדבריהם, יוצרת החלטה זו מצב של „שבת חילונית ושבת דתית". שיפגע קשה בהדרגתה של השבת.

הוגשה הצעה למערכת שערי־מיסוי נמוכים

הצעה למערכת חדשה של שערי־מיסוי נמוכים יותר, שתגביר את המוטיבציה לעבודה, הוגשה אתמול לוועדה העליונה להגברת פריון העבודה והיצוא במשק, בראשות שר האוצר יהושע רבינוביץ.

חברי הוועדה — נציגי המסחר התעשייה, ההתאחדות הכלכלית, לשכת מזכיר ההסתדרות הכללית ונשיא התאחדות התעשיינים — בירכו כי ההצעה, שהוגשה בידי דו"ח ביניים של צוות מקצועי, ממוכה לבדיקת הדרך להפריין באמצעות שיפור מערכת המיסים. תיוצב בעוד חצה את הצעות הפרופוזלים" הבודקות את כל שאלת הריפורמה במסים.

עיקר המלצות הביניים של הצוות מתייחס להורדה בהדרגה בשיעורי המיסים בכל רמות ההכנסה, תוך כדי הכללתן בבסיס המס של כל התוספות הנקיפות לשכר. עליהן ניתן היום פטור ממס.

בהמלצות מוצע גם לבטל את שיעורי המס הנמוכים יותר, הנהוגים כיום, על הכנסה מפרמיות ושעות נוספות ובמקום־זאת להנהיג הנחה בשיעור של אחוז מסוים על תוספת הפרמיות.

באופן זה יתגלו מבסס נמוך יותר גם העובדים ששכרם נמוך ואינם מחייב כיום תשלום מס גבוה. ועל כן אין בשיעור הנמוך יותר של מיסים על פרמיות משום תמריץ למאמץ ולפריון רב יותר כצידם.

סין הצניעה יום־הולדתו ה־81 של היו"ר מאו

פקין (ע"ין ופד"ה). — היו"ר מאו צה טונג, שליטם של 800 מיליון סינים זה 25 שנה, חגג אתמול את יום הולדתו ה־81. אולם האירוע עבר בלא חגיגות פומביות או תגובות רשמיות.

„יומון העם", הבטאון הרשמי של המפלגה הקומוניסטית, לא הזכיר את האירוע, על פי הוראותיו האישיות של מאו צה טונג.

מאז הופעתו הפומבית האחרונה ב־1 במאי 1971, מתבודד היו"ר יותר ויותר, אם כי הוא עדיין משתתף בניהול המדינה ונותן הסכמתו הרשמית להחלטות החשובות. הוא ערך בחדשים האחרונים סיור בבחוזות, אולי כדי לסייע בהכנת הקונגרס העממי הלאומי, שנדחה זמן רב כחמת היעדר הסכמה לגבי החלטות מדיניות בסיסיות.

מנהיגים זרים, שנפגשו באחרונה עם מאו, נצטוו לא לגלות היכן נערכו פגישות אלה והעתונות הסינית בעולם לא איכוו, כי אכן עזב מאו את עיר הבירה.

באחרונה נפוצו השמועות בדבר מצב בריאותו של היו"ר. הסיבה הכזהירה ידיעה בעתונות הזרה כי מאו לקה בשבץ קשה. אורחים זרים אישרו, שהוא עדיין ערני בבחינה נפשית, אם כי חלש בבחינה גופנית.

פורד מכנס דיון במיתון ואינפלציה

וייל, קולורדו, (יופי"ט). — הנשיא פורד זימן לבוקר פגישה במקום הנופש שלו עם יועציו הבכירים כדי לדון במיתון ובאינפלציה, המעיקים עתה על הכלכלה האמריקאית.

דובר הבית הלבן רון נסן אמר, כי הפגישה נועדה לסייע לפורד להכין את נאומו על מצב האומה, את הדו"ח הכלכלי השנתי ואת התקציב הפדרלי, שאת כולם יש להגיש בינואר.

פגישה דומה תיערך לענייני אנרגיה.

בין המשתתפים בהתייעצויות יהיו שר־האוצר ויליאם סיימון, יו"ר מועצת היועצים הכלכליים אלן גרינספן, יועצו הכלכלי של הנשיא ויליאם ויידמן, יו"ר ה„בנק הפדרלי" ארתור ברנס, שר הפנים רוג'רס מורטון, והממונה החדש על ענייני אנרגיה פרנק זארב.

מקורות של הבית הלבן אמרו, כי פורד יודע על התביעה הגוברת לנקיטת פעולה כדי לדרבן את הכלכלה.

פופולאריות פורד — לשפל הפופולאריות של הנשיא פורד בעיני העם האמריקאי ירדה לשפל הנמוך ביותר מאז נכנס לתפקידו לפני פחות מחמישה חודשים — מסתבר מסקר של מכון גאלופ, שפורסם בניו־יורק.

סקר זה, שנערך ב־6־9 בדצמבר מעיד על ירידה של שש נקודות, לעומת הסקר הקודם שנערך באמצע נובמבר.

הסקר החדש מראה, כי רק 42 אחוז מבין 1,500 הנסקרים סומכים ידיהם על מדיניותו של פורד. 41 אחוז אינם מרוצים ממנה. באמצע נובמבר אישרו 48 אחוז את ניהול מדיניותו ו־32 אחוז לא היו מרוצים ממנה.

שר העבודה, משה ברעם, נפגש היום עם עמיתו שר העבודה הצרפתי, מישל דראפור, בלשכתו בירושלים. השיחה, שנערכה באוירה ידידותית וחופשית ונמשכה כשעה, התמקדה בעיקר בנושאי אבטלה, קיומן ודרך הפעלתן של קרנות פנסיה ואבטלה ועל בעיות תעסוקה בכלל. האורח, שהוא גם ראש עיריית סן־אטאן בצרפת בא לחתום על ברית ערים תאומות עם נצרת עילית.

ראשי אוניברסיטת חיפה קוראים לאיפוק והבנה עם המיעוטים

מאת סופר „דבר" בחיפה

נשיא האוניברסיטה בחיפה, אליעזר רפאלי, והרקטור פרופ' גבריאל ורבורג, פנו אתמול בכרוז חתום על־ידם אל ציבור הסטודנטים, המורים והעובדים לנהוג באיפוק ובהבנה ביחסים בין בני המיעוטים והסטודנטים היהודים ולהחזיר לאוירת העבודה והלימודים הרגילים.

בכרוז שהופץ בעקבות התחדדות היחסים באוניברסיטה בין קבוצות של סטודנטים יהודים וסטודנטים ערבים נזכר, כי גם בעבר היו במוסד, בו לומדים כיום ואף בעבר כמחצית מהסטודנטים הערבים במדינה, התבטאויות חריגות של קיצונים בשני המחנות. העובדה שהנושא עלה עתה לכותרות גורמת, לדעתם של ראשי האוניברסיטה, כרצונו של מיעוט קטן להפוך אירועים, בסיוע של חלק מאמצעי התקשורת, מוקד להחרפת היחסים.

הנשיא והרקטור מציינים, כי אוניברסיטת חיפה לא התיימרה לפתור את בעית הסכסוך הערבי־ישראלי, אך עצם העובדה שבין כתלי המוסד לומדים ופועלים מורים וסטודנטים בני שני העמים היתה לצנינים בעיני חלק מהציבור שתקף אותנו על שאנו מעודדים את ההשכלה הגבוהה בקרב בני המיעוטים.

הסטודנטים המורים גם נתבקשו לחשוב פעמים לפני שהם מוסרים חדשות מסעירות בקאבקר לאמצעי התקשורת. במחשבה שניה יתכן, נאמר, שיתברר שבמקום עבודות מדווחים על דעות.

מכתב גלוי לשר המשטרה

ועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטת ת"א פירסם מכתב גלוי לשר המשטרה בו נאמר בין היתר, כי המשטרה פוקדת בתי סטודנטים ערביים לעיתים תכופות באחת בשעות לילה בלתי סבירות.

לדעת הסטודנטים מטרת ביקורים אלה היא להטריד בריאה. בעיקר מתלוננים הסטודנטים במכתב הגלוי לשר, על התנהגותה הקשה של אנשי משטרת תל־אביב. בסיום המכתב נאמר: „אנו ועד הסטודנטים הערבים באוניברסיטת ת"א, מוקיעים פעולות אלו ומבקשים לשים קץ למעשי המשטרה אלה".

שר החוץ הפורטוגלי מאריו סוארז יגיע לביקור רשמי ביוגוסלביה ב־6 בינואר, על פי הזמנת עמיתו מילוש מיניץ' — מוסר משרד החוץ היוגוסלאבי.

משל בירך העדות לחגיהן

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל שלח ברכות חג מטעם ההסתדרות לראשי העדות הנוצריות, המוסלמיות והדרוזיות לרגל חג־המולד וראש־השנה האזרחית (לנוצרים), חג הקרבן (למוסלמים ולדרוזים).

בברכתו מאחל י. משל לאורחים ולחברי ההסתדרות בקרב עדות המיעוטים הלאומיים חיי שלום ואחוה־עמים בישראל, תוך תקוה משיה לבטחון המדינה ושלום במזרח־התיכון בין ישראל ושכנותיה.

הברכות נשלחו באמצעות המחלקה הערבית בוועד־הפועל. עם ראשית נתבקשו על־ידי המזכ"ל להביאן לכלל חברי ההסתדרות המוסלמים, הדרוזים והנוצרים בקהילותיהם.

התאחדות עורכי הדין של אתונה החליטה לגרש משורותיה את כל עורכי הדין, ששיתפו פעולה עם הכת הצבאית ששלטה שבע שנים ביוון, עד יולי השנה.

עד סוף שנת 75 — 3000 נפש ב־10 ישובים בפיתחת־רפיח

שר־השיכון: הממשלה מעודדת התנחלות בפיתחה, בגולן ובבקעה

מאת א. גבע, כתב „דבר"

עד סוף 1975 תגדל האוכלוסיה היהודית בפיתחת רפיח כ־אלף ל־3,000 נפש — כך אמר אתמול שר השכון א. עופר בסיור עתונאים בפיתחה.

השר אמר, שעד סוף השנה הבאה יהיו בפיתחה מושבים ושלושה קיבוצים וכן מרכז איזורי. ההשקעה הכוללת כמאה מליון לירות. הממשלה מעודדת התנחלות בבקעה, בגולן ובפיתחת־רפיח וכל הרוצה להתנחל, יכול לעשות זאת, אמר השר. מדובר באנשים הרואים בהתנחלות דרך־חיים ולא פיקניק או בית מרפא בריהו.

האדריכל י. דרכסלר אמר שהוא מתכנן עיר נמל גדולה, ימית, אך היה שהממשלה לא אישרה אלא מרכז איזורי של שלוש מאות יחידות. היחידות יהיו מוכנות עד סוף השנה הבאה אך כבר בקיץ יתחיל באיכלוס היחידות הראשונות. הן יאוכלסו על ידי אנשי צבא הקבע, אנשי הגרעינים הדתיים האמריקאי וכן אזרחים אחרים. תיערך סלקציה קפדנית והשאלונים הראשונים יישלחו בקרוב. את הדירות יקבלו המתיישבים בגנאים של אזור־פיתחה.

בעת הסיור הפגינו חברי הגרעין האמריקאי המתעתד להתיישב במרכז האזורי. המפגינים טענו, שהם מסיימים את האולפן ב־15 בינואר אך לא יודעים בדיונים על עתיד העיר ואינם יודעים מה יהיה גורלם.

המכיה למפעלים

חברי הגרעינים הדתי האמריקאי מסרו שהם מתכננים בית דפוס, מפעל למחשבים, מוסך ומעבדת ילדים.

(קרא גם בעמוד 12)

„ישראל הפגיזה דרום לבנון"

צידון, (ע"ר). — כוחות ישראליים הפגיזו אתמול כמה כפרים בדרום לבנון וגרמו נזקים לספינות, מסרו כתבים מקומיים.

הם מסרו, כי ההפגזות נמשכו לסירוגין 20 דקות. אולם לא היו נפגעים.

תושבים מקומיים סיפרו, כי מטוסי סילון ישראליים הגו אתמול בבוקר מעל לכפרים לאורך הגבול ומעל למחנות פליטים בדרום־לבנון.

אניות צרפתיות סיימו חלקן בניקוי התעלה

קאהיר, (יופי"ט). — ארבע אניות של חיל הים הצרפתי עמדו להפליג אתמול מאלכסנדריה לצרפת, לאחר שסיימו בשיטה בת השעה חדשים של סילוק מוקשים וחומרי נפץ אחרים מתעלת סואץ — מסר הבטאון המצרי „אל־אהבאר".

שולות מוקשים של הצי הבריטי כבר השלימו את עבודתן והפליגו ממימי מצרים ב־1 בנובמבר. גם אניות הפיקוד האמריקאית כבר הפליגה ב־14 בדצמבר, ונשארו רק כלי שיט אמריקאיים קטנים יותר כדי לסייע לחיילים המצרים במאמציו האחרונים להכשרת התעלה לספנות הבין־לאומית.

אולם שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי אמר זה לא כבר, כי עדיין יש „סכנה של 25 אחוז" בגלל מוקשים, רקיסות וחומרי נפץ אחרים שעדיין לא נתגלו.

5 חיילי או"ם קנדים נהרגו באיסמעיליה

אוטאווה, (ע"ר). — שלושה חיילים קנדיים המשרתים בכוחות החירום של או"ם בסיני, נהרגו בתאונת דרכים ערב חג המולד — נודע במקור רשמי באוטאווה.

דובר משרד ההגנה הקנדי מסר, כי המכונית, שבה נסעו החיילים הקנדיים, התנגשה עם משאית צבאית מצרית באיסמעיליה.

ברה"מ שיגרה תחנת חלל

מוסקווה, (יופי"ט, ע"ר ו־ע"ץ). — ברה"מ שיגרה אתמול למסלול סביב כדור הארץ את תחנת החלל הבלתי מאויישת „סאליוט 4", כפי הנראה בצעד נוסף לקראת מיבצע ההצטמדות עם אסטרונאוטים אמריקאיים ביולי.

בהודעת סוכנות „טאס" נאמר, כי כל הציוד של תחנת החלל פועל כתיקונו ותחנות בקרה יבשתיות בברה"מ וכן אניית־בקרה באוקינוס האטלנטי עוקבות אחרי מעבדת החלל במסלולה סביב כדור הארץ.

הסוכנות הוסיפה, כי מטרת השיגור היא „לבדוק בדיקה נוספת את התכנון, המערכות והציוד של תחנות החלל ולנהל מחקרים וניסויים מדעיים וטכניים בתנאי טיסה בחלל".

מתכנסת מועצת ההגנה של ברית וארשה

מוסקווה, (ע"ר). — שרי־ההגנה משבע מדינות ברית וארשה יתכנסו בחודש הבא במוסקווה — מסר אתמול יומון הצבא הסובייטי „קרסנאיה זבזדה".

בידיעה נאמר, כי השרים ידונו בשאלות הנוגעות לפעילות השוטפת של הברית הצבאית המזרח־אירופית.

ההתייעצויות הצבאיות באות בעקבות ועידת־הפסגה של מנהיגי המפלגות, שנערכה באפריל בוארשה.

חוטף המטוס ההודי: חששתי מפני שוד

רומא (יופי"ט וע"ר). — קנדי יליד צ'כוסלובקיה אמר, כי הוא ניסה לחטוף אתמול מטוס ג'אמבו של חברת התעופה ההודית, משום שחשש כי נוסעים אחרים ישדדו אותו, מסרה אתמול המשטרה האיטלקית.

יוזף הומולוב, בן 30, כלוא עתה בכלא „מלכת השמים" ברומא, שם חוקרים אותו.

המשטרה מסרה, כי הומולוב סיפר למפקד משטרת נמל התעופה ברומא, כי הוא החליף כספים בבית המלון של הנוסעים לפני כי עלה למטוס, כאשר חש ששניים או שלושה אנשים עוקבים אחריו. הוא חשב, כי אנשים אלה מתכוונים לפעול על המטוס בכוונה לשדוד אותו, ולכן ניסה לחטוף את המטוס כדי להסב את תשומת הלב אליו, למען הגנתו העצמית.

הומולוב הואשם בחטיפת מטוס, בהסיעה בני אדם ובהברחה לאיטליה של כסף מזוייף. הקצינים, שעצרו אותו, מסרו כי היו בידיו 20 צמרות מזוייפים של 100 דולר קנדיים כל אחד. המשטרה ביקשה מאינטרפול לעזור לה לגלות את מקור הכסף המזוייף.

א. אבן יפתח כנס בין־לאומי של פסיכולוגים

שר החוץ לשעבר, אבא אבן, יהיה המרצה הראשי בערב הפתיחה של הכנס הבין־לאומי על מצבי לחץ פסיכולוגי־ הסתגלות בעתות מלחמה ושלום. הכנס, בו יקחו חלק מאות פסיכולוגים, פסיכיאטרים, רופאים, עובדים סוציאליים ומחנכים, מן הארץ ומחוצה לה יערך ביוזמת החוג לפסיכולוגיה של אוניברסיטת תל־אביב.

א. אבן ירצה על „אספקטים של מלחמה ושלום". הדיונים המעשיים של הכנס יתחילו ביום ג' 7 בינואר וימשכו כל השבוע, במלון „ברמוד" בתל־אביב.

בציבור בישראל רווחה דעה כי אילו במלחמת יום הכיפורים היו בקרב חיילי צה"ל רבים שלקו בהלם־קרב. ד"ר אליעזר בר נתן, פסיכיאטר ראשי במחלקה הכללית לבריאות הנפש במרכז הרפואי ע"ש שיבא, מתכוון בכנס הנוכחי לסקור את הנתונים שבידיו על מקרים של הלם־קרב במלחמת יום הכפורים. מנתונים אלה מתברר, כי מספר המקרים של הלם־קרב היה סביר בהחלט.

בביקור במתקני התעשיה האוירית

רבין: מאבקנו מתנהל מעמדת כוח צבאי שלא היה כמותו

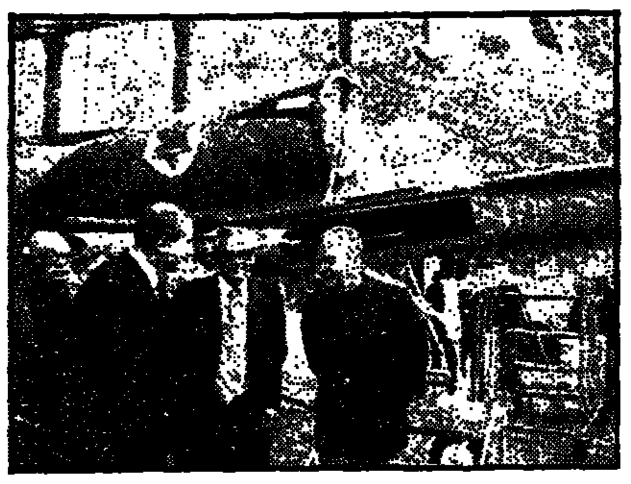

רה"מ יצחק רבין מסייר בחטיבת בדק המטוסים של התעשיה האווירית; ברקע — מטוס סקייהוק.

מצבה של ישראל איתן מבחינה מדינית והיא לא תוותר על שום דבר שהוא חיוני לבטחונה ולהשגת השלום — אמר ראש הממשלה יצחק רבין, בתום ביקור של שעות מספר שערך אתמול במתקני התעשיה האוירית בלוד.

ראש הממשלה הוסיף, כי אנו מוכנים לעשות מאמצים למען השלום אך לא בכל מחיר ולא בכל תנאי. הוא הטעים, כי מאבקה של המדינה מתנהל מעמדה של כוח צבאי, שלא היה לנו כמותו אף פעם. הוא הוסיף, כי היום אנו חזקים ומוכנים וערוכים מבחינה נפשית ומבחינת העוצמה — אם תכפה עלינו מלחמה. שום איש לא יבהיל אותנו באיומי מלחמה. שכן נעמוד ונילחם אם יהיה צורך בכך. וכשנילחם ננצח — אף כי אין בטחון שזו תהיה המלחמה האחרונה.

בכל מלחמה ניצחנו קצת יותר או קצת פחות, המשיך ראש הממשלה. אך ניצחנו באופן ברור ובכל זאת לא הגענו לשלום. אנו בטוחים שבבניית העוצמה אנו מבטיחים את קיומנו ואת סיכויינו ואולי גם נתקדם לשלום.

ראש הממשלה ובני פמליתו הגיעו לתעשייה האוירית סמוך לשעה 1 ונפגשו לשיחה עם הנהלת התעשיה האוירית וראשיה. לאחר מכן יצא ראש הממשלה לסיור במתקני התעשייה האוירית ובין היתר בחטיבות בדק מטוסים, חטיבת ייצור כלי טיס להסעה, ועוד. בתום הסיור יצא ראש הממשלה ונשא את דברו בפני אלפי העובדים של התעשייה האוירית, שנקבצו ובאו לאחר סיום עבודתם לשמוע את דבריו.

לייצר כדי למכור בחו"ל

ראש הממשלה אמר, כי התעשייה האוירית יכולה להיות גאה בהישגיה בזכות עובדיה, מהנדסיה ומנהליה. לדבריו אין להתעשייה האוירית במה להתביש לא רק בהשוואה למפעלים במזרח התיכון, אלא גם לצמרת התעשיות המתקדמות ביותר בעולם.

ראש הממשלה הטעים, כי עלינו להאבק על היכולת לקיים את עצמנו ומכאן שעלינו לייצר כדי למכור גם בשוקי חו"ל. הוא הוסיף, כי כדי לקיים את הבטחון בצורה טובה ומספקת יש להוציא על כך כספים רבים. משום כך צריך לעבוד יותר — וטוב יותר. „מול ההתעצמות של מדינות ערב יש צורך במימון נרחב וצריך לייצר ולייצא יותר. אין ברירה אלא לעבוד, לעבוד ולעבוד" — אמר רבין.

„יש בתוכנו כוחות עצומים"

רבין אמר עוד, כי הוא מאמין, שנוכח העומד לפנינו, יש בתוכנו כוחות עצומים ואנו נדע לנצל אותם ולהפעילם, ואז לא יהיה אויב שיוכל לעמוד מולנו.

בסיום אמר, כי הוא בטוח שעובדי התעשייה האוירית תרמו הרבה להתעצמות המדינה ולחסכון במטבע זר. „לא נסתפק במה שהושג בעבר שכן עלינו להתאבק ולעשות יותר כדי שנוכל להתגבר על כל הקשיים", אמר.

דברי פתיחה אמר המשנה למנכ"ל התעשייה האוירית אשר בן־יוסף. את פני רבין ופמלייתו קיבל מנכ"ל התעשייה האוירית א. שווימר. (ע)

הפשרה המסתמנת: ייקור ביטוח הרכב ב־10%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

פשרה על העלאת תעריפי ביטוח רכב בשיעור בממוצע של 10 אחוזים, הסתמנה אתמול בפגישה שהתקיימה בין המפקח על הביטוח ד"ר יעקב פיקר, ליו"ר איגוד חברות הביטוח דוד חכמי. היום יתן האיגוד את תשובתו.

לפי ההצעה המסתמנת יועלה ביטוח חובה עד שלישי ב־20 אחוז ואילו הביטוח הבסיסי ב־12 אחוז.

המפקח על הביטוח הבהיר, כי אם לא תושג הסכמה על שיעור העלאת תעריפי ביטוח רכב, לא יהיה מנוס מהוצאת צו להקפאת התעריפים הקיימים. פירוש הדבר, שכל חברת ביטוח תצטרך לפנות לקבל אישור העלאת התעריפים.

בחוגי חברות הביטוח הודגש אמש, כי שיעור ההעלאה המסתמנת אינה עונה על הצרכים. הכרחי יהיה לפצור להעברת ביטוח צד ג' בהקדם לידי הביטוח הלאומי.

ד"ר נאמן ימונה מבקר פנימי ב„חב' לישראל"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מנכ"ל הבנק לפיתוח התעשיה ד"ר אברהם נאמן עומד להתמנות למבקר הפנימי של „החברה לישראל". ד"ר נאמן יפרוש לגימלאות בעוד כמה חדשים. מינויו של ד"ר נאמן יובא לאישור ישיבת מועצת המנהלים של החברה בתחילת ינואר.

נראה, שמועצת המנהלים של הבנק לפיתוח תעשיה תתן אישורה לאפשר לד"ר נאמן להיכנס לתפקידו ב„חברה לישראל" בתוך התקופה שנותרה עד לפרישתו מהבנק. ד"ר נאמן כיהן בעבר כחשב הכללי באוצר ומכהן מנכ"ל הבנק מאז הקמתו.

לתפקיד מנכ"ל בנק לפיתוח התעשיה יש כמה מועמדים. כנראה שתוך החודש הקרוב תיפול ההכרעה.

גילוי דעת

אנו הח"מ, הועדים הארציים המאורגנים בחטיבת עובדי הבנקים שבהסתדרות הפקידים, מביעים בזאת מחאה נמרצת בשם צבור עובדי הבנקים, נגד מסע ההשמצות המתנהל נגדנו.

תנאי עבודתם של עובדי הבנקים, הושגו בזכות ולא בחסד, לאחר מו"מ הוגן ושמירה על יחסי עבודה תקינים, ובשיתוף פעולה מלא עם ההסתדרות.

התערבותם של גורמים, אשר אינם צד להסכמי העבודה, בקביעת שכרם ותנאי עבודתם של עובדי הבנקים, עלולה אך ורק לשבש את יחסי העבודה.

כל נסיון לפגוע בהישגינו, יתקל בהתנגדות נמרצת מצדנו וידון מראש לכשלון.

כמו כן, דוחים אנו את ההשמצות והסילופים המגמתיים שהושמעו לאחרונה בק"ע תנאי עבודתם של עובדי בנק ישראל ובנקים ממלכתיים אחרים, ומודיעים בזאת כי נעמוד לימינם בשמירה על זכויותיהם ומעמדם הארגוני.

אנו מציינים בסיפוק את עמדתה של הסתדרות הפקידים, כפי שבאה לידי בטוי בעת הדיונים על הסכמי השכר ובתגובות על מסע ההתקפות והלחצים על עובדי הבנקים מצד גורמים שונים.

החתומים ועדי העובדים של: —

בנק איגוד	בנק אוצר החייל
בנק א"י-בריטניה	בנק אפותיקאי
בנק ברקליס-דיסקונט	בנק דיסקונט
בנק החקלאות	בנק טפחות
בנק ישראל	בנק יפת
בנק לאומי לישראל	בנק למלאכה
בנק ערבי ישראלי	בנק לפיתוח התעשיה
בנק קופת-עליה	בנק קופת-עם
בנק ישראלי לתעשיה	בנק הספנות
בנק שויץ ישראל	אוצר השלטון
בנק מרכנתיל	פ.ק.או.

בוועדת הכספים

אילון: הרשויות זקוקות בדחיפות ל־600 מיליון ל"י

הרשויות המקומיות זקוקות בדחיפות לסכום של 600 מיליון ל"י לשם איזון תקציביהן לשנת התקציב הנוכחית שתסתיים ב־31 במארס 1975 — מסר אתמול יו"ר מרכז השלטון המקומי פנחס אילון בוועדת הכספים של הכנסת.

אילון קבל בפני חברי הוועדה על כך, שעד היום פועלות הרשויות לפי חוקה מנדטורית שנחקקה לפני 40 שנה, וכי כתוצאה מכך פועל השלטון המקומי בצורה מיושנת למרות שנעשו הרבה סלאים בחוקה מנדטורית זו.

הנושא העיקרי, שלגביו לא חל כל שינוי מאז ועד עתה, הוא כרטב הכוחה הכספי, וראיה לכך המס הפירוני, הארנונה הכלכלית שהוא המס היחידי של הרשויות המקומיות ההוזה מס סטאטי ד' אינו משתנה.

יו"ר ועדת הכספים ישראל קרגמן אמר, שהתקציבים הבלתי־מאוזנים של הרשויות המקומיות הם אסון לכולם ויש לעשות הכל כדי שהרשויות המקומיות יוכלו לקבל משאבים כספיים, שיאפשרו להם הגשת שירותים לאזרחים.

חלק מחברי הוועדה היו בעד ביסוד הארנונה הכללית וחלוקת הכנסות המדינה עם הרשויות המקומיות, אך הרוב היו בעד העברת מס הפירוני וכיסוי הגרעונות על ידי קבלת אחוז מסויים מכלל הכנסות המדינה.

שמעון הגאי, בן 18, מנתניה נידון אתמול בבית־המשפט בעיר לשנה חודשי מאסר בפועל ולפסילה מלהחזיק רשיון נהיגה בשנה שבע וחצי שנים. הוא הורשע בשלוש גניבות ובנהיגת רכב ללא רשות בעליו, ובלי רשיון.

בנק ישראל

תחרות לעיצוב מטבע חנוכה תשל"ו

תחרות לעיצוב מטבע פדיון הבן תשל"ו

המועד האחרון להגשת ההצעות לשתי התחרויות הנ"ל עד ליום ב', 13.1.1975 שעה 12.00

אבדו שטרות לפקודתנו ובהסבתנו

מס' השטר	בתחימה	על־סך	זמן פרעון
52343	רמת הכובש	25.000 ל"י	31.12.75
52344	רמת הכובש	25.000 ל"י	31.12.75
52345	הגושרים	25.000 ל"י	31.12.75
52346	הגושרים	25.000 ל"י	31.12.75

הננו להודיע בזה כי השטרות הנ"ל בטלים ומבוטלים וכל המשתמש בהם שם את כספו על קרן הצבי.

קרן הקבוץ המאוחד בע"מ

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

דב וינהבר ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין בנחלת־יצחק, תל־אביב ביום ראשון ט"ו בטבת תשל"ה, 29.12.74 ב־3.00 אחה"צ. אוטובוס מיוחד יצא מבית המנוח רח' ועידת קטוביץ 50 תל־אביב, בשעה 2.30 אחה"צ.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של חבר הבית.

הצועד והמקריב מן היקר לו, בהתחלת תקומתנו ועצמאותנו.

דב וינהבר ז"ל

מעלים זכרו בהערכה חברית

המשפחות:

א. אבבר, ב. מילשטין, י. אפשטין, ד. מנדלסון, כ. ביקובסקי, ר. ניצני, ה. בדירהוב, י. סער, א. ברזובסקי, ג. פלדמן, א. היקמן, ש. פרידהולד, י. ובהמן, ת. ביינבר, מ. המריאלי, כ. ברנר, ת. יהודאי, א. קולמן, י. כהן, ד. קורנובלניק, א. להובין, י. קצב, א. ליפבוק, ת. רם, ת. רוזנבוים

במלאות שנה לפטירתה של אחותנו ודודתנו היקרה

פנינה ברזילי ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ט"ו טבת תשל"ה, 29.12.74, בבית העלמין סנהדריה ירושלים בשעה 3.00 אחה"צ.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

ביום ג' י"ז טבת תשל"ה 31.12.74

במלאת שנה לפטירתו של חברנו

משה ולנר ז"ל

נעלה לבית הקברות לגלוי המצבה בשעה 2.30 אחה"צ.

בית כפר בלום

אנו משתתפים בצער המשפחה

על מות

מנחם צינמון ז"ל

כגביל „מבטחים" לשעבר

בתי זיקוק לנפט בע"מ

ההנהלה וועדי העובדים

פרופ' יעקב נאמן ביום עיון על הרפורמה:

הממשלה יצרה מערכת מיסוי מפלה ובלתי־נסבלת

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מערכת המיסוי הנוכחית, שנוצרה בעידוד האוצר, היא רגרסיבית, והנהנים משלם יותר בגלל קבוצת ההון, שהשיגו הטבות לעצמן והכבידו על שכבות אחרות, והיא הפגיעה בחלוקה הצודקת של ההכנסות ויש לתמוה על חוסר תשומת הלב של ההסתדרות לכך. זאת אמר אתמול פרופ' יעקב נאמן מאוניברסיטת „בר־אילן" בערב עיון על הרפורמה במערכת המסים, שנערך מטעם המרכז הישראלי לניהול.

פרופ' נאמן טען, כי בערכת המסים כיום יוצרת הפליות רבות אנשים בעלי אותה הכנסה ובאותו גודל משפחה משלמים סכומים שונים של מסים, כי האחד זכאי להנחות נוספות והאחר לא. מערכת כזו, היוצרת אפליות, לא תוכל לעמוד — אמר.

הוא תקף בחריפות את הממשלה ובעיקר האוצר, שהוגו המוביל והדוגמה לאי תשלום מס אמת במדינה. הסכמי השכר שהאוצר חותם עליהם שימשו דוגמה ומופת לתשלומים נילוים לשכר, שאינם חייבים במס וכמוהם לכל הבעלי כוח.

יותר מ־400 הטבות מס קיימות וכמעט על כולם חתום האוצר בהסכמי עבודה. קבע פרופ' נאמן, בהוסיפו, כי האוצר מחוקק החוקים הוא הראשון להפר אותם.

דוגמה לכך היא הספרות המקצועית, כשהחוק מכיר בתשלום זה רק לאקדמאים ומורים. הממשלה, לעומת זאת, משלמת תוספת זו לעובדים לא אקדמאים ואינה מכירה בה כמס במקור. למרות שהחוק דורש זאת. הממשלה חתומה גם על הסכמי שכר המסניקים הוצאות רכב לאנשים שאינם בעלי רכב. ומעניקה תשלומים לביגוד. הבר ראה יעוד כעל ומעבר לכבוש הר קבוע בחוק.

מערכת בלתי נסבלת

פרופ' נאמן טען, כי הממשלה הקימה מערכת מסים שהיא בלתי נסבלת והיא עצמה יודעת זאת. במערכת שאי־אפשר לחיות עמה. במקביל לכך יצרה אוים של פטור מכס, נקבעו שיעורי מס, שהציבור אינו יכול לעמוד בהם ובסופו של דבר הוא גם לא משלם אותם והדבר זה מתפשט כמו סרטן בכל המשק.

כפתרון למצב שנוצר הציע פרופ' נאמן מערכת מסים בעלת שיעורי מס סבירים, שאפשר לעמוד בה ובסיס מס רחב. לדעתו יהיה הציבור מוכן לשאת ביותר נטל, אם מערכת המס תהיה סבירה, הוגנת ופרוגרסיבית ולא מפלה.

בוטלו החלטות ועדת אשר

סגן המנהל על הכנסות המדינה, ד"ר בן־ציון צוקרמן הכריז בכל תוקף את המלצות המשרד, כאילו מתעלם האוצר מהמלצות ועדת־אשר. לדבריו בתן האוצר היטב את המלצות ובוצע את כל אותן המלצות בתחום כם ההכנסה, אולם אי אפשר היה להבא את שיעורי האינפלציה של 1974 ולכן צריך לבדוק עתה את הנושא החדש.

לגבי המלצות בנושא המערכות הסוציאליות נסוג האוצר נוכח התנגדות חלק מהציבור. מס ערך מוסף, מכה, נדחה ביינתיים, אולם האוצר מתכוון להגיש בקרוב הצעת חוק בנושא זה. צריך להת הודעה לועדה החדשה לבסים תחוקתה, אמר, בהדגישו שוב, כי השינויים הדרסטיים במבעך מחירים הקמת ועדה חדשה.

הוא קרא לרואי חשבון להתגייס לשכור כחה בטיפול הכנסות המדינה, בכדי לתגבר את כח האדם המקצועי.

יו"ר לשכת עורכי הדין החבר ועדת־אשר, י. גנה, הביע ספק אם אפשר יהיה לבצע את הרפורמה החדשה בבסיס באפריל הקרוב. ועדה המוכחים הסיים את עבודתה רק בין בבארס ואחר כך יתהלו בכנ"מ עם הארגונים ופירוש הדבר שהרפורמה, שתוצע עליה, תגיע לדיון בממשלה ולכנסת רק באמצע 1975. לדעתו ניתן היה להתחשב בהמלצות ועדת־אשר לרפורמה בבסים.

נשיא לשכת רואי חשבון, ב. פרוידקה, הביע חשש שמא לא יהיה צו לבצע את המלצות הוועדה החדשה, כי הבעיה העיקרית היא ביצוע המלצות ולא קבלת המלצות. בשלב הביצוע יש תמיד קבוצות לחץ ואינטרסנטים הגורמים לכך, שבסופו של דבר שום דבר אינו מתבצע — אמר.

בוועידת פועלי היהלומים

בר־לב: היהלומנים יעשו את „טעות חייהם" אם לא ישלמו תוסה"י

מאת סופר „דבר" בשומרון

הוצאות היצור בענף היהלומים הן הזולות ביותר בתעשיה הודות לשיטת העבודה הקבלנית ולפריון העבודה, על כך סיפר אתמול מזכיר איגוד פועלי היהלומים אריה גורדשטיין כיום הוועידה של פועלי היהלומים.

גורדשטיין נבחר שוב למזכיר הארצי של האיגוד. הוועידה בחרה גם במרכז בן 41 חברים ו־20 סגנים מכל הסיעות.

שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב אמר בהרצאה שנשא אתמול בוועידה, כי הסכם תוספת היוקר מחייב את כל ענפי התעשיה, לרבות ענף היהלומים, ובעלי המלטשות יעשו את „טעות חייהם", אם לא יעמדו בהסכם זה ככל שאר המעסיקים.

בר־לב סיפר, שכתב לבעלי המלטשות, כי תשלום תוספת היוקר לעובדים לא יוכל לשמש אמצעי לחץ בעניין תמריצים.

בעניין הקבוצות הקבלניות הודיע שר המסחר והתעשיה, כי משרדו לא יאשר רשיון להקמת קבוצה לעיבוד יהלומים, אם לא יתמלאו התנאים המקובלים לגבי גודל ההון, האחריות הכספית, העבודה ותנאים סניטריים מחייבים אישור של הרשות המקומית ומשרד הבריאות. הוא הבטיח לפנות למשרד האוצר בקשר לחיוביות של עובדי היהלומים הקבלנים לגבי גובה מס ההכנסה.

אברהמוביץ: לא יתכן שהחילוקי דעות בין שני איגודים יפגעו בציבור

לא יתכן שחילוקי דעות בין שני איגודים מקצועיים יהיו על חשבון הציבור ויפגעו בו — אמר יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ בוועידת פועלי היהלומים. הוא התייחס לסכסוך ההסכמיות בין ההסתדרות עובדי המדינה לבין ההסתדרות ההנדסאים והטכנאים, שגרם לשיתוקו של משרד הרישוי בחולון במשך ימים אחדים.

אברהמוביץ אמר, כי הצעמאות האוטונומיה של האיגודים המקצועיים בהסתדרות אינה בלתי מוגבלת וכי על ראשי האיגודים להתחשב באינטרסים כלליים. כאשר במקום עבודה אחד עובדים בעלי מקצועות שונים, יש להגיע לכך, שכל איגוד ידע את תחומו ויבוא על סיפוקו בלי לקפח את הפעולה המקצועית של חברו.

החלטות הוועידה

בהחלטות הוועידה נאמר, בין השאר, כי הצלחת התכנית הכלכלית תלויה בכך שכל שכבות העם ישאו בעול, בהתאם ליכולתה של כל שכבה ושכבה. הוועידה קבעה, כי התכנית הכלכלית הוכיחה שוב את היציבות של מכשיר תוספת היוקר לשמירת ההכנסות של השכירים ולשמירה על יחסי עבודה תקינים. הממשלה נתבעה לפעול להבטחת התעסוקה מלאה בענף ולהגנת היוצרות כיצוי אבטלה, להבטיח באמצעות חקיקה הסלת מכ־נוסף על שכבות בעלות הכנסה גבוהה ירכוש ולספוג באמצעי מס התקיפיים את הרווחים הנובעים מהפרשי ערך המלאי, שנוצרו בעקבות הפיחות.

הוועידה תבעה מהממשלה לבצע את מסקנות ועדת־ארנון בעניין הנהלים לקבלת רשיונות למפעלים לייצור יהלומים.

ירידה ניכרת במטעני היבוא בנמלים

מאז הפעלת המדיניות הכלכלית החדשה חלה ירידה ניכרת בקצב הגעת מטעני היבוא לנמלי הים והתיכון ולעומת זו השלבות ניכרות על עבודת הנמלים, מסר אמש א. רמז, מנכ"ל רשות הנמלים בישיבת מליאת הרשות.

רמז סקר את תיפעול הנמלים בעת האחרונה, ציין, כי לא רק שאין הצטה כלל המתנת אניות בנמלים, אלא אף קיימת לעיתים מחצבות בטלה ניכרת של כאות עובדים, זאת למרות העובדה שלאור הירידה בהוצאת המטענים, מועסקים הצוות בנמלים ב־15 עד 20 אחוז צוותים פחות מאשר בתקופה קודמת.

רמז ציין, כי בימת ההתפתחויות הללו, הופסק כליל גיוס פועלים לסבלה זמניים ואף פוטרו כמה עשרות פועלים. כן ציין, כי הופסקו כליל עבודות הפריקה והטעינה בשבתות ובחגים וכן העבודה בר משמרת שלישית במכמורת לילית מהמסכך לספנות שנית.

המסכך הישיבה העוסק לסקירת הדיון מצוה בבכלל נמצאי התיפעול בנמל אילת. מנהל הנמל א. הדר, סקר בהרחבה את פעילות הנמל, הדגיש את הגידול הרב שחל בחודשים האחרונים בהובלת המטענים דרכו.

יחד עם זאת, עמד על הקשיים הרבים הנגרמים בעקב אי־האחדה המטענים, דבר שהינו גורם קריטי בתיפעול ובתפוקה של הנמל וכן העובדה שלנמל בעיצות אניות כידבנות, שאינן מאפשרות יעול שיטות הטיפוע.

סכסוך עבודה בבנק החקלאות

סכסוך עבודה בבנק החקלאות לישראל אוכרז ע"י מזכירות מועצת פועלי תל־אביב—יפו, ביום שבת האחרון.

הסכסוך אוכרז לפי בקשתם של נציגי העובדים של הבנק וסניף ההסתדרות הפקידים במועצה, שטען כי אין הנהלת הבנק ממלאה אחרי הסכם העבודה הקיים מ־1958 ואחר אוכרז ונחתם מחדש ב־1973. הנהלת הבנק נדרשה לבצע את ההסכם תוך שלושה ימים, אחרת תיאלץ המועצה לנקוט באמצעים המקובלים והודעה על הסכסוך הוא נמסר למכונה על יחסי העבודה במשרד העבודה השביתה ההקיים ב־4.1.74 ב־10 בבוקר.

יוקם גוף לשיווק מוצרי נוי של התעשיה הקיבוצית

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

גוף משותף שכותף למפעלי התעשיה הקיבוצית המייצרים מוצרי נוי, לחברת „סולכור" בתיווך לקידום אכספורט של יוקם בקרוב. המפעלי התעשיה הקיבוצית יפתחו בהדרכה הכרוכה בהסכמת הנוף החדש החשק התכנית תהיה בכלאי של יצא בארה"ב.

הממשלה התבקש לסייע בדיג פעילות היצוא לדחיל. כמו תצוגה קבוצה וערוכה והוצאה לאור של קטלוג.

3.000 דונאם יוקצו להרחבת ירוחם

בעת של כ־3.000 דונאם יצורף לשטח השיפוט של קריית ירוחם במסגרת פיתוח אזור תעשיה חדש. כדי לא לפגוע באיכות החיים בעיר הוחלט, שהוא יהיה מחוץ לאזורי המגורים מזרחית לעיר.

דובר העירייה מסר, כי בעיר ירוחם מרכז קליטה בבניה ההרה בן 120 דירות בבתים חד קומתיים כדי שאפשר יהיה להשתמש בו כשיש דיירי למבוגרים רגילים או לצרכים אחרים.

התפוקה התעשייתית ב־1975 תגיע ל־50 מיליארד ל"י

התפוקה התעשייתית במדינה תגיע ב־1975 ל־50 מיליארד ל"י — סיפר אתמול ד"ר משה מנדלבאום, מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, בטקס הנוכחות אגף חדש במפעל בגדי האופנה „אלגית" בירושלים.

שר התיירות משה קול בירך את המפעל על קידום המכירות לתיירים. הוא ציין, כי מתגבשת תכנית, שלפיה יוכל התייר לקנות את הסחורה במפעל, את הפרש ההנחה יקבל בנמל התעופה. בצאתו מהארץ. כיום הוא מקבל את הסחורה רק בנמל התעופה. (ע)

אמנים עולים מברה"מ — לסיור הופעות בארה"ב

להקה של 107 אמנים בקרב עולי בריה"מ יצאה אתמול לארה"ב לסידרת הופעות ברחבי ארה"ב.

בראש הלהקה עומד משה פראנק, ויש בה מקהלה גדולה, נגנים, רקדנים ושחקנים, שיופיעו ב־49 הצגות בעברית ובאידיש בערי ארה"ב לאורך החוף המזרחי.

„אין לנו אף שיר או ריקוד ברוסית", אמרו האמנים בנמל בן גוריון. המפעל אורגן במשותף על ידי הסוכנות ומשרד הקליטה. (ע)

תל־אביב

ארגון אמהות עובדות תל־אביב

● בכרם התימנים, בית התרבות, רחוב בית יוסף 6, בשבת ב־11 לפנה"צ הרצאה צפורה המר על במסגרת החוג לתנ"ך.

אגודת סופרי יודיש „בית ליוויק" ת"א, רח' דב הוז מספר 30 טל. 231830.

● במוצ"ש, ב־28.12.74 בשעה 8.30 בערב, זוג השחקנים מ„הבימה" לאה קניג וצבי שטופר בתכנית על הומור וסטירה „הפרק — טוב לנו..." ליד הפסנתר פרופ' רודיאנו. כרטיסים להשיג יומיים משעה 9—1 לפנה"צ, טל. 231830 ובערב המופע בקופה משעה 6.30 בערב.

במועדון „מהוא"

● בליל שבת, 27.12.74, בשעה 8.45 יתקיים רסיטל לפסנתר בביצוע פרופ' לבוב בוריס. ינוגנו יצירותיהם של מאסקובסקי, סקריאבין וכופן. המנחה הורן.

„אהוליאב" בשיתוף עם הקונגרס היהודי העולמי

● השבת פרשת ויחי: ב־10 — י. סברסקי — תנ"ך; ב־11 — הרב פרידלנדר: הלמוד; ב־4 — במסיבת „עונג שבת": ירצה ד"ר א. מבר על הנושא: תפיסה חסידית וצפיתיות במשנתו של שור. הפותח: יו"ר „אהל־כסף" — משה גולדשטיין. דברי אגדה — ד"ר ש. ז. כהנא.

בית הכנסת התלמידים „ביזי"

● בליל־שבת בין קבלת שבת למעריב „פסוקו של יום" ליברמן סמעון. בשבת ב־7 בבוקר שעור בתלמוד ירושלמי ע"י פרק ברום. בתפילת שחרית ומוסף יעבור לפני התיבה החזן המהולל הרב חיים אדלר שליט"א בלוית מקהלה. ב־4 אחה"צ שלוש סעודות ושעור בתלמוד בבלי ע"י הרב מ. ש. הלוי מוכשוביץ שליט"א.

אגוד הבנקים בישראל מודיע

בהתאם לנוהג המקובל יהיו הסניפים של הבנקאים סגורים לקהל, אחרי הצהריים ביום שלישי ה־31 בדצמבר 1974, ביום רביעי ה־1 בינואר 1975 במשך כל היום, כדי להקל על הכלפת העבודה הכרוכה בהכנת המאזן השנתי.

חיפה

מפלגת העבודה הישראלית מחוז חיפה

● 7.30 בבקר — במחוז — הדובים הארצנים — מ.פ.ת. — שבת 18.12.74

● ב־11 לפנה"צ — סניף עין הים — אסיפת חברים. עיריית חיפה — „משען" מועדון הפנסיונרים קריית חיים

● במוצ"ש ב־6.30 שלמה כרמלי: השתתפתי במהפכת פורטוגל בליוור שקופיות והלסות שירי המהפכה. הצבור מוזמן.

מניות ושערים

יציבות בצמודים ובמניות

מגמה יציבות שררה אתמול בשוק אגרות־החוב הצמודות והמניות, לא חלו שינויים והמחזורים היו בינוניים.

הודעת בנק ישראל לבנקים על המשך הנפקת האג"ח של אגח הצמודות בתנאים הקיימים „ציננה" את ההתלהבות בשוק הצמודים. בניגוד לציפיות אנשי הבורסה, נשאר השוק יציב וכל היצע שהופיע נקלט על־ידי הבנקים הגדולים בעיקר. מעריכים שהנפקת סדרה 3016 מיום אי הקריוב, אם תצא לפי התנאים שהיו עד כה, תימכר תוך זמן קצר.

סדרות 1000 ל־6 שנים נהגו אתמול מבוקשים של 50—100 אלף ל"י ע.נ. בעוד שאת סדרות 3000 פקדו הציצים קלים של כמה עשרות אלפי ל"י ע.נ. מימוש בקנה מידה יותר גדול היה בסדרות אחדות של מילוה הקליטה. אגרות הברירה הארוכות ל־4 שנים (מסדרה כ"ו) עלו וירדו בשיעורים של חצאי נקודות יתעודות מילוה הבטחון עיצותן לא הדיתנו. הזרמת מחזור הסתכם ב־15.1 מיליון ל"י.

שוק המניות נשאר יציב אף הוא ולא חלו בשערים שינויים קיצוניים. שער מניות „חשמל" ירד ב־3.5 נק' בשלב הפתיחה אך בשלב השני שוב ניצור הביקוש ותיקו בבורסה. נמשך ההיצע ל„טבע" ששערו ירד שוב מירכית בשלב הפתיחה. חל שיפור בשערי מנייתיהו של החברות להשקעה הציבוריות, כמו „דיסקונט", „לאומי ינוק המזרחי. המחזור היה 1.72 מיליון ל"י. מיתיד זה בשלב ריצופי — 570 אלף ל"י.

ספנות	118	−1.0
אוצר לתעשיה	79	
דלק	76.5	−0.5
הכשרת הישוב	78.5	+0.5
יכפרו	106	
אתא	70.5	−1.0
עלית	68	−1.5
הפועלים השקעות	101.5	
דיסקונט השקעות	93.5	−0.5
דיסקונט השקעות	81.5	+0.5
מזרחי השקעות	103	
בליל השקעות	84	
כלל תעשיות	100	
עוז	83.5	−1.0
איגרות חוב		
אג"ח צמודות למדד		
מילוה קליטה 61		
מדד 83.12	324.5	−0.5
מדד 89.00	304	
מילוה קליטה 62		
מדד 89.00	298	
מדד 95.96	277	−1.0
מילוה קליטה 64		
מדד 83.12	455.5	−0.5
מדד 89.00	414.5	—
מילוה קליטה 65		
מדד 89.00	423	−14.0
מדד 95.96	398	−6.5
מילוה קליטה 66		
מדד 95.69	352	−8.5
מדד 94.34	352	−7.0
מילוה קליטה 67		
מדד 96.12	342.5	−6.5
מדד 97.17	327.5	−7.5
מילוה בטחון 68		
א'	194	
ח'	151.5	−1.0
ט'	150.5	+0.5
מ"א	174.9	−0.1
מ"ב	165	−1.0
מ"ג	149.5	−2.5
מ"ד	149.5	−1.5
מילוה בטחון בנקאי 68		
י"א	190	−1.5
י"ב	187	+1.0
י"ג	172.5	−2.0
י"ד	143	−1.0
מילוה בטחון 69		
א'	152	−0.5
ה'	139.5	+1.5
ט'	138.5	+0.5
כ"א	140.5	+9.0
מ"א	135.5	+0.5
מ"ב	133	−1.0
מ"ג	133	
מ"ד	346.5	+5.0
מ"ה	343	−2.5
מילוה בטחון בנקאי 69		
י"א	142.7	−2.0
י"ב	140.5	−4.5
י"ג	134.5	
י"ד	132.5	−4.0
ט"ו	127.5	
י"ז	124.5	+1.5
י"ח	124.5	+1.5
י"ח	340.5	
י"ט	340	−2.0
מילוה פיתוח (סדרה)		
פדיון 1975		
קנ"א	340	−4.5
קנ"ד	322	−11.0
פדיון 1976		
קנ"ה	297	−10.0
קנ"ו	279.5	−3.5
קס"ז	278.5	−1.5
קע"ד	276	−6.0
ק"פ	266	−9.0
קפ"ה	259.5	−3.5
קצ"ט	266.5	−2.5
פדיון 1977		
ק"צ	255.5	−2.5
קצ"ד	245.5	−1.5
ר"ס	240	−2.2
ר"ז	237.5	
רכ"ג	233.5	−1.5
רכ"ד	236.5	+1.0
רמ"ה	239	−2.0
רנ"ה	215.5	−1.0
פדיון 1978		
ר"נ	213.5	−1.0
רס"ו	205	+0.5
רס"ט	204.5	—
רע"ג	198.5	—
רצ"א	183	—
רצ"ח	178.5	—
בדירת פדיון 1979		
ש'	175.5	—
ש"ז	166.5	−1.5
ש"ט	167	—
שי"א	166.5	—
אג"ח צמודות למטבע חוץ		
חשמל ססיק ב'	150	−1.7
ים המלח 5% ב'	147.5	
אג"ח במטבע חוץ		
„הלוויס"		
הוצ' 8	101.7	−0.3
הוצ' 9	96	
הוצ' 15	97.1	−0.1
הוצ' 17	95	−0.5
הוצ' 20	97	−1.0

מת. מלוויאות	114	
מי. משכנתאות	98	−1.0
שיכון	98	
מניות		
בנקים מסחריים		
א' ה' ה' כ'	202	−1.0
אי.די.בי. רג'	186	
איגוד	283	
דיסקונט	239	
מזרחי כ'	162.5	
פועלים מ'	276	+1.0
לאומי	252	−1.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי מ'	261	+0.5
כרמל מ'	147	
משכנתאות ובנין	273	
פיתוח ומשכנתאות	255	−1.5
שיכון בכ'	165	
ספחות	217.5	+1.0
מוסדות מימון		
שלטון מקומי	92.5	−0.5
אוצר להתעשיה	183	
חקלאות בכ'	71.5	+0.5
פיתוח תעשיה מב'	67.5	−0.5
ביטוח		
אריה	312.5	−2.5
הסנה	214	
סהר	227.5	−0.5
צור	195	
מסחר ושירותים		
בית הרכב	71	−0.5
דלק צ"ע	123.5	+0.5
דלק מ'	133	−2.0
קירור 1	213.5	—
קירור 10 מ'	138	—
השבל	134.5	−2.5
ספנות הספקה	136	—
מקרקעין ופיתוח		
אזורים	116.5	−7.5
אפריקה 1	270	
אפריקה 10	201	−1.0
הכש' הישוב צ"ס	110	+3.0
הכש' הישוב כ'	108	+2.0
כרמל בונה מב'	118.5	−2.0
נכסים	182	+2.0
ישפרו	117	
ישרים	108	
כהודיין	173.5	+2.0
מטעי הדר	90	
מקפיפים	178	
נאות אביב	77	−1.0
יפרי אור	156	+8.5
רסקו מב'	75	
רסקו רג'	55	+0.5
תעשיה		
אליאנס	456	
אלקו 1	137	+2.0
אלקו 2.5	110	+5.0
אלקטרה 1	167	+0.0
אלקטרה 5	151	−22.0
ארגמן מב'	121	−10.0
אתא ב'	84	+2.5
אתא ג'	81.5	−0.5
דובק	325	−0.5
כבלים	143	
כבג צ"ס	1035	−55.0
כימיקלים	109	−1.0
לודן אפשטיין	63.5	—
מיזר מכספיל	182	+3.0
פניציה כ' 1	70.5	
פניציה 10	54	
מפעלי נייר	216.5	−1.0
עסיס	166	+0.5
נחושתן בכ'	609	+29.0
עלית	194	−1.0
פולינגון	123	+2.0
ערד	78	
פמו מב'	110	+3.5
העל	117	+2.0
חברות השקעה		
אלגר מ'	81.5	−0.5
אלרון מ'	138	
הב' ברכנית	163	+3.5
פרגלים מ'	247	
„פז"	87	−2.0
הלפסון 1 צ"ע	66	−1.0
הלפסון 10 מ'	68	−1.0
ירדן	93.5	−0.5
אספא	103	−0.5
דיסקונט מ'	157.5	−2.0
הבוזהר	134	−1.0
לאומי	187	+0.5
פריה	82.5	+0.5
הסוהה	85	−9.0
יצוא	61	+1.5
כור מב'	179.5	−1.0
כלל השקעות	203	−3.5
כלל תעשיות	122.5	−7.0
ע"ג	141.5	
פמה	51	
דירק הפסט		
נפטא	80	—
לפידות צ"ס	162.5	—
לפידות כ'	249	—
אגרות חוב המרה		
אי.די.בי. ה.ה.	89.5	
איגוד ה. ה.	87.5	−0.5
המזרחי ה. ה.	106.5	
פועלים ה.ה.	104	
בליל ה.ה.	101.5	
בליל ה.ה.	95	
אפותיקאי	102	

מפעל הכבלים במסילות תובע אישור להתייקרות

מאת סופר „דבר"

מפעל הכבלים כל קיבוץ מסילות פנה אל הממונה על המחירים במשרד המסחר והתעשיה בתביעה לתוספת מחיר של 21 אחוז. התביעה מתבססת על התייקרות חומרי הגלם ושאר ההוצאות העובדות בהפיחות.

מפעל הכבלים במסילות עומד בתהליך הרחבה, ע"י הוספת ביבנה חדש, מכונות וציוד נוסף וכן סללית מפרכת כביסים מכביש להכבסת חומר הגלם והוצאת הסחורה.

ירד מחזור המטבע

מחזור המטבע ירד השבוע ב־35.931.782 ל"י ועמד על 3 מיליארד ו־372 מיליון ל"י בקירוב. על כך הודיע אתמול בנק ישראל. עתודות המטבע: 278 מיליון ל"י בזהב, 3 מיליארד ו־93 מיליון ל"י במטבע חוץ.

מעונינים לקנות קונוירים

(בלי תיווך)

בגודל "16—"30 בכמות עד 500 מטר.

בהצעות נא לפנות לת.ד. 21 באר־שבע.

שלב

הקואופרטיב המאוחד להובלה בע"מ

מברך את החבר **יצחק גלעדי**

לרגל היבחרו לתפקיד — מזכיר ארצי להסתדרות פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה

עלה והצלח

בית שלב

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות רופאים בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות במרפאות קופת חולים

1. בלילות, לרבות לילות שבת וחג משעה 12 בערב עד 12 בחצות.
2. בימי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.
3. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ.

ב. תחנות תורנות

1. מרפאת פריטמן — רחוב פריטמן 4 טלפון 662195 לחברים מהסניפים: פריטמן, הדר הכרמל, ד"ר גליקר ברזילי, כאויה, הל עכל, חליסה, ועיבוק גלגר־ית.
2. מרפאת נוה שאנן, גלבוע פינת טרומפלדור טלפון 22121. לחברים מהסניפים: נוה שאנן יזליוסבורגר, גלבוע ורמות רמז.
3. מרפאת קרית ים א' רחוב ירושלים 3, טלפון 718953 לחברים מהסניפים: קרית ים א' קרית ים ב' קרית ים רמז וקריית חיים מערבית.
4. מרפאת עוזיאל קרית אתא טלפון 722384, לחברים מהסניפים: עוזיאל, בן עמי, פינסקר, וקריית בנימין.
5. מרפאת טירת הכרמל, טלפון 571034 לחברים מהסניפים: טירת הכרמל וטירת מערב.

ג. במגן דוד אדום — רחוב יצחק שדה טלפון מספר 101, לחברים מהסניפים: ק. אליעזר. קרית אליהו בת גלים, עין הים, מתנה דוד, קרית שפרינצק. רש — מרכז הכרמל ולבונו אחוזה, הכרמל הצרפתי רוממה. תל חנן, נשר, גבעת נשר ובן דור.

1. בימים א—ה משעה 16—13 ומשעה 19.00 עד 7.00 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14.00 עד 7.00 בבוקר למוחרת השבת או החג.

ד. בשבתות משעה 9—11 לפנה"צ — נוסף לתורנות במגן דוד אדום ובבית התרומות בק. מוצקין, במרפאות: קרית אליעזר טלפון מספר 535226, מרפאת רש — מרכז הכרמל טלפון 86868, וקרית חיים מרבך טלפון 727626.

ה. במפרץ חיפה, רחוב הר שרפסים, פינת קרן קיימת (בית התרבות) טלפון מספר 710364. לחברים מהסניפים: קרית חיים מרבך קרית ביאליק קרית מוצקין, קרית שפרינצה וצור שלום.

1. בימים א'—ה' משעה 13 — 16 ומשעה 19.30 עד 7.00 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למוחרת השבת או החג.

ו. קרית טבעון, קרית עמל האלרואי טלפון מספר 932053.

1. בימים א—ה משעה 8 בערב עד 7 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.

ז. קרית אתא — מחצות עד 7 בבוקר. טלפון מס' 720371.

ח. תורנות למקרים כירורגיים בי מחלקה הכירורגית רחוב אבן סינא 8.

1. בימי שישי וערבי חג משעה 4 עד 5.30 אחה"צ.
2. בשבתות ובחגים משעה 9 עד 11.30 לפנה"צ.

ט. תורנות מעבדה: במעבדה המחודית, שדרות אדם טלפון מספר 532107 לחברים מכל סניפי הכוכבי משעה 9—11 לפנה"צ.

י. בית מרקחת מחוזי רחוב אבן סינא 7 פתוח בימים א—ה משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף—ב"א עד 11).

1. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת רח' ברכותי טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' רב' נסקה וכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת ורשה מספר 12—10, טלפון 418495 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה. לחברים מסניפי הדר יוסף, נוה שרת, בהולה, רמת חייל, תל ברוך וכן לחברים מהסכונות הקרדבית לסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לרנסקי טל. 33483 — לחברים מסניפי: נוה שאנן, ושינגטון ופלוטקין.
4. מרפאת קטוביץ, רחוב ועידת קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי טל. 444494 — לחברים מסניפי: קטוביץ, רבינוביץ ורמת אביב.
5. מרפאת תל נורדוי, רחוב דב הוז 1 טל 243233 — לחברים מסניפי: תל נורדוי, אליהו בארי אהרונוב, גלבוע, הנמל ירקפורס.
6. מרפאת קרית שלום רחוב דשבסקי 12 טלפון 822715 — לחברים מסניפי: קרית שלום וקרית שלום (שכון צבא־קבע).

הערה

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 8.00 בבקר מתקיימות תורנות לילה בבד"א רחוב מזא"ה 13, טל 101.

ב. החברים מסניפי: אלוין, ידידיה, רמת חן עממי ג' רמת ישראל, מנדלברג, בר אור, אורלינסקי, שבזי, יונה הנביא, והטנדי־הוד — הזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13. טל. 101.

ב. בית מרקחת במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 42. טלפון 284221 בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ. במרפאת מנדלברג רח' אלנבי 75. טל. 614469 בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ.

במעבדה במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 34, בין 5—6 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

בזבלין — טל'	242870
התקוה א' — טל'	32579
ושינגטון — טל'	828180
הדר יוסף — טל'	478095
יד־אליהו — טל'	34278
יונה הנביא — טל'	55979
כפר שלם — טל'	31546
מנדלברג — טל'	614467
נוה שאנן — טל'	33483
קרית שלום — טל'	822715
קטוביץ — טל'	444494
רמת אביב — טל'	412294
רמת חייל — טל'	471162
תל נורדוי — טל'	243233

משעה 1.00 בצהרים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טל. 101.

2. רופאים מקצועיים לכל סניפי המחוז, מרפאת מנדלברג, רח' אלנבי 25, טל' 614467.

א. רופאי א.א. וגרון רופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.

ב. רופא כירורג בין השעות 9.00—12.00 לפנה"צ.

3. **תורנות מעבדה** — לכל סניפי המחוז במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 34 טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחה"צ.

4. **בית מרקחת** במרפאת מנדלברג, רח' אלנבי 75 בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

ד. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

בית מרקחת מנדלברג, רח' אלנבי 25, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

„רפואפון"

שירות מידע על תורנויות רופאים, בתי־מרקחת, מעבדות בתי־חולים ותורנויות לילה לחברי קופת־חולים במחוז תל־אביב.

22.00 בלילה ובימי ו' מ־8.00 בבוקר עד 17.00 בערב.

דרך יפו טל. 229777. פועל בכל ימות השבוע מ־8.00 עד

אגרוסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ

רחוב הארבעה 20, תל־אביב, טל' 264—264

מכרז

מוזמנות בזה הצעות לאספקת משטחים מתכלים לייצוא תוצרת חקלאית.

מפרט המכרז ניתן לקבל במחלקה לחומרי אריזה במשרדי החברה בכתובת הנ"ל.

הצעות בתוך מעטפות סגורות שאינן נושאות לזהוי ומסמן בתיבת המכרזים, הנמצאת במזכירות החברה עד לתאריך 9.1.75 שעה 10.00 לפנה"צ.

על כל מציע יהיה להפקיד בידי אגרוסקו ערבות בנקאית בגובה 10% מערך הצעתו.

הצעות אשר תוגשנה לאחר התאריך והשעה כמפורט לעיל לא תשתתפנה במכרז.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכירות

כמו כן אנו מציעים למכירה שקיות פוליאתילן מודפסות במידות שונות המתאימות לאריזה קמעונאית.

דוגמאות אפשר לקבל במשרדי החברה בלוד, אזור התעשיה.

המחלקה לחומרי אריזה

מניות ושערים

עליה מחודשת בצמודים

בניגוד לציפיות המוקדמות שהיו בבורסה, לא נמשך אתמול המיסחר בשוק צמודי המדד בירידות. להיפך, חיתה במגמה עלית בחלק מצמודי המלוות. בעוד שבשער הקליטה היו ירידות. היו ביקושים ערים למילוות ארוכי מועד שהעלו השערים ב־2 נקודות ולפרקים אף בשיעורים גבוהים יותר. המחזור הסתכם ב־18.9 מיליון ל"י.

אכסם בתחילה התכונו הסוכרים "להציף" את השוק בצמודי המדד. אבל כנגד שני ובחן השמועות על אפשרות קרובה של ביטול הנפקת אג"ח צמודות למדד.

לטובת הגאות בצמודים, צעד שוק המניות צעד נוסף אחורה. רבים נראה שאין זה אלא "בור ללא תחתית". וכל יום חדש במסחר מצביע את הסיוד המפכים של שוק זה בפני שבורה לא נעשה חדשה. אין לומר שהתוצאים מהופנים מפני הראיה הפסימית על עתידו של שוק המניות, אולי להפך, הם תורמים לאווירה הקודרת על ידי הלהיטות שהם מגלים בהספקת רצונו של המשקיע הקטן והבינוני שכספו אינו מבין דבר וחצי דבר בסוגיה זו, וזה — הפעלת כל אמצעי הייצוץ וההפצה בשוק הצמודים למדד.

בשוק אגרות החוב היו אישוא התשואות המתחשבות לפי מדד נובמבר (+12%) נמוכות להחריד: התשואה הטובה ביותר ל־4 שנים בקרטי עליה על 2 אחוזים. אך מצב זה לא מנע מנציגי כמה בנקים גדולים (פרס אולי לנציג בל"ל שסיפק סחורה בכמות יותר גדולה) לרכוש כמויות גדולות. המחזור במניות הסתכם ב־1.35 מיליון ל"י.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הודעה על דיבידנד לשנת 1974

ניתנת בזה הודעה, כי הדירקטוריון של הבנק החליט על הכרזת דיבידנדים לשנת 1974 בשיעור של 2.40 ל"י למניה על המניות הרגילות והרגילות "א" של הבנק.

הדיבידנדים הנ"ל, בניכוי מס הכנסה, ישולמו ביום 30 בדצמבר 1974, לבעלי המניות שיהיו רשומים בספרי בעלי המניות של הבנק ביום 6 בדצמבר 1974.

הדירקטוריון של הבנק החליט להמליץ בפני האסיפה הכללית השנתית של הבנק, שתתקיים בשנת 1975, להכריז על הדיבידנדים הנ"ל כדיבידנדים סופיים לשנת 1974.

בפקודת הדירקטוריון

27 בנובמבר 1974.

טיגון ללא קלוריות...

פרטים בקרוב

מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שברחוב לוחמי הגיטאות 10, עכו הופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא: "תכנית מס' 1874 שינוי לתכנית מתאר מס' 194 הגלילית — שינוי יעוד חלקי חלקות 12, 13, 21, 39, גוש 18904 להצוב בכפר ירכא", ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18904 חלקי חלקות 12, 13, 21, 39.

מטרת התכנית: שינוי יעוד השטח מאזור חקלאי לאזור הציבה והרחבת דרך.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שברח' לוחמי הגיטאות 10, עכו.

י. דוידוביץ

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי — עכו

פורסם בילקוט הפרסומים מס' 2056 מיום 31.10.74.

עירית חיפה

מכרז מס' 98/74

1. עירית חיפה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לשיפוץ ביתן שרותים צבוריים ברחוב ספירא.
2. במכרז זה רשאים להשתתף רק קבלנים רשומים כחוק לעבודה בסוג המכרז. (חוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט — 1969), ועל המציע לצרף להצעתו עותק תעודת רשום כחוק.
3. המציע ישלים בידי גזבר העיר בעת הגשת ההצעה ערבות, במזומנים או בערבות בנקאית מידי בנק מוכר בסכום של 9,000.— ל"י. לא יתקבלו כערבות שטרות או צ'קים מלבד צ'קים בנקאיים.
4. המסמכים להגשת הצעות אפשר לקבל בחדר מס' 105 בהיכל העיריה, בשעות העבודה הרגילות, תמורת סכום של 150.— ל"י אשר לא יוחזר.
5. פרטים והסברים ינתנו לכל הדורש בחדר מס' 501 באגף הבניה.
6. בעלי הצעות יכניסו את הצעותיהם, שהוכנו על גבי הטפסים שהומצאו להם, לתיבת ההצעות שבחדר מס' 321 בהיכל העיריה, כשהן סגורות במעטפה הרשמית, עליה תרשם הכתובת: שיפוץ ביתן שרותים צבוריים ברח' ספירא, לא יאוחר משעה 12.00 ביום ה' 17.12.74.
ההצעות יוגשו בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי עלול לפסול אותן לדיון.
7. העיריה שומרת לעצמה את הזכות לקבל את ההצעה כולה או חלק ממנה.
8. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

י. בירה, סגן ראש העיריה

"אי.די.בי." ובנק דיסקונט הודיעו על דיבידנדים

"אי.די.בי." חברה לאחזקות בעקעות בע"מ וחברת הבת הבנקאית שלה בנק דיסקונט לישראל בע"מ הודיעו על דיבידנדים לשנת 1974.

"אי.די.בי." הכריזה השנה על דיבידנד במזומן בשיעור של 2.40 ל"י למניה על המניות הרגילות המניות "ב" ובשיעור של 3.00 ל"י למניה על מניות הבכורה.

הדיבידנדים הנ"ל, פחות מס הכנסה, ישולמו ביום 30 בדצמבר 1974 לבעלי המניות שיהיו רשומים בספרי החברה ביום 6 בדצמבר 1974. הדירקטוריון של "אי.די.בי." החליט להמליץ בפני האסיפה הכללית של בעלי מניות שתתקיים בשנת 1975 להכריז על הדיבידנדים הנ"ל כדיבידנדים סופיים לשנת 1974.

בנק דיסקונט, שלמעלה מ־95 אחוז מהונו מוחזק על ידי "אי. די. בי." הכריז השנה על דיבידנד במזומן בשיעור של 2.40 ל"י, בניכוי מס הכנסה, על המניות הרגילות והרגילות "א". הדיבידנד ישולם ביום 30 בדצמבר 1974 לבעלי מניות שיהיו רשומים בספרי הבנק ביום 6 בדצמבר 1974.

בנקים מסחריים		
איחוד מ'	171	—3.0
אי.די.בי. רג'	190	
איגוד	275	—1.0
דיסקונט	752	
כאורי מ'	150	
פועלים מ'	263	—1.0
לאומי	212	—1.5
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי מ'	234	
כרמל מ'	128	
משכנתאות ובנין	260	
פיתוח ומשכנתאות	254	
שיכון בכ'	148	—1.0
טפחות	201	—0.5
מוסדות מימון		
שלטון מקומי	85	+1.5
אוצר לתעשיה	171.5	—7.5
חקלאות מב'	72.5	
פיתוח תעשיה מב'	64	—0.5
ביטוח		
אריה	284.5	—4.5
הסנה	206.5	
סהר	219.5	+2.0
צור	182	
מסחר ושירותים		
בית הרכב	69	
דלק צ"ש	115	—0.5
דלק מ'	132	+2.0
קירור 1	225	
קירור 10 מ'	127	
חשמל	95	—2.0
ספנות והספקה	128	—3.0
מקרקעין ופיתוח		
אזורים	127	+1.5
אפריקה 1	274	
אפריקה 10	183	—3.0
הכשר הישוב צ"ש	103.5	—2.0
הכשר הישוב מ'	106	+1.0
סולל בונה מב'	85	
נכסים	168	+1.5
ישפרו	112	—1.0
ישרס	106.5	—0.5
כהודרין	155	—1.0
מטעי הדר	88.5	
משקיעים	171.5	
נאות אביב	68	
פרי אור	144.5	
רסקו מב'	69.5	—0.5
רסקו רג'	51	—2.0
תעשיה		
אליאנס	465	+5.0
אלקו 1	109	
אלקו 2.5	98	
אלקטרה 1 מ'	146	—8.0
אלקטרה 5	140	—3.0
ארגמן מב'	206	—7.5
אתא ב'	81	
אתא ג'	80	—2.5
דובק	319.5	—0.5
כבלים	144	
טבע צ"ש	990	+15.0
כימיקלים	94.5	
לוין אפשטיין	54.5	
מולר מכסטיל	178	+4.0
פניציה מ' 1	70	
פניציה 10	68	—1.0
מפעלי נייר	214	+1.0
עסיס	162	
בושטן מב'	586	+13.0
צלית	186	—3.0
פוליגון	123	—4.0
צרר	68.5	+1.5
שמן מב'	105	
תעל	107.5	—1.0
חברות להשקעה		
אלגר כ'	71	+0.5
אלרן מ'	122	
חבי מרכזיה כ'	154	—6.5
פרעלים מ'	236	
"פרי"	81	
וולפסון 1 צ"ש	69.5	
וולפסון 10 מ'	71.5	
ירדן	73	+5.5
אמפא	100.5	
אגרות חוב להמרה		
פת. משכנתאות	91.5	
שכון	102	
כפתות	109.5	
אוצר לתעשיה	73	—2.0
דלק	71.5	+0.5
הכשרת הישוב	68.5	
ישפרו	100	
אתא	67.5	
צלית	69	+0.5
הפועלים השקעות	102	
דיסקונט השקעות	87.5	—1.0
דיסקונט השקעות	80	—1.0
מזרחי השקעות	89	—0.5
בל"ל השקעות	75	
כלל תעשיות	100	
ענו	75.5	
אגרות חוב		
אג"ח צמודות למדד		
מילווה קליטה 61		
מדד 83.12	312	
מדד 89.00	298	
מילווה קליטה 62		
מדד 89.00	297	+2.0
מדד 95.96	274	+1.5
מילווה קליטה 64		
מדד 83.12	441	—1.0
מדד 89.00	400.5	—7.0
מילווה קליטה 65		
מדד 89.00	414.5	
מדד 95.96	379	—3.0
מילווה קליטה 66		
מדד 95.69	346.5	—3.0
מדד 94.34	347	
מילווה קליטה 67		
מדד 96.12	335	—1.0
מדד 97.17	337	—2.0
מילווה בטחון 68		
א'	187	—1.0
ח'	150	

תוצאות ה"לוטו"

בהגרלה ה"לוטו" מס' 48־74 שהתקיימה ביום 26.11.74, הועלו בגורל המספרים הבאים: 02; 03; 09; 15; 23; 38. המספר הנוסף: 24.

מ'	148.5	—1.5
ב"א	169.4	+1.0
ב"ב	159.5	+2.0
מ"ג	145.5	+1.0
מ"ד	149	+1.5
מילווה בטחון בנקאי 68		
י"א	184.5	+1.5
י"ב	180	
י"ג	166.5	
י"ד	139.5	+6.5
מילווה בטחון 68		
א'	144	—1.5
ה'	132	
ט'	133	+0.5
כ"א	134.5	+2.0
כ"א	130	+0.7
מ"ב	128	+1.0
מ"ג	316.5	—1.5
מ"ד	324.5	—2.0
מ"ה	320.5	
מילווה בטחון בנקאי 69		
י"א	138.5	
י"ב	135	—1.5
י"ג	130.5	—1.0
י"ד	125.5	—1.0
ס"ד	122	
ס"ו	122	+1.5
י"ז	313	
י"ח	320	
י"ט	322	
מילווה פיתוח (ברירה)		
פדיון 1975		
ק"א	347.5	+5.5
ק"ד	327	+1.0
פדיון 1976		
ק"ה	317.5	+2.5
ק"ו	283	—4.0
קס"ז	275.5	+1.0
קע"ד	272	+1.5
ק"פ	263.5	+1.5
קע"ט	253.5	
פדיון 1977		
ק"צ	255.5	+3.0
קצ"ז	247	+4.0
ר"ט	242.5	
רס"ז	239.5	+2.5
רכ"ג	236	+3.0
רל"ד	237	+3.5
רמ"ה	237	+3.0
רנ"ח	212.1	+1.1
פדיון 1978		
ר"ס	218.3	+2.0
רס"ו	204.5	
רס"ט	203.1	—0.1
רע"ג	196	
רע"א	179.5	—0.5
רצ"ה	174.5	—0.5
ברירה פדיון 1979		
ש'	170.6	—1.4
ש"ו	163	+1.2
ש"ס	162.7	—0.3
ש"א	162.7	—6.3
אג"ח צמודות למטבע חוץ		
חשמל סטוק ב'		
ים המלח 5% ב'	159	—0.5
אג"ח במטבע חוץ		
"הלליס"		
הנ"ב 8	100	+0.2
הנ"ב 9	94.2	—0.2
הנ"ב 15	93.5	—1.5
הנ"ב 17	91.1	+0.1
הנ"ב 20	90	—1.5

מכוניות למכירה

● סוסיתא משופצת — קנה רק במקור וקבל סוסיתא מחודשת לפי מפרט בית־החרושת אוטוקרס. מפרט ביצוע תיקונים ואחריות, העברות בעלות חינם!! טיפול 1000 טיפול 3000 חינם! ואחריות: מוסכי חלקים ומוסכים לשרותך. פנה עוד היום ל"מ.ל.מ. רח' בן־שמן 10, ת"א (מימינה בנשר מי־ה"ת יצחק) טל. 251980 מוסך סוסיתא קרית־אריה, אזור התעשיה פתח־תקוה. רח' אריה שנקר 3 טל. 914725.

דירות למכירה

● למכירה במחיר הוכן דירה בת 4 חדרים ברח' יבנאלי פינת ברק, לכניסה מיידית. לפנות: בנייני ש.ל.ב. רח' סוקולוב 70א' חולון.

● למכירה במחיר הישן דירה בת 3 חדרים, בבנין גמור ברח' יצחק־הלוי פינת אבן־גבירול לכניסה מיידית. לפנות בנייני ש.ל.ב. רח' סוקולוב 70א' חולון.

● למכירה במחיר הישן דירה בבית דו־קומתי בת 4 חדרים בנייני ש.ל.ב. רח' סוקולוב 70א' חולון.

מסג'ים

● להשכיר המתח בסביבתית מקבלת באופן פרטי + סאונה. ב־12—9, טלפון 228522, רח' אל־חריזי 17 ("פנגוויך").

בולים

● בחינם תקבלו את הקטלוג החדש לבולי ישראל. "מרכז הבולים", אלנבי 94 (בגרתף) ת. ד. 4444 טל. 615755.

יצואני המזון: ניאלץ לבטל התחייבויות

בכינוס חירום של יצואני המזון שנערך אתמול במכון היצוא הישראלי, העלו היצואנים את שאלת כדאיות המשך היצוא והדגישו את ההשפעות ההמזורות העלולות להיות למדיניות הכלכלית החדשה על יצוא מזון מישראל.

לדברי היצואנים, נפגע ענף המזון יותר מכל ענפי היצוא האחרים בעסק, הפיחות פוגע בכדאיות היצוא במקום לעודדו. ביצוא יצור המזון הלו הן ההתייקרויות הכלליות שחלו בכל המשק ובנוסף עליהן גם התייקרו חמרי הגלם ומחיר מוצרי היסוד עלה בשיעור ניכר בשל ביטול הסובסידיות.

בכינוס הועלתה דרישה, כי הרשויות המוסמכות יבחנו מחדש את מדיניותן כלפי ענף יצוא המזון. אחרת יהיה צורך לבטל התחייבויות יצוא, שהיצואנים קיבלו עליהם. מאחר שאין אפשרות לעמוד במחירים החדשים. כידוע, מסתכם יצוא תוצרת מזון מעובדת בישראל ב־125 מיליון דולאר בשנה. ביטול התחייבויות היצוא עשוי לגרום לאיבוד שווקים שנבנו בכאבים מרובים במשך תקופה ארוכה.

הכינוס החליט לפנות במלוא בשם מרכז המזון שבמכון היצוא הישראלי אל שר המסחר והתעשיה כדי לדרוש הכרעה ממשלתית בענין ביחס לעתיד היצוא של מוצרי מזון מעובדים.

ירידה ניכרת במכירת בשר, גבינות ופירות

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ירידה ניכרת במכירת בשר, גבינות, קרפיונים, פירות ושמראות הריפוס — מסתמנת בבתים האחרונים. חלה ירידה בפדיון של רשתות השיווק.

בשלב זה נמנעים מנהלי הרשתות מלהוציא מסקנות מהיקף הרכישה הנוכחי של הציבור. כי היתה אגירה גדולה של מצרכים לפני הפיחות.

בכל"ל אגודת הצרכנים ת"א—דן השרון אשר גיבש אמר, שפדיון יש קניות מוגברות של סוכר ושמן. לעומת זאת, חלה ירידה תלולה במכירת בשר טרי והיא מסתמנת ביותר כ־50 אחוז. גדלו הקניות של עופות קפואים וירדה מכירת שימורים. יוקר כתוצר הת[illegible] לב. הקטין את מכירת הגבינות. כן יש גם קפאון במכירת משקאות חריפים.

התפתחות מעניינת חלה בירקות ופירות. חלה ירידה במכירת פירות, בעוד שגדלה מכירת הירקות — כנראה, בגלל מבצע הזולה.

המאפיות צימצמו האספקה

בינתיים ממשיכות להתקבל תלונות על מחסור בלחם. מנהלי רשתות שיווק ומוכרים קובלים, שאין המאפיות מספקות כמויות לחם כמו לפני הפיחות. למרות שיש ביקוש גדול יותר ללחם אחיד וגם ללחם לבן.

ההסבר הניתן למדיניות זו של המאפיות, שהן נמנעות מאפיית כמויות גדולות כדי של לחם כדי שלא תיאלצנה לקבל בחזרה כמויות לחם. אין המאפיות יכולות למכור את עודפי הלחם לחקלאים כבעבר בשל המחיר הגבוה.

תוקם התאחדות־גג לסופרים בישראל

מאת סופר "דבר"

על הקמת התאחדות הסופרים במדינת ישראל שתהיה מוסד־גג לאגודות הסופרים הקיימות, ולאלה העתידות לקום ללא הבדל עם, לשון ודת, יוכרז בכנס היסוד של ההתאחדות החדשה, שיתקיים ב־5 בדצמבר בבית־הסופר בתל־אביב.

בהתאחדות יהיו חברות ארבע האגודות הקיימות בישראל: אגודת הסופרים העבריים המונה 320 חברים, איגוד הסופרים והעתונאים היהודיים - כותבי אידיש - המונה 180 חברים, אגודת הסופרים הערביים המונה 12 איש, כולם אזרחי מדינת ישראל ואגודת הסופרים הכותבים רוסית — רובם עולים מברית־המועצות. כן יהיו חברים בהתאחדות הסופרים במדינת ישראל, סופרים ומשוררים בודדים, אשר עקב מיעוט סופרים בלשונם, אין לאל ידם להקים אגודה משלהם, לפחות של עשרה חברים, לפי תקנון ההתאחדות.

יו"ר אגודת הסופרים העבריים ישראל כהן, מסר אתמול במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב על מטרות ההתאחדות שתשקוד על הגנת זכויותיו המקצועיות של הסופר ועל שיפור תנאי עבודתו.

ועד עובדי מס־הכנסה: מתכוונים למנות את יולוס ליועץ האוצר למסים

גוידרפר: אין כל שחר לטענה זו

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

הוועד הארצי של עובדי מס הכנסה טוען, שבמשרד האוצר מתגבשת הצעה למנות את עו"ד יעקב יולוס ליועץ של האוצר לענייני מיסים ובדרך זו לעקוף את התנגדות העובדים למינויו לתפקיד נציב מס הכנסה.

הממונה על הכנסות המדינה מ. גוידרפר, הכחיש אתמול טענה זו והדגיש ש"אין לה כל שחר". הוא הוסיף: יולוס מוסיף להיות מועמד לתפקיד נציב מס הכנסה במקומו של עו"ד יעקב המבי"ר העומד לפרוש.

הוועד הארצי של עובדי אגף מס הכנסה שלח מכתבים דומים לשר האוצר, לממונה על הכנסות המדינה, למזכ"ל ההסתדרות ולמזכיר הסתדרות עובדי המדינה. ובו הוא חוזר ומדגיש את ההתנגדות למינוי של עו"ד יולוס לתפקיד נציב מס הכנסה. במכתבים אלה, מוזהר הוועד מפני נסיון לבצע את המינוי ב"דלת אחורית", זאת ע"י מינוי תחילה של יולוס כיועץ שר האוצר לענייני מסים, דבר שיקנה לו מיד מעמד של עובד מדינה ויקל על ביצוע השלב השני של המינוי — מינויו כנציב מס הכנסה. הוועד מתריע על המינוי הצפוי של יולוס הנוגד בניגוד למדיניות הממשלתית של צימצום, כה גם שהוא עומד על דרישתו למנות את הנציב החדש מקרב צמרת אגף מס הכנסה כפי שהיה מקובל עד כה. הוועד הארצי הבהיר, שהוא ממשיך להיות איתן בהתנגדותו למינוי של יולוס, כפי שהיה בהתמצית השנה האחרונה.

בשיחה עם סופר "דבר" ציין גוידרפר, שאין שום החלטה או סיכום אצל שר האוצר, מינהל הכנסות המדינה או נציב שירות המדינה על מינויו של עו"ד יולוס לתפקיד יועץ שר האוצר לענייני מסים. מישהו הציע אפשרות כזו מינוי כזה, אך לא היה כל סיכום חיובי. גוידרפר הוסיף, כי יולוס מוסיף להיות מועמד לנציב מס־הכנסה.

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ

מפיצי Ford בישראל

מודיעה!!

לרגל ספירת מלאי יהיו מחסני החלפים סגורים לשרות הקהל ביום ששי (29.11.74)

מחסן חלקי טרקטורים ומשאיות בתל־אביב בלבד יהיה פתוח לשרות הקהל

הלוח החדש דרושים

המועצה המקומית פרדס חנה - כרכור

מכרז ע—7/74

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (פירות שבטים), תשכ"ב — 1962 מכריזה בזה המועצה המקומית על משרות פנויות כדלקמן:

א. מנהל לשכת נוער

במשרה מלאה לפי דירוג עובדי הוראה.

תאור התפקידים:
אחריות חינוכית, מינהלית, ותקציבית לכל פעולות החינוך המשלים והחברתי ברשות המקומית, ארגון והכוון מפעלים וארועים. פיקוח על עבודת העובדים במסגרת החינוך המשלים. הכנת הצעת תקציב שנתי של המחלקה. ניהול מו"מ והתקשרות עם גורמים שונים.

דרישות הכשרה:
סמיכות להוראה, רצוי בעל תואר ב. א. בחינוך או סוציולוגיה, עם נסיון של 4—5 שנים בעבודה חינוכית.

ב. מנהלי בתי נוער

בחצאי משרה לפי דירוג עובדי הוראה.

תאור התפקידים:
ניהול בית נוער, אחריות לניהול תקין של הפעולות והמפעלים המתנהלים בתחומו של מוסד, הכנת תכניות הדרכה, פיקוח הדרכה המדריכים.

דרישות הכשרה:
מורה מוסמך או מדריך מוסמך בעל נסיון של 3 שנות עבודה בחינוך המשלים.

בקשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה המקומית עד ליום ראשון כ"ד בכסלו תשל"ה — 8.12.74. טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

אברהם שץ
ראש המועצה

ארקיע
קוי תעופה בישראל בע"מ

דרושה עובדת בטחון
לאזור המרכז

ההשכלה הדרושה:
השכלה תיכונית מלאה, ידיעה טובה בשפה עברית ואנגלית, בדרגת קצינה לאחר שירות צבאי.

על המעוניינות לפנות אישית למחלקת כח אדם רח' החשמונאים 88 ת"א. ביום א' 1.12.74 בין השעות 8.30 עד 10.00.

לרשות שמורות הטבע

דרוש פקח
שמורת עין־גדי

● דרישות התפקיד:
נסיון במגע עם קהל.
ידיעה בטבע וידיעת הארץ.
רשיון נהיגה.

● פניות בכתב בצירוף קורות חיים יש להגיש לרשות שמורות הטבע רח' הנצי"ב 16 תל־אביב עד לתאריך 15.12.74.

קבוץ עין גדי
מעוניין לקלוט
חברים צעירים
בוגרי צבא והקיבוץ והזוגות עד גיל 25

המעוניינים יפנו בכתב אל מזכירות
קיבוץ עין גדי ד. נ. ים המלח.

דרושים אנשי אבטחה ואחראי משמרת
לעבודה באשדוד

לפנות לחברת "משמר":
1. ככר ג' גמל אשדוד.
2. דרך הנצחון 7/2 ע"י סמטת אשקלון.
3. הפלמ"ח 83 באר־שבע.
4. בלפור 9, תל־אביב.

למפעל מזון באיזור ירושלים
דרוש
מנהל
בעל השכלה אקדמאית בהנדסת מזון ובעל נסיון ניהולי.

הצעות בכתב יד, כולל קורות חיים, להגיש לת. ד. 2136, תל־אביב, עבור "מנהל".

סודיות מובטחת

עיריית חולון

מכרז 98/74

עבודות שיפוצים בבית ספר ע"ש שנקר

מודיעים בזה למעונינים כי התאריך האחרון להגשת הצעות למכרז הנ"ל נדחה מ־27.11.74 ל־4.12.74 שעה 17.00.

פ. אילון
ראש העיר

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 5413/74

בענין חוק הירושה תשכ"ה — 1965.

ובענין עזבון המנוחה אסתר סטפל ז"ל ת. ז. 0895242 שנפטרה ביום י"ד אב תשל"ג (12.8.73) ומקום מגוריה הקבוע האחרון היה רח' ירמיהו 42 תל־אביב.

המבקש חיים סטפל, ת.ז. 248449 מרח' ירמיהו 42 תל־אביב, ע"י עו"ד ת. גנן מרח' אלנבי 94 תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע לך כי הוגשה בקשה לבית המשפט ליתן צו ירושה על עזבון המנוחה הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם אשר טוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד לבקשה הנ"ל, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום ההזמנה התנגדות לבקשה המבוקשת. באם לא כן, יתן ביהמ"ש צו כטוב בעיניו.

דוד רקך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

הועדה המקומית לתכנון ובניה "שרונים"

רח' רמז 14, נתניה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה בקשה ע"י מר מוסקפי יצחק לאשר בפועל ללימוד ההולכים באזור מגורים א' בגוש 8036 חלקה 100 בקדימה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש הודעה התנגדותו בכתב, לפי המען הנזכר, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

מ. גלוזמן, יו"ר הועדה

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל

המרכז הבינלאומי לשיתוף פעולה טכני (I.T.C.C.)

מודיעים בזה על התוצאות בהתחרות הפומבית — רעיונית, שהוכרזו בהסכם עם ועדת ההתחרויות המרכזית של א.א.א.י.

לתיכנון רעיוני של סביבת מגורים

התחרות (א):

פרס — הארכ' א. רס, רחמימוב את י. היוהכן, בהשתתפות הארכ' א. אברהמי, ד. דורי, ד. גרינשטיין, ר. ברקוביץ, ג. בלסון, ירושלים.

פרס — הארכ' ה. — ר. בגידו בהשתתפות א. בלה, תל־אביב.

פרס — הארכ' ק. פרנק, פ. ביגוו, י. לוטרבך, א. גיבקרנדל, ירושלים.

פרס — הארכ' אל. מנספלד את ד. גת, מתכנן עירוני, בהשתתפות פ. קויפמן, ג. דיור, ב. גור, ה. קתה, חיפה.

קנייה — ארכ' סלו הרצמן, תל־אביב.

קנייה — ארכ' ב. בוכמן את י. גור, בהשתתפות ב. פרום, תל־אביב.

קנייה — ארכ' ר. ור. אוקסמן, בסרד פרופ' י. אידלמן, חיפה.

ציון לשבח — הארכ' נאוה רוזנפלד, עדנה ישי, עליזה אוקו, חיפה.

התחרות (ב):

פרס שני — המהנדסים א. אבני ורא. לוי, (גבעת חיים איחוד), תל־אביב.

תערוכת התכניות שהוגשו בשתי ההתחרויות תתקיים בבית המהנדס, תל־אביב, דיזנגוף 200, בימים 27 בנובמבר — 5 דצמבר בשעות 9—13 לפנה"צ ו־16—19 אחה"צ (פרט לשבת).

הסיור בתערוכה של המשתתפים השופטים יתקיים ביום שלישי, 3 בנובמבר, בשעה 5 אחה"צ בבית המהנדס בתל־אביב.

מנוי דבר - סלק חובך לשנת 1974

הלוח החדש בכל דחף

- דרוש מהנדס, אפשר בגיל כתי קדם, לניהול מחסן קטן למוצרי נייר, בת"א. 6—7 שעות ליום. טל' 55042.
- דרושה אשה לניהול משק בית עם לינה ברמת גן 743276 מ־15.00.
- לעו"ד ברמת־גן דרושה פקידה לחצי יום. 757693 בערב.
- מחפש חשמלאי רכב רצוי עם רשיון לקטנוע לאחר שרות צבאי. טלפון 259992 19—21.
- דרושה צעירה לעבודה רפואית משכורת טובה + חדר וארוחות. 729945.
- דרושות ספריות מכל הסוגים מניקוריסטיות, פדיקוריסטיות טל' 257160.
- לחנות לבדי ריפוד קאפרי דרוש עובד. טלפון 825762.
- למשרד הנדסי דרושה מזכירה 3—6 שנים נסיון ידיעת עברית על בוריה, אנגלית רצויה, הדפסה טובה. טלפון 235574 תל־אביב בין 8.00—16.00.
- דרושות תופרות ולצבודות־יד לקונפקציה לגברות. אפשות עם־ סוב רמבים 18 ת"א.
- יהלומים! דרוש הותך לאבנים קטנות — 750600 בחובר.
- דרושה/ה פקיד/ה (אפשרי פנ־סיונר) לחצי יום. „אקסקלוסיב" דיזנגוף 112.
- דרושה עוזרת יום יומיים בשבוע טל' 260490.
- דרושה אשה למשק בית הוד־עי. בתל־אביב. 241890 — אחה"צ.
- דרושים סורגים בעלי מכונת „אמפיסל" לעבודה בבית רצוי „דקרד". עמק יזרעאל 36 ק"ב ת"א. 825824 — שמעוני.
- דרושים חרטים כרסמנים רבול־בריסטים טלפון 820454 בשעות העבודה.
- דרושה פקידה ל־6 שעות עבודה משרדית מגוונת לפנות למשרד רקנטי, יהודה הלוי 55 ת"א.
- דרושה בחורה אחרי צבא לחנות צעצועים בסיטונות. 611197.
- דרושות כתבניות מצולות לעברית, לאנגלית ולעברית־אנגלית. לעבודות מעניינות בעיקר לשעות הבוקר. 287042.
- לבחורה עליזה ברמת אביב, טיפול בילד מתוק ליום שלם. 413432.
- עוזרת בית עם/בלי לינה בתנאים טובים בהרצליה פיתוח. — 239021 938203.
- דרוש סוכן, לצנף מפות למפיות רצוי בעל ידע בשטח העבודה. 241437 — 222090.
- דרוש מחלק לחם מקצועי רצמאי עם סנדר למאפיית „הוף" בת־ים קו חלוקה מוכן. עדיף לתושב מסביבת בתים פרנסה בטוחה. 865846 מ־12.00—13.30 ביום ראשון, שלישי, חמישי וששי.
- לביה"ר לארנקים־דרושות נשים או בצורות לעבודה לא מקצועית. תנאים טובים. לפנות ל„שטייבר", גרונברג 26. 9.00—14.00.
- דרוש נער בגבר בחרושת „מיטל" נחלת בנימין 159 ת"א.
- דרושת ציירת טקסטיל ליום בגרפיקה 859370.
- יהלומים!!! דרושים פוצלי סטום למעלה שחרץ 826010.
- יהלומים!!! דרושים חותכים וברלנדירן למטה. 887966 בערב.
- פקידה לביה"ר ליהלומים הרקון 13 רמת־גן ק"ב.
- דרושה מדפיסה על מכונת טלקס. צרפתית אנגליה + עבודות משרדיות להתקשר 6—296365.
- דרושה אשה מבוגרת לניהול משק בית של אשה קשישה עם לינה להתקשר 03־225011 מ־13.00 —14.30.
- בפתח־תקוה דרושה מטפלת ל־4 ימים 8 שעות 203107.
- דחוף מטפלת ועוזרת מנוסה לבית סניה רובין, רחוב מבדה שכון בה"ל פינת רחוב השומר בני־ברק. בית חדש על ג קיבות.
- הנדסאי או טכנאי בנין לעבודות חישוב כמויות ופיקוח בסביבות ת"א. לטלפן 242231.
- מטפלת + עבודות בית לכל יום. 442175 בערב.
- חברת ארא מחפשת מסגרים לעבודות אלומיניום מסביבת קרית־גת וראשון־לציון. להתקשר — 624731 ובערב — 947175.

- דרושה מוכרת מנוסה ואשה לעזרה לקונדיטור. טל' 412285.
- דרושים מפעילים לאקסטרודר פוליאטילן התנאים טובים. טל. 930304 הרצליה.
- שומרים לעבודה בשעות היום והלילה לפנות לחב' „משמר" רבי עקיבא 8, ירושלים.
- לרמת אביב דרושות עובדות נקיון ליום מלא וחצי יום בתנאים מצויינים. לפנות לחב' „משמר" בלפור 9 תל־אביב.
- למשרד עורכי־דין דרושה מזכירה־כתבנית אחראית לשעות אחה"צ + יום ששי לפנה"צ. משכורת הולמת. להתקשר 239280.
- למוד מקצוע הקוסמטיקה בבי"ס מוסמך + תעודה, תמורת עזרה. 232378 724874.
- דרושות תופרות טובות לזינגר, לקונפקציה שול אשר שנקין 39 ת"א בחצר.
- דרושה פקידה־כתבנית צעירה למשרה שלמה בתל־אביב, ביאליק 9 טלפון 51629.
- לביה"ר לקונפקציה דרושים: בחור לעבודות כלליות + תופרה + עובדת־יד + מתלמדת. שנקין 37 ת"א, טל. 290906.
- למשרד אדריכלים דרושה מזכירה בעלת נסיון בהנהח"ש והדפסה. שעות עבודה 8—2.30 טלפון 456246 בשעות 8—12.
- פועלות דרושות לאוברלוק תנאים מצוינים. טלפון 54854.
- דרושה בחורה לעבודות משק בית 3 פעמים בשבוע. 450014.
- דרושה מטפלת + משק־בית במרכז ת"א ליום שלם/חלקי. אפשרי עם לינה. לטלפן 245861.
- יהלומים! לבגטים דרוש פוצלאב לרונדיסטים — 828347.
- דרוש נגר רהיטים מעולה בפתח־תקוה. לפנות בערב 912813.
- גננת דרושה לגן־ילדים פרטי בצפון תל־אביב 442326.
- דרושים אינסטלטורים לעבודה. לטלפן בערב 228636.
- דרוש חשמלאי בעל נסיון ומתלמדים לעבודות מעניינות. הופמן — 231856 אחה"צ.
- למספרת המזנג דרושים/ות עובדי/ות נקיון. לפנות: בן יהודה 21 א' ה"א. 13—15.
- דרושות נערות לגמירה לביח"ר לסריגה. טריקראס מזרחי 26 .829852
- לאמס דרושות פועלות לאוברלוק ועבודות יד. היוזמה 3 רמת־גן ליד עלית הכניסה מרחוב אבא־הלל.
- דרושה מטפלת לילדה 3 ימים בשבוע ברמת־גן. 794341.
- דרוש גימנזיסט לעבודת נקיון (חדשית) פעמים בשבוע. 844583.
- דרושה סולית לעבודה קבועה עם תנאים טובים. טלפון 824364.
- דרוש פקיד לילה למועדון החיילים. אפשרי מבוגר. לפנות 234214.
- דרושים מפעילים למחפרים על גלגלים. באזור סיני המרכז. לפנות בין השעות 18—20. 862494.
- בפ"ת בחורה/אשה ליום שלם. אפשרות לינה. 232378 724874.

ביקוש עבודה

- בעל 2 כלי רכב ומחסן מחפש הצעות. ת. ד. 42 הוד השרון.
- פקידה במשרד פרסום משתיינת בעבודה. אחה"צ. ת.ד. 1334 תל־אביב ל/28904.
- פנסיונר בנהל חשבונות מוכחה מחפש עבודה בבית. 767538.

משרדים

- בשכ"ח משרדים ואולמות לכל מטרה בלוינסקי 73. בבוקר — 612082 ,615211 אחה"צ 243136.
- בדמ"פ חדר + טלפון למשרד בסביבה ככר המדינה. טלפון 751278.
- להשכיר בשכ"ח משרד בבית אל־על. טלפון 57272.

- ליד דיזנגוף סנטר בשכ"ח 4 חדרים + טלפון ק"ב. למסירה מיידית. טל' 282749 מהצהרים.
- בדמ"פ בשדרות רוטשילד (בקטע הרצל—נחלת־בנימין) 5 חדרים גדולים + שרותים + טלפון. ק"ב. 58599.
- להשכרה 5—7 חדרים 2 כלפונים בוילה בצפון. 443938.
- בשכ"ח 3 חדרים + הול בגדול במרכז אבן גבירול. 624643 — 418718.
- בשכ"ח דירת 2 חדרים, צ"ב מתאים למשרד. ע"י ככר מלכי ישראל 239278 משעה 14.00.
- בשכ"ח אולם 50 מ"ר בסביבות ככר דיזנגוף מתאים למשרד טל' 332581.

עסקים

- 23—30 אחוזים במקור ומיד — תרומה על הפקדון — בערבות בנקאית — אפשרויות מגוונות (אפשרי תיאום פגישה בת"א) „אקספרס" המלך ג'ורג' 10 ירושלים. 02־224528
- פחח + תעודת הסמכה מחפש הצעות לפתוח מוסך 03־30485.
- למכירה עסק פלסטי בשיטת וקום + מוניטין 60.000 הל' בערב 476742.
- ספק מוצרי צמר („להדרקו") — לגברים וגברות — בהזדמנות. 245741 מ־16.00.
- צעיר דינמי מעוניין בשותפות השקעה בהתאם. בהצעות רציניות. 745225.
- בדמ"פ, דירת 3 חדרים במרכז תל־אביב, ק"ב מתאימה לרופא שיניים או למשרד כלשהוא. — 611696 מ־12.00.
- למכירה בהזדמנות מכונת סלילה הרשברגר 24 ראשים, במצב מצויין. לטלפן 613773, בערב — 479542.
- עבור כספך תקבל עד 26 אחוז ריבית בערבות בנקאית. טלפון — 952939 ת.ד. 1085 רחובות.
- רצונך בכסף? פנה אלינו. טלפן 952939 ת.ד. 1085 רחובות.
- בהזדמנות להשכרה מיני־מרקט במרכז בת־ים, פרנסה בשפע. — 865592.

חנויות

- בהחשמונאים חנות 100 מ"ר בשכ"ח ת.ד. 6604 תל־אביב.
- בשכ"ח או בדמ"פ חנות גדולה במרכז אלנבי עם גלריה. 258921 297354.
- למכירה — חנות גדולה (38 מ"ר), במרכז בני־ברק. 03־233581
- בדמ"פ למסירה חנות יפה במרכז ת"א. 53934 — ביום.
- במרכז חולון בשכ"ח 2 חנויות עם טלפון 844330.
- בשכ"ח חנות 40 ממ"ר בבלפור 149 בת־ים 868272.
- בשכ"ח חנויות ואולמות למסחר ומלאכה ניתן להתאים לדרישה ולשפץ בגרוזנברג 5 טלפון 03־57621.
- להשכרה חנות מכלת אפשרות למטרה אחרת. טל' — 827675.
- חנות פרחים להשכיר לזוג צעיר עם רכב. להתקשר 443324.

מבני תעשיה

- להשכרה בתל־אביב בנין תעשייתי 600 מ"ר + חדר קירור עמוק 70 מ"ר על 2.5 דונם 200 כ"ס חשמל הצעות רציניות בכתב ת. ד. 29065 תל־אביב. כ"ס הצעתוחשמל.

אולמות

- בשכ"ח — 100 מ"ר + כת. למשרדים/מלאכה, מודיעין רמת־גן. 02־525168 (פרט לשבת).

מגרשים

- בזכרון יעקב 1 דונם בנו קרקע פרטית לבנייה באיזור וילות. טל' 04־931411
- למכירה בהזדמנות דונם 1 בבנימינה 25.000 ל"י. 214128.
- להשכיר שטח אדמה 7 דונם בקרית־שאול + גישה לרכב. — 822921 ומ־17.00 — 473142.
- מעונינים במגרש 3 דונם לתעשיה באזור פ"ת. טלפון 782286 8—15.
- למכירה מגרש פינתי בשכון דן 615 מ"ר. 478756 פרטי.

מכירות

- הצעה מהפכנית!!! שטיחי לכל קיר לקיר 25 אחוז מוזמן הנחה בתשלומים. ל־24 חודש. הזמן נציגנו עוד היום — 230598 888054.
- במחירי המפעל דקסים וחליפות מבצר ומעיל, סוודרים, חולצות ושמלות לאשה ולגבר „דקרט" שד' רוטשילד 75 תל־אביב בשעות 8.00—17.00. ליד ע"י „סלודר" (פרט ליום ששי) שעות 8.00 — 16.00.
- למכירה גיטרה ספרדית חדשה + טייפ סוקאי למכונית. טלפון 231331 457227.
- למכירה בהזדמנות! מכונת־תפירה אוברלוק ו־2 מחטים רמולדי 751058.
- כולסליט 1/8 במצב טוב עם גרייפרים 766501 מ־17.00.
- גיטרה אפ.ג'י. יפנית —1.500. מחשב כיס —500. סייפרקורדרים: סיבנב (גרמני) —600. לוקסור (יפן) —500. רדיו למכונית (יפן) —500. טרנזיסטור גרונדיג —400. מייבש שער פיליפס —150. — הכל חדש. 03־248911.
- בהזדמנות טייפון סטריאו חדש, אפשרי כולל תקליטים 233050.
- לרגל נסיעה למכירה מכונת הכדלה לפנות לייטי 289526.
- מדיח כלים זנסי פרץ דיזנגוף 42 מהצהרים.
- סדינים, ציפיות וציפות אמריקאיים ללא גיהוץ ושמיכות. 862529.
- מכונות לשטיפת רצפה בהזדמנות במצב חדש. 052־34743 בערב.
- תנור נפט לדירה, כמעט חדש ותוצרת שודי + מד חום —2.000 ל"י. 478971.
- רדיו־פטיפון גרונדיג סטריאופוני 5 רמקולים ברהיט —1.900 ל"י 227807 223511.
- לרגל נסיעה למכירה, סטריאו, מכונה לשטיפת כלים, פינת אוכל. 410853.
- חיסול מלאי סופי של ציורים אורגינליים (אקורל שמן) במחירים מינימליים ללא תקדים!!! בן־יהודה 60 בחצר — „ביתם" אחה"צ.
- מכירת חיסול ציורים עתיקים ומודרניים סטרניצאבסקי 4 ת"א.
- למכירה ציורי שמן — מאגה כן, פסקן ואחרים. 451992.
- פיאות מודרניות לגבר —200. סלון „יונל" אלנבי 93, 625682.
- לנשים עבור הפאה שלך ישנה מורידים —30. לקנית פיאה חדשה אלורה סלון „יונל" אלנבי 93 625682.
- למסעדה למכירה בזול מקרר ויטרינה + אספרסו והיטים. — 258971 10—12.
- רמקולים 60 וט בתיבות 20 ×40×70 ס"מ, "3—"5—"10 תוצרת ארה"ב. —1950 הזוג. מהיבואן 03—235233.
- למכירה מכונת תפירה „בראדר" 795 משוכללת חדשה. 912813.
- תנור אפיה ובישול על גז חדש. „וסטינגהאוס". 448175.
- מכונת נגרות/מחרטה רב פעולתית תוצרת שוודיה דפוס „דוד" טלפון 51907.
- טפיפון סטריאו אוטומאטי 2 רמקולים חדש עם אחריות 1300 ל"י. נאור פרנדוז 18 טלכה
- מדיח כלים חדש קנווד בהזדמנות: סרבים כלים לאוכל תוצרת פירת 83 יהודה. טלפון 879157.
- טייפ רווקס א־700 חדש בהזדמנות למכירה באחריות. 442493.
- סדינים, צפות וצפיות ללא גהוץ ומגבות מאמריקה. 844614.
- מערכת סטריאופונית מעולה אקאי א.א.6600 120 ואט. 415215.
- למכירת חסול לדברי אומנות אלנבי 19. נשארו רק ימים ספורים. נצלו ההזדמנות!
- למכירה ציוד לגן ילדים לפנות בבוקר — אוסישקין 24 ת"א.

רהיטים

- בהזדמנות חדר שינה צרפתי —3.000 ל"י טלפון 849996.
- חדר שינה קומפלט ארון, מיטה כפולה, טואלט. 861397.
- למכירה ארון בגדים 4 דלתות 916584 מ־15.00—21.00.
- רהיטים לקמוס לכל הדירה. נורדלד 23/11 קרית־הרצוג.
- למכירה בר וארבעה כסאות תוצרת חוץ טלפון 879157.
- ספה פינתית כפולה + 2 כורסאות ושולחן במצב טוב. 223523.

מקררים

- בהזדמנות מקרר אמקור 10 עם ביטוח. במצב טוב, לפנות טל' 445169 ת"א.
- מקרר ג'נרל מוטור למכירה במצב טוב. טלפון 259667.
- למכירה מקרר אמקור 11 קוב, במצב טוב להתקשר 724304.
- אמקור 15 חדיש, ללא מתוכים 746624 לא בשבת.
- פרידמן 11 למכירה במצב מצוין. טלפון 453005.
- אמקור 11 מצויין. עבודנה 14 גבעתיים רמב"ם דירה 2.

טרקטורים

- למחיר המלחה זכות לשופל פיאט אפ. אל. 14 ב'. בתנאי הורח. מסירה מיידית. 067־30765.
- למכירה ג'י.סי.בי. מודל 68 במצב טוב. לפנות בין השעות 18—20 862494.

מכונות כביסה

- למכירה מכונת כביסה אמריקאית —500 ל"י. טל': 238830.

מטבעות ומדליות

- קונה ומוכר מטבעות ומדליות בן־יהודה 26 טל' 285774.

שרותים

- אמבטיות: פריג'ידרים! חידוש אמייל בביתך גם בצבעים. בכל הארץ, טל. 235321 — 057־78797 02—224126.
- הקץ לג'וקים, חיסול והדברה בביתך, במפעלך. משרדך 235321 02־224126 — 057־78797 —

חקלאות

- שתילי פקאן, אפרסמון, זיתים, שקדים, גפן, ורדים, עצי פרי, הדרים, סובטרופים. באחריות טלאה לקליטה. יצחק דרויאן: כפר סבא 052־20166 052־28737
- למכירה משק לול + וילה יפה בסביבות רמלה. פרנסה מובטחת. ת. ד. 285 רמלה.
- כיצד להצליח בגידור מבלי להתאמץ? — בעזרת הלמניות פניאמטיות. מרטין! אמפור בע"מ טלפון 03־226615
- הגידור הופך לבידור עם הלמניות פניאמטיות מרטין! אמפור בע"מ טל' 03־226615.
- דפוק אותם! (את עמודי הגדר) עם הלמניות פניאומטיות מרטין! אמפור בע"מ טל' — 03־226615
- עמודי גדר נתקעים מעצמם עם הלמניות פניאמטיות מרטין! אמפור בע"מ טל' 03־226615.

- למכירה חביות לדבש. טלפון 03־947003.
- למכירה שתילי בננות „פז" 04־923179.

תריסים

- התקנת תריסים פלסטיק ונסובית ישר מבית החרושת „הדר". טל. 228213 ובערב 757898.

כלי נגינה

- למכירה אקורדיון „סקאנדלי" 80 בס במצב מצויין. 751775.
- מעוניין לקנות פסנתר משומש עד —3.500. לטלפן 245669.
- בהזדמנות אורגנים „אלגם", „ולסגר" ופסנתרים „צלילית" ביאליק 10 ראשל"צ 949229 אחה"צ.
- בהרצליה פיתוח למכירה מגרש דונם מרכזי. טל' 932256.
- להשכרה מגרש לאחסנה בגבעת שמואל בזול טל' 251692.
- אורגנים חשמליים ואלקטרוניים מ־1.100. קובלסקי, אלנבי 119 ת"א 623026.

צילום

- בית מלאכה לתיקון מצלמות, פלשים, מד־אור, ומכונות הקרנה והסרטה — „ישיקה" אבן־גבירול 1, טלפון 220141.
- למכירה מצלמה אולימפוס או. אם. 1 חדישה ביותר, סיסטם רפלקס. 03־248911.
- למכירה מעבדה לפיתוח צבעוני + ציוד משוכלל טלפון 621518.
- קונה שיקופיות ישנות (במסגרות אגא!) טלפון 03־223746 בצהרים.

מעוניינים לקנות

- רוצה לקנות אופניים במצב טוב, לילדה בת 12. ת.ד. 1334 ת"א ל/31015.

חיות בית

- פינצר גמדי מאלף צעיר דהוף לרגל נסיעה 55502.
- פודל נהדר כל הגילים, ואחרים טל' 226964 ב־286023.
- גור פודל מיניאטור עם תעודות למכירה, טל. 478705.
- אבד כלב קולי חולה בספול שבועי. המוצא יבוא על שכרו. רמת־גן 729418 — 723580 גורית.

חוגים

- מצרפים להברה כאורגנת רוקדים 25—53 רוקדה 23—27 אקדמאים/יות 03־799077.
- במצ"פ מודדון סמי קק"ל 26 מזמינכם לרקוד ולהתבדר.
- רצונך להכיר אנשים חדשים במסיבות פרטיות באיזור תל־אביב? ת.ד. 25042 תל־אביב.

שעורים

- מעוניין בקבלת שעורים בסטטיסטיקה. נחלת־בנימין 131 ת"א 822504.
- למד לרקוד ב־5 שעורים אצל סמי קק"ל 26.

מסג'ים

- אצלי תקבל המסג' הטוב ביותר בתל־אביב „הוה" גורדון 30. — 240013.
- מסג' כללי, כבביוסטית אביגיל 14 ר"ג חובבי 732044.
- מסג'יסטית מצטיינת במסג'ים רפואיים וכלליים. פרץ 10/6 ה"א.

שידוכים

- למעדיפים היי כפר! ל„רצים" קשרים הדוקים עם ההנהגה הקיבוצית והמרכזית. הצעות רבות מכל הגילים מכל הארץ. „רצים" ת"א, בן־יהודה 58א', טל. 282932 חיפה, ירושלים 16 ,667348.
- למושבניקים וקיבוצניקים ב„רצים" הצעות לנשואין מתאימות לכם מכל הארץ. תל־אביב, בן יהודה 58א'. 282932 חיפה, ירושלים 16. 667348.
- למבוגרים/ות המבוגרים/ות בנשואין עם רציניים/ות המכובדים/ות הצעות רבות ב„רצים" — ת"א 282932, חיפה — 667348.
- רופאים, מהנדסים ואקדמאים מכל הגילים נחמדים ורציניים טל. 02—521321.
- חייל נאה מעונין בידידה אינטליגנטית. ת.ד. פ/30787 תל־אביב.
- הכרויות לסטודנטים/יות וחיילים/ות במכון „אורגים". ת. ד. 30787 תל־אביב.
- שידוכים לכולם! תיירים, אקדמאיים, פורטונה, אידלסון 20 ת"א. טל' 291004.
- לפנסיונר — בריא — ותיק בארץ דובר עברית, רוסית ואידיש דרושה אשה לחברה, ניהול הבית ולינה. ת.ד. 6178 תל־אביב.
- פרטי 27/173 מעוניין ברצינית לנישואין בצרוף פרטים מלאים לת.ד. 2062 נתניה עבור ז.
- אלמנה בלי ילדים נאה ותרבותית מעוניינת בידיד עד 54 ת. ד. (פרטית) 30290 תל־אביב.
- אלמנת מלחמה 27/165 נאה ומסובה (+ בת) ת. ד. (פרטית) 30290 תל־אביב עבור שרון.
- בעל הופעה יפה + רכב 171/41 עובד קבוע בשלב גרושין מעוניין באשה עד 35 לפתיר. רחוב ידידה הפניני 12 תל־אביב, רחמים.
- גבר רציני רווק 28 יהודי נחמד מעוניין בתיירת לנישואין ולעזוב את הארץ. ת.ד. פרטי 31007 ת"א.
- פרטי! 25/178 מעוניין ברצינית. לציין טלפון ת.ד. 36247 תל־אביב.
- דתיה, 27 אקדמאית יפה + עשירה ת.ד. 16292 תל־אביב.
- יפו־ — 220868 — דיזנגוף 212 מציע: רופאים, מהנדסים, תיירים, דתיים, טכנאים.
- התוהה עזר כנגדי? לאקדמאית נאה גרושה 32, ת.ד. 11051 ת"א.
- פרטי! רווק 30/180 מעוניין בנחמדה למטרה רצינית ת.ד. 1334 ת"א עבור ל/31006.

אבידות

- אבדה פוליסת ביטוח חיים „הסנה" בספר 422079. ע"ש סיון חיים.

הלוח החדש בכל דחף חיפה והצפון

מכוניות למכירה

- רנו 17 73 יד ראשונה 720579, בית 511477.
- סוסיתא סטיישן 66, מנוע 69, טסט פברואר 716696.
- סובארו 70 יד ראשונה טסט לשנה 84.000, במצב טוב. 22.500. 04—89710.
- פולקסווגן דבל קבינה 72 טל' 664291 או 222970.
- נ.ס.או. 1000 1968 מצוינת 87,000 צבע, טסט 713767.
- דה־שבו 1964, מצוין, צבע, מנוע חדש. 4500. 224434.
- פדו 404 66 במצב טוב. 22.000 530120 .993151—57.
- אלפא סוד 1974 13.000 ק"מ. למהיר החלטה. 04—538732.
- טנדר פגל מודל 74 במצב טוב. טל' 725154, 717902.
- וולבו 144 שנת 73 אוטומטי 59.000 לירות 04—245285.
- פולקסווגן מסחרית גבוהה 1966 אוברול מנוע 252761, 665058.
- פולקסווגן 69 קבינה אחת, טסט שנה טל. 572019.
- פיאט 1500/64 מנוע 74 במצב טוב 222973.
- אופל קדט 1969 4 דלתות + רדיו. טסט לשנה. 04—536304.
- קונסטה 1300 יד ראשונה 1966 במצב מצוין 245926.
- ב.מ.וו. 1602 1972 80.000 ק"מ. מצב מצוין 243951 אחה"צ.
- סאאב מסחרי 66 יד ראשונה. נהיל טלפון 065—66206.
- קדט סטיישן 1969 יד ראשונה מהיר 26.000 04־717410.
- פולקסווגן חיפושית 1303/אל 1973 27.500 ק"מ. חמבונית מצוינת. טלפון 254352.
- פורד קורטינה 69 מנוע 73 22.000. מצויינת 534285.
- סאנבים 20 1969 65.000 קילומטר. 24.500 לירות. 252514.
- חיפושית 64 1200 מנוע 71 טסט 8 חודשים. 668146.
- פיאט 850 — 65.000 — יד־ראשונה. מצויינת. טלפון 242547.
- אופל קדט קופה 1973 מצויינת 35.000 ק"מ — 728106.
- אלפא סוד 1974 7.000 ק"מ. 242431.
- פולקסוגן 1300 1970 טסט לשנה + רדיו מצב מצויין 713271.
- אסקורט 1100/2 ,73 33.000 ק"מ. טל' 666943.

דירות למכירה

- בסביניה 3 חדרים חדשה אפשרות לכניסה מיידית. 733482.
- דירה 1½ בהדר, למסירה מיידית. לטלפן בערב 663404.
- 3 חדרים + פ"א, ק.ב. ותנרמכולד 15/3 קרית־חיים. 730020.
- דירת 2 והול למכירה או להשכרה טלפון 911383.
- ברמת־שאול בהזדמנות 3 חדרים ½ מרפסת וארונות. 538732.
- דירת 2 חדרים, 2 מרפסות סגורות הל־חי 17 ליבוביץ 528177.
- בבת־גלים 3 חדרים + מרפסות ק"ב רח' חיל־הים 536478.
- בקרית־ים ליד ביצן 3½ חדרים 155.000. טל. 715710.
- במרכז מבצון דירה 2½ + חצי דונם לבניה. 932603 לא בשבת.
- ברמז 3 + פינת אוכל + ארונות אחרי הצהרים. 244439.
- בנוה שאנן חניתא 2 חדרים + איזוה + מרפסת סגורה. 223074.
- בירושלים רביקומות. 84 מ"ר 190.000 טל' 224939.
- בבית לחם 4 שנים. 3½ חדרים + מטבחא 30.000 + השקה + הוספות + חניה + מחסן פרט. 230.000 520743.
- בהרופא דירה בת 4 חדרים. בהזדמנות. 251173 אחה"צ.
- דירת 3 חדרים בקרית חיים מערבית טל' 728106.
- בגדליהו 3 חדרים + פ"א — 185.000 ל"י. טלפון 254628.
- בנוה שאנן רח' שאול 3 חדרים 3 מרפסות 221273.
- בהזדמנות 3 בסביניה 78.5 מ"ר. (בעבודה) בן־אביתי 04־537241.
- בקרית חיים דירה בודדת 2 + הול + מחסן + מגרש 716489.
- בסביניה 4 חדרים + פ"א ברב קומות טל' 713938.

דירות להשכרה

- דירה חדשה, 3 חדרים, המגינים 521762. בערב 82576.
- בית בודד, 2 חדרים, כניסה נפרדת במרכז נוה־שאנן. מתאים למשרד, מרפאה, מתפרה וכדו'. לפנות 221090.
- דירת 4 חדרים חדשה בקרית־ביאליק, טלפון 721432 מ־3 אחר־הצהריים.
- בקרית־חיים דירה 3 חדרים + ארון קיר להשכרה. טלפון 728640.
- כניסה מיידית! בדמי מפתח זול (12.000) ושכר דירה מוגן (48.—) 2 חדרים, מטבח, שירותים בקרית־אתא, ליד בית חרושת „אתא" טל' 725418, 729681.
- בכרמל 2 + הול + טלפון בשכ"ח טלפון 535336.
- בדמי מפתח 2 חדרים, מטבח גדול ונוחיות. 662087.
- בדמ"פ 3 חדרים 100 מטר בקריה אתא 60,000 ל"י 528824 חנה לעבודה.
- ארבעה חדרים חדשים לגמרי ברמת־שאול, להשכרה. 518665.
- בכרמל הצרפתי גג מטבח. אמבטיה ומרפסת. טלפון 523447.

דירות מרוהטות

- לרגל נסיעה 3 מוארת בנוה־שאנן לכשנתיים 333073, 231588.
- 3 מוארת, שרותים כפולים, הסקה. לפברואר — אוגוסט, בנוה שאנן. 04—241426.
- 3 חדרים + פ"א, כרמל אלנבי, מרוהטת, מצב מצויין למסירה מיידית. טל' 523427.

חדרים מרוהטים

- דירת חדר קומפלט בסביבות ב"ח רוטשילד טל' 669956.

הצעות עבודה

- דרושים חיילים משוחררים, עולים חדשים המוכנים ללימוד מקצוע — ברכיב בנין באיזור הצפון, בתנאים טובים. בדבר פרטים אפשר לפנות לאגודת פועלי הבנין חיפה ע"י מועצת הפועלים אל החבר סמולר כל יום מ־4.00 עד 6.00 אחה"צ כרים ליום ד' או אל בר גיבס טלפון 04־669151.
- ברמת רמז דרושה מטפלת לתינוק בן 3 חודשים. 252479.
- דרושה אשה דתיה לבישול ועזרה קלה בבית 245580.
- צעיר נחמד 3 חדשים מחפש ברמת־רמז מטפלת לשעות אחה"צ 232613.
- פקידה לעבודה מפוצלת דרושה ליבואנים בקרית־אליעזר 04־520342.

ביקוש עבודה

- מסגר אינסטלטור אחראי מעוניין בעבודה חלקית. ת.ד. 4496 חיפה לסם 59498.
- צלם מתחיל מעונין בעבודות צלום הדפסה תעקין 33 קרית אתא. קריסי.
- פלבן + מלגזות 2 — 5.5 טון מחפש עבודה 3—5 שעות ביום. ת.ד. 10214 חיה.

מכירות

- ספרית שמרת עץ תיק במחיר הישן עדיין נמצאת בחנות, קיבוץ אל־רום, לכן.

כלי נגינה

- מעוניינים בפסנתר משומש והול במצב טוב. טל' 242590.

רהיטים

- בהזדמנות למכירה רהוט לחדר שינה במצב טוב 665997.
- שבוע נוסף של מכירה מוזלת! סלונים החל מ־2200, ארונן קיר החל מ־600 ל"י מ"ר, דלתות פנל „רהיטי הוף" חיפה יפו 86, 538940.

מקררים

- מקרר אמקור 11 טופו עם ביטוח טל' 727086.
- מקרר אמקור 10 עם ביטוח לפנות אחה"צ 715548.
- מקרר אמקור 11 חצי אוטומטי במצב מצויין 717995.

מכונות כביסה

- מכונת כביסה פילקו 4 שנים מחיר 1,000 04־717410.
- למכירה מכונת כביסה אמריקאית חצי אוטומטית טלפון — 522404.

חנויות

- חנות גדולה להשכרה במרכז המסחרי רסקו סביניה 256843.

מבני תעשיה

- במפרץ למכירה אולמות לתעשיה החל מ־75 מ"ר. 251173.

עסקים

- בהזדמנות סוכנויות בלעדיות בין־לאומיות. סכום דרוש 250.000 ל"י + 150.000—200.000 ל"י למלאי. ת.ד. 4496, חיפה. מס' 59670.

משרדים

- בהזדמנות למסירה משרד גדול בהרצל, ק.א. בדמ"פ. 662568 667191.

חיות בית

- גורי קולי ושלטי מהורים, מומלצים לגידול. חיפה 80865.
- גורת קוקר ספניאל הזמה יפיפיה בנזים + תעודות. 532543.

שידוכים

- מורה יפה ותשובה ומסודרת 25/16 טל' 04־733356.
- שדכן צמרת אקסקלוסיבי בחוגים אקדמאיים. כלי 04—733356 משה.
- רווק 28/177 ארופאי מעונין בבחורה. (לא אקדמאית) למטרת נשואין בלבד!! ת.ד. 8394 (פרטי) חיפה, עבור גבי.
- מורה לציור, נחמדה ונרגשה 27/163 מחפשת, רציני ואינטליגנטי (רצוי אקדמאי) למטרה רצינית. 04—932423
- נחמדה 26 מעניינת ברצינות. ת. ד. 4496 חיפה ל־59604.
- בן 38 + ילד מחפש אשה + ילד + דירה אזור חיפה 720324.
- אלמנה 43 בלי, מעניינת בתרבותי אקסצי. לכתוב ת.ד. 1977 פרטי, חיפה עבור א. ב.

קבלת מודעות בטלפון
סניף מוגרבי
בן יהודה 7 ת-א
טל.
58427.56120

לידיעתך

גדל היצע הדירות הבלתי־מכורות
✶
עליה מחודשת בצמודי־מדד מחשש הרעת התנאים של אמיסיות חדשות
✶
הצטמצם הביקוש לבולים ישראליים

פרסם מודעתך באמצעות סניפי דחף ברחבי הארץ

תל־אביב	ההנהלה, בית דחף, סמטת בית השואבה 8, 622547; הסניף הראשי, אלנבי 123, 615626, 611806; דיזנגוף 116; 239952; ש. רץ, בן יהודה 7, 58427, 56120; י. דודריג, יהודה המכבי 13, 441908
יפו	י. ברנשטיין, היסוד 1, 826612
ירושלים	הסניף הראשי, יפו 43, 02־233941, 02־226335
חיפה	הסניף הראשי, הרצל 11, 04־667809; משרד דאקא, דרך־הים 4, 04־87888
אשקלון	י. הידש, רח' הרצל, 051־2583
בתים	מ' דיש, רוטשילד 36; 866239
גבעתיים	ד. מאייק, רסבם 28, 259586; ז. לנציצקי, כצנלסון 149/קרן, 738645

חולון	ב. סליטרניק, סוקולוב 59, 843210; ע. ברויש, נאות־רחל, אילת 36, 851024
יהוד	ק. לב, קבוץ גלויות 31, 759789, 756894
לוד	י. בן־ציון, הרצל 87, 964374
מעוז אביב	י. לנדאו, מרכז חנויות, 777973
נהריה	ד. גרינבלט, שד' הגעתון 10, 04־920330
נס ציונה	א. גרינר, נורדאו 3, 950200
עפולה	ר. ברומברג, ככר העצמאות, 065־22882
ערד	א. זיו מרכז מסחרי, 057־97027
צפת	„צמרת" בע"מ, ירושלים 35, 067־31128
קרית־גת	ד. הטואל, מרכז מסחרי, 051־91212

קרית־מוצקין	א. סגל, שד' ויצמן 10, 04־712389
קרית־שמונה	מ. בן־עמי, מרכז מסחרי, 067־40359
רמת־גן/בורסה	י. טנגבאום, בנין הבורסה, 253757
עדן	ק. וגוש, ז'בוטינסקי 88, 736257
רמת־יצחק	מסדה, עוזיאל 96, 746159
ראשון־לציון	צ. שולמן, הרצל 78, 941328
רחובות	ד. ליבוביץ, הפועלים 4, 953712
רמת־השרון	און־דין־דינו, סוקולוב 44, 770187
רמלה	ג. ברוטצייב, הרצל 102, 961466
טבריה	בנין דשקו

הלוח החדש דרושים

מבוקש סגן מנהל כללי לכספים

בחברה תעשייתית דינמית עתירת מט"ח
המעסיקה כ־750 עובדים

אנו מחפשים אדם מוכשר ודינמי שצבר נסיון מגוון בניהול פיננסי בתעשיה. הנ־סיון והידע המבוקשים הם בחשבונאות ובראיית חשבון, בתמחיר, בתקציב ובפי־קוח תקציבי, בעיבוד נתונים במחשב, בניהול מזומנים ובנוהלי בקרה פנימית.

התפקיד כולל ארגון וניהול צוות קיים של עובדים מקצועיים, כולל פקידים בכי־רים. כמו כן על המועמד להיות בעל כושר ייצוגי ויכולת לנהל משא ומתן עם גורמים מקומיים וזרים, ממשלתיים ואחרים, בעב־רית ובאנגלית, ולהתכתב בשפות אלה.

מועמדים המשוכנעים כי אישיותם, נסיונם והשכלתם תואמים את הדרישות הנ"ל, יפנו (בכתב יד) אל דן טולקובסקי, חברה להש־קעות של בנק דיסקונט בע"מ, ת. ד. 1688, תל־אביב.

סודיות מוחלטת מובטחת.

דרוש מהנדס/הנדסאי חשמל למחלקת מכירות

של מפעל בענף החשמל והאלקטרוניקה. רצוי עם רכב.
לפנות בכתב לת. ד. 1602 חולון — עבור מהנדס.

למרכז לחינוך והכשרה מקצועית ע"ש מקס פיין תל־אביב

דרוש אפסנאי

על המעוניינים לפנות להנהלת בי"ס טלפון 254722.

למשרד מהנדסים לתיאום ופיקוח

דרושים

מהנדס בכיר -

לתאום פרוייקטי שיכון גדולים באיזור חיפה הצפון ולניהול משרד הנדסי בחיפה. על המועמד לגור בחיפה.

מהנדס מנוסה-

לתאום פרויקט גדול באיזור תל־אביב.

תנאים טובים למתאימים.

על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 16540 ת"א (עבור "תאום ופיקוח") ולפרט השכלתם ונסיונם ההנדסי.

למפעל תעשייתי לתפירת קונפקציה
באיזור צפת

דרוש גזרן / מנהל עבודה

תיבדק אפשרות עזרה בדיור למועמדים מתאימים.
השכר יקבע בהתאם לכישורי המועמד.

הצעות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי קודם נא להפנות עד 10.1.75 לת.ד. 7061 ת"א 61071 מס' 145(15).

חברת ברום ים המלח בע"מ

לאגף המסחרי

דרושים

1. סגן מנהל יצוא
2. עובדי מכירות בכירים (Sales Executives)
- נסיון בסחר בינלאומי (רצוי כימיקלים).
- ידיעה מלאה וכושר ביטוי בכתב בא־נגלית.
- יועדף בעל ידע בכימיה.
3. סגן מנהל מחלקת משלוחים
- נסיון בשטח המשלוחים — יצוא או יבוא.
- ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין.
- התמצאות בתהליכי תיעוד יצוא — (בנקים ומוסדות ממשלה).

מקום העבודה והמגורים — באר־שבע.
עבודה מעניינת, בחברה מתפתחת, בעלת היקף בינלאומי.
נא לפנות בצירוף קורות חיים, ת. ד. 180, באר־שבע 84100.

האגודה לקידום החינוך - ירושלים
בית הספר התיכון המקיף ע"ש מרי בואר — ירושלים

דרוש ✱ אחראי למינהל ומשק

מועמדים בעלי נסיון מתאים יפנו לפי הכתובת: ת. ד. 3591 ירושלים.

למפעל ליד הכירמה

דרושה פקידה

לחצי יום
הדפסה עברית־אנגלית ונסיון. טלפון 32386

לחברה גדולה בתל־אביב

דרוש סטטיסטיקאי

בעל השכלה אקדמאית בכלכלה או במנהל עסקים.

לפנות בכתב יד לת.ד. 834 תל־אביב, 61 000 בציון קורות חיים ונסיון.

עורכת-דין

מעוניינת במשרה
לטלפן לאופירה 03־417323 או לכתוב לת. ד. 16347 ת"א.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרוש חשמלאי אחזקה

לפנות טלפונית 03־472 231 שלוחה 30.

דרושים מנהלי חשבונות מנוסים

בעלי ותק של 4 שנים לפחות
בדבר פרטים נא לפנות למח' כח אדם, בבית "אגד", דרך פ"ת 142, תל־אביב, קומה ג' חדר 329, בין השעות 8—15.

דרושות מפעילות למכונה להנה"ח

רצוי עם ידע בהנהח"ש למשרה מלאה וגם לח־צי משרה.
לפנות טלפון: 827683 בין השעות 9.00 — 13.00

ל"אגד" דרושות

1. כתבנית מנוסה בשפה האנגלית
2. כורכת מנוסה לבית הדפוס של "אגד".

בדבר פרטים נא לפנות למחלקת כח־אדם, בית אגד, דרך פ"ת 142, תל־אביב, חדר 329 קומה ג' בין השעות 8—15.

למפעל גדול בדרום

דרוש עוזר מנהל אדמיניסטרטיבי ואחראי על מערכת הקניות

הכישורים הנדרשים:
- נסיון רב בארגון וניהול אדמיניסטרטיבי.
- ידע בארגון מערכת קניות.
- נסיון מסחרי בניהול משא ומתן עם ספקים.

תנאים מצויינים למועמד המתאים.
נא לפנות בכתב יד עם פרוט קורות חיים לת. ד. 1334 ת"א, עבור שריר.
סודיות מובטחת.

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים/ות למחלקת המנגנון

חשב משכורות

רצוי בעל רקע בהנהלת חשבונות. עדיפות תינתן לבעל נסיון בהכנת משכורות בשטח המיכון.

ממונה על תקיון עובדים

על המעוניינים לפנות בכתב, בצירוף קורות־חיים ופרטים על נסיון בעבודה, לענף כח אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד ליום 3.1.75.

למפעל תעשייתי מבוסס ברמת־גן

דרושה פקידה לניהול משרד

עם ידע בהדפסה והנה"ח
תנאים טובים למתאימה.
להתקשר מ־8—15: 788707
מ־16—18 472554

מועצה אזורית מגידו

מכרז מס' 6/74

המועצה האזורית מגידו מכריזה בזה על משרות פנויות כדלקמן:

א. רכז בטחון למוסדות חינוך (בתנאי משרה)
התפקידים: ארגון ופיקוח על כל סדרי הבטחון במוסדות החינוך ביישובי המועצה.
כישורים: הכשרה צבאית, בעל כושר ארגוני ומינהלי.
דרגת השכר: תיקבע לפי הכישורים האישיים על דעת משרד החינוך והתרבות.

ב. רופא וטרינרי (1/6 משרה)
התפקידים: חיסון כלבים, פיקוח וטרינרי על בעלי חיים, פיקוח על החזקת בשר ביישובים ועוד.
כישורים: הכשרה מקצועית שתניח את דעת מנהל השרותים הוטרינריים במשרד החקלאות.
דרגת השכר: בהתאם להסכם העבודה הקיבוצי עם הסתדרות הרופאים הוטרינריים.

הצעות יש להגיש בכתב, עם ציון הפרטים האישיים, דרכות השכלה ומקומות עבודה קודמים, למזכיר המועצה האזורית מגידו ד.נ. חבל מגידו.

מיכאל פלד, ראש המועצה

דרוש מחסנאי דינמי

לעבודה קבועה
טל. 253615; שרותי רשת' בע"מ נחלת יצחק 59, תל־אביב.

למפעל כימי גדול בדרום
השייך לתשלובת תעשייתית

דרושים

מנהל מפעל:

התפקיד כולל ניהול הייצור והתחזוקה במפעל.
הכישורים הנדרשים:
- מהנדס מכונות או מהנדס כימאי.
- נסיון רב בניהול הייצור.
- נסיון רב בניהול צוות גדול של עובדים.

מנהל אחזקה:

הכישורים הנדרשים:
- הנדסאי או מכנאי בכיר.
- נסיון בניהול אחזקה במפעל תעשייתי.
- נסיון בניהול צוות עובדים.

המתקבלים לעבודה יידרשו לגור באזור ב"ש.
יש לפנות בכתב יד לת. ד. 1549 ת"א ולפרט קורות חיים. נא לציין ע"ג המעטפה "למנהל האדמיניסטרטיבי עבור מס' 15—12".
תנאים מצויינים למועמדים המתאימים.
סודיות מובטחת.

למשרד להנדסת כבישים

דרושים

1) מהנדס פקוח
2) מהנדס תכנון

טל. 452782
8.00 — 16.00

לבנק גדול בת"א דרוש תכניתן

✱ בעל נסיון בתכניות מחשב N.C.R
✱ רצוי בעל ידע בחשוב משכורות.

על המעוניינים לפנות לת.ד. 7095 עבור מס' 99, ת"א.

דרושות נקבניות י.ב.מ.

מנוסות
לעבודה בצפון ת"א.
טל. לפנה"צ: 236350
אחה"צ: 238957

למוסד ציבורי גדול

דרושה אחראית לחדר ניקוב

לתפקיד הכולל פיקוח והדרכת נקבניות.
רמת השכר תיקבע בהתאם לכישורי המועמדת המתאימה.

מועמדות בעלות נסיון בתפקיד דומה של שלוש שנים לפחות תגשנה הצעותיהן בכתב בציון נסיון מקצועי קודם וקורות חיים מפורטים עד ה־5.1.75 לת. ד. 7061 עבור (15) 147.

למוסד ציבורי גדול

דרוש מהנדס מכונות

בעל נסיון של 5 שנים לפחות בנושאי רכב כבד

הצעות בכתב בציון ההשכלה הפורמלית, הנסיון המקצועי, רקע צבאי וקורות חיים יש להגיש לא יאוחר מה־2.1.75 לת. ד. 7061 ת"א 61071 עבור (15) 145.

למוסד פיננסי ארצי דרושים

★ עובד לתפקיד בכיר בנושאי תכנון פונקציונלי
★ מהנדס תעשיה וניהול בנושאי עו"ש
★ שרטט בעל ידע בתכנון טפסים

עדיפות לבעלי נסיון

על המעוניינים לפנות לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 100.

לא רק

בעלי חיים וכלי נגינה תוכל למצוא בעזרת הלוח החדש

דחף
מכוניות • שידוכים

למפעל פלדה בע"מ

דרוש: פקיד/ת משלוחי יבוא

הכישורים הנדרשים:
- השכלה תיכונית.
- נסיון בטיפול בנושאי יבוא (הובלות, בנקים, ביטוחים).

נא לפנות בכתב יד עם פרוט קורות חיים לת. ד. 1549 למנהל האדמיניסטרטיבי עבור מס' 08.
סודיות מובטחת.

לחברה תעשייתית בתל־אביב
עבור מגרסת אבנים

דרושים

✱ מנהל עבודה
בעל רקע טכני ונסיון באחזקת מכונות ייצור.
✱ שופליסט מנוסה
תנאים מצויינים למועמדים המתאימים.
לפנות בכתב עם ציון פרטים מלאים לת. ד. 16370 תל־אביב. רצוי לציין מספר טלפון.

אשטרום

חברה להנדסה בע"מ
סניף ירושלים

דרוש מפעיל שופלדוזר

להתקשר טלפון: 02־226787.

הלוח החדש דחף ירושלים והדרום

מכוניות למכירה

- פורד מאוסטנג אוטומטית 1971 מצויינת. (פרט לשבת) 282806.
- חיפושית 1303 אל. 1973, — 18.000 ק"מ, רדיו, טסט לשנה. 64617.
- פיג'ו 72/404 + מזגן + רדיו + טסט. 62669 (פרט לשבת).
- כרמל 1965, במצב טוב, 7,000. — אחה"צ, פרט לשבת. 288325
- מיידי! פורד קורטינה 64 סופר + אוברול. טל' 37277.
- פג'ו 404 70 85.000 ק"מ מצויינת. טל' 232900.
- פולקסווגן דבל קבינה + ארגז מודל 72. 13.500 ק"מ. 526283
- סוסיתא סטיישן 1969, במצב טוב מאד. טל' 66440.
- פג'ו 204, 1966 יד ראשונה 140.000 ק"מ. 62652.
- טאונוס 20 65/6 במצב מצויין במגע הדר. 37045.
- מיני מינור 1961, במגע 1973, — טסט השנה. 531983.
- חיפושית 1.300 1967, במצב מצויין. 84.000. טל' 521990.
- לגול בשיצה הזוקה! פיאט 128 1970, במצב מצויין. 02־61971 אחה"צ.
- סוסיתא בסהריה, מודל 67, במגע פורד. טל' 02־271066.
- פורד סטיישן, 1970 במגע 1500, יד ראשונה 527560.
- טנדר פיג'ו 1974 עם ארגז, במצב מצויין. 223168.
- בהזדמנות פורד טרנזיט, 1973 26.000 ק"מ. טלפון 02־233566.
- פיג'ו 404 1963 במצב מצויין, בבוקר ואחה"צ. 227787.
- סימקה 1000 — 69, טסט לשנה, רדיו. טלפון 413149 — בבית; 228242 — בעבודה.

דירות למכירה

- בסנהדריה־רוזבסקי 3 מפוארות, — 350.000, טלפון 37066, 15.00—17.00 (לא לשבת).
- בבית הכרם 3½ מפוארים, נוף, הסקה, ארונות. 395,000 02־536926 17.00 (לא בשבת).
- בגבעת מרדכי החדשה — דירת 3, חדשה, משוכללת + הסקה. 61414
- בקטמון — יוחנן בן־זכאי 14, 3 חדרים. טל' 31880.
- בבית הכרם — 3 + פ"א, אפשרות הרחבה, הסקה, גינה. 32058
- בקרית משה 2 חדרים + הסקה + ארונות. 532584.
- בגאי לראות 3 חדרים + פ"א הסקה [illegible] 13.
- בשכונה הגרמנית 4, ק"ג, הס־קה, טלפון וארונות. —340.000 32628 פרט לשבת.
- בשכונה גרמנית 4 חדרים + 2 מרפסות + הסקה — 63350 אחה"צ.
- בשמואל הנביא, 3 חדרים + הסקה + טלפון, גז מרכזי. — 271663
- בגבעת מרדכי החדשה — דירת 3, ק"ג + בכלית + הסקה. — 36791.
- בגבעת מרדכי 3½ + ארונות + הסקה, ק"ב, 3 מרפסות. — 35955 אחה"צ.
- בבית וגן 2½, 63 מ"ר נטו. 185.000 טל' 532159.
- בסנהדריה־רוזבסקי — 3 חדרים, ק"ב, הסקה מרכזית. טל' 02־238332.
- בבקעה דירת 3 חדרים + הסקה ביהודית. 64730, בערב.
- קרית משה להחיים, 3, ק"ד — 360.000 524560 מ־16.00—18.00.
- 3½ — במרכז, ק"ב + הסקה. אחה"צ, פרט לשבת. 228080
- בדימונה 3 חדרים 84 מ"ר משופצת 115.000 במרכז. טלפונים עד 13.00 057־91341 מ־13.00 — 057־91458.
- בנוה יעקב במרכז דירת 3, הסקה, ק"א, 21/9, גורן בערב.
- בתלפיות דירת 3 חדשה, מרו־הטת, ק"ב, כל הנוחיות, 3 מרפסות — 260.000 02־262776.
- בתלפיות דירת 3, הסקה, גז, אנטנה מרכזית. 225.000, ויטמן 262833 בבית במשרד 536271
- בתלפיות 3 חדרים + הול. ק"ב. טל' 261032, בערב.
- קטמון ח', 2½ דו־קומתי אפ־שרות בניה. 61098.
- מכירה מיידית — 130.000. טל' 288405.
- 2 חדרים + מרפסת 45 מ"ר, בשמואל הנביא 104/15. —97.000
- בשמואל הנביא — 3 חדרים.
- בהזדמנות דירת 2 חדרים קרית יובל בגל רמת דניה. 413965.
- בקרית יובל 3 + הול מואר + מחסן ארונות. 417921 אחה"צ.
- קרית מנחם 3 חדרים ק"ב + מרפסת סגורה (אין הסקה) לפנות בין 16.00—20.00 413673.
- בקעה, בשמעון, חדשה 3 + מחסן + ארונות + טלפון. — 65288
- בתלפיות 3 חדרים + פ"א, משופצת יפה + ארונות. 272894 בבית. 225712 בעבודה. 145.000 ל"י.
- במקור ברוך, 2½ 535543 בערב 228351 — בעבודה, סיטון מאיר.
- בנוה יעקב, במרכז דירת 3, הסקה. ק"א. בערב 21/9, גורן.
- מיידי, בתל ארזה 2½ חדרים גדולים + 3 מרפסות, קומה ב' 190.000 ל"י. לפנות 535988

דירות להשכרה

- במרכז חדר מרוהט + בישול נפרד (בדירת 2 חדרים). עם שי־רותים משותפים. לפנות בבקום — ארזולה, רח' בצלאל 8.
- דרושה דירת 2—3, רצוי ריקה. 288482

- ברחביה חדר מרוהט + מרפסת, הסקה וטלפון, ק"ב 55960.
- [illegible] שני חדרים — [illegible] 225571.
- [illegible] — 2 + הסקה, ק"א, —62.000, [illegible] ברמה 4.
- במרכז, דירת חדר גדולה, עם כל הנוחיות. 234678.
- [illegible] 2 — פ"א [illegible] בסנהדריה [illegible].
- דירת חדר, הרב ברלין 9, הסקה, מיידית. —300. 30705.
- 4 חדרים [illegible] — הסקה. דירה חדשה — מרפסת לכל חדר, בית מקסים, ק"ב [illegible] 223379 לפנה"צ, 34164 אחה"צ.
- ברחביה — [illegible] חדר בדירת 3 חדרים + הסקה + טלפון + ריהוט, במרחק הליכה ממרכז העיר, קרוב לקווי האוטובוס. טל' 30176.
- בנוה יעקב! בהזדמנות דירת 3 חדרים, ריקה, הסקה ק"ג 450 ל"י. [illegible] 234957 19—16, 8—13 [illegible].

דירות מרוהטות

- בקרית שמואל 3 חדרים מרוהט [illegible] 75 טלפון 34705 אחה"צ.
- בקרית יובל 3 חדרים — הסקה דירתית וטלפון. ק"ב 412022.
- דירת חדר וחצי מרוהטת [illegible] 523932.
- בתל ארזה 2½ חדרים — 500 ל"י לחודש. ריהוט חלקי. בבוקר: 287835, אחה"צ, 288957 פרט לשבת.
- ברובע היהודי דירת 3 לוקסוס, הסקה. 527691 לא בשבת.
- דירת חדר, [illegible] 200 ל"י, רח' יחזקאל 23, 285446.
- 2 חדרים, רח' יחזקאל 23, 450 ל"י. 285446.
- בגל גן סקר, 2 חדרים מרוהטים קומפלט מתאימה ל־4 סטודנטים/יות. — 600 ל"י לחודש לבנות רח' כורש 14 שכונת שערי רחמים [illegible].
- חדר וחצי ברחביה, 3½ חדרים בבית הכרם, מרוהטים. קומפלט. לפנות בשעה 523338 16.00—13.00.
- ליד הפלמ"ח 3 חדרים, [illegible] 34367 (בהול).

חדרים מרוהטים

- בקטמון — ליד הפלמ"ח — לבחורה דתיה. חדר מרוהט + טלפון. [illegible] 64482. 271645.

וילות ובתים

- למכירה פנטהאוז במאור [illegible] 4 חדרי [illegible] "ארגון מתווכים" 525175.

הצעות עבודה

- מטפלת לתינוק, מ־8.00—14.00, בסנהדריה המורחבת. 528374, פרט לשבת.
- דרוש מדפיס מוקים לאזור ירושלים בעל נסיון ורכב. ת. ד. 28141 תל־אביב.
- דרושה מטפלת + עבודות בית ל־6 שעות, בבית וגן. 532172.
- [illegible] לפנות לראיון ב־24.12.74 ב־16.30 בירושלים, בן יהודה 2, חדר 242 (פלדה).

בקשת עבודה

- בעל רכב, פורד 175, מעוניין בעבודה בהובלות. ת.ד. 2391 עבור מספר 12484.

מכירות

- טלפון אלקטרוני עם חיוג [illegible] טלביזיה ג'נרל אלקטריק [illegible] 02־69784.
- למכירה [illegible] 02־272414.

חנויות

- בבקע"ה — חנות 29 מ"ר [illegible] 6. 59728.
- חנות להשכרה ברח' אורנשטיין 31, פרטים בטלפון 413930.
- [illegible] דרך חברון 131, בחנות. 262491.

עסקים

- באזור תעשיה תלפיות, בבנין חדש, 200 מ"ר בשכירות, 3000 ל"י "ארגון מתווכים" 525175.

כלי נגינה

- גיטרה חשמלית (יפנית) במצב מצויין 521710 אלי כהן.

רהיטים

- רהיטי יבוא במחירים הישנים. כסא נדנדה — 285. שולחנות עג־לים — 350. כסאות — 120. סקרטר — 490. הלוי מאה שערים 86.
- למכירה שולחן [illegible] 66345.

פרסם בלוח החדש דרושים

המשך לוח תל־אביב – כללי

מכוניות למכירה

- אודי 80 ל. 1973, במצב טוב — בהזדמנות. 38000. 246058.
- סובדו — בהזדמנות 1972 + רדיו. במצב מצויין. טל' 452967.
- פורד קורטינה 1970, במצב מצויין. טסט לשנה 254876.
- קונטסה 900 מצויינת 1964 — אחרי אוברול. 269778 869331.
- פיאט 124 רגילה, 1971, — 56.000 ק"מ 03—799547 מ־14.00—18.00.
- מיני מינור 1000 אוטומטית 1970 במצב מצויין טל' 856403.
- פיאט 124 מסחרית (אוטוביאנקי) 1969, אחרי אוברול מנוע + פרונט + טסט לשנה ממכו־נאי. 862617 בשבת.
- פיאט 1100 במצב טוב 1963 אוברול 1974, 8.500 763582.
- פולקסווגן 1957 במצב מצו־יין. גיר, מנוע, טסט, רדיו. טל' 456128.
- סנדר הנומג 1972 לאחר או־ברול. 909248 פרט לשבת.
- סובדו 1300, 1972, רדיו, טסט לשנה, מצויינת 472699.
- אוסטין 62 מנוע 69 במצב מכני מצוין. 827333 מ־16.00 — 20.00.
- בהזדמנות וולוו 73 סטיישן אוטומטי 41000 ק"מ רדיו טסט. 941365.
- סוסיתא 1969 מסחרית 13/60 + טסט שנה טלפון 948650 — 945561.
- פג'ו 504 1970 90.000 ק"מ מרופא. טלפון 752849.
- קרייזלר 180 אוטומטי + מז־גן 65000 ק"מ. 264302, 416935.
- טריומף 3000 אנגלי 1966 ב־הזדמנות. טלפון 484310 להבר.
- פג'ו סטיישן 404 מודל 1972 במצב בלתי רגיל 98000 ק"מ יד ראשונה כולל רדיו 46000 ל"י. רק רציני בעבודה 03—941536 ב־בית 055—91848.
- סאאב 66 במצב מצויין טסט לשנה. 950987 רחובות.
- מוריס 1300 אוטומטית 1971 חסכונית במצב מצויין 870998.
- קורטינה 69 אוטומטית במצב מצויין בהזדמנות. טל' 866219.
- פורד קורטינה 1964 במצב מכ־ני טוב טל' 755586.
- בהזדמנות פורד אסקורט 1975 עוד בהרצה טל' 755586.
- בהזדמנות אופל סטיישן רקו־רד 1963. טל' 891878.
- טריילר נצר סירני חדש עם ארגז ומולמות 12.5 מטר טל' 03—613111.
- סמיטריילר סקניה 110 טורבו + עגלה יורק 10.5 מטר 1970 טל' 03—613111.
- אלפא סוד 74 + רדיו וטייפ. 15.500 ק"מ. טלפון 957101.
- בהזדמנות טנדר פיג'ו 75. קפלנסקי 10 קרית שלום יפו.
- ציטרואן 23 די. אס. 1973, 40.000 ק"מ 622671 מ־8.00 — 1.00.
- פיג'ו 404 71 במצב חדש. 50.000 ק"מ. טל' 863981.
- למכירה טנדר שברולט אפאש 20 מודל 66. 736381.
- חיפושית 1302 1972 30.000 ק"מ. 851301 בעבודה 786095.

דירות למכירה

- ביד אליהו, בסביבה טובה, 3 חדרים + פ"א, פנויה. 96 מ"ר, ק"ק (לדתיים) טל' 36246.
- בראשון לציון, חדשה, 3 חד־רים + פינת אוכל. 175.000 ל"י. להתקשר 284816 עד 16.00 וב־שבת 04—515949.
- מיידי, 3 ברמת גן, 50 מדר־גות. 188.000 טל' 246370.
- 2 חדרים והול + מחסן אחד העם מול הפארק הלאומי 85.000. 765307.
- בבת ים 2½ + הול פינתית — חזית, מרפסת עקביות. ק"ד. טל' 886531.
- בהזדמנות דירת 3 בחזית בי־חולון. כניסה מיידית. 144.000 ל"י בלבד. 249020 מ־9.00—11.00.
- בצפון 1½ פרטר חזית וי־טלפון מיידית. 249060 מ־14.00.
- 2 גדולים + הול אפשרות ל־3 + שפורים (ליד ה"סינרמה") 39898.
- 3 חדרים הול גדולים מר־פסות, פרטר, בזמנהוף 239534.
- 2½ מרווחת עם תוספות ב־אוסישקין קומה ב'. 449551.
- בתכנית ל' 5 חדרים לוקסוס שטיחים מקיר לקיר, ספטים, גד־נים, בורלא 3/37 415926.
- בבת ים 2½ חדרים, ק"א, חזית. טלפון 872916.
- דירת חדר מתאימה לרופא/ למשרד ממוזג אויר ברחוב החש־מונאים. 287980.
- 2 חדרים + מרפסה סגורה לחזית, בסביבות הילטון 454410 237329.
- בגבעתיים 3 חדרים + פ"א + ארונות קיר. טל' 748316.
- בהזדמנות! 3 גדולים ק"ג אחד במאי 7 חולון — לקאטי.
- 3 מפוארים בגבעת רמבם בגב־עתיים הסקה, חניה. טל' 257650.
- דירת פאר ליד כ"ט נובמבר 4½ חדרים 149 מ"ר עמודים בחז־זית חניה הסקה גז מרכזי ארו־נות מעלית 525000. טלפון 241308 — 459568.
- 2 חדרים + פ"א ק"ד רחוב חינגית בת ים טל' 862888.
- במרכז רמת גן 2½ חדרים + תוספות + מרפסות. 793195.
- 3 חדרים כניסה מיידית, רמה, ק"ד מעלית 249896 8—10, 15—17.
- 2 חדרים כניסה מיידית רח' ז'בוטינסקי ע"ע חזית. 249896 — 8—10, 15—17.
- בנאות שושנים למכירה דירת 3 חדרים, ק"ד עם ארון קיר ואר־רון מטבח 160.000 ל"י. טלפון ביום 299632 בשעות אחה"צ וב־ערב 854381.
- במרכז גבעתיים, דירת 3 יפה, ק"ג 210.000 כצנלסון 65 סבו.
- בכפר סבא 4 חדרים חד־שה, כל השכלולים 419999.
- בחולון נאות רחל 4 חדרים דירדים חדשה לוקסוס 318000 טל' 844987.
- 3½ + ארונות קיר. ק"ב. יגבל ר"ג ב"ב 782858.

הצעות עבודה

- למשרד תכנון דרושה פקידה בתבנית לפנות טל' 452170.
- דרושה עוזרת בית ל־5 שעות כל יום 265858.
- בחל ברוך דרושה מטפלת ועוזרה ביתית 3 שעות ביום טל' 485602.
- מטפלת לבית"ח אסף הרופא מ־16.00 — 8.00 לזוג רופאים. 991685 אחה"צ והערב.
- אקדמאי מחפש אשה צעירה נאה ומהדרית שמעוניינת להיות מזכירה פרטית 3 שעות בשבוע תמורת 1000 ל"י לחודש ת.ד. 11438 ת"א. לציין טלפון.
- דרושות נשים לעבודות יד 6 שעות אפריל בע"מ, שביל המפעל 1 ק. המלאכה ת"א. 223866.
- דרושה פקידה כתבנית עב־רית לשעות 3—7 אחה"צ טל' 232314.
- דרושה ספרית טובה. סלון צי־לה רמת גן אבא־הלל 63, טל' 720530.
- שליח עם רשיון לקטנוע. תנ־אים טובים. פוטו יוגבד בן יהו־דה 5.
- דרושה בחורה לעבודות בית. 3 פעמים בשבוע, חצי יום 500.— 413842.
- דרושה עוזרת לנהול משק־בית. אפשרות לינה. 751693.
- פריזוריסט חרט לפחות שנ־תיים נסיון טלפון 767397 787250
- לביח"ר לאריגה דרושה מייס־טר למכונות אריגה W—3. טל' 56336 — 59412 מ־9.00—16.00.
- דרוש/ה פקיד/ה לעבודה מש־רדית, גרמנית — הכרחית. פוטו יוגבד, בן יהודה 5.
- דרושה עוזרת עצמאית למשק בית 7 בבקר עד אחת. לפנות 251080 בין 2—4 (מלבד יום ה').
- יהלומים דרוש חותך לאבנים קטנות תנאים טובים. 725835.
- דרוש/ה בוחן/ת מנוסה למש־רד התמחות אפשרית לטלפן 03—55405.
- בחורה לנקיון בית וטפול [illegible] לינה. טל. 414591.

מכירות

- סוודרים במחיר ביח"ר — איזור התעשיה רוקח 26 טלפון 055—24953.
- קונדרים במחיר בית"ח, רחוב צליה 62, אצל עמיר.
- רהוט עתיק, שעונים, נברשות, תמונות וכדו. החשמונאים 5 א'. 236415.
- למכירה אקורדיאון, 120 בסים, ולט מייסטר. להתקשר 446054.
- בהזדמנות לרגל נסיעה — מערכת סטריאו. טל. 232490.
- טייפ סטריאו "דק" סוני 2850 ל"י טלפון 252366.
- זוג בקבוקי צלילה עם אבי־זרים. טלפון 879157.

לידיעתך

עודפים ניכרים של ביצים צפויים ב־1975
✱
ירידה של 15% במכירת הדלק בנובמבר

נציג "החברה לישראל" יצא להיפגש עם המשקיעים בדרא"פ

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חבר מועצת המנהלים של "החברה לישראל", יעקב ברין, עומד לצאת לדרום־אפריקה כדי להיפגש עם המשקיעים שרכשו מניות בחברה. מטרת ביקור זה תהיה להרגיע אותם, לאחר שהביעו תרעומת קשה על שכספם הופקד בחברות ואחזקות ולא הגיע לארץ.

המשקיעים בדרום־אפריקה, שקיבלו היתר מיוחד מממשלת פריטוריה, לרכוש מניות של "החברה לישראל" קבלו בצורה חריפה לפני יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, פנחס ספיר, בעת ביקורו שם, על ההתרחשויות ב"החברה לישראל". הם לא הסתירו את מורת רוחם, שכספיהם הועברו לחברות ואחזקות, במקום לישראל.

המשקיעים הביעו חששות לגבי דרך פעולת "החברה לישראל" ועתידה. כדי להרגיע את המשקיעים, הוחלט לשלוח את ברין כדי שייפגש עם המשקיעים ויסקור בפניהם את האירועים שפקדו את החברה, הפעולות הננקטות כדי לבצע שינויים יסודיים בניהולה ותכניותיה בעתיד.

דו"ח על האירועים

בינתיים סוכם בין נציגי "החברה לישראל" לרשות לניירות ערך על פרטי הדו"ח, שתמסור החברה לבעלי מניותיה ולציבור בקשר לאירועים שהתרחשו באחרונה בחברה.

הדו"ח יימסר על פי תקנות 30 ו־36 לתקנת ניירות ערך, המחייבות את החברה להגיש לרשות לניירות ערך ולרשם החברות דו"חות בדבר כל אירוע שאירע, שלא במסגרת העסקים הרגילה, השפיע, או עשוי להשפיע באופן מהותי, על רווחיות החברה, רכושה או התחייבותיה.

במהלך הדיונים שקלה הרשות אפשרות להורות לחברה לפרסם תיקון לתשקיף שפורסם ב־29 בינואר 1974. אך בכוונת משפטיות ועניניות הגיעה למסקנה, שיהיה מועיל לציבור המשקיעים אם החברה תפרסם את הדו"ח הנזכר.

רשות ניירות הערך סבורה, כי הדיווח הזה יאפשר לקבל מידע רלבנטי המעניין את בעלי המניות והציבור הרחב. לפי הערכת "החברה לישראל", יהיו בידיה עד סוף ינואר 1975 הנתונים הדרושים להכנת הדו"ח.

האוצר חייב חברות הביטוח להשקיע הפרמיות כל חודש

החברות: ההוראה מחייבת שינוי תחשיבי הפרמיות

מאת סופרו הכלכלי, של "דבר"

החשב הכללי באוצר, חיים שמטי, הוציא הוראה, שעל פיה ההשקעות של חברות ביטוח תהיינה צמודות למדד של החודש שבו ישקיעו, ולא למדד הצי־שנתי כפי שהיה עד כה.

הוראה זו תיכנס לתוקף ב־1 בינואר 1975 ומשמעותה היא, שיש להשקיע כל חודש את ההכנסות מפרמיות הביטוח.

על פי הסכם בין הממשלה ובין חברות הביטוח וחוק מילווה חברות ביטוח, ההפקדות של החדשים ינואר־יוני היו עד כה צמודות למדד של חודש נובמבר וההפקדות של החודשים יולי־דצמבר היו צמודות למדד של מאי. גם הפרמיות הנגבות על ידי המבטחים היו בהצמדה חצי־שנתית.

ההוראה של החשב הכללי עוררה סערה בחברות הביטוח. ראשי חברות הביטוח נפגשו אתמול עם החשב הכללי ודרשו לבטל את ההוראה. החברות טוענות, כי אינן יכולות לבצע את ההשקעה החדשית, כי הדבר יחייב אותן לעשות שינויים בחישוב ההצמדה של פרמיות ביטוח החיים. אולם הטענה העיקרית של החברות היא, כי יש להם הסכם עם האוצר לגבי צורת ההשקעה. הסכם זה בתוקף עד 1977, ועל כן אין האוצר יכול לבטל באופן חד־צדדי את ההסכם בלי לבוא בדברים עם החברות.

המפקח על הביטוח, ד"ר יעקב פיקר, אמר אמש לסופר "דבר", כי שינוי בשיטת קביעת גובה פרמיות ביטוח החיים מחייב קבלת אישורו. בשלב זה חברות הביטוח לא פנו אליו.

זכה בהגרלה השבועית בחידון הפרסים הגדול של "דבר" 1975

חיים לבימן מרח' הכרמל 40, בקרית טבעון זכה בפרס השבועי: תנור "מיליחום" חשמלי DIMPLEX במסגרת הגרלה שבועית הנערכת מדי שבוע בין פותרי חידון הפרסים הגדול של "דבר" 1975.

חיים לבימן, השיב נכונה על 14 השאלות בנושא "חיפה והסביבה" (חידון מס' 1).

תלוש הפתרון חוזר לשק התשובות, שהגיעו להנהלת "דבר" והזוכה ישתתף גם בהגרלת הפרסים הגדולה, שתיערך עם גמר החידון.

בהגרלה הראשית שתיערך בתום סדרת החידונים, יגלו בגורל פרסים יקרי ערך. פרס ראשון מכונית SUBARU מלל פיסים. נוסף להגרלה זו נערכת מדי שבוע הגרלה שבועית שבה הפרס השבועי תנור.

חיילים ויתרו על חופשה והתנדבו לשמור בחצור

מאת סופר "דבר" בגליל

קבוצה של 20 חיילים מצוות מכבי של חיל האוויר ויתרו על חופשה קצרה והתנדבו לשמור בלילות בחצור הגלילית.

הם באו אתמול לעירה ונתקבלו ע"י יו"ר המועצה המקומית י. זריהן. לאחר תדרוך מן המידורים הראשונים, הם יצאו לשמירה בעירה.

משרד החינוך יבדוק סגירת 200 כיתות לשם חסכון בבתי־הספר

משרד החינוך יבדוק את האפשרות לסגור כ־200 כיתות בבתי־ספר שונים בארץ, בלי להעביר את התלמידים לבתי־ספר אחרים. המגמה היא להביא בכך לחסכון של כ־10 מיליון ל"י. על כך סיפר אתמול שר החינוך והתרבות אהרון ידלין בישיבת מועצת מעלות־תרשיחא.

ידלין אמר, כי בתקופה שבה תקציבי החינוך צפויים לקיצוץ ולא להרחבה, הסיכוי היחיד כמעט להמשך התקדמות באיכות החינוך, או למניעת התדרדרות, הוא בזיהות ושיפור משני של איכלוס הכיתות. בדרך זו, ניתן לחסוך עשרות מליוני ל"י ולהשקיעם בתלמידים טעוני הטיפוח בישובים נזקקים.

ידלין היה במשך היום אורח המועצה. סייר במוסדות החינוך והשתתף אתמול בטקס חנוכת הספריה הציבורית בתרשיחא, שהיא הראשונה בסקטור הערבי.

שר החינוך אמר, כי הגורם הקובע את ההוצאה הכוללת בתקציב החינוכי הוא הכיתה ולא התלמיד. הוא הוסיף כי תקן השעות כמעט אינו משתנה בכיתות בגדלים שונים וכי השתתפות משרד החינוך בשכר העבודה בבתי־הספר היסודיים מבוססת על מספר הכיתות. איכלוס הכיתות ניתן במידה רבה לשליטה ומשרד החינוך מתכוון להשקיע מאמץ מרכזי בנושא זה בתקופה הקרובה.

שר החינוך הוסיף, כי ויסות הכיתה יאפשר גם להימנע להבא מקליטת מורים בלתי־מוסמכים, שעדיין נקלטים במערכת החינוך, ובטווח ארוך אף יאפשר מינוי מורים קבועים במקום־מקום של המורים הנעדרים מעבודתם בגלל מילואים, חופשות לידה וכו'.

מת משה הלוי

משה הלוי, מראשוני "הבימה", מייסד תיאטרון פועלי ארץ־ישראל "אהל", ומנהלו האמנותי שנים רבות, מת אתמול בבוקר בתל־אביב. בן 79 היה במותו.

נולד בפיטסלאב, רוסיה הלבנה. קיבל חינוך עברי וכללי. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר למוסקוה. בשנת 1917 היה מראשוני "הבימה" ולמד אצל הבמאים סטאניסלבסקי וואכטנגוב את תורת התיאטרון. תפקידיו הראשונים ב"הבימה" היו "הרבי ממירופול" ב"הדיבוק", הנביא ב"היהודי הנצחי". התחיל לעבוד ב"הבימה" גם כבמאי והשתתף בבימוי "הגולם" והצגות אחרות. בשנת 1925 עלה לארץ בכוונה להקים כאן תיאטרון פועלים. עבר בקיבוצים ובפלוגות, בחן מאות פועלים ובחר מהם 36, שהיוו את הסטודיו "אהל". ביים את ההצגה הראשונה "נשפי פרץ", את "היינקים" ואת "יעקב ורחל". משנת 1931 ניהל את הגיגות העולידע בתל אביב. במרוצת השנים ביים ב"אהל" עשרות מחזות וכן היה פעיל בשדה התיאטרון גם בחוץ ל"אהל". היה פעיל בפובליציסטיקה התיאטרונית. הירצה בקוסמות שונים ופירסם מאמרים בעתונות הארץ ובחו"ל על ענייני תיאטרון ובמה. חינך דור של שחקנים התופסים היום מקום בשורה הראשונה של התיאטרון הישראלי.

הניח אשה, השחקנית לאה דגנית, ובת הזמרת אהליה.

הארון יוצב באולם "אהל" ביום א', בשעה 11 ובשעה 12.30 תצא הלוויה לבית העלמין בקריית שאול.

מחלקות חדשות ב"דונולו" ו"בילינסון"

מאת סופר "דבר" לענייני בריאות

מחלקה פנימית שלישית תיפתח בקרוב בבית־החולים הממשלתי "דונולו" ביפו, עם אישור התקן הרפואי. במחלקה תהיינה 21 מיטות, והיא תנוהל על־ידי מנהל בית־החולים, ד"ר מ. רביד.

מחלקת היום למקרים פנימיים, הנמצאת בבית־החולים "צהלון", תמשיך לפעול.

במחלקה הנפרולוגית שנפתחה לפני כמה חדשים ב"דונולו" פועלות עתה שש כליות מלאכותיות. במחלקה מקבלים טיפול קבע 11 חולים כרוניים. צוות מיוחד של אחיות הוכשר למטרה זו ובכוונות אלה מופעלת משמרת אחת. תוך חודשיים־שלושה — אמר מנהל המחלקה, ד"ר מ. רופסון — תוכל המחלקה להפעיל גם משמרת שניה.

שר הבריאות ביקר ב"דונולו"

שר הבריאות ויקטור שם טוב, ערך אתמול ביקור באגף א' של בית־החולים "דונולו" וסייר ביחידה הנפרולוגית ובמחלקה פנימית שלישית, אשר טרם הופעלה.

בפגישה שנערכה בין השר ובין ציבור האחיות במוסד העלו נציגיהן תביעות להגדלת התקן, להגברת ההשתלמות ועוד. ביחידה הנפרולוגית תבעו האחיות תוספת כוח אדם, כדי להפעיל משמרת שניה.

שתי יחידות חדשות ב"בילינסון"

יחידה לטיפול נמרץ ומכון לטיפול במחלות כבדי רגליים ייפתחו בשבוע הבא בבית־החולים "בילינסון".

היחידה לטיפול נמרץ מצויידת במכשירים אלקטרוניים חדשים והיא תופעל ביום ד' הבא. ביחידה יהיו המיטה מקומות אשפוז לטיפול נמרץ ושלושה מקומות אשפוז לחולים בהתאוששות ובמעקב. יחידה זו תופעל 24 שעות ביממה.

המכון לטיפול במחלות כבדי רגליים ייפתח בשבוע הבא במרפאת "התקאי" שבמרכז הרפואי על־שם "בילינסון".

ברוך עמיר יפרוש מ"נתיבי איילון" ב־1.4.75

מאת סופר "דבר" לענייני התחבורה

מועד פרישתו לגימלאות של מנכ"ל חברת "נתיבי איילון" ברוך עמיר, נקבע לאחד באפריל 1975 — זאת החליטה אתמול מועצת המנהלים של חברת "נתיבי איילון".

כן החליטה מועצת המנהלים, כי ברוך עמיר ישמש יועץ החברה בתשלום למשך שנה אחת מיום פרישתו. החלטות אלה נתקבלו בהתאם להצעת יו"ר מועצת המנהלים של החברה וסגן ראש עירית ת"א דוד קיפמן.

הצעה אחרת שברוך עמיר יפרוש בינואר 1976 נתמכה ע"י שלושה חברים בלבד.

בתשובה לשאלה נמסר, כי י. גרנית, המנהל המיועד של "נתיבי איילון" נרצה לפגישת הכרות עם מועצת המנהלים של "נתיבי איילון". י. גרנית יכנס לעבודה החדשה ימים לפני פרישת ברוך עמיר.

נעצרו עוד חבר וחברה של החיילת רחל הלר

חבר של החיילת שנרצחה, רחל הלר, נעצר אתמול ל־15 יום לחקירה על־פי צו שופט השלום הראשי בחיפה, א. נוימן. יחד עמו נעצרה ל־15 ימים חיילת נוספת, אף היא חברתה של הנרצחת.

ביום א' נעצרה חיילת בת 19 חברתה של המנוחה ל־15 יום, בפקודת בית משפט השלום בחיפה. בחשד, שהיא יודעת דברים העשויים להביא לגילוי הרוצח או הרוצחים.

בהמשך למעצרה נעצרו אתמול חיילת נוספת וחבר של הנרצחת, שהוא גבה צה"ל.

השופט נוימן אסר, לאחר מתן צו המעצר, על פירסום שמות העצורים, וכן על פירסום הפרשה כולה.

החיילת השניה נעצרה, לאחר שבחיפוש בדירתה נמצאו בגדים, שהיו שייכים לרחל הלר. שגופתה הערומה נמצאה בתעלות קיסריה בחודש אוקטובר.

המשטרה ממשיכה בחקירה וצפויים מעצרים נוספים. בין היתר הועלתה השערה, שהרצח לא היה מקרי ולא על רקע מיני. משום שלא נתגלו סימני מאבק או נסיון לאונס.

הסברה היא, שהרצח תוכנן בקפידה על ידי האיש או האנשים שביצעו אותו. כזכור, העלתה הבדיקה הפתולוגית, שרחל הלר נחנקה בחוט ניילון, לאחר שהממו אותה קודם לכן במכשיר קהה. המשטרה הטילה איפול מלא על מהלך החקירה ובשלב זה אין איש מן החוקרים מוכן למסור פרט כלשהו. (ע)

החרמת כסף ממשחקי הימורים וכספים נוגדת את החוק

תביעות נגד המדינה להחזרת אלפי לירות, שהוחרמו במשחקי קלפים לאוצר המדינה — צפויות בעקבות החלטה מהפכנית שניתנה אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב לפיה החרמת כספי הימורים נוגדת את החוק.

את הטיעון, שעורר הדים בקרב המשפטנים, העלה עו"ד משה רום בתום משפטו של נאשם במשחקים אסורים.

לאחר שהשופט נחמיה בר גזר על הנאשם רדיאל מיידל קנס של 1500 ל"י, ביקשה התביעה להורות על החרמת הכסף, שנמצא במקום המשחק, כמה מאות לירות, לאוצר המדינה, נוהל המקובל זה שנים.

להפתעת הכל, טען עו"ד משה רום, כי יש להחזיר את הכסף לנאשם מכיוון שההחרמה נוגדת את החוק.

הוא טען, כי יש סעיף ספציפי המפרט את סמכויות המשטרה לתפוס כלים, מכשירים, כרטיסים ודברים אחרים המשמשים למשחק אסור, וכמו כן כספים שנתקבלו כתוצאה מארגון המשחק. סעיף משנה מפרט את סמכות בית המשפט לצוות על החרמת דברים שנתפסו, כאמור, למעט כספים. מכאן, טען, עו"ד רום שאין סמכות לבית המשפט לצוות על החרמת הכספים, שאינם מפורשים בסמכויות בית המשפט.

הסניגור ציין שאמנם קיים סעיף כללי המאפשר החרמת כל דבר ששימש לביצוע עבירה. אך זהו חוק כללי ואילו לענייני משחקים אסורים קיים חוק ספציפי ואותו יש להצדיק.

השופט בר קיבל את הטענה וציין, כי הוא עצמו יבטל החלטה קודמת שלו מלפני כמה ימים להחרים כספו של שחקן קלפים.

השופט אמר, שהמצב שנוצר אינו לשביעות רצונה של התביעה, אך את התרופה לכך יש לבקש מן המחוקק.

נודע, כי בעקבות ההחלטה מתארגנים אנשים רבים, שנשפטו על השתתפות במשחקי מזל וקלפים במועדונים, לדרוש החזרת הכספים שהוחרמו מהם בעבר. המדובר במאות אלפי לירות.

נראה, כי משרד המשפטים יחליט על תיקון מתאים בחוק, שיאפשר החרמת כספים בעתיד. (ע)

העיריה שוקלת פינויים בכוח מכפר־שלם

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר" בתל־אביב

בעיריית תל־אביב שוקלים אפשרות לפנות בכוח חלק מהמשפחות המתגוררות בכפר־שלם. הכוונה היא לגבי אותם התושבים אשר הקימו מבנים ללא רשיון לאחר שניתנה להם עזרה לפתרון בעיית דיורם.

סגן ראש העיריה פרץ אוניקובסקי מסר השבוע, כי במשך השנים האחרונות פונו מכפר־שלם כ־1400 משפחות, במסגרת פתרונות שונים של חברת "חלמיש". עדיין מתגוררים בשכונה 550 משפחות, אשר מסרבות לקבל פתרונות הדיור המוצעים על־ידי העיריה וחברת חלמיש ותובעות להקים בשבילם בתים קטנים במקום, בית לכל משפחה. העיריה הציעה באחרונה לשכן 70 מהמשפחות בשיכונים הנבנים בנווה צה"ל, השכונה הסמוכה לכפר־שלם, ואשר יהיו מוכנים לאיכלוס כבר במארס 1975. התושבים דחו, לעת עתה, את ההצעה וממשיכים לתבוע בית נפרד לכל משפחה במקום.

לסופרת "דבר" נודע, כי נגד חלק מהמשפחות הוצאו במשך צווי פינוי, שלא בוצעו עדיין. המגמה המסתמנת בעיריה היא להפעיל את הצווים ולבצעם בפירוש לגבי התושבים, הנחשדים ב"עסקים" מבניה ללא רשיון בכפר־שלם. עם זאת תהיה העיריה מוכנה להבטיח את מלוא עזרתה, למשפחות הנמצאות במצוקת דיור ממשית.

בעיריה סבורים, כי חלק גדול ממשפחות המצוקה המתגוררות עדיין בכפר־שלם היה מוכן לקבל את הפתרונות המוצעים להם, אלא שיש גורמים ה"מחשים" ומונעים בלחצים ואיומים אפשרות פתרונות פשרה. כן מציינים בעיריה, שאין כל אפשרות לאמץ את הפתרון המוצע על ידי ועד השכונה, הקמת בית נפרד לכל משפחה. כי הדבר כרוך בהוצאה של כ־200 מיליון ל"י. מניעת הפתרונות המוצעים על ידי העיריה משאירה את המשפחות בתנאי דיור קשים ביותר, שיתנו את אותותיהם על הדור הצעיר שגדל כאן.

פקיד משרד השיכון נאשם בשוחד וזיופים

פקיד במשרד השיכון הואשם בבית המשפט המחוזי בתל אביב בקבלת שוחד מאדם שביקש דיור במשרד השיכון. כן הואשם הפקיד בזיוף תעודות הזהוי שלו ושל אשתו וקניית סחורות בצ'קים מזוייפים בעזרת תעודות הזהוי המזוייפות.

השופט דב לוין החליט להאריך את מעצרו של הנאשם, משה צבי לוז (גלוזמן), בן 36, מבת־ים, עד תום ההליכים נגדו. כן החליט השופט לשלוח את הנאשם להסתכלות, כדי לבדוק אם הוא מסוגל לעמוד לדין.

התובעת, נורית אוחטוב, טענה בכתב האישום, כי משה לוז זייף את תעודת הזיהוי שלו כאילו שמו (גלוזר) ואילו את תעודת הזיהוי של אשתו זייף מ"מרדר" ל"מורד". לפני כשבועיים נכנס לכל־בו "שלום", קנה סחורות ושילם בצ'ק מזוייף בסך 443 ל"י.

כן הוא מואשם, כי גנב דברי סידקית בשווי של 50 ל"י. התביעה טוענת עוד, כי ב"המשביר המרכזי" קנה לוז סחורה ב־383 ל"י בצ'ק מזוייף בעזרת תעודת הזיהוי המזוייפת.

הוא מואשם עוד, כי בתפקידו כפקיד במשרד השיכון, פנה אליו אדם לבקש עזרה בשיכון. לוז מואשם, כי ביקש מאותו איש הלוואה של 400 ל"י וקיבל 150 ל"י כשוחד. (ע)

כינוס נציגי עובדים לבעיות בטיחות ובטחון

מאת סופר "דבר"

כינוס של פעילי בטיחות במקומות עבודה באיזור תל־אביב התקיים אתמול בבית ליסין.

הכינוס הוקדש לבעיות בטיחות ובטחון במקומות עבודה. יו"ר המחלקה לבטיחות בהועה"פ ש. בר־שבתאי פתח את הכינוס בהדגישו את החשיבות שבחידוד התודעה הבטיחותית בימים אלה.

חבלנים של המשטרה הדגימו אפשרויות שונות של פיגועים ואת הדרכים להתגבר עליהם.

כן נמסר בכנס, כי בשנה האחרונה נהרגו כ־200 איש בתאונות עבודה או בדרך לעבודה, כן נפגעו ... כי אבדו למשק כ־2 מליון ימי עבודה רק בסיבות של היעדרות בגלל מחלות, כ־100,000 נפגעו בתאונות וכתוצאה מכך אבדו 4.5 מיליון ימי עבודה.

השתתפו עוד בכנס פרופ' דוד, ב. צמידן וא. אלפרס.

3 נהרגו בתאונות

● רחל גרוס, בת 67, מנתניה נהרגה אתמול בתאונת דרכים בעת שחצתה את הכביש בפינת הרחובות טשרניחובסקי ושדרות בנימין. היא נפגעה על־ידי טנדר.

● אשה מבוגרת, כבת 65, נדרסה למוות אתמול בבוקר לא הרחק מתחנת המשטרה של חדרה. האשה ירדה מהאוטובוס, אך לא הספיקה להתרחק ממנו והוא פגע בה בגלגליו האחוריים. נהג האוטובוס נעצר לחקירה.

● זקן כבן 70, שזהותו טרם נודעה, נדרס אתמול למוות בעת שחצה את רחוב חטיבת גולני בעיר התחתית בחיפה.

מכונית נהוגה בידי תושב קרית ביאליק פגעה בו והוא הוחש לבית החולים "רמב"ם", ושם נקבע מותו. (ע)

הנהלה חדשה לאיגוד העתונים היומיים

באסיפה הכללית הכללית של איגוד העתונים היומיים בישראל, שהתקיימה אתמול נבחרה הנהלה חדשה שחבריה הם: ש. הימלפרב, ג. בהזס, ג. נאמן, י. קרני, ג. רבינוביץ' וש. שוקן.

לוועדת הביקורת נבחרו א. וולבר וה. חנן.

עצרת עולים התקיימה השבוע בחבל לכיש במסגרת אירועי חודש ההסתדרות השל"ה. השתתפו בה כ־600 עולים חדשים בכל הארץ.

הופיעה המהדורה החדשה!

ארץ ישראל

גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה

מאת

פרופסור יהודה קרמון

המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית

פרי מחקר של שתי עשרות שנים!

ספר מעודכן של כל שטחי ארץ־ישראל (כולל יהודה ושומרון, רצועת־עזה ורמת־הגולן).

ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ־ישראל: נוף־הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, ועוד.

בספר מפות ותצלומים ואינדקס מפורט.

ספר לסטודנט לתלמיד, למרצה ולכל אוהב ידיעת־הארץ.

המחיר — 43.— ל"י (מחיר רגיל — 53.— ל"י).

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

לכבוד ספרית "דבר" ת.ד. 199 תל־אביב

נא לשלוח לביתי את הספר "ארץ־ישראל" מצ"ב שיק ע"ס 43 ל"י

תאריך________ שם________ כתובת________ חתימה________

הוצאת יבנה

בשכר חדשי
ברמת־גן (רח' רש"י)
דירה בת 3 חדרים
ריקה + טלפון + מצלית ק. ב'
טל. 728401.

אמבטיות צבעוניות

מבחר עשיר של צבעים, ביניהם הגוונים החדשים: וויסקי, חציל, אבוקדו, אפור, המותאמים לכיורים ולאסלות. * אמבטיות אגן מיוצרות מפלדה משובחת בתהליך של מתיחה עמוקה, מצופות אמאיל מטיב מעולה, נוחות לאחסון, טלטול והתקנה * אחריות מלאה *

אגן

מפיצים בלעדיים: סולפור חברה לשווק וקניות בע"מ

תל־אביב, רח' בן־יהודה 99, טל. 248241—(03) * חיפה, בנין סולל בונה, טל. 669151—(04) * ירושלים, רח' יפו 68, טל. 233366—(02).

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

משה הלוי ז"ל

מראשוני "הבימה" מייסד ובמאי תיאטרון "אהל"

הארון יוצב באולם "אהל" רחוב בילינסון 6, ביום ראשון (ט"ז טבת תשל"ה) 29.12.74, בשעה 11 לפני־הצהריים.

ההלויה תצא לבית העלמין בקרית־שאול בשעה 12.30

המתאבלים:
אשתו: לאה דגנית
בתו: אהליה הלוי
אחיו: י. גורביץ ומשפחתו
מ. בירון ומשפחתו
נח דגני ומשפחתו

בית
בית הכנסת הגדול
[illegible]
חתונות, בר־מצוות, בריתות
ואירועים קהילתיים
ההנהלה

מעונינים לקנות
מעדית שקיב משומשת
קצרה חד או דו גרעי
כפר בני־ציון
052-96898, 052-91628

האזינו הלילה
בגל הקל
לאחר מהדורת החדשות בחצות
לרשמי ביקור במוסקוה
מפי אזרח ישראלי
שחזר בשבוע שעבר
מברית המועצות
בהכניתו של
יעקב אגמון
"בירה ומצב רוח"

במלאת שנה לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

יחיאל טויבר ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ולהתייחד עם זכרו ביום שלישי, י"ז טבת תשל"ה, 31.12.74 בשעה 2.00 אחה"צ.

מוקירי זכרו מתאספים בבית טויבר במושב בלפוריה.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

לאה (ליזה) פולישוק ז"ל

היערך אזכרה בבית דב בכפר בילו ביום ראשון ט"ז בטבת התשל"ה, 29.12.74 בשעה 7.00 בערב.

המשפחה
בכפר בילו

לחברתנו **חדוה איידלסברג**

אנו משתתפים בצערך במות אחיך

אברהם ז"ל

בית "דבר"

ביום השנה לנפילתו של בננו־חברנו

יגאל קורמס ז"ל

נעלה לקברו ביום א', 29.12.74, בשעה 16.00, בבית העלמין בגבעת ברנר

המשפחה
ובית גבעת ברנר

מנוי דבר - סלק חובך לשנת 1974

לחנה גלבמן

ברכות

לנשואי הבת עם בחל

בית "דבר"

העירפול המועיל של קיסינג'ר

מאת חגי אשד

שר החוץ האמריקאי הנרי קי־סינג'ר שוב נזקק לאמצעי המקובל היעיל של יצירת ערפול מכוון לגבי המשך המאמצים המדיניים לקראת הסדר בגזרת התיכון. ערפל מכוון זה מתבטא בהתחייבויות, שביצוען כרוך בהמשך ה־ההתפתחויות ואשר גם כשהיתכן בהן וזה הן יכולות להתפרש בצורה שונה. כלומר הערפול הוא כפול — גם לגבי ההווה ועל אחת כמה וכמה לגבי העתיד.

כאשר מצליח הדירוג לנסיגה ישראלית גם מאבו רודס וגם מ־מעברי המיתלה והגידי במסגרת השלב הבא של הסדרים בין ישראל למצרים ברור הדבר כמעט מאליו, שהוויתור הישראלי הטקטי סביר שבתכונים אליו בשלב הבא הוא על אחד משני אלה — על אבו רודס או על המעברים. אין פירוש הדבר בהכרח, שיש־ראל אכן תוותר על אחד מהם, אבל כמעט מובן מאליו, שהיא לא תוותר על שניהם. גם ויתור אפ־שרי זה תלוי בבירור מכרעת בתי־מורה המצרית ובהתחייבות בבמארס ובביכורין על ידי הכבדים לישראל ולא לאמריקאים.

המצרים טענו השבוע בבמבים ההוגים, כפי שטענו בעבר, כי מצבם העדין בעולם הערבי אינו מאפשר להם לוותר לישראל בפי־סרין ויותר כלכהו וכי כדי להצ־דיק בפני הקיצוניים בעולם הער־בי ויותר בצרי כלכהו עליהם להגיש לאמריקאים ולא לישרא־לים. מסיבה זאת הטוב למצרים שאופיו של ההסכם הבא עם ישר־אל ישא אופי צבאי גרידא או ביותר דיוק — שהוא יהיה מוגדר כהמשך של הסכם הפרדת הכוחות בינואר 1974. לפי תורת הערי־פול המכוון, או „הערפל הקונ־סטרוקטיבי", כפי שהגדירו פעם שר החוץ הקודם אבא אבן והמו־נח האנגלי בו משתמש קיסינג'ר עצמו הוא „אמביגואיטי" — יהי־פו קיסינג'ר ניסוחים, שיאפשרו למצרים להציג את ההסכם הבא כצבאי ואילו הישראלים יוכלו ל־הדגיש את אופיו המדיני. ואגב, גם הסכם ההפרדה כלל סעיפים מדיניים כמו המדרתו כצעד ראשון לקראת הסכם שלום, לפי הח־לטה 338, וכמו ההבטחה להרשות מעבר מטענים ישראליים מייד עם פתיחת תעלת סואץ לשיט, שיש בה לרכך החרם הערבי וה־להמה הכלכלית נגד ישראל. גם ההבטחה להפסקת ההסגר הימי בבאב אל מנדב היא בעלת אופי צבאי־מדיני־כלכלי גם יחד. לא יקשה, איפוא, על קיסינג'ר ל־הכליל גם בהסכם הבא סעיפים, שאופיים הוא צבאי־כלכלי מדי־ני כאחד. וזאת תוך ידיעה ברורה, שישראל תעמוד על כך, שהאופי המדיני יהיה מודגש ומ־פורש הפעם יותר מבפעם הקוד־מת, כדי להבטיח את ההתקדמות ההמשכית לקראת שלום לא רק בניסוחים פורמליים, אלא גם בהכ־רת דעת הקהל. הקביעת הער־בית ל„להפליג" על „הכבאות" של לחץ, בריגה ישראלי יכול „מסקנת", חלהה נגדה, היתה זו איהולה מסדר של קיסינג'ר אילו ניסה להפר את כללי המשחק שהוא קבע לעצמו — היינו כללי הערפול ה־מכוון — לדרוש מישראל כבר עכשיו התחייבות על נסיגה גם מאבו רודס וגם מהמעברים במס־גרת השלב הבא, בכללי שהגליה לקבל מהמצרים ומהסובייטים התח־חייבויות שווה־משקל. והיתה זו איוולת כפולה וכפולת מצד יש־ראל אילו הכליחה עם איהלת אמריקאית היפאתית בזה. הצרה החוזרת הפוקדת את ישראל מפעם לפעם היא, שכמה כתבים ומשקי־פים ישראליים מנסים לייחס למ־דינאי ארה"ב וישראל את כללי המשחק הבלתי אינטליגנטיים, כפי שהם עצמם היו משחקים אותם אילו ניתן להם לשחק. הללו הופ־פים מפעם לפעם את מגבלות דמיונם ובכורים בכך את עצבנו המכהוהים של הקורא התמים.

לכרבת הצער טייצה לכך הפעם טעות של הדיפלומטיה הישראלית, שהגישה לאמריקאים רשימת ערך רכונות מפורטת מדי לגבי ההסכם הבא עם המצרים. רשימת עקרונות זאת, שהגיעה בלידיי שר החוץ יגאל אלון היתה כלולה לגבי בכך, שלא פירסה את קו הנסיגה הבא המוצע על ידי ישראל. אבל כללה גם זאת סעיפים רבים מדי ואף פרטים, שאפשר היה לא לכלול אותם בשלב מוקדם זה. פירוט יתר זה גרם למבוכה בסתירות בלידיי הנביא פורה. אבר הבוש כפי שפורסם, את ההערכה, ש־עקרונות אלה אינם ניתנים להשי־גה. הסתייגות אמריקאית זאת שמ־רה על הכלל של ערפול במכוון בכך, שלא פירשה מה לא ניתן להשגה, למה ומתי. ערפול זה באיור פתח להערכה אפטימית יותר לגבי סיכויי השגת העקר־נות הללו או חלקם אם יוצגו ב־לבוש שונה, במועד אחר ובפני תנאי חדש. בכל מקום — הדיפ־לומטיה הישראלית עדיין יכולה להשתכלל יותר מבחינה זאת של יצירת ערפול מכוון ושל מתן „התחייבויות פתוחות" הן מבחינת הפירושים האפשריים הרבים והן מבחינת ההתניה של הביצוע ב־תנאים רבים המשתנים בחיק הז־מן.

יש להניח, שישראל תעמוד על כך, שביצוע ההסכם יהיה מותנה בתקופת מבחן במסכלה למדי של כוונות המצרים והסובייטים ושל ביצוע בתמכון ובישלבי. כשם שיש להניח, שקיסינג'ר מצידו יציע „תסריט רצוף", שיקבע את סדר הפעולות ההכולים משני ה־צדדים בצורה מדוקדקת ביותר. כך שלא יהיה ברור מי מוותר ומי מוותר לקדם הפורט בה. כאשר רק הסיכום הסופי בסיום תקופת המעבר יכלול לצייר את תמונת המצב החדשה. ה„רצף" („סיקוואנס") הוא חלק בלתי נפרד מהערפול המכוון וכך משתלב הוא בכללי המשחק הקיסינג'רי.

אבל לפי כל הסימנים זהו ב־בחינת תסריט לעתיד לבוא. ביני־תיים מסתפקת הדיפלומאטיה האמ־ריקאית בהבטחה, שהיא תמשיך לסייע למצרים בהכנת ויתורים ישראליים בתנאי שלא תרחיק לע־דים לכת בהתקשרות מחודשת עם ברית־המועצות בעת ביקור ברז־ניב בקאהיר בחודש הבא. את ה־הבטחה הזאת — שוב לפי כללי הערפול המכוון — יש להחזיק יום יום על „אש קטנה". והדרך הטובה ביותר לכך היא מסע הד־לפות וההכחשות, שהכתבים הישראלים משפיכים לו את הכלל השי־בוקי ההגון ביותר. כל עת בתשבורים הכבודים על לחץ אמרי־קאי על ישראל ועם כל מפקנוהם כלפי משחק זה הם בקורים בכל זאת, כי אין עשן בלי אש והאמת היא שיש במשחק זה הרבה עשן ומעט אש. כפי שצריך להיות. רק להיטות־יתר ישראלית עלולה להי־פר את כללי הערפול המועיל — הן במישור הדיפלומטי הן במי־שור התקשורתי — ובכך לגרום לליבוי האש ולפיזור העשן.

גוליבר והגמדים...

מחיר הבטחון: כמה זה די?

מאת אברהם קושניר

הקציב המדינה לשנה הבאה, העתיד להספיע על כל אורח במ־דינה, הוא התקציב הגדול ביותר והקטן ביותר שידענו בשנים האח־רונות. הוא הגדול ביותר מטעם פשוט: 54.5 מיליארד הל"י שהוצ־עו בו, הם הכום הגדול יותר מה־תוצר הלאומי הגולמי של המדינה בכל אחת מהשנים האחרונות. ד־לברות גדלו — קטן ביותר הוא התקציב. שכן הלקים ניכרים ביו־תר בו, החל מתשלום חובות, שכר ומשכורות ועד הקצבות לשמירה על יציבות מחירים (סעיף אחרון זה בלבד נסתכם ב־2.5 מיליארד ל"י אחרי הפלאות המחירים) — מותירים סכום מועט ביותר, יחסית לשנים עברו, לפעילות הרגילה של הממשלה בתחומיה השונים. לברות גדלו הסר התקדים, זהו התקציב מרסן ומצמצם. וצמצום זה הכרחי נוכח המשך המגמות האינפלציוניות במשק. הדרכה הק־ציבית איננה עולה בקנה אחד עם הצורך בריסון עליית המחירים.

מצב ישהוי זה מחייב ריסון בכל פעולות הממשלה. אם מבק־שים שלא להביא „רואה כלכלית" על המשק וביטוי הלקות מישיבת הממשלה על התקציב בשבוע החו־לף, מוכרחים הכל לקבוע. צריך לקבוע סידורי עדיפויות חדשים, לוותר על הרבה פעולות שבוצעו בעבר ולדחות למועד מאוחר יותר תוכניות שהתכוונו לבצען בשנה הקרובה. דיון כזה על סדרי העדי־פיות בתקציב לשנה הבאה, על היקף המיסים שיוטלו על הציבור, על מחיר הבטחון שנשלם, על סיב ־ סיכויי איפוי האספקה בציקיות ועל כל התום, כבצם, בחיי כל אחד ואחד, אמור להתקיים ברא־שית השבוע הבא. בישיבת הממ־שלה שתוקדש לה במסגרת לשנה הבאה.

למעשה החל דיון כזה בשבוע החולף, כאשר הממשלה דנה בתק־ציב מספר 2 לשנה הנוכחית, בהי־קף של 5 מיליארד ל"י. תקציב זה, שהוא הביטוי המוחשי של תוכנית הריסון הכלכלי כולה, ושל פיחות הנובמבר, היה מעין מודל קטן בבחינת עקרונותיו, להתקציב הצפוי בשנה הבאה. אף הוא כלל קיצוצים בתקציבי כל המשרדים. באופן יחסי נכלל קיצוץ גדול ב־יותר בתקציב משרד הבטחון בסך 550 מיליון ל"י. הדיון שהתקיים בממשלה, התמקד בעיקר בקיצוץ בתקציב משרד הבטחון. יש בו כדי לשקף את הדילמה הקשה ב־יותר, אולי המרכזית ביותר, השוכ־נת בימים אלו בפני הממשלה. דומה שדרך אפשרית להצגת צד־דיה השונים של הדילמה, יכולה להיות על ידי תיאור מתומצת של הדיון, שהתקיים בממשלה ביום ראשון שעבר בשאלה התקציבית.

את הפורק על התקציב בישיבת הממשלה פתח שר האוצר יהושע רבינוביץ. הוא מסר לשרים סירוט נירחב בכתב על המגמות הכלכ־ליות הצפויות במשק ועל התקציב לשנה הבאה, ואת דבריו הקדיש בעיקר לתקציב הנוסף לשנה ה־שוטפת. הוא תיאר בקצרה את מרכיבי התקציב הנוסף ואחר כך הוסיף, כי האוצר תיכנן את התק־ציב כך, שחלק מהתייקרויות הפ־הנות ייספגו על ידי המשרדים ה־שונים. ובעוד כל המשרדים משלי־מים עם התכנית לא נתקבל הדבר על דעת שר הבטחון. השר שמ־עון פרס דיבר במונחים חריפים ביותר על הקיצוצים המוצעים ב־תקציב משרד הבטחון כדי לספוג את ההתייקרויות הפיחות.

בדבריו, (המוזכרים כאן מבלי לקבל כל אישור רשמי, כמובן) עמד פרס על „..פירוק הבטחון" אם יהיו קיצוצים. הוא אף אמר, כי אם יבוצעו קיצוצים ניכרים ישקול הליכה אל הכנסת ואל העם בעניין זה.

שר המשפטים חיים צדוק אמר, בין השאר, כי כפי שהדברים מו־צגים בפני הממשלה נמצא, שהד־דילמה היא בין „פירוק הבטחון" לבין „שואה משקית". שר המשפ־טים טען, כי לא קיימים הכלים, המאפשרים לבדוק מה באמת קורה ואיך אפשר לדעת האם מדובר בשואה משקית, או, לחילופין, ב־פירוק הבטחון. ביחס לדילמה זו התפלגו בדיון בממשלה, שתי קבו־צות שרים. האחת, שאינה בטוחה ומבקשת לבדוק את שאלה תק־ציב משרד הבטחון. האחרת — בטוחה ביותר בעצמה וחד־משמ־עית בקביעותיה ובניבויה עד כדי הפיחות, על הקבוצה האחרונה נמנה, למשל, שר ההסברה אהרון יריב. אל הכרזותיו הסומכיות הא־חרונות, השנויות בחלוקת, כמו ה־עניין בממשלת ליכוד לאומי, נוספה הערה שנאמרה בפורום סגור והיא טעונה בירור. יריב אמר — (ואין לכך אישור רשמי) — כי כל פעם שהיו קיצוצים בתקציב משרד ה־בטחון — התחרטו על כך...

זה שהבינו מתוך דבריו שמש־מעות מהם ביקורת על מנחם בגין, שתבע לפני כחודש בניס קיצוץ בתקציב הבטחון. שר ההי־ורת מצא קול מיהר ושאל את יריב האם לדעתו בגלל הקיצוצים היתה מלחמת יום הכיפורים... כ־בן גם שהרמטכ"ל, מרדכי גור, ש־השתתף בדיון, היה נגד קיצוצים בתקציב משרד הבטחון. בין דבריו אמר למשל הרמטכ"ל (שוב, כל הדברים המיוחסים לדוברים השו־נים, לא קיבלו כל אישור רשמי), כי אי אפשר לחסוך באוכל לצע־רים בצבא, העמלים קשה וגדלים ומוכרחים לאכול טוב.

מול תדאות זו התייצבו מספר ספקנים בממשלה. שני הרמטכ"לים לשעבר, ראש הממשלה יצחק רבין ושר המסחר והתעשיה, חיים בר־לב. הם ניסחו דבריהם כך, שניתן היה להבין, כי לדעתם יש לבדוק אם אין מקום לקיצוצים בתקציב משרד הבטחון. חיים בר־לב ניסח דבריו ביותר הזהירות בראש הממ־שלה. יצחק רבין, שהיה מפיר ה־ערות עומות בהמשך הדיון, הזכיר פרוייקט כמויים הנבנה בתקציב משרד הבטחון ושאל בציניות כלום הכרחי לבנות אותו פרוייקט. כש־התשובה המסתברת היא שבהחלט אפשר היה לדחות את הקמתו. ב־רות דוגמא זו היו גם חילופי עקיצות בין השרים השונים על תוספות שכר, בכלל זה בצבא. אהרון יריב, שעמד אחד דיבר על כך שכל פעם שהיו קיצוצים בתק־ציב משרד הבטחון ההחרטו על כך, לא היסס לספר על פגישה שלו עם פועל בתעשיה במוצאית, שהתלונן על ש.סוים כד"י נתנו לו תוספת של 1000 ל"י.

בצד שתי גישות אלו הסתמנה גישה שלישית, שתבעה הכבדת ה־עול על הציבור. שר הבריאות, ויקטור שם־טוב, הציע להטיל מס הון. נמו הדיפבני ראש הממשלה יגאל אלון, יהיה „בנגה, הבאה, כאשר שוב יתקשו לכסוף, האם יתנוהו ויכילו גם הדיפבני שני? שר הסעד, מיכאל חזני, אף הוא דיבר על הכבדה נוספת והביא דוגמא מהתימה. חזני הציע הר־בה יותר סלקטיביות במתן המיכוה. אין הצדקה לדעתו, לתת לכולם תמיכה בתקופת השק (למשל, זקנים מקבלים תמיכה — יהיה אשר יהיה מצבם הכלכלי), אלא יש לתת למי שבאמת נזקק לה. שר החינוך התרבות, אהרון ידלין, שדיבר אחרונה, הצביע על הקיצוצים ב־תקציב משרדו ועל השפעתם השלילית על עיצוב דמות הנוער ה־ישראלי, שזו שאלה של בטחון, כלכלה וחברה.

הדיון הסתיים בהקמת ועדה. הממשלה לא הכריעה אפילו בקי־צוץ הקטן שהוצע. (בצוד חילוקי הדעות בתקציב השנה בין האוצר לבין הבטחון הם על 550 מיליון ל"י, הרי חילוקי הדעות לשנה ה־באה הם בסדר גודל של 5 מי־ליארד ל"י). אבל הממשלה לא תוכל לדחות הכרעות. הללו חיי־בות להתקבל בהקדם. דומה שמי שאינו בקי בפרטי התקציב יוכל להצביע רק על עניין אחד. הצ־ורך לתרום לדיון בשאלת כפחת בתחום הבטחוני, כלכלי ותברתי, תאמור להתקיים בימים הקרובים בממשלה. ועניין זו הוא הגדרת הנושא, המרכזי השנוי במחלוקת.

השאלה הסמוכה הכרעה היא שא־לת תקציב משרד הבטחון האם אי־אפשר לצמצם בו סעיפים, ש־אינם חיוניים ודחופים ושניתן לד־חות את ביצועם. איש אינגו טוען, שהחיילים צריכים לאכול פחות ואיש גם אינגו מבקש קיצוץ ש־משמעו „פירוק הבטחון". אבל דו־מה, כי אפשר בהחלט לתבוע בחי־נה מדוקדקת של ההוצאות שאינן בפוסקיות במלוא מובן המלה. כי שהוצע לפני שבועות מספר הקי־צוץ האחרון בסך 250 מיליון ל"י בתקציב משרד הבטחון אמר ה־ממונה על התקציבים ארנון גפני, כי אפשר לבצע קיצוץ זה „בלי לפגוע בבטחון או בכוננות". ה־צעתו „נדחתה" בשעתה. אבל זו. למעשה השאלה המרכזית שתעמוד בפני הממשלה בדיון על התקציב הבא. שאלה זו היא כמובן מבעניי־נו של שר האוצר. אך יותר מזה היא שאלה שראש הממשלה, שר הבטחון והרמטכ"ל אחראים לה. שאלת מחיר הבטחון: כמה זה די? — היא אולי אחת השאלות הקשות ביותר שהממשלה חייבת להכריע בה.

בקרוב יופיע! ספר הפרס למנויי „דבר" 1975

לקסיקון האמנויות

בעריכת: פליס בזנר־מלבין & יעקב מלבין

ציור ופיסול
מחול
קולנוע
תיאטרון
מוסיקה

הוצאת מסדה

הלקסיקון החדש לאמנויות יוצא לראשונה בישראל והוא מוקדש לשמות ומונחים הקשורים באמנויות הציור והפיסול, המוסיקה והמחול, הקולנוע והתיאטרון. מטרתו לסייע לקוראים לקבל מידע בסיסי על יצירות אמנות, שמות יוצרים ומונחים בעולם האמנות. הלקסיקון מכיל למעלה מ־500 עמודים, חלקם בצבעים. מנויי „דבר" המשלמים דמי התתימה לשנה מראש, יקבלו את הלקסיקון ללא תשלום כפרס „דבר".

מחיר הספר בחנויות הספרים: —.61 ל"י.

ראה כתבה בדבה"ש

הצדקה מלאה לעמדה תקיפה

עונת חג המולד והתופעה הנוהגה בה בארצות המערב לא הביאה הפעם לישראל תנועת־שיא של תיירים וצליינים, אם לדבר בלשון המעטה — אך לצומת תקיפה השפל עד לצונה לפגוע בה. מטעם כך ראו עובדי התחזוקה של „אל־על" את השעה כשרה להפעיל סאנקציות שגרמו לשיבושים בלוח הטיסות, לרוגז בין הנוסעים, ולנזק לחברה. אי־אפשר להת־יחס ברצינות לטענה שההאשמה אינה בגדר שביתה. שיטת הסאנקציות הזאת ידועה היטב ביחסי־עבודה, ודינה כדין שביתה.

בימים כתקנם מבחינה משקית, ומבחינת מעמדה של ישראל על מפת התיירות, נהגו במקרים כאלה בבידת סלחנות מיותבן כי צפה קוצרים את פירותיה. בין כה וכה, במצב הנתון כיום אין לא צידוק ולא אפשרות לעצום עין ולהשלים עם פגיעה בסדרי העבודה בשערה הבין־לאומי של ישראל.

משום כך תקבל דעת הקהל בארץ בחיוב ובתמיכה את החלטות הממשלה ושל מועצת המנהלים של „אל־על" להפעיל דרכים אלטרנטיביות להסעת הנוסעים מישראל ואליה. הרוב הגדול של הציבור בישראל אינו עומד להבריא לטיול לחו"ל בימים אלה — אך הכל חשים, כי במצב שבו נתונה ישראל יש מקום הוכר אחריות לאומית בהתנהגות של עובדי התחזוקה והמצפים מן הגורמים הנוגעים בדבר להגיב בהתאם לכך.

אם אמנם יש לעובדי התחזוקה של „אל־על" דרישות מוצדקות, היה, ואולי יהיה מקום לבררן באמצעות ההסתד־רות, בתנאי מוקדם של שיבה לעבודה כסדרה ללא כל הבטחות מראש. עמדה תקיפה בנושא זה היא מבחן של כל הגורמים הנוגעים בדבר לא רק לגבי „אל־על" — אלא לגבי כושר עמידתה של ישראל מול ניצול עמדות כוח של עסקים בעצמי פתחה.

חרם נגדי

החלטת בנק „צ'ייס מאנהאטן", הבנק השלישי בגדלו בארה"ב, לפתוח סניפים בכמה מדינות ערביות ולא לפתוח סניף בישראל היא בעלת משמעות כלכלית ומדינית חמורה. והחומרה היא לא רק בהחלטה זו עצמה אלא בעובדה שהיא משתלבת בנטייה גוברת בין מפעלים אמריקאיים עסקיים להחרים את מדינת ישראל.

בסדרת מאמרים, שפרסם השבוע סופר „דבר" בארה"ב, תיאר בהרחבה התפתחות מדאיגה זו, הניזונה בעיקר מן ההצטברות העצומה של הפטרו־דולרים בידי השייכים הער־ביים ומהשפעת העושר החדש הזה על עולם העסקים האמריקאי.

התפתחות זו כבר גרמה לכך, שאפילו חברות אמריקאיות המוכיפות לקיים קשרים עם ישראל, בשתדלות לעשות זאת בצינעה כדי לא להזיק לעצמן על־ידי פרסום „חטאים אסורים", שלא לדבר כלל על חברות אחרות הנכנעות ללחצים הערביים כניעה גמורה.

במצב זה, תצלה עד להחמיר ובמבקרה „לובי־הנפש" בקונגרס עלול לערוך אחריו הכאה פוליטית, כחייב פעולה דחופה מצד ישראל ויהודי ארה"ב.

סופרנו בארה"ב הצביע על אפשרויות אחדות לתגובה: 1) יש לנהל מאבק ציבורי, לרבות בערכה לחקיקה ביחודה נגד החרם; 2) יש לחפש בעלי־ברית בחוגי העסקים האמריקאיים, שהאינטרסים שלהם בעניין זה זהים עם אלה של ישראל; 3) יהדות ארה"ב מהווה כוח רב היקף ועוצמה וחרם נגדי כלה על חברות המחרימות את ישראל עשוי להיות לו השפעה מסייעת ביותר.

בכל מקום, אין לשבת בחיבוק־ידיים אלא מן ההכרח ליזום צעדי־תגובה ביד.

הסברה אינה פריון

בלבד הדיבורים על ההכרח ב„כוננות בהתהיה" אין נושא שזכה לכל כך הרבה מלים כמו פריון העבודה והייצור. לו היו הדיבורים מהללים פריון והפוקה כבר היינו משיגים את יפאן וארה"ב.

גם כיום מתבקדת המגמה לפריון בעיקרה בהסברה. בין היתר מתכוננים בפעם־המי־יודע כמה לכנות ועדה מכר תפת למעבידים־עובדים־וממשלה בדומה לוועדת המשק העל־יונה (זוכרים? מה אירע לה בעצם?) שנולדה אחר הפיחות של 1962. אם בכך יתקיימו באבצי הייעול הפריון לא נגיע רחוק. מה שדרוש הוא שיפורים במעשים.

התחום הראשון הוא הניהול, שהפיגור בו הוא שורש הרע בכל המגזרים — כשהתקלאות היא יוצא מהכלל יחיד. גם כוח־עבודה לקוי, שנהוגים לכרוך אותו בביטוי ההזדהות מצד העובדים, נובע בעיקרו בבעיית הניהול. „כפתח" אחר, אם טוב הדבר בעינינו ואם לאו, הוא הגבול ושיות — כלומר, בכלים פעוטות. הנוהג המקובל עתה הוא להטיל הכל על שיטת המיסוי וגם אם יש נוהגה בכך, קשה לומר שמס ההכנסה מעודד במיוחד במאבק הריצות. בדיניות השכר הקיימת, המעניקה תגמול גדול מדי לעובדי שירותים לעומת עובדי תרושת, אף היא אינה תמריץ חיובי. אם אומרים כי עתידנו בתורות כן הדין להתקן פגם זה במערכת השכר. מעל כל אלה יש ליצור תנאים כשיאפשרו יותר ניידות של כוח העבודה. כדי להזרים עובדים לסקטורים ומפעלים בעלי עדיפות גבוהה. כל אלה אינם מושגים בדיבורים והצהרות. שלמרבה הדאגה היו עד כה המאבק היחיד בדרך ליפול.

כוח השקר וכוח האמת

א. על סופרים

בקרב הראשון, היוכנו באי הקונגרס העולמי של פא"ן בירושלים, לסעודת קבלת־פנים ב„בית הסופר" שבעיר העתיקה, כבאתיים איש, מכלולים מדינות. היבאו באוטובוסים ונכנסו יחד בשער.

פניהם לשער, בחצר הבית, עמדו שני צעירים ערבים וחילקו עלונים, כאותים אנגלית. לידי כל אחד ואחד מן הנכנסים מסרו עלון.

מה היה כתוב בהם?

היה זה „מכתב גלוי" אל משתתפי הקונגרס, חתום על־ידי עשרה כבתים ערביים־ישראליים, הפותח במלים „ידידים יקרים".

במכתב נכתב לסופרים האורחים כי לא יכלו להתקבל לאגודת הסופרים העברים, ובעקבות כך אינם יכולים להיות חברים בפא"ן. סירוב האגודה לקבלם נובע מסיבות גזעניות, והוא מעיד על „שקלים הרוחני בארץ".

להלן מסופר במכתב על התוקפנות הישראלית, הכיבוש, שאיפות הסיפוח, כליית זכויות הפלסטינאים; הידידים־האורחים נשאלים אם אמנם הם הבקום היאה לקיים בו קונגרס עולמי של סופרים, ולדון על „הספרות כגשר להבנה בין עמים". שהרי בעצם האחרונה בלבד ימי שלטונות הכיבוש „מערכה של טרור" בגדה המערבית וברצועת עזה, וכדי לדכא את שאיפת השחרור של הכבושים, אסרו מאות פטריוטים, הגבי „החזית הפלסטינאית הלאומית בשטחים הכבושים", ענו אותם בפראות, ורבים מהם נמקים בבתי־הכלא. רק לא מכבר דיכאו השלטונות בכוח הפגנה תלמידים שלווה בערי הגדה. „באלו־בית אבוריה שגבלה באדיום", כתוצאה מכנה נמחצו לשוות שתי תלמידות, ומאות, בהם נשים וילדים, נפצעו, נאסרו, והוגלו ממולדתם ללבנון.

הידידים־הסופרים מוזהרים שבהתהדרות הסיורים והפגישות שיעבדו להם ע"י מארחיהם, היעלם בעיניהם האמת וימנע מהם מהופגש עם שוחרי הצדק והשלום: הם מוזהרים כי הקונגרס ינוצל לרעה ע"י ממשלת ישראל לקבלת החלטה נגד אונסק"ו, שגינתה את ישראל על מפוקת האוצר ההיסטורי הערבי של ירושלים, שיש לו משמעות מיוחדת למורשת התרבותית הערבית".

הסופרים הערבים־הישראלים מבקשים ש„תהיה זו תרפה להפוך את קונגרס פא"ן להפגנה נגד אונסק"ו. בזמן שכל האנשים ההגונים המתבפנים בגייסים את הפעפעם נגד המטפחים".

עוד כדובר במכתב על דיכוי הסופרים הערבים ואפלייתם „בכל שטחי החיים, לרבות בדימוקרטיה".

הידידים־האורחים נקראים לפגוש את הסופרים הערבים בעריהם ובכפריהם, ובסיף מובאים הכתובות ומספרי הטלפון, של: סמיח אל־קאסם בחיפה, אמיל הביבי כנצרת, הנא איברהים כביגה, איסם אל־עבאסי, נציב אראידי וסיהאם דאוד בחיפה, סאלים ג'ובראן בנצרת, שהבי גאשא בבית־ג'ן, גאיף סאלם יסכיה סבאח מבוקיעה.

הכרוז הזה חולק, כאמור, ל„אורחים, בפתח „בית הסופר", על־ידי שניים מן המופיעים את חברי פא"ן לבוא על הגדר חופש הבי־טוי בישראל. ובעוד שבועיים, אם ייערך קונגרס פא"ן בדמשק, ואני מוכן להשתתף בו — כשם שהמהנו: הנה נציגי פא"ן בארצות ערב, לא נעצר להוסגה, כמובן — אעמוד אני בפתח בית־הסופר שם ואחלק כרוזים נגד דיכוי היהודים בדמשק ונגד השלטון הסורי, באיזן מפרית).

מיותר להתווכח כאן עם הנאמר בכרוז זה, שאין בו מה שלא נאמר במאות, עלוני תעמולה דומים, המופצים בכל העולם.

אך כזוז שהחתומים הם סופרים ומשוררים, שבשבילם המלה הכתובה היא ציפורן־הנפש, והאמת שבכל מלה היא מבחנם, מותר לשאול אותם על כתיבת כמה שקרים ב י ו ד ע י ן:

א. נאמר בכרוז שהאורחים שוכנו בבלוז „דיפלומט", העומד על אדמה כבושה. מלון „דיפלומט" נמצא בשכונת תלפיות, שהיא שכונה עברית יותר מחמשים שנה.

ב. נרמז בכרוז ש„בית הסופר" אף הוא „כבוש". „בית־הסופר" עומד ברובע היהודי של העיר העתיקה.

ג. נאמר בו שסופרים ערבים אינם יכולים להשתייך לפא"ן הישראלי, כיוון שנבעלו בפניהם שערי אגודת הסופרים העברים. כל סופר בארץ, ללא הבדל לכוון, דת, גזע, אגודה — יכול להשתייך לפא"ן; ויש בו עשרות חברים, ביניהם גם ערבים, שאינם משתייכים לשום אגודת־סופרים. דבר זה ידוע היטב להחותמים.

ד. כדובר בו על מעצר־בית ודיהוק למשורר נאיף סאלם מבוי־קיעה, כמוכהה לדיכוי סופרים ערבים. צו הריתוק נגד נאיף סאלם ניתן לא על היותו סופר, אלא בגלל תעמולה שהוא מנהל בקרב הנוער הדרוזי לפריקה מבהיל. בין שהדבר צודק בין לא, אין לו שייכות להיותו של סאלם כשורר.

ה. לכל אורך הכרוז מדובר על שתימת־פה לסופרים ערבים ועל שלילה זכויות דימוקרטיות. אבל הכרוז הזה, המופץ על־ידם, האין הוא עצמו הכחשה לכך?

איך יכול אותו עם־סופרים לכוון אל האמת בשירים, ולכוון אל השקר בכרוזים?

ב: פי העתון

באחד מערבי הקונגרס הוזמנו אל ביתו של ידיד, עתונאי אנגלי, לסעוד עם שניים מעמיתיו, דויד הרסט וקולין סמית, שניהם עתונאים מזרח־ערבים מובהקים.

דויד הרסט, כתב ה„אובזרבר", היושב זה כ־15 שנה בביירות. הגיע אך שלושה ימים לפני כן מירדן, דרך גשר אלנבי.

בסעודה ובמשך הסעודה סיפר איך „סיפלו" בו התיילים הישראלים בי מעבר על הגשר. איך נהגו בו בגסות, הכליכו את הצגיה, בדקו את גופו, שלפו את כותרותיו לירדניים לעיניו, עלבו בו, נגפו בו. סיפר איך נוהגים בערבים החוצים את הגשר: מעשיטים אותם עד־תום, מפקים אותם, לבסף עצום, הכנסים בהם בבהמות. „אתם נוהגים במדינות הנעפדים שלכבי, אמר „אבל כל ערכי הצבור על העבר הופך לשנאה שלכם".

ואם הסופר כבר לפתוח על כמה נכבדים ערבים בירושלים ובגדה, יש נבונות להסדר, לדעתו, יותר מאי־פעם בעבר, בינאי, מבואי שניסוג לגבולות 67.

ובתנאי כנוהג אחרת בסעודה, כאן סיפר על „גבעי הטוהר" שלנו: המעצרים, המאסרים, ההתפלליות, החקירה בעינויים.

יכבה אתנו אשה הבקיאה בדברים, לפני והיבים, היא הביאה עובדות, כספרים, הוכחות והוכחות.

שום דבר לא סבכע אותו. על כל עובדה הביא עובדה־שכנגד. ציהתן ידע מפי אנשי אמיק ומהוך הצעם המתפרסם בבירות, הן ע"י הארגונים הפלסטינאים והן ע"י מכון המחקר הבירותי, שהוא פעיל מאד באיסוף חומר, עיבודו והפצתו.

שהתאי אנגלי. כל הבנת עולם היחסים הישראלי־ערבי — מבעדה ההפוך. העובדות שידע ידע אותן כהיפך. העובדות שלא ידע, לא רצה לדעת אותן. העובדה שהבאנו לפניו, לא רצה להאמין בהן. הד־

[illegible]

שית שהזכיר דרשית עם פקיד סובייטי — כשהדביקה בהסכמות וה„דיאלקטיקה" הבוזות של הבהסכה — כופרות לגמרי בערכן האוביקטיבי של עובדה.

בכל זאת, כשהצבענו לבניו על חופש „יחסי" לפחות, הקיים כאן לשופה מדינות ערב — כגון, אפשרות להפגין, להוציא עתונים, לפרסם כאהרים בגנות השלטון, לנהל תעמולה, לחלק כרוזים כמו הכרוז הנ"ל. למחות וכו' — אמר: „אתם מדברים על יחסיות, אבל מכם הלא נדרשת נורמה אחרת..."

הוא יחזור מכאן כפי שבא. שום דבר לא ידין אותו. לא משמע־אוזניים, לא מראה־עיניים. על כל שקרים תכסה אהבה.

ג. שעור בציונות

כל מה שלמדנו מתוך מאה ספרים, מה שנכתב באופן מורכב ומסובך באלפי דפים של סמולנסקין, ליליינבלום, פינסקר, הרצל, נורדאו, אחד־העם, סירקין וכו' וכו' — שמצגו באופן מרוכז, בהיר, צלול, פשוט להפליא, במשך עשרים דקות, מפי א ל ה ר ו ס י נ ק, שעלתה מבריה־המועצות לפני ארבע שנים, בתכנית האחרונה של „סודידי".

הכנות האמת, הנסיון האישי והנסיון ההיסטורי — נתאחדו כאן לסוגה אחת, ששום תיאורטיקן לא יכול היה לנסח אותה בבהירות גדולה מזו.

מה סיפרה לנו אלה רוסינק?

כי גדלה בבשפחה „מתבוללת מאד", בת לאם קומוניסטית אדוקה, והיתה נאמנה לעם הסובייטי, ולא ידעה דבר על יהדות.

אבל בבית־הספר היה עליה להכריז בכל שנה על לאומיותה, כמו כל תלמיד. והיא הכריזה שהיא „יברייי". אבל לא ידעה מה זה. היתה זו רק מילת גנאי, משהו מעין „מפילי", „עלוקה", ללא שום תוכן חזבי — והיא סבלה מכך. הילדים לעגו לה, אך חשבה שהילדים טפשים הם, ואילו העם, העם הסובייטי, מקבל אותה כפי שהיא: תלמידה טובה, קומסומולית טובה, בן־אדם.

ניסתה לשכוח.

אחר־כך לא נתקבלה לאוניברסיטה. התחילה לעבוד, הצטיינה בעבודה. אמרו לה חברותיה: יכולה לעשות קריירה, אילו שינית את לאומיותך...

„אבל הרגשתי שאני לא רוצה לשנות" — אומרת אלה — „כמו שאני לא רוצה לשנות את שמי. זו אני. מדוע אשנה?"

הגיון ההואר „יהודיה" היה רק מלה בשבילה. ללא משמעות דתית, או תרבותית.

היא זוכרת את היום כשפתאום היה לה הגילוי: כשב־67 קנתה עתון וקראה על המלחמה בישראל — ישראל „התוקפנית", „סוכנת האימפריאליזם" — זו המדינה היהודית.

„זה היה אושר" — היא אומרת — „שידעתי למה אני שייכת, ומאז התחילה הדרך. דרך קשה, אבל יפה."

אחר־כך נספה ממוסקבה לריגא, לחתונה של קרובי־משפחה. חתונה יהודית מסורתית. ראתה פנים יהודיות, שמעה אידיש. שוב הרגישה שהיא „שייכת". „אפשר לדבר על יהודים, להזכיר המלה ולא להתבייש".

ואז הבינה מה היה חסר לה כל השנים: שלהיות יהודי — זה עם, מסורת, היסטוריה!

„הרגשתי שאני תוקה! שאני ציונית! בפעם הראשונה בחיי גיליתי אידיאולוגיה, רעיון. ומאז צעקתי בקול שאני יהודיה!"

אחר־כך החל המאבק שלה על עלייה. והיא עמדה במבחן הסכנות „כי לא יכלה לתאר לה חיים בלי רעיון. זו ריקנות גמורה!"

וכך עלתה ואחריה עלה גם האיש עלו נישאה זמן־מה לפני עלותה.

ארבע שנים היא כאן, „וכאן?" — שואל אהוה המראיין — „קשה להיות ציוני בישראל?"

„כמובן, קל יותר לאהוב את החלום" — עונה אלה — „אבל זו גם כן ציונות: להיות אזרח, לקבל את כל הקשיים הבציות... פה אני אזרחית..."

וזו כל הציונות על רגל אחת.

במקום לכתוב אלפי חוברות, ספרים, עלונים, במקום לשלוח עשרות העמלנים ומסבירים — ישחזו את אלה רוסינק לכל מקום בו יהודים חיים, כדי לתספר את סיפורה בעשרים דקות של אמת פשוטה, בהירה, צנועה ועזה!

עברית לא קשה שפה

סימנטוב, מדריך־תיירים, ילמד עברית בטלוויזיה

סימנטוב ומזכירתו אביבית

מאת חיים איזק

כ„איירונסייד" נפרדנו לא מכבר לאחר היכרות ממושכת, שהיטבה עלינו את הנוסר שבביטוא הגלגלים כמו שיכולה להגבב בימינו רק סדרה טלוויזיונית. בקרוב — בעוד שלושה שבועות בערך — יבוא אלינו כל שבוע אורח מסוג אחר, שגם לו יש לפי הערכת רבים סיכוי להיעשות חביב הקהל הישראלי: מדריך התיירים סימנטוב, גיבורה של סדרת מישדרים חדשה.

הצבר הנייד, המשופם והסימפאטי, ומזכירתו אביבית, הנחמדה כדרכן של מזכירות נחמדות, הם דמויות הקבע במהדורות של מחזה קטנים — חצי שעה כל אחד — כתובים בידי מיודעתנו, רות באנדי, שהראשון בהם יוקרן בטלוויזיה הישראלית ביום ב', 20 בינואר, בשעה 8 בערב. לפי שתי „אפיזודות", שראיתי אותן בהקרנה מוקדמת נראה לי שהסדרה הזאת, הבלתי יומרנית לגמרי מבחינת תוכנה, תהיה תכנית משעשעת חלק גדול מצופי הטלוויזיה — אף על פי שאין זו כוונתה הראשונית כלל וכלל.

הסדרה הבידורית הזאת, כוונתה ויומרתה היחידה הן ללמד עברית — ולא חלילה להיות מעין „רגע של עברית" מטולות, שנועד להקן ולשפר שפת עבר אשר בפינו, אלא — פשוטו כמשמעו — לתורת עברית, דיבור צברי רגיל, יומיומי. למבוגרים, עולים חדשים או תושבים ותיקים שאינם שולטים בלשון במידה מספקת. דרך ההוראה על ידי מחזות קצרים בעלי תוכן עלילתי לא נבחרה, אלא משום שהיא נמצאה — בהוראת לשונות זרות למבוגרים בכלי תקשורת ההמונים בעולם — השיטה הנוחה והיעילה ביותר. עלילותיו של סימנטוב, מדריך התיירים, עשויות להיקלט יותר בהרדמתם של הלומדים מחילופי הדברים הסטריליים, הדקדקניים והדלים באוצר מליהם המובאים בספרי הלימוד המקובלים כדוגמה לשיחה ישראלית.

הסדרה, שהיא מפעל משותף של רבים (משרד החינוך והתרבות, המרכז לטלוויזיה לימודית, „האוניברסיטה הפתוחה" בשיתוף עם משרד הקליטה והסוכנות היהודית) ושלצד הלשוני הלימודי שלה אחראי פרופ' חיים רבין מן האוניברסיטה העברית — איך נכתבה?

התכנית נוצרה מתוך תהיות וגישושים שנמשכו שנים. לאחר כמה נסיונות נפל שנעשו בטלוויזיה הוזמנה לפני שנתיים רות בונדי, העתונאית־הפיליטוניסטית, להציע מסגרת כללית לסדרה שהמבוגים ומודרשים בה מבנים לשוניים מסויימים וכן נתבקשה לכתוב תכנית אחת לדוגמה. רות כאילו ניתנו לה „חומר ולבנים" והיה היתה צריכה לבנות בניין, או נכון יותר: כמו במשחק החברתי „שאראדה" נטלה כבבייל־מהן וארגה אותם במסכת עלילתית. הצעותיה של רות נתקבלו ובהן נולדה הסדרה של 15 מישדרים, שהקרנתם תתחיל בינואר.

מה הביא את המחברת לעלילה מסויימת? „בדרך כלל" — אומרת רות בונדי — „נתן לי צירוף לשון מן הצירופים, שהיה עלי להדגים, את הרפיון. ולאחר מכן היה לי הרעיון הראשון, ההרקם השאר".

הקו הכללי שנקבע רות היה: לא שום דיבור מלאכותי, מוקפד, אלא שימוש נורמאלי בעברית מדוברת טבעית, בקצב הרגיל ובמבטאים השונים הנשמעים בארץ; כל עלילה ועוקצה המשעשע, והיא צריכה לשקף הוי, טיפוסים ונוף ישראלי.

המשדר הראשון „בחור כארד", (שהוא, אגב, גם ראשון בהצגות שחיברה רות), הוא טיפוסי: מוצגות בו דמויות המדריך ומזכירתו (השחקנים דוד סמדר ורחל הפלר), מובא בו מעשה במשבביק ותיק המחפש שידוך לבתו, „שיש לה בעיה". סימנטוב, מדריך התיירים, פותר את הבעיה בצורה המעניקה אושר לכל הנוגעים בדבר. במישדר, שאין אנו רוצים לגלות יותר מדי מתכנו, משולב גם מחזה מרגש (אותנטי) של נחיתה: שולים בנמל התעופה.

וכה על החומר הלימודי המובהק? האם מסתפקת הטלוויזיה בשידור העלילה בלבד — ואידך זיל גמור בעצמך? לא. כדרך שהטלוויזיה המסחרית מפסיקה מישדר כדי לשלב בו „קומרשאל", קטע פרסומת, כך נפסקת גם כאן העלילה — לשם שילוב קטע דידקטי קצר, המפורש בדיבור, בכתב ובציור את הנושא שהמשדר בא לתרגל. גם הקטעים הלימודיים משתדלים שלא „לבדר" אלא לעשות את השיעור בבדר ובהנה כל האפשר.

אבל לא די בכך. למישדרים בטלוויזיה נלווים שלושה ספרים — מחיר כל אחד 10 לירות — ובהם דיאלוגים מתוך הסדרה המשודרת ושפע תרגילים לעבודה עצמית. כל לומד בקורס טלוויזיוני זה, הרוכש ספר לימוד אחד, גם רשאי להירשם ל„אוניברסיטה הפתוחה" ובסוף הקורס ייבחן ויקבל תעודה.

לאחר שהוקרנו לפני שניים מן המשדרים (השני היה מעשה במאי מובאר, שבו מצטיינים במשחקם הקומי אלינה סטרניצקה ומרדכי בן־זאב), שאלתי את עצמי: גם אם יש להניח, כי הסדרה, שתשודר בימי ב' בערב, במסגרת שידורי הטלוויזיה הכללית וכן בשידורים חוזרים עוד חמש פעמים בשבוע במסגרת הטלוויזיה הלימודית, תעורר עניין בקהל הרחב (בוודאי לא פחות מ„שלומיק רזזוה" בטלוויזיה ו„משפחת צבחון" ברדיו), כלום תובן ותיקלט על ידי אלה שהיא מיועדת להם בעיקר: ללומדי עברית?

כאן ניסו האחראים לתכנית, שבכלל אין גבול למאמצים שהם מקדישים לנסיון האדרס, לבדוק את הדברים „בשטח": מורה — מטעם המחלקה להנחלת הלשון — מן המורות המיוחדות שהוכשרו להוראת עברית בטלוויזיה — לקבוצות לומדים, נשלחה אל אחד האולפנים, לפני קבוצת התלמידים — עולים חדשים מרוסיה — והוצג הסרט „בחור כארד" ואחרי ההקרנה ערכה המורה שיחה, שבה דנה בר על התוכן ונערכו תרגילי לשון. מצלמת טלוויזיה צילמה את התלמידים בשעת ההקרנה ואחר כך בשעת הדיון. ראיתי גם סרט זה, שנועד לשימושם של מארגני הקורס בלבד. תגובות הפנים, החיוכים, ההתרגשות (למשל, למראה העולים הבאים לארץ ולמשמע דיבור העברי של אחד מהם) העידה, באיזו מידה הזדהו הצופים עם העלילה, וכשהציעה אחר כך המורה לעולים לשחק בעצמם את התפקידים השונים שראו את ביצועם על המסך לפני רגעים אחדים, הרי את כל עילגותם, שיחקו תיאטרון בהתלהבות ובכמה מקרים אף בחן. ברור שהמשדר „תפס" אותם.

לא על האש"ל לבדו

דרוש טיפול שורש בבסיסה המוסרי של תנועת העבודה

מאת אריה ל. אבנרי

התדלדלות מטבע החוץ מדאיגה אותנו; ירידה בהשקעות ובבניה מדאיגה אותנו, התעשרות העשירים, השביתות הפראיות — הכל מדאיג אותנו. לא מדאיגה אותנו, כנראה, ההתדלדלות בבסיסן המוסרי של תנועת העבודה. של המפלגה וההסתדרות גם יחד. הממשלה, ומפלגת העבודה בתוכה כרות העיקרי והמנהיג, קיבלו זה עתה החלטות כבדות בתחום הכלכלה, הפוגעות קשה בשכבת העובדים נושלי כח לחץ. הן פוגעות ברמת המחיה שלה. פשוטה כמשמעה. וגם מבחינה אנושית בזאת, שהעובד המטופל במשפחה גדולה נהפך במידה מסויימת לחצי מקרה סעד. באשר הפיצוי שהוא מקבל בצד ההתייקרות מוענק לו מקופת המדינה וקיומו אינו מובטח ללא תמיכה. מי שאינו כלכלן אין לו הידע הדרוש לקבוע: אם צעד זה היה הכרחי וצעד זה לא היה הכרחי. ואולם מציקות לו כמה וכמה שאלות. ולו הזכות לשאול אותן:

יש לנו במפלגה ובממשלה כמה וכמה חברים טובים, שבמודגת מעמדם הסוציאלי הם שייכים יותר לבורגנות הגבוהה מאשר לאנשי עבודה. ישבו ויושבים בממשלה — מטעם מפלגת העבודה — אנשים עשירים שרכושם נמדד במיליונים — מה זכותם המוסרית לתבוע במפלגת העבודה, לתבוע הידוק החגורה משכבת החלשים? איני טוען, חלילה, שהגיעו לרכושם בדרך לא הוגנת. אבל דבר זה אינו משנה לגבי חוסר יכולתם להבין את מצבו של האדם העובד. ואין זה משנה לגבי הזכות המוסרית־המצפונית שלהם לקבוע צמצומים, שלעולם לא יתנסו בהם.

אדם שעובר דירה או משרד, ממזוג אוויר בקיץ ומחומם בחורף, רק לכמה דקות, כדי להיכנס למכונית ממוזגת — מה יכולתו להבין פועל בבניין או פועל חקלאי, הנצרב בקיץ בשמש וקופא בחורף בקור ובגשם?

חברים טובים שלנו במפלגה ובהסתדרות, אשר חיים בדירות מרווחות, ובוילות מפוארות, מה יכולתם לקבוע כמה מטרים מרובעים דרושים למשפחה בת עשר נפשות, כמה צריך להיות רוחב חדר־המדרגות בבית, שגרים בו מאה ילדים, ומה צריך להיות גודל מגרש המשחקים?

קשה להבין איך יכולים חברינו ליזום דיון בכנסת על מוסר עבודה, כשישנם כמה וכמה חברי כנסת מן האישים המרכזיים במפלגת העבודה, שהחברות בכנסת משמשת להם בעיקר לקבלת משכורת חודשית, ומה שנוגע לחובות שהכנסת מטילה עליהם — רוצים, באים שכם; לא רוצים — נוסעים לסידרת הרצאות בחו"ל, עוסקים בכתיבת זכרונות והוצאתם, והמשכורת משתלמת כסדרה, כל חודש.

באיזו זכות נדרש מפקיד, מעבד בממשלה או במקום פרטי, מפועל העומד ליד הנול או המחרטה, למלא יום עבודה, למלא את הנורמה המחייבת? מאין יקח דוגמה? ממי ילמד? והמפלגה וההסתדרות — כלום אין להן מה לומר למי ששייך לצמרת, אבל פיהן מלא תביעות ודרישות כלפי האדם הפשוט? ומה בדבר מצפונם של חברינו הבכירים, הנוהגים כך?

מה ההבדל בין רבים מבין חברי מפלגת העבודה בכנסת לבין חברי שאר המפלגות? שם עורכי־דין ויושבי־ראש של מועצות מנהלים, המקבלים שכר־טרחה ושכר־עבודה והגמולים ומענקים וכו' וכו' — וגם אצלנו כך. אותה השכבה. ואם כך, מנין תהיה להם אידאולוגיה שונה, מנין יהיו להם קריטריונים מוסריים אחרים?

יש לנו חברי מפלגה, שהסתבכו בעיסקות כלכליות לא מכובדות, כאלה שהמשטרה חוקרת את מעשיהם, וכאלה אשר בקושי נחלצו מפלילים, על־ידי כך, שהצליחו איכשהו „להחזיר חובות", שנטלו מקופת המוסד ללא זכות ובכוונה תחילה, שלא על מנת להחזיר. מול שהמבקר של אותו מוסד הבחין בדבר, שאם לא כן לא היו הדברים מתגלים לעולם. נניח לפי שעה לעניין העבירה הפלילית; השאלה היא אם אדם כזה יכול להמשיך להיות חבר ההסתדרות והמפלגה, אפילו אם הצליח, פורמלית, לצאת בשלום מבית־המשפט.

אדם מכובד במפלגה, שהופקד בידיו תיק חשוב בהסתדרות, עוסק בבוררות בין שני מוסדות הסתדרותיים וזוכה תמורתה 10.000 ל"י. לאחר מעשה בודקים רק את ההיבט המשפטי — אם היה, מבחינה פורמלית, בסדר או לא; כלומר, אם ביצע את הבוררות כחבר המוסד או כאדם פרטי. איך בודקים דבר כזה, לא־ברור. מכל מקום, יש כאן פגם מוסרי כבד, ואשר עליו צריך היה להוציאו מן המפלגה ומן ההסתדרות — זה לא עלה על דעתו של איש. ההתעשרות הקלה, במחירו, איננה מפריעה כנראה להיות חבר טוב במפלגת העבודה ובהסתדרות. גם לא מפריע לאותו איש להשתתף באופן פעיל מאוד בקביעת מדיניות השכר של ההסתדרות או המפלגה.

ההתדלדלות המוסרית במפלגה ובהסתדרות גרמה לחוסר רגישות ולקהות חושים מדהימה, וירדה עד לדרגים הנמוכים ביותר.

שערוריית ההברחות של הימאים נהפכה לתופעה יום־יומית. לפני כשבועיים היה מעשה מופגן באחד מנמלי הארץ. שני ימאים העבירו סחורה מוברחת על מכונית וניסו לצאת מן הנמל. שוטרי המכס עצרו את המכונית ושבר זה ספגו מכות נאמנות. וכאשר הזעיקו שוטרים לעזרתם, ספגו גם השוטרים מכות. לבסוף, נעצרו הימאים — כל הכבוד למשטרה! ומה הלאה? האם אגודת הימאים הוציאה את העבריינים מן האגודה, כלומר: איך זה לכבודנו שמבריחים יהיו חברי האגודה? חס וחלילה! אם תנסה חברת הספנות לפטר ימאים אלה — מיד תוכרז שביתה, וההסתדרות תאשר.

מעשה שני הימאים הוא טיפה בים ההברחות הנגבות המתרחשות בנמלים — ואין להסתדרות כוח לפסוק אחת לתמיד: מי שעוסק בגנבות והברחות אינו יכול להיות חבר הסתדרות! איני מתכוון לומר, שאדם הנכשל בגנבה או בהברחה אין לו זכות קיום ואין הוא זכאי להגנה מקצועית, אם הוא עובד ביושר במקום כלשהו. ואולם אנשים שגנבה והברחות הן חלק מעיסוקיהם היומיים, ואולי החלק העיקרי בצד העבודה שהיא טפלה, אינם זכאים להגנת ההסתדרות ואינם זכאים להיות חברי הסתדרות.

לפני כשלושה שבועות פורסמה ידיעה בעתונות, שלפיה מזכיר מועצת פועלי חיפה תובע מן המשטרה, כי כל אימת שיתעורר חשד לגבי אחד העובדים, שהסתבך בפלילים, על המשטרה לדווח על כך למועצת הפועלים. וזו תערוך חקירה מוקדמת אם למסור את העניין למשטרה או שאין מקום לטיפול משטרתי. ידיעה זו לא הוכחשה. הגיוני, יותר היה אילו היתה מועצת פועלי חיפה מבררת אם עבירות פליליות של עובדיה מעמידים צולות, בקנה אחד עם חברות בהסתדרות.

סילוף המושג „סולידריות פועלית" — אפילו מתוך חשש לקרבם (עוד' פועלים שמגינים על חבר, גם אם עבר עבירה פלילית חמורה יותר מפעם אחת, — מעורר תגובת שרשרת, ומביא להתפרקות מאחריות פועלית ולאומית. שכן, אם ימאים מסויימים מתעשרים מהברחות, מדוע לא ידרוש עובד נמל תוספת „עומס", ותוספת „גובה". ומדוע לא יתבעו, בעקבות זה, עובדי חברת חשמל „תוספת חום", ועובדי בית המטבחיים „תוספת סיכון"?

לא נטיל את האשמה על עובדים בלבד. ידוע גם ידוע, שנקודת המוצא של תגובות השרשרת היא במקום אחר — אצל הספסרים, מעלימי המסים מבריחי הסחורות, אוגרי המלאי וקבלנים ועושי נשק, בהם וברווחיהם הקלים מקנאים העובדים עבודה קשה ומחפשים כל סדק וכל אפשרות להגיע לרווח קל או לתוספת מתחת לשולחן. ואולם כדי לעמוד מול כל אלה, צריכה תנועת העבודה להיות נקיית כפיים, ממנהיגיה עד אחרון עובדיה. פגם מוסרי בצמרת מעורר היתרים בדרגים אחרים; חוסר אומץ להילחם, ללא פשרות, „בחריגים", מתיר גם, ללא פשרות, ב„חריגים", מתירה העלאת תביעות שכר בלתי היגיוניות ובלתי סבירות. וגורם לכך, שכל מי שיכול להחזיק את המדינה בגרגרתה — עושה זאת. חוסר תגובה נגד התפרקות כזאת של „עובדים מיוחסים", מביאה להפרת חוק ולמעשים פליליים אצל חסרי מצפון, שאינם יכולים להגיע לרווח קל בדרך אחרת.

לתקנת המצב דרוש טיפול שורש — העיקר אינו בעיסוק בזוטות כמו סכומי האש"ל וקילומטרשעה (אם כי גם זה אינו עניין מבוטל). אלא בקיום זכות מוסרית פנימית של כל מי שרוצה להיות בין מקבלי ההחלטות הגדולות. ומכאן לשאר הדרגים של שליחי תנועת העבודה בכל המוסדות, ומכאן לעובדים ליד המנוף והמכונה. הגנה מוסלית על „אנשי שלומנו" אפילו כשסופם, וסילוף המושג „סולידריות פועלית" הם מן הגורמים העיקריים לירידת כוחה והשפעתה של תנועת העבודה והם אף מסכנים את קיומה.

המסע לשחרור קפוצ'י

מאת דני רובינשטיין

בשבטו ובאסרו של הארכיבישוף הילריון קאפוצ'י היו השנה כמין ספחת, שנוספה להכנות לקראת חג המולד. בשנים האחרונות רכש לו המשטר הישראלי נסיון בהלכות הטקסים הנוצריים במזרח־ירושלים ובבית־לחם, וגם בכוננות בהסתובת גבוהה כנגד נסיונות חבלה ופיגוע. אך פרשת קאפוצ'י, לחיותה במהדרות בשבועות האחרונים, הטילה את צילה על ההכנות לחג; היא גרמה לאי־נעימות רבה בכל מערכת היחסים שבין מדינת ישראל והעולם הנוצרי.

מבחינת המאבק הערבי בישראל הפך הארכיבישוף היווני־קתולי במזרח ירושלים לסמל. דווקא השנה חלים גם חג הקורבן המוסלמי (עיד אל־אדחה) וגם חג המולד, ובדיוק באותם ימים. זהו מקרה נדיר, שקורה רק אחת לשלושים וארבע שנים, פעם או פעמיים בחייו של בן־תמותה. ברחוב הערבי ראו בכך כמעט אות משמיים. כותבי מאמרים בעתונות הערבים הרבו בימים האחרונים לייחס לכך משמעות מיוחדת: כאילו יש בכך עדות הגיגית לאחוה בין נוצרים למוסלמים היושבים תחת קורת גג אחת של האומה הערבית המאוחדת, המתעוררת והנאבקת. בתוך כך השתלבה גם דמותו של קאפוצ'י, כוהן הדת רם המעלה, כתורם חלקו למאבק הלאומי של בני־דתות שונות, מוסלמים ונוצרים. מדינת ישראל העמידה בלחץ כבד. מובן מאליו שהעולם הערבי ותומכי אש"ף בעולם דורשים את שחרורו של קאפוצ'י וחג המולד נראה כמועד מתאים לכך.

למסע הצטרפו גם גורמים כבדי משקל אחרים ובראשם הוותיקאן, שפירסם לפני כעשרה ימים הודעה בנוסחו של קאפוצ'י, שהובי־כה רבים בירושלים.

הארכיבישוף הכלוא אינו מקל על השלטונות. הוא מנהל שביתת רעב חלקית, שזכתה לפרסום רחב; הוא חוזר ומודיע שאינו מכיר בסמכויות שופטיו ושאין בכוונתו לערער על פסק־דינו, והוא אינו חדל מלהצהיר שהוא לוחם למען עמו. כפי שהוא צפוי, גם המשפט הפומבי וגם העונש שקיבל מכבידים על המדיניות הישראלית בקרב הקהילה הבין־לאומית. שיריבה מסויכת לנציגי האירגונים הפלשתינאים שולחיו של קאפוצ'י.

כיוון שהפרשה כולה מאד לא נוחה לישראל, עולים גלי שמועות והצעות להסדרים. בכנסייתו הקשגה של קאפוצ'י, בתמיכה נוצרית רחבה, מועלה בווריאציות שונות הצעה, שקאפוצ'י יישלח לרומא. הכנסיה תברר את אשמתו ואם יימצא, כי אכן סייע לפעולות חבלה וטרור, ישא בעונש מתאים במסגרת הכנסיה — הגליה למנזר מרוחק, הדחה מכהונתו וכד'. העתון המזרח־ירושלמי „אל־קודס", ששלל לפני כן במאמר ראשי, את האפשרות שקאפוצ'י יגורש מישראל, פירסם השבוע ידיעה, שעל הפרק עומדת הצעה להחליף את קאפוצ'י ביהודים הכלואים בדמשק. ראש עיריית חברון העלה בפומבי הצעה, שקאפוצ'י אמנם ימשיך להיות במאסר, אך יהיה זה מעצר־בית בתוך הפטריארכיה הקטנה שלו במזרח ירושלים. גם קאפוצ'י עצמו — שאליו מגיעות ידיעות שונות על אפשרות גירוש מהארץ — הודיע כמה פעמים שאין הוא מוכן לכך. אולי גם הוא, כבעלי ההצעות האחרים, ער לעובדה שהרחקה עתה מישראל כמעט אינה באה בחשבון. מחוץ לגבולות ישראל הוא עלול לזכות בפרסום רב, שמבחינת ישראל יהיה בכך נזק גדול יותר מאשר המשך ישיבתו כאן בכלא. בעתונות הערבית כבר מכינים לו קבלת־פנים אדירה בארצות ערב, אם יגורש. ומתפשטות... הידיעות, שהוא עתיד לקבל תפקיד מרכזי באש"ף, אולי שר בממשלה פלשתינאית גולה אם תקום כאשר תקום. הכל כמו בטוחים, שהמשך מאסרו כה מכביד על ישראל עד שממילא איננה מתכוונת להחזיקו בכלא כל 12 השנים שנגזרו עליו. ולכן הדרך פתוחה להצעות, לפשרות ולהסדרים למיניהם.

אין לממשלת ישראל לפי שעה כל כוונה לשקול ברצינות הצעה כלשהי שתביא לשחרורו. מבחינת ישראל, שחרורו של קאפוצ'י עלול לשים ללעג מערכת משפטית וכללי התנהגות שנקבעו לגבי נאשמים מסוג זה. גירושו או שחרורו, ותהיה התמורה אשר תהיה, עשויים גם לעורר ביקורת קשה בקרב כל חלקי הציבור בארץ. די היה בפרסומים על הצעות כאלה בעיתונות, כדי שבכנסת יועלו הצעות לסדר היום שמטרתן למנוע זאת. שרים ופקידים ישראליים מקבלים אמנם לפגישות משלחות ואישים, המשתדלים למען קאפוצ'י, אך בעיקרו של דבר הובהר לכנסיה היטב, שהלחץ לא יביא כל תועלת; אדרבא, מסע אנטי־ישראלי קולני יפחית עד למינימום אפשרות של תזוזה בפרשה. בעבר יכולת היתה אולי הממשלה לנהוג אחרת. אך מרגע שהוגשו כתבי האישום וקאפוצ'י נמצא חייב בדין והחל לרצות את עונשו — נשתנה המצב. בעתיד, אם יירגע הנושא ולמדינת ישראל כדאי יהיה מסיבה כל שהיא להקל בעונשו — יימצאו דרכים שקטות לכך.

פצצת־זמן — או סערה בכוס מים

הפרסומים על עימות עם סטודנטים ערבים בחיפה

מאת יוסף מיכלסקי

האם מתקתקת פצצת־זמן פוליטית באוניברסיטת חיפה, שלומדים בה כ־500 סטודנטים ערבים, או שמא הפירסומים על עימות גובר בין היהודים לערבים באוניברסיטה זו הם סערה בכוס מים? מובן שאחרי מלחמת יום הכיפורים והצלחות הפלשתינאים בזירה הבין־לאומית נוטים הערבים להזדהות עם התביעה להכרה בישות פלשתינאית יותר מאשר בעבר, ותופעה זאת קיימת גם ברחוב וגם בקרב הסטודנטים, ציבור צעיר, משכיל ותוסס; אך נראה שדיווחי אמצעי התקשורת על הזדהותם הגלויה של הסטודנטים הערבים באש"ף לא היו מדוייקים. לא מן הנמנע שקיים קשר בין הבחירות המתקרבות לוועד אגודת הסטודנטים ובין עליית המתח בקמפוס.

הפרשה הגיעה לעתונות בעקבות סימפוזיון על הבעיה הפלשתינאית, בהשתתפות ארבעה מרצים ובהם איש רק"ח ונציג „ארץ־ישראל השלמה", ובעקבות פגישה עם שר החינוך והתרבות. במקרה הראשון דווח שהסטודנטים הערבים תמכו בגלוי בעמדת נציג רק"ח והזדהו עם אש"ף, ובעניין הפגישה עם השר פורסם שהם עזבו באורח הפגנתי את הפגישה כאשר ענה השר לשאלתה של סטודנטית קיצונית (שנעצרה פעמיים בעבר בגלל עמדתה הפוליטית) ששירותי הביטחון אינם מתערבים במינויים פדגוגיים.

גם אם תוארו שני המקרים כפי שהיו — אגב, רבים ממשתתפי הפגישות וגם נשיא האוניברסיטה מכחישים זאת — לא היתה בהם עבירה על חוקי המדינה או תגובה יוצאת דופן בחיים הציבוריים בישראל, אם כי מותר לראות בהם סימפטום מדאיג למשאלות ליבם של האנשים. אולם הפירסומים גילגלו „כדור שלג", כדברי משה שניר, יו"ר אגודת הסטודנטים. השרון: „הקיצוניים משני המחנות התחילו לתת את הטון".

התפתחות זו הבהילה את ראשי האוניברסיטה, וב־20 בחודש הם פירסמו הודעה המגנה „הסתה וליבוי איבה" ו„פגיעה בקיומה או בשלומה של ישראל", ואת בניגוד לעמדת נשיא האוניברסיטה אליעזר רפאלי, שאמר לי אחרי כמה ימים: „כל זה התבטל בידי כמה אינטרסנטים ושני עתונאים. האמת היא שלא חל שינוי במצב. האירועים לא הצדיקו את הביטוי „פגיעה בקיומה או בשלומה של ישראל", אם כי אפשר להבין שהדרך הפוליטית של רק"ח מכוונת לה לחיסול המדינה.

ועד אגודת הסטודנטים, שאין בו אף חבר ערבי אחד, לא נשאר חייב. אחרי שלושה ימים פירסם הוועד הודעה חריפה, שהחזר בה טוב ורמצא קיום המדינה, והכל ידעו למי מיועדת ההודעה. הסטודנטים הערבים הגדירו את עמדתם לפני כן בכרזה שכותרתה: „נאמנות למדינה — כן, נאמנות לדיכוי עמנו — לא" ונכתב בה: „שרק איש ארץ־ישראל השלמה נתקבל בצעקות בסימפוזיון, הסיבה לכך היתה קיצוניותו היא." וכן: „לא ערערנו על זכות קיומה של מדינת ישראל, אנו מכבדים את חוקיה ועושים הכל כדי לשפר היחסים היהודיים הערביים במדינה... אך כיסוי מי שיצפה מאתנו למחוא כף להכרזות ההתנכרות לעם הערבי הפלשתינאי, כשם שאיננו מסכימים להכרזות נגד עצם קיומה של המדינה."

השאלה היא אם יש לראות באירועים האחרונים כשלון של עקרונות הקמת האוניברסיטה בצפון, הם הקניית השכלה אקדמאית לערבים רבים ויצירת אפשרות של דיאלוג ביניהם ובין היהודים, שיקדם שיתוף פעולה והבנה.

אליעזר רפאלי סבור שהמפעל הוכתר בהצלחה, והוא דוחה את הטענות על הנגנה בצידוד בני המיעוטים ללמוד באוניברסיטה בנגמה לורד את פיתוחה לגיים כספים ולקדם את מערכת יחסי הציבור שלה. המדיניות של האוניברסיטה — הוא אומר — מושתתת על תפיסה דמוקרטית, הומנית ומציאותית. הערבים בצפון הם 30 אחוז מהאוכלוסיה, וישראל, שהיא מדינה דמוקרטית, חייבת לאפשר להם לרכוש השכלה גבוהה. הטענות נגד ריכוז כאות סטודנטים ערבים באוניברסיטה משוללות יסוד, טוען רפאלי. „הערבים אשר היו מעורבים בפעילות עויינת באו ברובם משכבות פחות משכילות. ככל שהערבים באים במגע השכלתי, תרבותי וכלכלי עם יהודים גוברת נטייתם לחיים בצוותא. נסיון לאלצם להיות חוטבי עצים ושואבי מים נידון לכשלון ונוגד את הרציונות הבסיסים של העם היהודי ושל המדינה."

רפאלי מדגיש שרק שני סטודנטים באוניברסיטת חיפה נאסרו בתקופת קיומה — פחות בהרבה מהמספר הנאסרים בקרב הסטודנטים במוסדות שאין בהם ריכוז ערבי. המתח בקמפוס קיים מאז פתיחת האוניברסיטה וקליטת הסטודנטים הערבים, בגלל הקיצוניים משני צדדים, ובעניין זה לא חל שינוי באחרונה. האוניברסיטה עוסקת בהכשרת בעלי מקצוע ולא בבניית השלום. זה תפקיד הפוליטיקאים. אם הם יצליחו, תעזור להם תרומת האוניברסיטה. על האוניברסיטה לפעול להגברת ההבנה ההדדית ולא למען הגברת האהבה. הכוונה שייכת למחשבה, וזה התחום עיסוק אוניברסיטאי.

הדיאלוג — אומר רפאלי — בפעילות מחקר משותפת ובחשיבה על בעיות ספציפיות ובנושאים אקטואליים. השוללים את מדיניות האוניברסיטה „אינם מסוגלים להציע לה תפיסה אלטרנטיבית."

הערכה דומה על יעודה של האוניברסיטה הביעו שלושה סטודנטים ערבים, עבדאללה גזבון, חבר ועד הסטודנטים הערבים (המתנגדים היהודים טוענים שהוא חבר המשמרת הצעירה של רק"ח), איסהאק חורי, בלתי־מפלגתי „אך נוטה להשקפה המפ"מית" (אביו הוא ראש המחלקה הערבית של מפ"ם) ופריד כמה, בוגר ביה"ס הריאלי בחיפה, „שגדל בתנועות הנוער אך לא למד לשנוא". הם מדברים בתום על האוניברסיטה וטוענים שהיחסים בין יהודים וערבים בה טובים יותר מאשר באוניברסיטאות אחרות. איסהאק חורי מבהיר כי היתה בה הבנה בין ערבים ויהודים בעבר ושהיא קיימת בהווה. הרדית ועד האגודה (היהודי) ברגשותיו. השלושה מודים כי יש מחיצות. לכבל: לוועד האגודה לא נבחר אפילו ערבי אחד. בבחירות הקודמות היו 7—6 ערבים בין 40 חברי הוועד. גזבון מאשים את הוועד הקיים בקיצוניות כלפי הסטודנטים הערבים, ורואה בו גורם להחברת ההדברות ו„שיתוף־הפעולה. בגלל עמדתו של הוועד נאלצו הערבים להחר ועד נפרד שידאג להם, אולם הם לא עזבו את האגודה. הוא מקוה שבבחירות הבאות תבוא רפורמה בתוצאה של יהודים וערבים, ולא גורמים קיצוניים, המסיתים נגד הסטודנטים הערבים באוניברסיטה.

שלושתם מזהים עם הכרת הרבי יוצג את עמדתם בנושא הפלשתינאי. לדעתם על ישראל לסגת לגבולות 1967, כדי שתקום מדינה פלשתינאית בשטחים המפונים. 90 אחוז מערביי ישראל יעדיפו להיות במדינה זו, הם שיגשרו בין שתי המדינות.

ומה לגבי אש"ף?

כדען חורי שרק העם הפלשתינאי רשאי לקבוע מי ייצג אותו. הוא עצמו מתנגד לרעיון המדינה הדו־לאומית החילונית. לדעתו תכנית כזאת אינה מעשית. אחרי כמה שאלות אומר גזבון כי הבנת ההתפתחויות בארץ מביאה למסקנה שאש"ף מייצג את הפלשתינאים. וכאשר שאין להם נציגות אחרת על ישראל להכיר בכך". כל השלושה מתנגדים להטלת הגבלות כלשהן על בני מיעוטים שלא עברו על החוק, ויהיו דעותיהם אשר יהיו, ומצבה הבטחוני המיוחד של ישראל אינו מצדיק זאת לדעתם. „ישראל היא מדינה דמוקרטית — הם אומרים — אך היחסים בתוכה אינם אידאליים ויש בה תופעות של קיפוח על אף נאמנותם של ערביי ישראל למדינה כל השנים."

נראה שאוניברסיטת חיפה ידעה ימי מתיחות מוגברת בעבר, וצפויים לה מצבים דומים וחריפים יותר בעתיד. אבל ליחסים ולדיאלוג בין ערבים ליהודים ובין הערבים למדינה רצוי לכל הצדדים להוליד יקרא בשפה. ודאי שכל אחד מהם ימתן את דרישותיו. הזדהות הסטודנטים הערבים עם רעיון הישות הפלשתינאית היא עובדה קיימת. ואין לסייה אותה. הצהרותיהם על תמיכתם בקיום כדיכיים התואמים מצעים של מפלגות חוקיות בישראל אינן בגדר עבירה ואינן מצדיקות יחס רע מצד היהודים שבקמפוס. יש להתייחס אליהם לפי מעשיהם והצהרותיהם בלבד, ולא לפי משאלות ליבם, הקיצוניות או המתונות.

גם הסטודנטים הערבים אינם צריכים להגזים בתלונות על קיפוח. עליהם להבין שכל זמן שהסכסוך המזויין נמשך אי־אפשר להבטיח להם שוויון מעבר לשוויון הפורמאלי...

ברור זו עבה השר שמעון פרס בגלל „שאלת תלמיד" תיכון בנצרת. לפעמים אין ברירה אלא להטיל הגבלות אדמיניסטרטיביות מונעות כגון פיטורי מורה, בין אם יש בממשלת ישראל מכחיש זאת ובין אם לאו. מדינות דמוקרטיות ותיקות כישראל, שמצבן היה טוב ממצבנו, הפעילו בשעת הדחק הגבלות חמורות שבעתיים מאלה הקיימות בישראל, די להזכיר את גירוש היפאנים אזרחי ארצות־הברית ממדינת קליפורניה בשנים 1941—1945. בתנאים הקיימים השלטון הישראלי ליבראלי מאוד.

עם זאת אין לנטוש את הדיאלוג; יש להמשיך בו ולשמור על יחסי כבוד הדדיים. הדיאלוג ישפע מהמתרחש באיזור ומיחסי הדדיות בו. אם תצמד ישראל בהצלחה בהתמודדות יתקדם הדיאלוג, ואם היא תיכשל חלילה, לא יהיה לו צורך.

מנפיקים
חברה להנפקות של בנק דיסקונט בע"מ

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח — 1968 כי פורסם תשקיף בדבר

הנפקה

של סדרה (מס' 6) של אגרות חוב — 6% רשומות על שם העומדות לפדיון בשנים 1980—1991 שהקרן והריבית עליהן צמודות למדד המחירים לצרכן, בסכום נקוב כולל של:

80,000,000.- ל"י

אגרות החוב מהסדרה הנ"ל תונפקנה בשבע קבוצות שונות, במועדים יסודיים שונים המותאמים לכל קבוצה בהתאם למועדי הגשת הבקשות לרכישתן, החל מהמחצית עבור חודש דצמבר 1974 ואילך.

אגרות החוב מסדרה זו מיועדות רק לבנקים לצורך השקעת כספי תכניות חסכון מאושרות ולקופות גמל.

רשימת החתימות תפתח ביום 29 בדצמבר 1974 ותסגר ביום 30 ביוני 1975.

עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות. עותקים מהתשקיף ניתן להשיג במשרד הרשום של החברה ברחוב יהודה הלוי 27/29 תל־אביב.

הזמנות לאגרות החוב יש להגיש לחברה באמצעות בנק דיסקונט לישראל בע"מ, סניף ניירות ערך, רחוב יהודה הלוי 38, תל־אביב או באמצעות כל בנק אחר או סוכן ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

הודעה זו איננה מהווה הזמנה לציבור לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

23.12.74

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ
מודיע על פתיחת
לימודי תעודה דו־שנתיים
בנושא:
ניהול הייצור
בתל־אביב
אשר יתקיימו בשעות הערב

הקורס מיועד לטכנאים מוסמכים, למנהלי מפעלים זעירים, לסגני מנהלים המעוניינים להתמחות בניהול הייצור. כן יתקבלו מנהלי יצור במפעל ומנהלי עבודה בכירים בעלי רמת השכלה מתאימה.

מועד פתיחת הקורס: 12 בינואר 1975

קטלוג, פרטים והרשמה: הטכניון, רחוב ליסין 14, תל־אביב. טלפון 268126/7. 266992.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ
מודיע על פתיחת
לימודי תעודה
אשר יתקיימו בשעות הערב
בשנת הלימודים תשל"ה — 1974/75

* ניהול הייצור
* ניהול הנדסי
* ניהול כח־אדם
* ניהול שיווק
* ניהול אחזקה
* ניהול בתי־חולים
* ניהול נכסי מקרקעין
* קורס מתקדם לניהול משרד
* ניהול בתי מלון (מרוכז בלימודי יום בלבד)
* אבטחת איכות המוצר
* פיקוח על הביצוע בבניה
* קורס מתקדם לפרסומת
* השתלמות לרשיון הוראה למהנדסים
* קורס מתקדם בהובלת דרכים ושרות תעשיה

לידיעת החייל המשוחרר:
חייל משוחרר הזכאי למענק לימודים, מתבקש להביא עמו בעת ההרשמה תעודת אישור מתאימה.

קטלוג, פרטים והרשמה: הטכניון, רחוב ליסין 14, תל־אביב. טלפון 268126/7, 266992.

הופיע
קטלוג המדור לשנת הלימודים תשל"ה — 1974/75

בית ציוני אמריקה
הערב, 27.12.74 ב־9.30
פסיפס
מועדון למוסיקה ודרמה
מן הרֶבֶב עד לסטרדיברי
(הרבב, הרבק, המידל, הויאולה, הכנור)
שיחה: אמנון ויינשטיין (בונה כנורות)
הדגמה: זאב שטיינברג (חבר התזמורת הפילהרמונית).

הלוח החדש
דבר
מגיע אל רבבות אנשים

חיל במילואים!
הצטרף לרבבות מנויי דבר

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
באר־שבע
מודיעה על פתיחת ההרשמה
של מועמדים חדשים
לשנת הלימודים תשל"ו (1975-76)
לחוגים/מחלקות

הפקולטה למדעי הרוח והחברה: מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת־עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה, מתמטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: מתמטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתמטיקה בצרוף חוג במדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב וסטטיסטיקה), פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, גיאולוגיה.

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל (אלקטרוניקה), הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה), הנדסה גרעינית (כמגמה לסטודנטים של השנים ג ו־ד במדעי הטכנולוגיה).

הפקולטה למדעי הבריאות: ביה"ס לרפואה.

ההרשמה תיפתח ביום א', כ"ט טבת תשל"ה, 12 ינואר 1975
ותסתיים ביום ו', י"ז אדר תשל"ה, 28 פברואר 1975

לקבלת טפסי הרשמה וידיעון למועמדים נא לפנות ל„מרתף האות", אוניברסיטת בן־גוריון בנגב ת.ד. 3053 באר־שבע, ולצרף המחאה דואר על סך 5 ל"י (הפונים בכתב: מתבקשים לציין את תחום הלימודים).

מצפה־רמון על סף הרחבה

שרים ומנכ"לים נפגשים לא אחת עם ציבור רחב [illegible]
ואח"כ גם משיבים על שאלות. סימפוזיונים על בעיות [illegible]
מפגש לפעם. אולם המפגש שהתקיים במצפה־רמון ביוזמת [illegible]
מתכונתה של מערכת "דבר", היה יוצא־דופן — [illegible]
ירדו למצפה רמון שלושה אישים בעלי השפעה על התפתחות [illegible]
איכות החיים בו: שר השיכון, אברהם עופר; מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, [illegible]
אלוף במילואים אלעד פלד; והמנהל הרפואי של מרכז [illegible]
הם לא באו לנאום ולא להרצות, אלא להתייצב בפני [illegible]
תשובותיהם, להשיב על שאלותיהם, להתדיין עם [illegible]

במתנ"ס קהל רב, ובהשתתפות [illegible]
כשלוש שעות יהיא חשבה לא רק את בעיותיה של מצפה־רמון, אלא [illegible]
בלמתיקה של עיירות־פיתוח בכלל. עיקרי הדברים מובאים כאן על פי [illegible]
הקלטה שנערכה במקום.

הנה זכר: אנו מקיימים פגישה זו לאחר שנה־בלה כבר הכרזה עקרונית, שבמצפה־רמון נלחמה מלה זמן רב: ועדת המנכ"לים המליצה, וועדת השרים לעיירות־הפיתוח החליטה על הגדלתו של יישוב זה תוך חמש שנים כדי אוכלוסיה של כעשרת אלפים נפש — ההיינו תוספת שנתית במוצעת של אלף ומאה נפש בערך, שלום דיבוי שנתי — שהוא התכנון המקורי שהוא רק תוספת של מאתיים נפש לשנה. ההחלטה זו מחייבת גם לדיון שלנו כאן הערב בסיס בעשי יותר. שהרי אין להניח, כי ההחלטה פותרת את הבעיה; היא רק משנה את ציפה לכיוון יותר קונסטרוקטיבי והיא פותחת תקוות להתפתחות ולהתבססות שלא היו קיימות קודם לכן.

האישים הנמצאים אתנו כאן הערב בכירים את הבעיות באופן עקרוני. אך את הסתקפותן היום־יומית של הבעיות האלה בחיי הפרט שקשר את גורלו לעיירה בנגב, ובמציאות של יישוב כחלבם — את ההשקפות הנאה בכירים אתם עצמכם יותר טוב מכל מפותה וכל איש ביצוע. משום כך אנו רואים במפגש זה הזדמנות של ליבוד הדדי ושכר האורחים בלימוד זה.

אני מציעה, שנפתח בשאלת השיכון, מפני שהיא מפתח לכל שאר התחומים ובעבור אח"כ לשירותי החינוך הבריאות. בסיבוב הראשון יציג ראש המועצה את הבעיה ואת ההבעיות, ואחרי תשובת הנוגעים בדבר, תינתן לקהל אפשרות להציג שאלות ולקבל תשובות.

אליהו שפירא (ראש המועצה המקומית): מנה דברי ירשה לי להודות לעורכת "דבר", לשר עופר, לגבר פלד ולד"ר דורון שהיו מוכנים לעשות את המאמץ, לבוא למצפה רמון ולהשתתף בדיון כה חשוב לעתידה ולפיתוחה. אולי ירשה לי, לפני שאבוא באופן ספציפי לבעיית הדיור, להזכיר לגבי כמה דברים כלליים.

עניין הנראה לי מרכזי במסגרת השלטון המקומי — הנתוני כרגע אך ורק לעיירות הפיתוח — הוא שאלת הביצוע, רמת הצוות המבצע לבצע את תוכניות של הממשלה. אפשר לערוך הפגנות עד אור בבוקר. יכולות להיות עשרות שביתות — אך אם אין ברשות המקומית ניהול תקין, מסודר, שיתוף בהבנת יעדים, הרי שום הפגנה ושום דיבורים לא יכולים לפתור בעיות יסוד של עיירה. בתחום הזה אנחנו נמצאים במעגל מאד מבעיין שלפתרונו לי נראה כרגע ללא מוצא: כאשר מדובר בניהול איזה מפעל תעשייתי, אפילו מדובר ב־200—300 עובדים או אפילו פחות מזה. יש הקפדה רבה בבחירת אנשים שיעמדו בראש המפעל הזה. אבל משום מה, כשמדובר ברשות מקומית, שמשקיעים בה עשרות מיליוני לירות אין בהגיס בבחירה בהסקה על עומד בראש מחלקת ההנדסה, מי עומד בראש מחלקת הכספים, וכו'. התוצאות לעתים קרובות קשות מאוד. בכלל, בתחום הפיתוח, שברוב המקומות משקיעים בו מיליוני לירות: כשאתה שואל את עצמך בצד מהרוש כל התהליך של התכנון, הביצוע והפיקוח על ביצוע התכנון, הכסף מותם והתוצאות בטסה לעתים קרובות עלובות מאד. גם בתחום הכספים — הגביה התקציב — יש ליקויים ובשורה של רשויות אי־אפשר לסמוך על הכתוב בתקציב.

אבל יש גם צד שני למטבע: מדיניות הממשלה. מכיון שגם הניהול המשוכלל ביותר, הצוות המעולה ביותר ברשות המקומית לא יועיל אם מצד הממשלה אין מדיניות מגובשת, כוונות ברורות והמאמץ מתואם להשגת יעדים. משרדי הממשלה פועלים לא פעם בנפרד, יש סתירות בין משרד אחד לשני, בין פקיד אחד לפקיד שני. זה מביין לבירוקרטיה עצום ולעתים קרובות יש לך הרגשה קפקאית, שלעולם אינך מגיע אל הדרך.

אין לי תרופות, אני רק מעלה פרובלמטיקה.

הנה זכר: איך אתה מתרגם את הפרובלמטיקה הזאת לתחום הספציפי של שיכון?

הדירות שאבדו בדרך

אליהו שפירא: הדברים שאני אומר בנושא משרד השיכון אינם מושפעים מנוכחותו של השר כאן. היתה לנו כאן אסיפת־עם לפני זמן לא רב בלי נוכחותו של השר, בלי נוכחות שום פקיד ממשרד השיכון. ואמרתי דברים ברורים ביותר. אם יש לנו עכשיו משרד, שהתנהג בצורה רצינית למאמץ הכולל לפיתוח מצפה רמון, הרי זה משרד השיכון. מצאנו שם פרטנרים מצויינים, המוכנים לגלות גישה עניינית הגיונית ולהרים את המשא הזה. שלא לדבר על זה שגם בוועדת שרים ב־24 בספטמבר, בין כל השרים שהתייחסו לנושא פיתוח מצפה רמון, הגישה הפתוחה ביותר היתה של השר עופר. הוא אמר בצורה מפורשת: אין צורך להיבהל מהוצאת הכספים. כדי לשקם מחדש את הכביש לאילת, זה חיוני והכרחי. לגבי רבים הנושא הזה עדיין נתקל בחוסר אמונה. הוא היחיד שאמר בצורה המפורשת ביותר, שצריכים ללכת לקראת העובדה הפשוטה הזאת שבמשך חמש השנים הקרובות נצטרך להוציא מסביב למצפה רמון למעלה ממיליארד לירות לפי ערך הכסף דאז. וזה בוודאי היום הרבה יותר.

ובכל זאת, הדברים לא פשוטים: אציין כמה דברים מעשיים לגבי השיכון, השופכים אור היכן אתה חי ומה הקשיים שלך ובמה אתה מתחבט. כאשר היינו באותה ועדת שרים, ב־24.9, נאמר ע"י השר עופר בצורה הברורה ביותר, שהולכים לבנות 300—400 יחידות דיור כדי שנה בשנה במצפה רמון. כאשר חזרנו למצפה רמון והגענו למשרדי המחוז של משרד השיכון שמענו רק את המספר 300. מאה נעלמו בדרך מירושלים... כשניגשנו באופן קונקרטי לתכנון בשטח, התחלנו לשמוע פתאום את המספר 200. כאשר באנו לראש אגף הפרוגרמות, למר שחם, פתאום הגענו למספר אפס. מפני שמצפה רמון פשוט לא הופיעה בתכנית של משרד השיכון... זה רק הרגיל קטן במתמטיקה של המשרד, שבו בהחלט מצאנו בגון טוב! אנחנו נמצאים בתהליך בנייה. העניינים אינם משותקים — אבל ההדגמה הזו הבהיר את הבעיות.

הנה זכר: לאחר כל ההבאות שקיבל שר השיכון, הגיע תורו להצדיק...

אברהם עופר: בכל ערי הפיתוח שבהן אני מבקר (ועברתי את כולן) אני מנסה להבהיר לכל המטפלים בענייני בנייה וגם לתושבים, כי ביעבד על ישוב ואופיו תלויים לא רק בגודלו. יש איזו דעה, כי הגדול הוא טוב וקטן אינו טוב. אבל אין זה כך לא בעולם ולא בישראל. יכולה להיות עיר גדולה שנורא לגור בה ועיר קטנה האהובה על תושביה ועל כל המבקרים בה. אני מסכים, כשאם רוצים להגיע למינימום של שירותים או למינימום של פעולה ציבורית יש גם לשאוף לגודל מסוים. אבל יכולה להיות עיר בת עשרות אלפים והיא יוצאת מן הכלל, מעניינת, טובה ומרתקת, ועיר בת מאה אלף והיא משעממת עד מוות. כמו ערד, שהיא מקום נהדר, מצאה את המיוחד שבה, כך מצפה רמון צריכה למצוא את המיוחד שבה. וזה תלוי בתכנון, בתושבים, בכמה דברים נוספים והגודל יכול להיות צנוע יותר. כמובן צריך שיהיו יותר מעשרת־אלפים תושבים, כדי שיהיה מינימום של שירותים. אבל אין לראות את התכנית רק במספר של יחידות הדיור המפעלים.

הפגנות: יתרון וחסרון

לצערי אני לא יכול להסכים עם ראש המועצה, שטוען שהפגנות לא מועילות. לדאבוננו הרבה פעמים רק הפגנות מועילות. אבל דווקא בנקודה הזאת של פיתוח ישוב — ואני אומר את זה בכל ערי הפיתוח — למען עצמכם הפסיקו לבכות. מי ירצה לבוא ליישוב כששומעים עליו כל היום רק הפגנות ובכי? אני חושב שרבים מראשי הציבור או מהעסקנים, שכל פעם מפגינים ומתעיקים בעתונות ובתלונות על קיפוח וכו' — יכול להיות שהם משיגים משהו. אבל יותר עם זאת הם יוצרים למקומם תדמית שלילית. הרוחה עולים ומתיישבים בבות.

עכשיו לגבי הפרוגרמה שלנו לערי פיתוח ולמצפה רמון. כבר קראתם בעתונים ושמעתם, שהגשתי לממשלה תכנית לבנייה של 300.000 דירות בחמש־שש השנים הקרובות. אנו זקוקים להן לפי התפתחות האוכלוסיה ועליה של 60.000 נפש במשך שש שנים. ובתכנית יש הדגשים שונים מהדרך שהלכנו בה עד עכשיו.

כשבאתי למשרד השיכון אמרתי: אנו מפסיקים לבנות בתים ודירות. בתים יבנו קבלנים. אנו מתחילים לבנות ערים ושכונות. אני רוצה לדעת מה יהיה בשכונה, איך אנשים יחיו בה. אנו רוצים תכנית כוללת לכל הארץ ולא צילוק של תכניות מקומיות, ללא מבט כולל.

התכנית קובעת, שצריך להכפיל את האוכלוסיה בגליל תוך חמש שנים, מפני שמ־60 אחוז יהודים הגענו ל־50 אחוז ואם כך ימשך התהליך נהיה מיעוט בגליל. את זה צריך לתקן ואנו מציעים לבנות בגליל פי־שלושה ממה שבנינו עד עכשיו.

אשר לנגב — פה עשינו הרבה יותר ובכמה מקומות הצלחנו בעצם העבודה, שהיתה עיר אחת בנגב עד שנעשתה בת מאה־אלף תושבים ואני מאמין שבעשר שנים היא יכולה להיות עיר בת מאתיים־אלף. זה כבר יבוא מעצמו. זה כבר קל. יש תכניות פיתוח אזוריות של שדה התעופה ואיזור תעשיה מרכזי. היום התעשיות לא קשורות לישוב אחד. הן נמצאות במרכז תעשייתי. המרכז הכימי בין ערד ודימונה יצא מהברות, ומסביב לו יתפתחו הישובים.

אפשר להתווכח על פרטים בתכנית — אבל על התכנית עצמה איש לא ערער. כבר קיבלתי את הערות של מינהל מקרקעי ישראל, של משרד הפנים, של משרד המסחר והתעשיה שהם בעצם צריכים לבדוק את כל הנתונים. כל הוויכוח בתכנית של 300.000 יחידות הוא על 30.000 דירות. אני מתאר לעצמי, שהוויכוח יגמר בהעברת עשרת־אלפים דירות מאיזור לאיזור. אני רוצה שיאשרו את התכנית כמו שהיא על פרטיה, על האתרים שלה. ואם כתוב שבמצפה רמון יבנו 1500 דירות — ידעו שזה באמת 1500 ולא הסיפור ששמעתם.

ביקרתי מספר פעמים במצפה רמון ובאחד הסיורים הראשונים שלי במקום כשר השיכון באתי לראות את בעיותיו. מצאתי, שיש כאן 500 משפחות ויש עוד כמה מאות דירות ריקות. אמרו לי ראשי הציבור, שבדירות אלה אי־אפשר לגור ואי־אפשר להכניס אליהן אנשים. נכון שפעם בנו דירות כאלה בדימונה, בירוחם ובבאר־שבע ועדיין גרים בהן; אבל מי שגר — גר. אבל מי שצריך לבוא עכשיו — רוצה דירה טובה יותר.

סיכמתי עם ראשי הציבור לגבי כל השיפוצים שנעשה ושיפצנו בית אחד ואתם יודעים כולכם שהוא שופץ יפה מאד. וסיכמנו מה ייעשה בבתים האחרים — שיפוץ שש דירות בבית מס' 1, ו־24 דירות בבית מס' 139 והתקנת תריסים ב־78 דירות. ו־284 יחידות — ז.א. שכונה שלמה — ישופצו חיצונית. נתקן את הטיח ואת הצורה החיצונית. ואם כי לפי התקן של משרד השיכון מספיקה מקלחת — הרי במצפה רמון — כך אמרתי — יהיו גם אמבטיות. ואת כל הסעיפים האלה עובדים ומבצעים.

לפי הנתונים שקיבלתי חלק יהיה גמור בינואר, חלק בפברואר ובאמצע מארס כל הדירות האלה יהיו משופצות. וזה בעצם מעמיד כבר היום 50 דירות משופצות גמורות וזה יעמיד עוד 300 יחידות ל־300 משפחות, כתוספת ל־500 המשפחות הקיימות.

באותו זמן נבנות, כפי שאמר ראש המועצה, 136 יחידות בנוסף ל־300 הנמצאות בשיפוץ.

אליהו שפירא: המספרים האלה לא מדוייקים ותרשה לי לתקן אותם. יש היום במצפה רמון 275 דירות ריקות הטעונות שיפוץ. בסוף הדרך יהיו לנו שני בתים, שיהיה בהם שיפוץ ואיחוד — משרד השיכון עומד להתחיל בעבודה בקרוב — ויהיו לנו בין 100 ל־150 דירות בסוף הדרך משופצות ללא איחוד. כי בסה"כ יש לך רק 275 דירות ריקות בלבד. אחרי שיאוחדו ואחרי שבית אחד נהפך לרווקיה, הרי בסוף הדרך יהיו בערך 150 יחידות דיור.

אברהם עופר: אני לא מתאר לי ש־275 ישארו רק 150 דירות. האם נמצא פה נציג עמידר? כמה דירות ישארו לבסוף?

נציג עמידר: כרגע יש 200 דירות ריקות. אחרי שיפוצים הרחובות יהיו כעשרים דירות נוספות של 120 מ"ר והיתר דירות של שלושה חדרים מסדר מבות. יהיו 150 דירות רגילות של שלושה חדרים ועוד 50 מורחבות.

אברהם עופר: ובכן, תהיינה מאתיים דירות נוספות.

בניה. אנחנו עומדים להתחיל לבנות שכונת יוקרה של מאה יחידות. פה נקרא וילות בלצ"ג. נתנו הוראה ל"שיכון ופיתוח" להתחיל בבניית עשרת הבתים הראשונים. חברת "שיכון ופיתוח" הכינה תכניות ורצתה להתחיל. אבל המועצה אמרה, שהתכניות האלה לא טובות. כמובן לה. ואז באו עם תכניות אחרות והיה ויכוח לגישלי הכבישי סידרופ אחרון התכניות ומתחילים לבנות את עשר הוילות. אנחנו רוצים למשוך לשכונה זו אוכלוסיה בעלת הכנסה גבוהה יותר. אתם יודעים, שהחל מראשון לינואר אנחנו נמשיך, אם תתקבל הצעתי, בהגבלות בנייה בכל הארץ ואי־אפשר יהיה לבנות דירה בת יותר מ־110 מ"ר. את ההגבלה הזו אנו לא מחילים על אזורי הפיתוח, ז.א. אפשר יהיה לבנות כאן וילות.

על־ידי בניית 300 דירות ב־1975 והתחלת בנייה לקראת 1976 פתרנו, לדעתי, את הבעיה מבחינת שיכון.

אחד הדברים המאפיינים את מצפה רמון הוא, שהיא נמצאת על אם הדרך לאילת. אני משוכנע שגם לגבי תיירים וגם תושבים מקומיים, הנוסעים לאילת, דרך הערבה היא דרך משעממת. בסלול יפה יותר הוא לנסוע דרך ניצנה לשדה בוקר, לעבדת, למצפה רמון המכתשים. אבל מי שנוסע לאילת לטיול יעשה את זה בתנאי שיוכל לנסוע על הכביש. ולכן אני חושב שעלינו להקדיש לכביש כ־20—30 מיליון לירות כחלק מהוצאות הפיתוח של מצפה רמון.

הנה זכר: אנחנו עוברים לתחום החינוך. אני מניחה, כי כבר ב־1975 האוכלוסיה תגדל ב־60 אחוז כמעט. הבעיות של החינוך יהיו ודאי חריפות יותר משהן עכשיו. ביחוד כשאני שומעת על הגבלות התקציב הצפויות. לכן אני חושבת שאם ראש המועצה

● מאבק ממושך הוכתר בהצלחה: מצפה־רמון תמנה רבבה תוך חמש שנים.

● אוכלוסיה קטנה מזה אינה מאפשרת לפתח שירותים בעלי רמה.

● חשיבותו של ניהול מקומי תקין.

● שכונת וילות למשיכת עילית לעיירה.

● שיקום הכביש הישן לאילת הכרחי לפיתוח התיירות.

● תמריצים למורים המתחייבים לחמש שנות שירות.

● תשתית שירותי הבריאות מקדימה את גידול האוכלוסיה.

● דיון ספציפי חושף בעיות משותפות לעיירות פיתוח.

אברהם עופר

אלעד פלד

ד"ר חיים דורון

יתאר לפניו מה כואב בתחום הזה — אלעד פלד, מנכ"ל משרד החינוך יוכל להשיב.

אליהו שפירא: צר לי שלעומת הדברים החמים, שיכולתי להגיד באשר לשיתוף הפעולה ההדוק והמוצלח עד עתה עם משרד השיכון, אינני יכול לומר אותם דברים ביחס למערכת היחסים עם משרד החינוך. ואני רוצה להעלות את אחת השאלות הכאובות ביותר של מצפה רמון. היינו זקוקים לזמן מסוים כדי לשכנע את משרד החינוך, שמדרשת שדה בוקר אינה מהווה פתרון סביר לבעיית החינוך העל־יסודי במקום. האשימו אותנו שאנחנו סתם משמיצים ופוגעים בשדה־בוקר ובמדרשה שלא בצדק. אני רוצה לספר בפורום הזה שהיתה לי פגישה מעניינת מאד אצל גב' יעל פוזנר בירושלים בנוכחות מנהל המדרשה ומנהל ביה"ס התיכון. הסתבר שכל מה שאנחנו אמרנו במצפה רמון לגבי המדרשה, הוא כאין וכאפס לעומת המציאות העגומה: חוסר משטר לימודים, חוסר משמעת בקרב המורים, מינהל מתפורר, ורמה ירודה. זה פשוט בי"ס על־יסודי רק מבחינת השלט!

באותו מיפגש נאמר לנו, שהיום נעשים מאמצים רציניים לשפר את המצב ואנחנו גם נתבקשנו לנסות לבדוק מחדש האם המאמצים כבר נושאים פרי. אבל בכל אופן הסתבר, שכל הטענות שהיו לישוב מוצדקות ולמעלה מזה. מאחר שהמדרשה לא פתרה את בעיית החינוך העל־יסודי, נאלצו תושבי המקום לשלוח את ילדיהם לבתי־ספר אחרים בארץ ולפנימיות. וזו בעיה משפחתית חמורה. בעייה ריגשית קשה וגם בעיה המטילה נטל כלכלי כבד מאד על המשפחות. פנינו איפוא שוב ושוב למשרד החינוך ואמרנו: אנו מבינים, שאינכם מסוגלים לפתור בזמן קצר את בעיית מדרשת שדה־בוקר, ובהתחשב בגודלה הנוכחי של מצפה רמון אתם לא מסוגלים, ובצדק, לפתוח מיד בי"ס על־יסודי במקום. לפחות הפתרו בעייה אחת: תעזרו למשפחות לשאת בנטל הכבד של בשלוח ילדים למרחקים ואחזקתם העולה בכסף רב. תנו לפחות עזרה חמרית.

היו שיחות, ישיבות והבטחות — אבל שום דבר לא זז. שולחים אותך לפה או לשם והנושא לא זז. ואז מה קורה? למרות שההכנסות העצמיות שלנו מצומצמות אנו בכל זאת מגבשים איזה שהם קריטריונים לגבי השתתפות במשלוח הילדים לפנימיות. ואנחנו באים למשרד הפנים בבקשה שיכסה את ההוצאות, זאת תופעה בלתי סבירה, אבל אופיינית מאד לכל המערכת הזאת. משרד הפנים נעשה מעין מאסף של כל מיני "זנבות" של משרד החינוך, בעיקר, וגם של מוסדות אחרים.

לפי מיטב הידיעות שיש בידי היום מתכוון משרד החינוך להקים פה גרעין של בי"ס תיכון בשנת 1978. בשנה הבאה מתכוונים לפתוח פה חטיבת ביניים, כיתה ז' וכיתה ט'. כבר בשלב המוקדם הזה הייתי רוצה לומר, שיש חשיבות חיונית לדמות כוחות ההוראה שיגיעו לכאן. אם הם יהיו בעלי רמה סבירה וטובה — יהיה לכך השלכות בעתיד. אם יבואו כוחות מפוקפקים — נגיע לכשלון מהיר, וזה יעורר חוסר אמון לגבי הקמת בי"ס תיכון של ממש במקום.

אלעד פלד (מנכ"ל משרד החינוך והתרבות): אני רוצה לומר תחילה כמה דברים כלליים. משרד החינוך והתרבות איננו מפתח ישובים. הוא איננו בונה את הישוב ואיננו קובע את גודלו. איננו קובע את תשתיתו הכלכלית או את רמת ההכנסה של תושביו ואת הרכב האוכלוסיה. כל אלה דברים, שמשפיעים ללא ספק על טיב שירותי החינוך. משרד החינוך, כמו שירותי הבריאות, בא אל אוכלוסיה קיימת או מתפתחת ונותן את השירותים בהתאם לגודל האוכלוסיה הקיימת.

במערכת החינוך יש משמעות כמעט מכרעת לגודל הישוב. ישוב קטן איננו מסוגל להקים שירותי חינוך מקיפים ומלאים. ישוב גדול — מסוגל. כאן יש לבעיית הכמות גם משמעות איכותית, כי מאה ילדים אינם יוצרים בי"ס תיכון. בכל אתר הארץ, שבהם יש ישובים קטנים, אנו חותרים לקראת בתי־ספר אזוריים ולא להקמת בתי־ספר של ישובים קטנים, מקום שרק ביה"ס האזורי נותן שירותים רחבים, מגוונים וכמובן גם יותר טובים. אפילו הקיבוצים, שאוכלוסייתם מגובשת ויציבה יותר מאשר בישוב עירוני נוסח מצפה רמון, הגיעו למסקנה, שהם אינם מסוגלים עוד לקיים בית־ספר של הקיבוץ. אפילו הקיבוץ המאוחד, שתמיד דיבר על העדה המחנכת ועל הבית המחנך, נטש את הדרך הזאת והולך לדרך של בתי־ספר אזוריים.

על חטאי אני מודה ומתוודה, אני התנגדתי להקים היום במצפה רמון בי"ס תיכון, משום שאני חושב, שאם נקים היום במצפה רמון בי"ס תיכון זו תהיה בכיה לדורות. הוא יהיה בי"ס כושל, יתן חינוך גרוע, ישלה את האנשים, שיש כאן בית־ספר ולאמיתו של דבר לא יהיה כאן בית־ספר. אמרתי דברים כלליים ועכשיו אנמק את הדברים שלי במספרים.

יש היום במצפה רמון 1700 תושבים ו־602 ילדים. אם תתגשם התחזית של משרד השיכון ושל הוועדה לתכנון ופיתוח מצפה רמון, יהיו במצפה רמון ב־1981 9030 תושבים. לפי ההערכות שלנו יהיו אז ביישוב 1514 ילדים. כ־500 יהיו בני 3—4. גידול פי־חמישה. ו־231 בגיל 5. בעצם החל משנת 1978 — אם יתאמתו תחזיות השיכון והפיתוח — יהיו בשנתוני הגיל במצפה רמון ממאה ומעלה. וב־1981 יגיעו בערך ל־250 ילדים בשכבת גיל. וזה כבר מספר, שיכול להוות תשתית טובה לשירותי חינוך.

אבל כידוע לכם, לפי החוק במדינת ישראל אין חינוך אחיד. אלא יש חינוך ממלכתי וחינוך ממלכתי דתי, וגם כאן במצפה רמון יש היום בבי"ס יסודי ממלכתי 207 תלמידים ובבי"ס ממלכתי־דתי 131 תלמידים והיחס הוא של 40:60 בערך. אנו יוצאים מתוך הנחה, שיחס זה ישמר פחות או יותר גם בעתיד.

אם אנחנו לוקחים שכבת גיל של מאתיים ומחלקים אותה 40:60 יהיו לנו 120 ילדים בחינוך ממלכתי ו־80 ילדים בחינוך ממלכתי דתי. כשאנחנו מגיעים לגילאים רכים, בני 5—6 ועד סוף כיתה ד' — זה לא נורא. כלומר, אפשר לקיים גם כיתה של 15 ילדים והיא כיתה מתקבלת על הדעת. יש אפילו מי שטוען שזו כיתה טובה. אבל ברגע שאנו מגיעים לחטיבת הביניים — הבעיה מתחילה להסתבך. מדוע? משום שלפי מחקרים ונתונים על ניתוח נפשו של הילד, יכולת הלמידה שלו וכיו"ב — יש התפלגות של כשרונות ילדים ותכונותיהם. בכל אוכלוסיה ראשית של ילדים יש תמיד קבוצה מסויימת הזקוקה לחינוך מיוחד. נניח שבישוב כזה יהיה שיעור הילדים הזקוקים לחינוך מיוחד (הילדים שהם קשיי־חינוך, מפגרים לסוגיהם) שמונה אחוזים, זה בערך האחוז שיש לנו בארץ כולה, בין 6 ל־10 אחוזים.

פתרון יחיד — אזורי

בחטיבת הביניים יש לנו תמיד קבוצה של ילדים, הלומדים לימוד איטי. אנחנו קוראים להם הילדים האיטיים. ומספרם יכול להגיע ל־10—20 אחוז מהילדים שנותרו. ולאחר שירדו הילדים הזקוקים לחינוך מיוחד והילדים האיטיים נשאר כ־70 אחוז והם מתחילים להתחלק למגמות. יש ילדים הלומדים לימוד מקצועי ויש הלומדים לימוד עיוני. בתוך הלימוד המקצועי יש מגמות. ואם יהיו כאן שישה ילדים בכיתה מקצועית ואתם תרצו שלוש מגמות: נגרות, מסגרות, מכונאות ואלקטרוניקה. הרי שני ילדים במגמה — זה לא חינוך. ובתחום זה יש בעיות קשות אפילו באילת, שהיא ישוב גדול יותר. אי־אפשר לקיים מגמה מקצועית לקומץ קטן של ילדים. ובמיוחד לא כאשר מדובר במקצועות המתוחכמים כמו מיכשור ובקרה ואלקטרוניקה, המחייבים רמת כשרון גבוהה יותר של ילדים וגם השקעה עצומה במיכשור, במעבדות ובציוד וגם מורים מקצועיים ברמה גבוהה.

אני אומר לכם מראש — לא יכול להיות חינוך תיכון טוב במספרים קטנים. הפתרון היחיד הוא תיכון אזורי. ובמקרה זה — בשדה־בוקר. אפשר לבוא ולהגיד, שביה"ס שם לא טוב ואנו נשפר אותו. אבל מכל מקום יש שם בי"ס, יש לו פוטנציאל של גידול תלמידים ע"י תלמידי פנימיה. יש שם היום כמה מאות תלמידים ואפשר לשפר שם את המצב, ואגב, יש שם שיפור. לצערי הרב אנחנו הולכים לחתור לדרישות. אבל תרשמו לפניכם שביום 4.12.74 התחייבתי אתכם, כי כשיקום בי"ס תיכון במצפה רמון ואתם תרצו שיהיו בו כל המגמות וכל הנתונים וכל הזרמים — רמת החינוך בהכרח תהיה נמוכה.

מכאן אני רוצה לעבור לבעיית המורים במקום. יש לנו שיטת תמריצים. בכל הישובים בארץ בערך, על דעת כל משרדי הממשלה, 25 ישובים, שבהם אנו נותנים תמריצים למורים המלמדים בהם. מתוכם שבעה ישובים, שבהם התמריצים הם א"א ובתוכם יש רק שני ישובים בדרום, והם — מצפה רמון וירוחם. מורים שיבואו לישובים האלה יקבלו תמריצים, שנדמה לנו שיכולים למשוך את המורה לכאן. זה יהיה בתחום הדיור, בתחום ההשתלמות, עוד תוספת כספית, קידום, ותק וכל מיני דברים, שיסתכמו בכמה מאות לירות יפות. שחלקן הגדול גם יהיה משוחרר ממס.

אבל מתכונת שלא נשגה באשליות. המורים בארץ הן מורות. הן מתחתנות וגרות יחד עם הבעלים שלהן. באותם הישובים, שבהם יש מקומות תעסוקה טובים לבעלי המורות — שם יש יציבות של כוח הוראה. באותם ישובים שלא יהיו בהם מקומות תעסוקה לבעלים בתעשיה, בשירותים וכו' — קיים חשש שתהיה תחלופה בלתי־פוסקת של המורות.

החל מהשנה הבאה אנו נקים כאן חטיבת ביניים הצמודה לביה"ס היסודי, ז.א. בי"ס יסודי הבנוי מכיתות א'—ו' בחטיבה יסודית וז'—ט' בחטיבת ביניים. זהו סידור טוב לישובים מן הסוג הזה.

ברצוני להגיב גם על מה שנאמר כאן בענייני המינהל הציבורי. צר לי מאד שתקציבי המדינה בנויים כפי שהם בנויים. אילו הדבר היה תלוי בי, הייתי מביא לכך, שתקציבי חינוך יינתנו דרך משרד החינוך ותקציבי בריאות דרך משרד הבריאות ותקציבי סעד דרך משרד הסעד. אבל המדינה קבעה אחרת. היא קבעה, שמשרד החינוך נותן חלק מתקציב החינוך ומשרד הבריאות נותן חלק מתקציב הבריאות וכו'. ואם הרשות המקומית לא מצליחה להשלים את השירותים, בא משרד הפנים וסותם את החורים שנוצרו. לפי דעתי זו שיטה לא טובה. משום שכל הליקויים, שמנה ראש המועצה, נובעים מהשיטה הזו. אבל יש אנשים שחושבים אחרת ודעתם היא שולטת. כי השיטה של משרד הפנים יש בה הגיון, היא אומרת: רשות מקומית נותנת הרבה שירותים. החל בהוצאת אשפה דרך תאורה וכלה בחינוך ובבריאות. אני לא רוצה לקבוע לרשות המקומית מה תעשה. יש שירותים בסיסיים שהמדינה חייבת לספק — מורים, בתי־ית ועוד. מלבד זאת יש העדפות מקומיות. אחד מעדיף להאיר את הרחובות כל הזמן ולא לנקות את האשפה. השני מעדיף רק לנקות אשפה ולא לתת שירותים בבתי הספר. אני כמובן מגזים עד כדי אבסורד. ולכן בידי הרשות המקומית הברירה, לפי סדר העדיפויות שלה. לכן בא המענק הכללי לרשות שבא ואומר לה: יש לך גרעון של עשרה מיליון לירות? הנה שמונה, שניים כדי שתשארי רעבה וכדי שלא תחשבי שהכל פתוח. ובשמונה האלה תכסי את כל החורים. אני חושב, שזאת שיטה לא טובה, הגורמת למבוכה.

בסיכום אני רוצה לומר, כי לפי הדו"חות שאני מקבל והנתונים שאני רואה יש במצפה רמון מערכת טובה של גני ילדים וביה"ס יסודי. אני אומר טובה. אבל הכל יחסי. יש כאן ציבור מורים טוב, אני רואה גם את התכניות. בתחום הזה מצפה רמון לא נמצא במדרגה הנמוכה שלנו. להיפך, הוא מהקבוצה הבינונית. בתחום החינוך העל־יסודי הסברתי את הפרובלמטיקה של הדברים. לגבי 84 ילדי מצפה רמון הנמצאים בפנימיות אבדוק את הדבר. אני קיבלתי אינפורמציה אחרת לפני שבאתי לכאן, כתוב בנייר שנמסר לי, כי לגבי הפנימיות יש החלטה עקרונית להשתתף בכיסוי ההוצאות. אגב, אחד הדברים שבדקתי: חלק מהמקומות שאתם מעבירים, שההורים משלמים בהם 300 לירות בחודש — משלמים שם 60 לירות בחודש. אבל אני לא רוצה להתווכח על הפרטים. אני אבדוק את העניין ואנהג לפי הכלל, החל לגבי פנימיות וגם לגבי שירותים אחרים כמו טיולים, ויציאה מחוץ למקום, ואנו נחיל כאן אותו הסדר שקבענו עכשיו באילת. ילדים היוצאים מהמקום הזה לטיול ישלמו כאילו הם יצאו מבאר־שבע. כלומר, את הפרש ההוצאות בנסיעה בין מצפה רמון לבין באר שבע — שהוא הפרש לא קטן — יכסה המדינה.

הנה זכר: אולי בשביל האווירה של מפגש כזה יותר טוב שאנשים הבאים מהמרכז יכולים להניח על השולחן הבטחות, ישועות ונחמות — אבל כשזה לא מתממש, זה לא שווה הרבה. מבחינה זו תמיד עדיף להגיד את האמת ורק את האמת. גם אם באותו רגע לא טוב לשמוע אותה. יחד עם זה אינני רואה שום סתירה בין מה שכתוב בנייר של אלעד פלד לבין מה שאמר ראש המועצה: אם כתוב בנייר, שיש החלטה עקרונית להשתתף בהוצאות ההורים בפנימיה, אני מקבלת זאת כהחלטה חדשה, שהוחלטה זה הלאה. נעבור עכשיו לנושא הבריאות.

אליהו שפירא: מיד אחרי השביתה הגדולה שהיתה במצפה רמון קיבלנו כמעט מכל השרים שאלה: במה אנו יכולים לעזור לכם? שמחתי גם למכתבו של שר הבריאות ומיהרתי מיד להכין תזכיר מפורט באשר לבעיית התקציב המהותית, הכרוכות בנושא הבריאות במקום. טפיק זה גורם גרעון של כמאתיים־אלף לירות בתקציבה של מצפה רמון, הנובע מבעיות המרחק, שלושה אמבולנסים, שלושה נהגים שאנחנו צריכים להחזיק בתורנות יום ולילה, הצורך לנסוע לבאר־שבע לכל הבדיקות.

בעקבות התזכיר המפורט התברכתי בכמה וכמה ביקורים של גב' ד"ר טורק מבאר־שבע, מנהלת המחוז וד"ר ברכה ממשרד הבריאות ואחרי כל הבירורים היסודיים שהיו בשטח זכיתי גם לקבל תשובה משר הבריאות: הוא מצטער להודיע, אבל אין לו תקציב...

אשר לענייני הבריאות עצמם: יש בעיה של רופאים מקצועיים; כל בדיקה קטנה מחייבת נסיעה לבאר־שבע, הכרוכה בהפסד יום עבודה; נסיעה כזו הלוך וחזור עולה למעלה מעשרים לירות, ונדמה לי, שיש מקום לחזור ולבדוק שוב מה בכל זאת אפשר לעשות, כדי להביא לשיפורים משמעותיים בנושא זה.

ד"ר חיים דורון (מנכ"ל קופ"ח): באזורי פיתוח יש לשירות הרפואי תפקיד ממדרגה ראשונה, שאיננו מצטמצם רק בתחום הבריאות. במידה רבה הוא פולש גם לתחום הסוציאלי. התפיסה היסודית לגבי התפתחות של שרות רפואי מבוססת על שני עקרונות: עקרון האזוריות ועקרון שילוב השרותים. לפי עקרון האזוריות מחלקים את הארץ לאזורים. גודלו של איזור בבריאות בארצנו הוא כ־180.000 נפש בממוצע. באיזור הנגב יש כבר היום רבע מיליון תושבים. במרכז האיזור צריך להיות בית־חולים המסוגל לספק אותו מיכשור של עזרה רפואית באותה רמה, שהרפואה המודרנית יכולה להביא לרשותו של האזרח תושב האיזור. בית חולים כזה הוא בסדר גודל ממוצע של כ־500 מיטות. בית־החולים בבאר־שבע מתרחב ולפי התכנית יהיו בו אלף מיטות עם סיום הבנייה הזאת שתסתיים, אני מקווה תוך ארבע שנים. מספר זה יספק את צרכי האיזור. וביה"ח יוכל גם לשרת את א.ז עצמו ולא יצטרך להפנות חולים צפונה לשם טיפול משלים.

פירוש האזוריות הוא גם, שהמרכזים הרפואיים והמרפאות השונות באיזור הן שלוחות של אותו בית מרכזי. ותפקידן לתת תשובה לתפקידי הרפואה הראשוניים, לרכז את ענייני הבריאות של המשפחה ושל הקהילה, ולהשתמש בשרותי הרפואה המקצועית של אותו בי"ח. פירוש הדבר גם, שבמידה היכולת מביאים את הרופא המקצועי לישוב בעל גודל מינימאלי, המאפשר ומצדיק זאת.

מהו מרכז אינטגראלי

באזורי הפיתוח יש לנו יומרה שהיחידה הקהילתית תהפך למרכז בריאות אינטגרלי. ובכך מתבטא עקרון השילוב של השרותים. פירוש הדבר לא רק שילוב של העבודה הרפואית של ביה"ח עם העבודה הרפואית בקרב הקהילה, אלא גם שילוב של רפואה מונעת עם רפואה טפולית. לשם בריאות הגוף ובריאות הנפש. והמשכיות הטפול גם כשהוא כרוך בתהליך שיקומי או סעדי.

באזורי פיתוח יש שלושה גורמים המסבכים את מתן השירות הרפואי. ראשית, גורם המרחק ודרך הגישה לישובים. גורם זה יוצר את בעית הנסיעה למרכז רפואי, והחזקת אמבולנסים, הוצאות נסיעה, רכב. עלי לציין, שאפילו כאשר יאושר חוק ביטוח בריאות בכנסת הוא לא יוכל לכסות הוצאות נסיעה של כל אזרח למרפאה או לבית־חולים. אין גם כל אפשרות להביא את כל הרופאים המקצועיים למושבי העובדים או לקיבוצים. ויש צורך בנסיעה למרפאה מקצועית ולפעמים גם בביטול יום עבודה. אמנם, ביטוח הבריאות יוכל לכסות את הוצאות הנסיעה במקום כמו אילת או מצפה רמון.

דבר שני שמקשה הוא סדר הגודל של הישוב. ובעניין זה אני מודה עם ההשקפה של מנכ"ל משרד החינוך. אך אם מדובר על מתן השרות הרפואי הראשוני למצפה רמון הרי לפי מיטב הכרתי מספקים אותו. יש פה רופאה קבועה, שיושבת כבר ארבע שנים ברציפות.

הענין השלישי הוא ענין של מבנה. קופ"ח הקדימה באזורי פיתוח את ההתפתחות. לכם יש מרפאה יפה, היכולה לשרת אתכם גם אם תכפילו את גודל הישוב. ואני בטוח, שקופ"ח תוסיף לעמוד באתגר הפיתוח וההרחבה.

עכשיו בעניין ביקור של רופאים מקצועיים שאתם רוצים שיבואו לעיתים יותר קרובות: רופא נשים ורופא ילדים. אני סבור, שפה יש מקום לאיזה שהוא שיפור ואפשר יהיה לבדוק את זה. באשר לרופאים מקצועיים אחרים — ישנו איזה מינימום של תושבים, ואם המינימום הזה איננו קיים — או הביקורים הם לעיתים נדירות יותר. לסיכום הדברים אומר, שהשרות הרפואי בקופ"ח לא פיגר ולא יפגר אחרי ההתפתחויות של מצפה רמון. נקוה, שזה גם לא יהיה להפך.

הנה זכר: אנחנו הגענו לסיכום הסיבוב הראשון ואני הבטחתי שיהיה לקהל אפשרות להציג שאלות. ובניגוד לשאר האורחים היכולים לפדות את ההבטחות שלהם בעוד שנה ובעוד שנתיים או בכלל לא — אני צריכה לפדות אותן מיד. נעבור איפוא לשאלות הקהל:

דני כנפי: יש לי ילדים בבי"ס ממלכתי דתי

(המשך בעמוד 12)

זוגות צעירים בואו
לחיות בעיר הצעירים מצפה רמון
בנה והיבנה במצפה רמון המתחדשת

מובטחים: תעסוקה מיידית, שיכון, חינוך לנוער, תמריצים
פרטים בלשכת המודיעין של המרכז להכוונה לערי פיתוח, רח' אסתר המלכה 4, טל. 247261 בימי שני וחמישי בשעות 10.00—14.00, וכן במשרדי המועצה המקומית במצפה רמון.

התנאים להצלחת פתחת רפיח

מאת דני צדקוני

יישובה של פיתחת רפיח נבע בראש וראשונה מסיבות מדיניות בטחוניות — מהצורך ביצירת הי גבול עתידי להפריד בינינו לבין מצרים. כיום, ארבע־וחמש שנים לאחר ההתחלה, יש מקום להתבונן גם בצדו הכלכלי של המפעל, שאורות וצללים משמשים בו בערבוביה.

תכנית ההתיישבות בפיתחה, ל־בד מן השיקולים הבטחוניים־מדיניים שקבעו את מיקום הישו־בים, היא חלק מתכנית הפיתוח המשותפת של משרד החקלאות והמחלקה להתיישבות לחבל אש־כול. מגמת התכנית היא ליישב את שני האזורים האלה בהתחשב במגבלת המים המוגדרת שממנה הם סובלים. אף כי באזור פיתוח מקורות המים הקיימים בהם מ־עיה, שהתכנית עומדת בסבכון, הרי קצב הביקוש למים גדול בהרבה מקצב פיתוח מקורותיהם לצרכיה של ההתיישבות בפיתחה. לפיכך נבנים הישובים בפיתחה כמשקים אינטנסיביים, הצורכים כמויות מים מזעריות, כמתכנית בכמויות המים המוקצבות לישובי חבל הבשור. משק אינטנסיבי כ־זה מבוסס על גידול ירקות בבתי זכוכית, על־פי הנסיון שנרכש ב־מושב שדה־ניצן, שהוקם ב־1973 בחבל הבשור.

בשדה־ניצן אפשר להגיע ליבול ש־א של 25 טון עגבניות לדונם בבתי־זכוכית, תוך שימוש בכ־מות מים שאינה עולה על 400—600 מט"ק. ראשוני שדה־ניצן הפיקו בממוצע 17 טונות עגבניות לדונם, שסיפקו להם הכנסה נאה של כמה עשרות אלפי ל"י בשנה מייצוא, ללא העסקת פועלים שכי־רים במשקיהם.

המושב שדות, הוקם בפיתחת רפיח ב־1970 על־ידי תנועת המו־שבים ותוכנן תחילה ל־70 משפ־חות. לאחר זמן מה הוחלט ל־הגדיל את המושב בכמכסת מים תוך אינטנסיפיקציה של המשק. כיום מתגוררות בכפר עשרות משפחות. ענף היצור הוא גידול ירקות סתיו, חורף ואביב. ענפים נוס־פים: הודיים, חטיבה דונמים של חממות ורדים, גידול צאן (רק ארבעה מהמתיישבים עוסקים בכך) וכמה משקים שמגדלים ציפורנים וסייפנים לייצוא.

נתיב העשרה, שהוקם בפיתחה ביולי 1973, גם לגביו המגבלה היא אילוץ מוגבר ע"י צמצום כמויות המים למתיישב ואינטנסיפיקציה. כי מושב עשרות משפחות וכיבוי יהיה בו כפת הוא גידול ירקות בשטח פתוח. לקראת השנה הבאה יקבלו בו כמה בתי־צמיחה מזכוכית לשם נסיון בגידול ציפורנים. מדובר גם על נסיונות בגידול צאן ועל מטע כגבר כמו זה שבמושב שדה. לנתיב העשרה ולהלבה פרדס מ־שותף בחבל הבשור.

דיקלה הוא מושב עובדים של בית"ר, שאוהרה בשנת 1971 ועד לפני כמה חודשים היה מושב שיתופי. במושב בישצאות ר בגבעת לקלוט באביב הקרוב 15 נוספות. אנשיו מגדלים ירקות בש־טח פתוח, לייצוא ולשוק הפנימי. מגדלים במקום גם הודיים. ויש למושב מטע מנגו ליד הבית ו־פרדס משותף בחבל הבשור. גם במשק הקלה יעבור לאינטנסיפיקציה של גידולים, כדי שאפשר יהיה להרחיבו מבלי להגדיל את מכסת המים המצומצמת.

כיום יש בפיתחה (מבלי לבנות את המרכז בימית) שלושה ישובים מושבים ושלושה מאחזי נח"ל. אל שש ישובים זה יש לצרף גם את מושב בית"ר הצעיר, בחלר סיני שליד אל־עריש. על־פי התכ־נית יהיו באזור כולו שבעה מו־שבים. בעבודות פיתוחו של הר־רביעי, "אוגדה", כבר הוחל; כן הוחל בעבודות הפיתוח של שני קיבוצים. אחד מהם מאחז הנח"ל סופה, שיעבור לבעלות על־ הר־ אחוזה נח"ל. הקיבוצים יוכנו להתפרנס מגידולי יצוא מבוכיים, במכסות מים מצומצמות. והתעש־יה.

תכנון ההתיישבות בפיתחה איש־נו סופי. הן בגלל הסיבות המדי־ניות המחייבות עיבוי בגבול ש־בינינו למצרים ובזהות הרצועה מסגה, וכן בשל ההתפתחויות הכ־לכליות. החקלאות הצפויות ש־שאיזון צפויות. כר החקלאות אותו מדובר על חקיבות האיזור בבחינה יצרנית בתקופה זו. כשבשבר הר־אגרבה נאיים על כלכלה עילמנו. באיזור זה אפשר להגיע ליבולים גאים על תצורה חקלאית מעולה, בזכות אקלימו הנוח ואדמתו הטובה, וזאת בכמות קטנה של מים, כ־400—500 מט"ק לדונם. לפני מתכנני ההתיישבות בפיתחה יש שתי אלטרנטיבות: הקמת 9 ישו־בים לפי 60 יחידות מינימום ו־120 יחידות מתמחות אינטנסיביות (בהירצמיחה). או הקמת 9 ישובים לפי 70 יחידות מינימום ו־140 יחידות מתמחות כנ"ל. יחזקאל און־גרי, מנהל המחלקה להתיישבות, רואה אפשרות שבשנת 1976 יגו־רו בפיתחה, בששה ישובים, 500 משפחות, שיתפרנסו מן ה־יצור החקלאי.

התנאי להצלחת כל תכנית ל־יישוב הפיתחה — ובמצומים להת־יישבות עם אינם חסרים — הוא, שהמים יסופקו לפיתוח מה־מוביל הארצי, מהנקז והופי, ומר־בים מלוחים באיזור רפיח. חלוקת הקבוצות הזה — מהמוביל ה־ארצי 4.2 מיליון מט"ק, מהנקז והופי 4 מיליון מט"ק, ממי חוות "יבוד ופיתוח" בבשור 2.7 מיליון מט"ק ומבמים מלוחים 1 מיליון מט"ק, סך־הכל כ־12 מיליון מט"ק מים בשנה. צרכי המים של הר־איזור הם גדולים יותר אם בבר־אים בחשבון גם את ימית, את המרכז האזורי שליד ה... ואת מערכת הבטחון.

אי־אפשר לסיים מבלי להזכיר את ארבע היאחזויות הנח"ל של־הוקמו ברצועה: נצרים, כפר־דרום, קטיף ומורג — של גורלן טרם הוחלט סופית. מוצע להקים באי־זור מיימייר שבודדים הרצועה גוש מושבים, שיתבססו על בתי־צמי־חה.

לידתו של בנק ישראל

מאת דוד הורוביץ

במלאות עשרים שנה לבנק ישראל מספר כאן דוד הורו־ביץ על הקמתו ועל תפקידיו. ד. הורוביץ היה מיועד להיות נגיד הבנק המרכזי של ישר־אל עוד לפני היות הבנק. הוא הניח את יסודותיו, עיצב את דמותו ועמד בראשו 17 שנה. החודש מלאו עשרים שנה ל־קיום בנק ישראל, שנוסד בדצמ־בר 1954.

בנק ממלכתי מרכזי פועל מע־צם טבעו ומהותו בצרפל של זי־רה מוניטארית ופעילותו סמויה מעיני רוב העם. מה שנראה על פני השטח הוא רק קצה הקרחון, רק אחד מהתפקידים של הבנק — האחורה בשעת חירום כלכלית, השיפות תהליכים כלכליים ומוני־טאריים והבאתם לידיעת הציבור, כדי להדריכו וכדי להתוות דרך למדיניות כלכלית ההולמת את המצב.

כאמור, זהו רק אחד מתפקי־דיו הרבים, התפקיד הנראה על פני השטח, אך אינו העיקרי וה־חשוב שבהם.

בנקים ממלכתיים מרכזיים קיי־מים ופועלים כיום בכל 120 המ־דינות המאוגדות בבנק העולמי ובקרן המטבע הבין־לאומית. הם משמשים מכשירים שבלעדיהם אי־אפשר לנהל בזמננו מדיניות כל־כלית יעילה. ההצעה להקים את הבנק המרכזי של יש־ראל הועלתה עוד בימיה הרא־שונים של מדינת ישראל. ברור היה שמדינת ישראל, בעלת המ־שק הגדל המתפתח, לא תוכל להסתפק בשירותים המכניים של הבנקים המסחריים, בהוצאת המט־בע ותלוקתו, כתחליף לבנק מר־כזי ממלכתי.

בצעד ראשון לקראת הקמת ה־בנק מתנה ועדה של שניים — ז. הופיין ז"ל, יו"ר הנהלת הבנק הלאומי, ואני — והוטל עליה להכ־ין את חוקת הבנק המרכזי. הו־ועדה נעזרה במומחים מהארץ ומחו"ל, שביניהם מילא תפקיד חשוב ד"ר א. ליהמן, גם הוא מ־ראשי הבנק הלאומי.

הוועדה קיבלה מכבה עשרות ארצות חוקות של בנקים מרכזיים והתחילה להתעמק בהן וללמוד את הבנק, ובד בבד קראה ספרות ענ־פה על בנקאות מרכזית בשירות המדינות השונות.

בוועדה ובחירות הפוליטיות הו־שונות נתגלו חילוקי־דעות מר־חיקי־לכת לגבי תפקידו של הבנק הממלכתי, מבנהו הארגוני, ומעמ־דו כלפי הממשלה. נתקבל העק־רון שהבנק יהיה, במידה מסוימת, עצמאי כלפי הממשלה ואוטונומי בניהול המדיניות המוניטארית.

בעיקר נתגלעו חילוקי־דעות בש־אלה מרכזית אחת: האם ה־מוסד העליון של הבנק, שיכריע בסבירת פעולתו, יהיה הנה־לה מיוחדת או שההכרעה האח־רונה תישאר בידי הממשלה והבנק ייעצור בוועדה מייעצת ציבורית. נתקבלה ההלכה לשמור את זכות ההכרעה האחרונה לממשלה, בלי לפגוע בעצמאות הבנק.

אחרי שטיוטה ראשונה של חוק בנק ישראל נתקבלה בממשלה ואושרה בכנסת פה אחד, כאורע נדיר בהכרעה כה חשובה, נפתח הדיון בוועדת הכספים של הכנ־סת. בוועדה זו הורחבו הסמכויות של הבנק עוד יותר מכפי שנקב־עו בטיוטה של החוק ואף נקבע, לפי הצעת חברי ועדת הכספים, שנגיד הבנק יכהן גם כיועצה הכלכלי של הממשלה. נקבע גם קשר ישיר בין נגיד הבנק וועדת הכספים של הכנסת, שהוכח במשך השנים כמועיל מאוד לעיצוב המדיניות הכלכלית של המדינה. הוחלט גם שהבנק יעצב את המ־דיניות כלפי הבנק העולמי לפיתוח וכלפי קרן המטבע הבין־לאומית.

קשר זה עם המוסדות הפיננ־סיים הבין־לאומיים נתגלה ברבות הימים כבעל ערך רב, הן משום שהיה מקור עזרה ממשית למדי־נה במלוות ובמשיכות ממוסדות אלה והן בגלל היוקרה שבה זכו נציגי ישראל בהופעותיהם לפני מוסדות אלה.

מזכיר המחלקה הכלכלית של האומות המאוחדות, שאותו הכר־תי בימי עצרת האומות המאוחדות בשנת 1947, התנדב לכנס מומחים לבנקאות מרכזית במשרד האומות המאוחדות "לים" עיון בטיוטת החוק לשם שיפורו. ואכן, בבוקר אחד נפגשתי עם קבוצת המומחים בארמון האומות המאוחדות, לפי הזמנת המחלקה הכלכלית של או"ם, לשם עיון בטיוטת החוק של בנק ישראל. המומחים היו פרופ' טריפין באוניברסיטת ייל, מחברם של ספרים חשובים על בעיות מו־ניטאריות, הנגיד של הבנק המ־רכזי של קנדה, לואי רסמינסקי, מי שהיה ראש מחלקת המחקר של קרן המטבע הבין־לאומית, פרופ' סור אד ברנשטיין, אחד המומחים הבין־לאומיים המפורסמים ביותר לבעיות מוניטאריות, הנגיד בלנק עצמו.

ישבנו יום תמים ודיינו, סעיף אחר סעיף, בחוק המוצע על ה־בנק הממלכתי של ישראל.

השינויים שהוכנסו בחוק לא היו רבים ומרחיקי־לכת, להוציא אחד, שהיה עקרוני ויסודי. כל ה־מומחים שהשתתפו בהתייעצות היו בעד ביטול הסעיף המעניק לנגיד הבנק את הסמכות לקבוע, מזמן לזמן, את שער המטבע. כולם הד־גישו כי זוהי אחריות פוליטית, שחייבת להיות מעוגנת ברמה פוליטית, כלומר בממשלה ובשר האוצר. לאור עצה זו הסכמנו ל־שינוי יסודי זה. ואחרי שובי לאר־ץ קיבלתי אישור לכך גם מ־ועדת הכספים של הכנסת.

חוק בנק ישראל אושר סופית בכנסת ב־28 באוגוסט 1954, לא־חר תקופת הכנה של שלוש שנים ועבודה מאומצת של כמה ועדות. במשך עשרים־ועשרה שנות כהונתי כנגיד בנק ישראל לא היה כמ־עט צורך להכניס בו שינויים. ישראל נצטרפה, בעצם ימי הכנת החוק, לבנק העולמי ולקרן המט־בע הבין־לאומית. בוועידה של שני המוסדות הללו, שישראל הש־תתפה בה בפעם הראשונה, נוצר גם תקדים חשוב ביחסינו עם ה־ערבים, לפיו אין מתווכחים בוועי־דות אלו על הבעיות המדיניות שבינינו לבינם. נוצרה כעין הס־כמה שבשתיקה בינינו לבין 14 המדינות הערביות החברות באר־גונים אלה, שגישה זו טובה לשני הצדדים. וכלל זה לא הופר גם פעם אחת במשך 17 שנה ויותר, מכל מקום לא בוועידות פומביות של שני המוסדות הללו.

בוואשינגטון שמעתי כמה נבו־אות קודרות על חוסר הפופולא־ריות הצפוי לנגיד בנק מרכזי מצליח.

בארוחה שנערכה לכבודי על־ידי כמה ממנהלי הבנק הממלכתי האמריקאי, "פדרל רזרב בנק", השתתף גם פרופ' מרגה, היועץ הכלכלי של הבנק הממלכתי, שלא הכרתיו קודם לכן. מה רבה הי־תה הפתעתי כשהחל פרופ' מרגה, תוך כדי שיחה ערה על בעיות מוניטאריות, להמטיר עלי פסוקים מספרי הקודש בשפה העברית. זה היה הדבר האחרון שיכולתי לצ־פות לו באותן נסיבות. נתגלה, שיועץ הבנק הממלכתי האמריקאי הוא יהודי דובר עברית, חניך בית־מדרש לרבנים, שהמיר את מקצועו במוסמך לרבנות, בתורת הכלכלה. הוא שאלני: "האם אתה מתעתד לנהל בנק ממלכתי?" משה־שיבותי בחיוב אמר: "אחרי כמה חדשים תהיה האיש הבלתי־פופולרי ביותר בארצך, או שתהיה בגדר כשלון חרוץ". מזכיר הבנק העולמי, מגרדס, אף הוא יהודי, התנבא בלשון דומה: "יש בתפקיד זה בחינה של זוהר, אך אינני מקנא בך". ואילו מומחה לתנו־עות הון ושערי מטבע, שפגשתיו בכינוס הבנק העולמי, הסביר לי: "רק אם תהפוך לאויב מספר אחד של חלקים ניכרים של הציבור ב־ארצך, תדע כי אכן הצלחת בתפ־קידך."

נוסף על כך הסבירו לי אנשי קרן המטבע, כי נוכל בעתיד ליהנות מאשראי של קרן המטבע הבין־לאומי רק אם זו תיווכח, שאין אנו נוקטים מדיניות אינ־פלאציונית. תנאי זה נראה לי כקשה ביותר נוכח מצבה הבט־חוני של ישראל, קצב פיתוחה והלכי־הרוח במסד הפוליטי ה־ישראלי.

בקרן ובבנק, שלא כבארגון ה־אומות המאוחדות, נקבעת נציגו־תה של כל מדינה בהנהלת המו־סדות הללו לפי השתתפותה הכס־פית, שמייצגת את מידת עצמתה הכלכלית. לפיכך, מלבד המעצמות העשירות ביותר, מיוצגים בהנה־לות גושים של מדינות, כל גוש על־ידי נציג אחד. גושים אלה מתחברים זה עם זה באורח חפ־שי, וולונטארי על־פי רוב, אך לא תמיד על בסיס אזורי.

נמצאנו בהנהגה זו במצב קשה, כי לא היה לנו כל גוש אזורי שיכולנו להצטרף אליו. התחלתי לקשור קשרים והצלחתי לבסוף להתחבר לגוש גוה: הולנד, יוגו־סלאביה וישראל. ואמנם, גוש זה החזיק מעמד על אף התמורות שחלו מ־1954 ועד שנות השבעים ועל אף ניתוק היחסים הדיפלו־מאטיים בין יוגוסלאביה לישראל ב־1967, אחרי מלחמת ששת הי־מים. בינתיים הצטרפו לגוש זה גם קפריסין ורומניה, עם כניסתן לשני המוסדות הבין־לאומיים הללו.

חברותנו בבנק העולמי ובקרן המטבע הבין־לאומית לא זו בל־בד שהביאה לנו בפרוצת הימים תועלת כלכלית, אלא אף תרמה רבות ליוקרתה של ישראל, שהי־תה גבוהה בארגונים אלה יותר מאשר בכל מסגרת בין־לאומית אחרת.

אתר ההחלקה בחרמון שוב נפתח לגלישה, ופטרול הסקי מתכונן לבדוק את המסלול לפני הרשאת הגלישה.
צילום: יעקב משה, י. פ. פ. א.

מצפה־רמון על סף הרחבה

(המשך מעמוד 11)

ושמעתי, כי הפיתוח בתחום החינוך יהיה — פתי־חת חטיבת ביניים הצמודה לביה"ס הממלכתי. הייתי מציע, שאולי נהיה הראשונים בארץ ונלכד את החינוך הממלכתי והממלכתי דתי. שאלה לשר השיכון: 136 הדירות שנבנות פה הן קטנות מאוד. כמו קופסאות גפרורים. הן לא יספיקו למשפחות בעלות ילדים. צריך לזרז גם את תיקון הכביש כפני שמטיילים והתיירים לא באים בגלל הכביש המשובש.

צבי קפקן: "עמידר" גובה כספים על נטיעת עצים במושב בכספם של התושבים שגרו במצפה רמון. אך מתי נטעה "עמידר" עץ לאחרונה. ואם היא נטעה — למה היא לא מטפלת בו. שמעתי כבר מנציגי "עמידר" שאנחנו מקלקלים את העצים. התחנכו אותנו לא לקלקל את העצים — אבל הטעו עצים.

אשר להחינוך. למה לילדים של מצפה רמון לא מגיע מה שיש לילדים בת"א? או אפילו בגוש עציון? ובעניין השתתפות בהוצאות פנימיה — יש לי עובד, שבנו לומד בפנימיה הצבאית. הוא צריך להוציא מכיסו 700 לירות בחודש לדוגמא. ואלעד פלד מדבר על החזר של 60 לירות? לגבי בריאות — במצפה רמון יש היום רופאה העושה עבודה נהדרת. אבל קופ"ח לא עושה די למען מצפה רמון. מרפאה לתפארת, הדר אחד מאוכלס ודבר על לבורנטית שתבצע כאן בדיקות — אין הקציב. הישיבות שבוזבזו בזמן ובכסף על הנושא הזה היו מכסות שכר של לבורנטית לשנתיים.

עוזי הייזובין: בדברי הצגות תודגש הנושא של סדר גודל היישוב. אני מבין שמי שגר בישוב שיש בו רק אלפיים נפש נענש ע"י מדינת ישראל, ואין הוא יכול לקבל כל מה שניתן לישובים גדו־לים. אבל איך אפשר למשוך מתיישבים למצפה רמון כאשר מראש אומרים, שמגיע להם עונש מפני שהם הולכים לגור בישוב קטן? כי הכל צריך לחכות עד שיהיו במקום לפחות עשרת אלפים נפש? אני מציע לתת תנאים מיוחדים לאלה שיבואו לכאן עד שנגיע למספר של 10.000 נפש. צריך לתת די־רות בחו"ל — טובות, גדולות ומרווחות לעשרת אלפים הראשונים. אני גם רוצה לדעת האם ה־מדיניות הכלכלית החדשה תשפיע על פיתוחה של מצפה רמון?

כזל כורהי: מצפה רמון לדעתי צריכה להיות מרכז עירוני המקשר בין צפון הארץ לבין דרומה. בהתחשב בעובדה שהיא נמצאת בציר המרכזי לאילת. ולא להישאר ישוב קטן. ופה עושים מב־רר הממשלה על מנת לדרבן את "הדיבור הטבעי" של התושבים? בעניין דבריו של אלעד פלד על שיפור בית הספר התיכון: נדמה לי שלא חדש ולא הודיעו נדריכים על מנת לשפר בית ספר תיכון, אלא שנתיים שלוש. במשך הזמן הזה מה הילד עושה?

בקשר לרופאים מקצועיים. לדעתי יש לשפר לא רק בענין גינקולוג ורופא ילדים. אלא יש צורך בעוד רופאים מקצועיים. בהתחשב בעובדה, שהרבה תושבים מחכים לפעמים כיומים יום לתור.

נסים מוויבו: משרד השיכון מעניק הטבות למורים, שבאים לעיירות פיתוח אחרי ה־1.9.74. שאלתי היא במה חטאו המורים, שבאו לפני התאריך זה? התמריצים למורים החדשים ממריצים את ה־וותיקים לעזוב את מצפה רמון.

שמעון שקד: שר השיכון דיבר על תוכנית לשיפוץ דירות והקמת דירות לטווח המיידי. לא נראית באופק שום דירה שתיגמר בשנת 1976. כל הדירות שיתוכננו בתחילת 1975 ויתחילו בבנייתן במשך שנת 1975 ייגמרו ב־1977. אנו נישאר מחוסרי דירות.

יוסטום: נציג משרד החינוך והתרבות הזכיר התמריצים למורים. האם יש תמריצים לעוסקים ב־תרבות? אני, למשל, ספרן.

ברדי דוד: לנציג משרד החינוך אני יכול להגיד, כי יש לי ילדים שלומדים בחוץ. שלהורה כאן זה עולה הרבה יותר כאשר מאה או מאתיים או שלוש מאות לירות לחודש לילד ואני מוכן להוכיח זאת. שנית, אני יכול גם להוכיח כי ילד שלמד שנתיים במדרשת שדה בוקר היה מסוגל עם לילד בעציון — כשעבר לבי"ס אחר הפך להיות בין הילדים האחרונים בכיתה משום שהרמה בשדה בוקר היא בין הנמוכות בארץ. אילו ביה"ס התיכון בשדה בוקר היה על רמה גבוהה, זה היה יכול להוות תמריץ למצפה רמון. כי אני מצטרף בענין זה לדעתו של מנכ"ל משרד החינוך.

יצחק ברנשטיין: היתכן שתושב מרכש דירה לפני 17 שנה במצפה רמון במשכנתא ומשלם במשך 17 שנה משכנתא בדי הדים בחודש ונגש לפני שלושה חודשים בצרך לבדוק את מצב הכי בנו לגבי הדירה. — מתברר לו שהוא חייב יותר מהסכום בו רכש את הדירה לפני 17 שנה? לד"ר הורן יש לי בקשה אחת כחבר הנהלת מגן דוד אדום במצפה רמון: אבקש שיעשו מאמץ עליון שביה"ח בבאר־שבע לא יחייב אמבולנס, שהביא חולה ממצפה רמון, להמתין שעות מספר עד שמקב־לים חולה לבדיקה בחדר מיון ובסופו של דבר החולה נשאר לאישפוז בביה"ח, אך האמבולנס עמד בבאר־שבע בין ארבע לחמש שעות.

ראובן וייס: תושב במצפה רמון הוא לא תושב מדרגה שניה אלא יותר כמין כזה. אני מרגיש בזה כאשר אני לא יכול לתת לילדיי שלי מה שהייתי יכול לתת במקום המוצא שלי בחו"ל. ההרצאות ששמענו מחברי הנהלה היו נציגות. המספרים אולי היו נכונים. אבל אתם לא מדברים פה עם מושב שאפשר לתת לו רק במספרים. אלא אתם מדברים אל תושבים שחיים את הבעיה, סובלים את הבעיה ומחפשים פתרון. כל אחד מעלה כאן בעיה שמטרידה אותו, ומקבל תשובה נפרדת מפי נציג זה או אחר על המסמיה. דרך זו אינה נבונה. הדרך האידיאלית היתה אילו הייתם יכולים להביא את כל שרי הממשלה להוות דעתם בנושא ולגבש תשובה אחידה.

חיים זריקביין: האם שר השיכון יודע כי בבית שמש ישנם מאה יהודים מאמריקה, שרוצים להקים שיכונים בעצמם ולא נותנים להם את ה־אפשרות. האם לא היה כדאי להביא אותם הנה שיקימו את השיכונים? והאם לא כדאי היה, שאדם שבא ממצפה רמון למרפאה — יקבלו אותו ולא יצטרך לחכות אחרי אדם מבאר־שבע או ממקום קרוב?

יוסי שגב: אם קופ"ח אינה מסוגלת להגיע לרמת שרות מינימלית הקיימת בצפון — במקום הזה אולי כדאי שהיא תרים את הידיים ותגיד: אנחנו לא מסוגלים לתת את השרות המינימלי הזה, ואז משרד הבריאות יבוא וימצא פתרון אחר. לא אלמן ישראל.

צפורה: אני תלמידה כתה ח' ובשנה הבאה אני הולכת לתיכון. בבחינות הפסיכוטכניות שאלתי את היועץ לאן אני יכולה להתקבל והוא אמר, שאני יכולה להתקבל לבי"ס מקצועי. אמרתי, שאני רוצה ללמוד קרוב למצפה רמון. והוא אמר שקרוב לי במצפה כל בתי הספר הם ברמה נמוכה בשבילי ושיש מקומות רחוקים במצפה שהרמה שם היא בש־בילי. מה עלי לעשות? אני רוצה ללמוד קרוב יותר למצפה.

הנה זמר: אני מוסרת את המקרופון לאורחים — הם לא חייבים לשבת, אבל בבחירת הדב־רים בכתב נקצר את סיבוב התשובה הזה.

אליעד פ־ד: אני יוצא מתוך הנחה, שלהורים במצפה רמון צריך לתת את שרותי החינוך הטובים ביותר שאפשר לתת. השאלה היא איך להגיע לכך. הפתרון הוא — שיפור רמת בית־הספר באיזור ולא הקמת בית־ספר כושל כאן. פתרון לחינוך ממלכתי דתי: לפי מיטב ידיעתי את החומר — כיתה ט' בשנת תשל"ו תהיה גם בחינוך ממלכתי וגם בחוג ממלכתי דתי. כיתה י' לא תהיה לא בממלכתי ולא בממלכתי דתי. לגבי ליכוד חינוך ממלכ־תי וממלכתי דתי — זה מעבר לכוחותי שלי. זאת רציה של חוק, זו בעיה פוליטית. אבל כאשר נתחיל להקים ב־1976 את ביה"ס העל־יסודי כאן, הרי בחלק מהמקצועות, בעיקר בתחום החינוך ה־מקצועי, יהיו סדנאות משותפות, מעבדות משותפות ושרותים משותפים. אך הלימודים העיוניים יהיו בנפרד כמו שנותנים חינוך שונה. לא הבנתי למה התכוון החבר שאמר, שמגיע למצפה רמון כמו לגוש עציון. אני מודיע כי היחס למצפה רמון הוא ב־דיוק כמו לגוש עציון וכמו לעין יהב וכמו לכל מקום אחר בסדר הגודל הזה.

בעניין התמיכה בפנימיות אני רוצה לענות ב־מספרים. התלמיד שלומד בפנימיה הצבאית משלם 2300 לירות בשנה וזה לא 500 לירות לחודש. זה 230 לירות לחודש וזה גם כולל את שכר הלימוד. שכר הלימוד בבי"ס תיכון בכיתה י' הוא, אם אינני טועה 2300 לירות לשנה, רק שכר הלימוד.

לגבי ברדי. אתה משלם במקרה של ילד אחד — 2300 לירות ובמקרה השני 5500 לירות בערך. וזה משום שהילדה הזאת, והל, הולכת ללמוד בבי"ס דהרצליה ברחובות. זה בי"ס ללא פנימיה. יכול מאד להיות, שצריך לעזור לסידור הזה, אבל זה סידור שמעצם טבעו הוא הרבה יותר יקר. אני חוזר שוב ואומר שבמסגרות הכלליים אנחנו ננסה למצוא דרך לעזור לשאת באותן ההוצאות, שנובעות מעצם המגורים במקום.

כדי למשוך מורים לאזורי פיתוח אנו נותנים תמריצים כפי שפרטתי קודם. אוסיף רק שנוסף לתמריצים של משרד השיכון ושל ועדת התמריצים הכללית, אנחנו מוסיפים עוד 8000 לירות. אנחנו התחלנו להחיל את התמריצים גם על מורים שגרים במקום ומתחייבים לירות חמש שנים. ויתכן מאד, שזה יחול גם רטרואקטיבית, לגבי מי שכבר נמצא חמש שנים ורוצה עוד חמש שנים.

העליתם בעיה ואני רשמתי זאת; אני חושב שהבעיה מוצדקת ונבדוק איך לפתור אותה.

התמריצים שיחולו על עובדי ציבור יחולו גם לגבי עובדי התרבות. לגבי מורים אנו בפירוש עושים כאן אפליה מכוונת לטובה. אנו רוצים להע־דיף מורים מעל ומעבר לכל התמריצים הכלליים שיחולו גם על חלק מעובדי התרבות.

לשאלה של צפורה, אם היועצת כיוונה אותך לבי"ס מקצועי, הרי לפי מיטב ידיעתי המקום הקרוב ביותר שיש בו מגמה מקצועית זה דימונה. ואם הכוונה לחינוך מקצועי ספציפי אין ברירה אלא ללכת למקום, שיש בו גם פנימיה.

לגבי רמת החינוך במדרשת שדה בוקר אני חושב, שבשנה וחצי האחרונות חל שם שיפור. ומסכימים לפעול לשיפור נוסף. כל ילד ממצפה רמון, שיהיה לו בעיה להתקבל לפנימיה יכתוב אלי — אני אטפל בזה.

ד"ר חיים הורן: בעניין מעבדות המגמה היא לקראת מעבדות מרכזיות לא למחוז אחד, אלא לשניים ושלושה מחוזות. לבורנטית כאן — אני אהיה נגד משום שהיא לא תוכל לעשות את הבדי־קות ברמה שהן נעשות בבאר־שבע. אין זה ענין כלכלי. יש סניפים מסויימים, שאתם זכאים ורשאים לבקש בקופ"ח לנהוג בהם לפנים משורת הדין. לבטל להשתתף בקרן הסעה. אבל יש דברים ש־קופ"ח אינה עוסקת בהם. למשל — ענין של כסף לאמבולנסים. הקציבי קופ"ח מופנים למטרות אח־רות. כך הדבר בנוי.

בקשר לתורים לרופאים מקצועיים — אני מסכים לשאלה. זו בעיה ארצית ואנו עושים כמיטב יכול־תנו. אבל יש קשיים אובייקטיביים בענין זה.

בעניין המתנת של אמבולנס ליד חדר־מיון: אני בטוח, שפה ושם יש מה לתקן. אבל יחד עם זאת אני מוכן לקבל בראש, שבהרבה מקרים יש הצדקה מבעיה לראות חולה, לצלם אותו, לבדוק אותו ו־להשאיר אותו שעתיים ולראות איך הדברים מת־פתחים עד שמחליטים. יש אחריות של הרופא בחדר מיון שהוא גם איננו משחרר חולה מבלי לבדוק אותו וברוב המקרים גם ללא חוות דעת של רופא בכיר.

בקשר להעדפת אנשי מצפה רמון במרפאת החוץ בבאר־שבע — מבלי להבטיח שום דבר — אבדוק זאת. יש הגיון במה שאומרת החברה, ש־אפשר לקבוע שעות מכוונות למקומות ישוב מסו־ימים ואני אבדוק זאת.

אברהם עופר: כאשר הסברתי, שלא כל ישוב צריך להיות ת"א ואפילו לא באר־שבע, אני בהחלט מסכים, שהוא צריך להגיע למינימום מסוים. אם כי גם המינימום נע מדי פעם בפעם. וגם כשיגיע למינימום — הבעיות לא נפתרות. תאמינו לי, כי שאנו נמצאים באסיפה כזאת אפילו בת"א יש לא פחות בעיות ולא פחות שאלות וטרוניות מאשר במקום אחר. יש כנראה גם חסרונות למקום גדול.

לגבי קצב הבנייה: הבנייה אמנם נמשכת זמן. אבל אם יקום כאן מפעל תעשיה מרכזי ויהיה צורך במגורים לעובדים תהיה די גמישות על־לבנות להתחיל בבניין הדירות. לדאבוני אינני יכול להתחייב לגמור כל כך קל כפני שזו בעיה לא קטנה להביא קבלן ופועלים למצפה רמון. אגב, אינני מקבל את הטע־נה נגד הבניה הטרומית המתועשת; היא לא פחות טובה מכל בניה אחרת. משך 7—8 שנים התקדמנו והיום בונים דירות בסטנדרט הרבה יותר טוב מ־אשר בבניה הקונבנציונאלית.

לגבי גודל הדירה: הדירות הנבנות פה הן של שלושה וארבעה חדרים מ־75 מ"ר וארבעה חדרים שהם 92 מ"ר. המשפחות כאן לא כל כך גדולות, לפי הממוצע — פחות מארבע נפשות למשפחה. הדירות יגיעו גם למאה מ"ר. לגבי המשכנתא ה־צמודה ששאלת: אני יודע שפעם היו מקבלים משכנתאות צמודות. אך מזמן הפסקנו זאת. ולגבי אלה שפעם היתה להם משכנתא צמודה התפרסמו מוד־עה, שלפיהן אנשים יכולים להמיר את המשכנתא הצמודה במשכנתא לא צמודה. אני לא יודע מדוע יש פה תושבים, שלא עשו את זה.

לגבי כל הבעיה של אחזקה — ביקרתי בדי־רות ואני חושב, שהישוב הזה מוחזק יפה. הכל כמובן יחסי. היום אפילו בצריך תמצאי כבר לכלוך. אבל אחזקה מחייבת גם שיתוף פעולה של התו־שבים. השיפוצים שראיתי כאן היו טובים ואפילו יותר מדי. לגבי נשישות — אני חושב, שבהחלט צריך להגיע יותר ככל האפשר.

אשר למשיכת אנשים לאזורי פיתוח: אנו נות־נים תמריצים גדולים. זוג צעיר בת"א יכול לבוא הנה והוא יכול לקבל הלוואה המגיעה עד 95.000 לירות. נוסף לכך אם מדובר בחייל משוחרר זה עוד ה־25 ההלוואה עומדת.

לגבי הדירות שיגמרו ב־1976: אני מעריך, ש־ב־1975 תיגמרנה נוסף ל־500 הקיימות עוד 300 די־רות. ב־1976 — עוד אינני יודע בדיוק, כרגע אינני יכול לתת במספרים מדויקים.

הנה זמר: אולי בפעם הבאה נתחיל יצר מ־שאלות הקהל. אני שמעתי את השאלות ושמעתי את התשובות. ואני חושבת, שלפחות בדבר אחד כל אחד חייב להודות, שהאורחים כיבדו את המקום בכך שהתכוננו היטב והכינו חומר רב ושרצו לדעת את התשובות גם אם לפעמים אינן מספקות את התביעה. ולמדנו כולנו גם מכם.

הוצאת הקיבוץ המאוחד
רח' נהרדעה 15, טל' 225222, ת"א

שלמה גרודזנסקי/ אוטוביוגרפיה של קורא

מסות ורשימות על ספרות

מבחר עשיר ומייצג של רשימות ומסות שנכתבו במשך מחצית היובל: פרקי אוטוביוגראפיה, מסות מקיפות על י"ח ברנר, שמעון הלקין, ב. פאסטרנאק ואחרים, ורשימות קצרות שעוררו פולמוס חריף ולא איבדו מחיותן גם עתה. ספר שקוראיו של ש. גרודזנסקי ב"דבר", ב"משא", ב"אמות" ובכתבי־עת אחרים מצפים לו זה כבר.

יונת ואלכסנדר סנד/ לאן ומאין

מבחר מיצירותם ובו: "סמרי" (כולו); וכן פרקים מתוך "בין המתים ובין החיים", "הנסיון הנוסף" ו"אדמה ללא צל".

המבחר מצטרף למבחרים שהופיעו עד כאן:
אהרן מגד — "חצות היום"
בנימין תמוז — "אנג'יוכסיל תרופה נדירה"
יצחק אורפז — "עיר שאין בה מסתור"
חנוך ברטוב — "אחות רחוקה"
עמוס עוז — "אנשים אחרים"

עומד להופיע:
א. ב. יהושע - "עד חורף 1974"

יהושע רבינוב/ שירי שהות

שערי הספר: שירי שהות; לילות מכבר; מסע למחוז העלומים; שירי תשרי ועוד.
עד כאן ראו אור בהוצאתנו: משעולים לאופק, שירת אמיתי, פרקים בחלום ועוד.

הוצאת ספרים "ש. זק ושות'"
רח' המלך ג'ורג' 2, טלפון 227619 ירושלים

הופיעו: שלושה אמצעי-עזר ללימוד הלשון

מאת רבקה גלעדי

א. פתגמון -

של משחקי־רביעיה, העוסקים בפתגמים לפי נושאים שונים — בכל רביעיה נושאים אחרים. המשחק עשוי להשגיר בפי המשחקים את הפתגמים העבריים ובכך להעשיר את מחשבתם ואת לשונם, ובעקיפין — גם לשפר את הכתיב.
משחק לבית־ההורים, למועדונים ולבית־הספר (ב"פינת־הלשון")

ב. לשון בעקבות פתגמון -

20 דפי־פעילות — דף לפתגם, על 20 פתגמים מתוך "פתגמון" - בכל דף: הדרכה למציאת מובנו של הפתגם, וכן פעילויות מאלפות בדקדוק ובכתיב ובעניני לשון אחרים (בשיטת "כתיב ללא כאב").
במבוא: מדריך למורה.

ג. כתיב ללא כאב -

180 דפי־פעילות, העוסקים באופן שיטתי בכל בעיות הכתיב השכיחות בלשון השימושית.
ספר־עזר למורה להוראת כתיב בשיטה חדשה, ואמצעי חשוב ללומד בעצמו: מתבגר, או מבוגר, שעודנו מתקשה בכתיב עברי — עשוי להיפטר מצרתו תוך חודשים אחדים של פעילות עצמית משעשעת ומאלפת.
במבוא שני מדריכים מפורטים: 1) למורה ולמדריך; 2) ללומד בעצמו.
כמסתבר לעיל, יש קשר בין שלושת האמצעים, אבל, יחד עם זה, אפשר להשתמש בכל אחד מהם, בלי להזיק לשניים האחרים.

למכירה בכל בתי־מסחר לספרים בארץ

THE ISRAEL YEARBOOK
1975
השנתון הישראלי בשפה האנגלית המופץ ברחבי תבל
בשרות היצוא הישראלי

יוצא לאור, כבכל שנה, בחודש ינואר.
מועד אחרון לקבלת מודעות — 31 בדצמבר.

בהזמנות לפנות:
הוצאת שנתונים ישראלית בע"מ
תל־אביב, רח' השרון 21, טלפון 33090 ת.ד. 3199

סופר מרים בע"מ -
תעשיה הידראולית
אזור התעשיה יהוד
טלפון 755464, 752547

מבצע
1. מרימים הידראוליים וארמים למשאיות
2. פלטות, חלונות, צנרת וכל אביזרי מסגרות למקלטים לפי פרטי הג"א ולפי התקן של מכון התקנים הישראלי
3. קונסטרוקציות ברזל
4. מסגרות מבנים
5. עיבודי שבבי

סופר מרים בע"מ מודיע בזה ברבים כי קבלנו היתר ממכון התקנים הישראלי מס. 197448 לייצר ולספק את כל פרטי מסגרות למקלטים, והלקוחות מתבקשים לחפש בסימן השגחה המעידה על התאמתם של מוצרים אלה לדרישות תקן, כפי שאושר ע"י המכון ועל כן בשמחה לשרת את כל המעוניינים במוצרים הנ"ל.
לשירותינו בכל שטח מדינת ישראל
הספקה מיידית.

העקר הבריאות
בריאות המשפחה

הופיעה מהדורה חדשה מורחבת ומעודכנת

אנציקלופדיה לבריאות המשפחה

שי נאה לידידים וגם...לעצמך!
רכוש את האנציקלופדיה לבריאות המשפחה, שהותאמה במיוחד לתנאי הארץ.
בספר מאות עמודים, המסבירים את סימני המחלות, אופן ריפויין והדרכים למניעתן.
פרק מיוחד על האם והילד.
ספרית דבר
המחיר 46.50 ל"י.
להשיג בסניפי "דבר" ובחנויות הספרים

לכבוד
ספרית "דבר"
ת.ד 199 תל־אביב.
נא לשלוח לביתי את האנציקלופדיה לבריאות המשפחה.
רצ"ב המחאה ע"ס 42.50 ל"י.
שם . . . .
כתובת . . . .
חתימה . . . .

משא
לספרות, אמנות ועיון

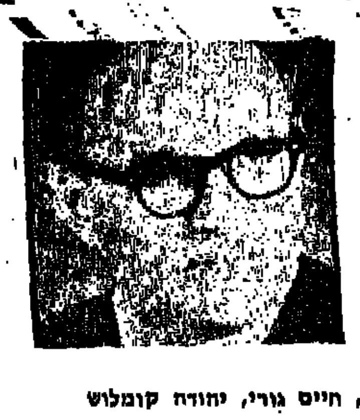

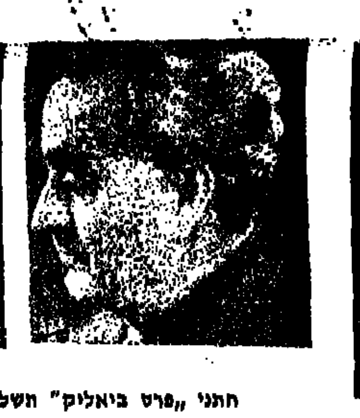

עם מתן „פרס ביאליק" לספרות יפה — לחיים גורי על ספר־שיריו „מראות גיחזי"; לישראל כהן על המונוגראפיה „יעקב שטיינברג"

י. שטיינברג — האיש ויצירתו

מאת חיים שוהם

יעקב שטיינברג, האיש ויצירתו — מאת ישראל כהן. הוצאת דביר תשל"ה. 470 עמ'.

„המלים שהיו לתמונות"

מאת א. שאנן

משא, גליון מס' 52 (158), מוסף ל"דבר", יום ו', י"ג בטבת תשל"ה, 27.12.1974
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

לכבוד ירושלים

מאת ניצה פלקסר

צורניים שבהם הסמל הוא חלק מייצוג הנושא. גם בציוריו של אברהם אופק יש דמויות אך האי־ווירה בהם הרבה יותר הגותית והמאסיביות של המישטח מבוססת על צורות גולמיות ומסורבלות הנוטות למונוכרומיות צבעונית המרמזת על ריכוז פנימי.

הקומפוזיציות של אברהם מני־יאל מושתתות על כתים ועצים הניתקים ממוצקותם. ההומורית ו־מתקיימים בזכות שיבוצם הצבעו־ני. הוא צמוד מאוד לסגנון האקו־ספרסיבי של סוטין, ומחלק כמוהו את הקומפוזיציה למישלים בלי־תיסימטריים, אך צבעיו שייכים יותר למשפחת הכחולים־ירוקים. הנוף השורשי מקבל אצלו מימד חלומי, ובציוריו, שאינם מתפרשים על מישטח רחב, יש מיזוג של תיאוריות ואווירה נעימה.

הפסלים של דן כפרי ואהרון בצלאל אינם עוסקים במישרין בירושלים ויצירותיהם באות לאזן את הצבעוניות השטוחה על־ידי מסה של חומר. הפיסול של אהרון בצלאל מתפרק ויש בו גם תמי־רות וגם צמידות לקרקע, דן כפרי מציג פיסול מאסיבי מעוגל, הסוגר על עצמו.

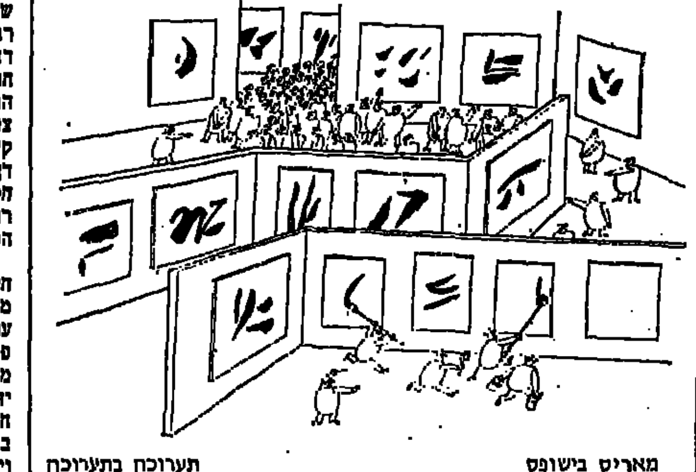

מאריס בישופס — תערוכה בתערוכה

אמנות הקאריקאטורה

(עם תערוכתו של מאריס בישופס במוזיאון ישראל, בירושלים.)

לפני מאה וארבעים שנים נאסר צייר וקאריקאטוריסט ששמו אונורה דומייה מפני שצייר קאריקאטורה על השליט לואי־פילים. כששוחרר המשיך לחילחם למען חופש הביטוי האמנותי והבליט את נקודות־התורפה של החברה. כיום תופסת הקאריקאטורה מקום בשורה ראשונה של הביקורת הסוציו־פוליטית בעתונות ובטלוויזיה, וספרים שלמים מוקדשים לה.

קאריקאטורה, כגרוטסק קומי, נראית בציורי הוגארת וגויא, אם כי שני אלה לא הפרידוה מתיאורים מפלצתיים. במאה ה־19 פנתה הקאריקאטורה לכיוון הביקורת החברתית והתעמולה הפוליטית, והיתה לנשק רב־השפעה. היא נפרדה מהגרוטסקה במאה ה־עשרים, אצל הציירים ג'ורג' גרוס וסול סטיינברג, שהעמידו אותה על חוד הסאטירה, ובעקבותיהם נשתנו האמצעים הציוריים שלה. וכיום מקובל השימוש בקו מיתאר מסורבל וגולמי.

בעיני מאריס בישופס, עולה מרוסיה בעל השכלה אמנותית גבוהה, הקאריקאטורה היא צורת ביטוי שוות ערך לכל דרך ציורית שיש בה גלוי־דעת. לא מזמן הוצגה תערוכתו בתל אביב ובה ראינו עולם של חפצים דוממים בעל זיקה לסוריאליזם. בתערוכה הנוכחית הוא מעביר ביקורת על הקהל הנוהר לפתיחת תערוכה מ־תוך תאווה להיראות יותר מאשר לראות. היצירות המוצגות נעל־מות מאחרי ראשי האנשים הצובאים מולן, והגיחוך שבמעמד זה בולט. „תערוכה בתערוכה" היא ביקורת של צייר על עולמו. ה־תמונות שבתערוכה מציגות את הצופה בטפשותו ומלעיגות עליו.

גם הפעם ניכרת נטייתו של האמן לסגנון הסוריאליסטי, אם כי פחות ממה שראינו קודם לכן. הוא מפנה את ביקורתו אל ה־קהל, היצירה וחלל החדר. לגבי האחרון יש בכמה רישומים שי־מוש ביסודות בעלי זהות כפולה, אחד מסממני הסוריאליזם המובה־קים. כדי שלא תהיה כאן טעות אציין שיש בכך קרבת למקורות הקאריקאטורה, שהיא פלג של המ־ציאות בראי העיוות.

יש גם קאריקאטורה המציגה סאגלים חשופים הכולאים דמו־יות נסתרות שרק רגליהן מתג־לות, והצופה חושב לרגע שזה מראה אותנטי. זה מזכיר עבודות של ג'ורג' סיגל וקינהולץ.

אם אפרט את הבדיחות הפרו־שות על קירות הביתן לעיצוב במוזיאון אגרע מההפתעות המזו־מנות לצופה. אומר רק כמה מי־לים על הסגנון הקליל והיד החופ־שית שהצייר ניחן בהם וידע ל־נצלם לשם חידוד הביטוי לרעיו־נותיו. פחות גראו לי השפעותיו של חואן מירו, שהעניק לצורה הכתמית אופי הומוריסטי המת־פרש בכמה מישורים.

אתגר משולש

מוסיקה
מאת חנוך רון

התזמורת הקאמרית חולון, בי־תוכנית: קונצ'רטו לפסנתר במי מינור — באך; קונצ'רטו לפסנ־תר ברה מאז'ור — היידן; קונ־צ'רטו לפסנתר בלה מאז'ור, ק. 414 — מוצארט. סולן ומנצח: אריה ורדי.

שנים הורגלנו לתוכניות קונ־צרטים שכללו אוברטורה — קונ־צ'רטו — סימפוניה, ויצירה ל־„קינוח". רק באחרונה נשתכה פרה קדושה זו, והתוכניות נע־שו מעניינות יותר. לפני שנים לא רבות היו שלושה קונצ'רטים בע־רב אחד גורמים חלחלה למאזינים הרגילים. והנה, בתוכנית הערב התברר שתוכנית עם שלושה קונ־צרטים וסולן אחד יכולה להיות קלה, משכנעת ובעלת טעם מעו־דן. מתרחש כאן „מסע" בעולם הפסנתר, ואתה נסחף עם היצי־רות ועוקב אחרי דקויות ההבעה הפסנתרנית.

הקונצרט היה קלאסי — באך, היידן ומוצארט — ללא ניגודים מלאכותיים בין היצירות, והתבי־עות המוסיקאליות של קלאסיקה פסנתרנית כזאת המורות יותר מאלה של רפרטואר אחר. הכל ידוע, היצירות שקופות, אמות־המידה מוצקות. לכן נתבעת רמת ביצוע גבוהה במיוחד. פסנתרן וירטואוז ובעל סמכות מוסיקא־לית, אריה ורדי הוא כזה. הוא הציג לעצמו אתגר פסנתרני־טכני ואתגר מוסיקאלי, ופרשנותו הי־תה אינטלקטואלית ללא יובש, וחום מוסיקאלי קרן מן הפסנתר שלו אל נגני התזמורת.

ורדי ניגן את שלושת הקונצ'ר־טים שבתוכנית והיה גם המנצח על התזמורת. תופעת זו נפוצה כיום בין המבצעים הצעירים. יש רואים בכך אופנה, אך זאת מג־מת לגיטימית, והיא תורמת לאחי־דות האינטרפרטאציה. סולן המ־סוגל להשתלט על המנגנון התזמורתי, מחיל את פרשנותו על היצירה כולה ולא רק על התווים שנכתבו לפסנתר וכך הוא נמנע מהוויכוח המיותר בין הסולן והמנצח על הקו, הדגשים או הטמפים. בקונצרטים של הערב היה האתגר הזה קל יחסית, מפני שאין כאן תביעות גדולות מהתזמורת.

היתה זו ההזדמנות של ורדי, והיא לא הוחמצה. הוא שיווה קו אחיד של פרשנות אישית לאורך כל הערב ולא הניח שום פסוק מוסיקאלי או צליל בידי המקרה. היתה כאן זרימה, תוצאה של הנגינה המדויקת, הממושמעת והחסרת הפשרות, והיתה רעננות בביצוע. הקונצ'רטו במי מינור מאת באך למשל היה חי, בלי סנטימנטאליות מיותרת בפרק השני, הקונצ'רטו מאת היידן בוצע בקלילות רבה, ברוח היצירה ומה־קונצ'רטו של מוצארט עברו אלינו הדקויות שמאחורי התווים; הדגש היה על העשיית המוסי־קאלית ולא על ראוות. תזמורת חולון הגיבה הפעם לכל תנודת של המנצח והיתה שותפה מלאה להצלחת הערב.

מסע חורף חמים

אולם ויקס, לתוכנית, „מסע ה־חורף", מחזור שירים מאת פרנץ שוברט. אריאן בלאנקן — טנור, אלדד נוימרק — פסנתר.

„אני מעוניין בשירים אלה יו־תר מאשר בכל האחרים. אני בטוח שיום אחד תלמדו לאהוב אותם — אלה המלים שאמר שו־ברט לאחר שהציג בראשונה את „מסע החורף", והוא צדק. לא עב־

נה" אתה חש את יגון היחיד, ונפגש פה ושם עם מוטיב המוות השוברטי.

אריאן בלאנקן שם את הדגש לא על שלימות הבעת הטקסט מבעד למוסיקה. אולם אין זה ממעיט את יפי שירתו. עיקר כו־חו של זמר זה בדגש על הקו המוסיקאלי. יש אצלו גילוי מיו־חד במינו של המלודיות השוברטי־

בצלאל ססיל רות

האמנות היהודית

מהדורה חדשה ומורחבת בעריכת בצלאל נרקיס

חלק ראשון בימי קדם

חלק שני מימי הביניים עד תקופת האמנציפאציה

חלק שלישי מתקופת האמנציפאציה ועד ימינו

47 לוחות צבע, 345 תמונות בשחור־לבן

258 עמודים, נייר משובח, פורמט אלבומי מהודר

הוצאת מסדה

הוצאת דביר

ספרים חדשים לילדים

מלך ממש

הרפתקאות דב דובדבן:

יום על חוף הים

חידות של יום קיץ

תעלומת הנעליים הקטנות

ספרית פועלים

גבריאל גארסיה מארקס

אין לקולונל מי שיכתוב אליו

סיפורים אלה של מחבר „מאה שנים של בדידות" קדמו לאותה יצירה מופלאה.
תיאורים רבייקסם של מקונדו, אנשיה, גנעיה ומעשי נסים שלה.

חמודלה, חמוריקו וחמורון

סיפר וצייר עודד בורלא
ספר חדש של המחבר הידוע לילדים, רצוף הפתעות והרפתקאות מרתקות של שלושה עיירים בעולם מלא פלאים, לגילאי 6—9.

מהדורות חדשות:

לאה גולדברג: שארית החיים

דני הקטן והשוטר בסים

מאת דינה דז'אטלובסקי

בהוצאת המרכז ללימודים ערביים ואפרו־אסיינים — הופיעו:

ביבליגרפיה של ערבים ומעוטים אחרים בישראל

מאת ד"ר אריק כהן

הערבים בישראל — 1973, עובדות ומספרים

ערוך ע"י יחיאל הררי

להשיג במחלקת ההספקה של ספרית פועלים

הופיע

תפוצות ישראל

שירות מידע על חיי היהודים בעה"ם
שנה י"ב חוברת ד'
בהוצאת הוועד היהודי האמריקאי / המשרד בישראל

התוכן:

התנועה הקונסרבטיבית: דרכים ולבטים

* עולמה הרוחני של היהדות הקונסרבטיבית / אוריאל טל
* מגמות ההתפתחות ביהדות הקונסרבטיבית / מארשאל סקלאר
* תגובות סבפנים על מסקנותיו של סקלאר / סטיוארט רוזנברג, גילברט רוזנטל, ג'ורדן אופסייר, מורטון סיגל, מרדכי וקסמן, לנרד לוין
* מושגי היסוד ביהדות הקונסרבטיבית / לואיס פינקלשטיין
* החינוך היהודי השלם בארה"ב / דוד זינגר
* על הגיור בימינו — העמדה הקונסרבטיבית / טוביה פרידמן
* על נשים במנין / רות ואקסמן
* על המחזור הקונסרבטיבי החדש לימים הנוראים / י. פטוכובסקי
* על „החבורות" — שנים אחדות אחרי היווסדן / לנרד לוין
* התפתחות בתחום האורתודוקסית בארה"ב / דוד זינגר

תוספת מיוחדת: דו"ח מאמריקה — בולטין דו־חודשי על מגמות ואירועים בקרב יהדות ארצות־הברית.

בהזמנות לפנות:
הוועד היהודי האמריקני, רח' אתיופיה 9, ירושלים.

הופיע בהוצאת דון

ילקוט פרשני חינוכי
של משה יחיאל בר־און

מבין במקרא

לפרשת השבוע, להפטרה, לחמש מגילות, למועדי השנה ולנושאים שבכל יום.

432 עמ', המחיר —.30 ל"י.

„...עניין רב ימצאו בילקוט כל־בו זה שואלי שאלות ומבקשי פתרונות לעת מצוא, מחנכים ומדריכים, ואף נערים שהגיעו למצוות ימצאו בו ברכה לרוחם".

כתובת המחבר: מ. י. בר־און, רח' אלעזר החורני 8, ת"א

האדם במלך

קריאה בשיר „אינך מלך" לחיים גורי

מאת זיוה בן־פורת

אינך מלך

אֵינְךָ מֶלֶךְ.
אִיתָאקָה שֶׁלְּךָ לֹא שֶׁמֶשׁ
וְלֹא שַׁיִשׁ.

אֵינְךָ מֶלֶךְ.
הוֹמֵרוֹס בִּכְבוֹדוֹ אֵינוֹ הוֹלֵךְ
אַחֲרֶיךָ

יוֹמָם וָלַיִל
לְאֹרֶךְ הַדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה.

וְאֵין לְךָ יָם.
אֵין לְךָ רוּחַ מְלוּחָה
וּמִקְדָּשִׁים מְלֵאִים.

אֵינְךָ מֶלֶךְ
תַּחַת סַהַר הַמִּתְעַגֵּל לִלְבָנָה.
בְּדַרְכְּךָ.

בֵּין אִיִּים.

עוֹד זְמַן רַב.
עוֹד הֲמוֹן שָׁמַיִם.

אֵינְךָ מֶלֶךְ.
אֵינְךָ מַפְלִיג מִחוּץ לְדִמְעַת הַחֹרֶף.
אֵינְךָ נוֹגֵעַ בְּחוּץ פֵּרוֹת הַקַּיִץ.

אֵינְךָ מֶלֶךְ.
אֵין לְךָ יָם.

אֵין לְךָ סְפִינָה לְהַפְלָאוֹת
הַנּוֹרָאִים.

לַסּוֹף הַטּוֹב לְרַגְלֶיךָ.

אֵינְךָ מֶלֶךְ
אַתָּה יוֹשֵׁב עַל אֶבֶן. דּוּמִיָּה.

אֶגְרוֹפֶיךָ כְּלָאִים בְּכַף־חֲקֶיךָ.

יאירה גנוסר

קלחים של תירס

אָדָף יְפֵה־נוֹף,
צְדָפִים עַל חוֹל נוֹתְרוּ עֲדַיִן
בְּהִתְמַעֵט הַזִּיפְזִיף, בְּהֵעָלֵם
גָּמָל.

קְלָחִים שֶׁל תִּירָס קַר. הָעֶרֶב
צִנּוֹר חָלוּד עָקֹת. הַגָּמָל
יָרַד דָּרוֹמָה.

לֹא הָיִיתִי שָׁם, עֲדַיִן, בַּדָּרוֹם.
הָאֲנָשִׁים שָׁם אֲחֵרִים. עוֹלִים חֲדָשִׁים. וְאוּלַי אֵינָם אֲחֵרִים?
יֵשׁ דְּבָרִים מְשֻׁתָּפִים. אוֹמְרִים שֶׁעַם אֶחָד —
עוֹלִים חֲדָשִׁים וַדַּאי גַּם הֵם נֶאֱמָנִים
לְעִיר שֶׁבָּהּ גָּדְלוּ
עָרֵי הַחוֹף, בָּהֶן יוֹרְדִים לַיָּם. וְיֵשׁ שִׁלְטוֹן זָרִים

וַדַּאי גַּם הֵם זוֹכְרִים כֵּיצַד הָיָה עֲלֵיהֶם לִשְׁמֹשׁ שׁוֹפְטִים בְּדִין
אוֹתוֹ הַנּוֹף גּוּפוֹ, אֲשֶׁר נִדּוֹן לַמָּוֶת.

צְדָפִים יָפִים הָיוּ בַּחוֹל
כְּשֶׁהָלַכְתִּי עִם אָחִי הַגָּדוֹל לַיָּם
וּמֵרָחוֹק — לָרִאשׁוֹנָה רָאִינוּ אֲוִירוֹן
שֶׁמַּעְנוּ אַנְקָה.

(מתוך „אפרת ואפר", שיופיע בהוצאת „מסדה").

האלימות והיהודים

מאת יורם ברונובסקי

אברהם מנואל נערה
(מתערוכה בגלריה „ערטורי", ירושלים, רשימה בעמוד 4)

לכבודו של היסטוריון

מאת ג. קרסל

> שירה שהיתה לקלסית
> בספרות העברית החדשה
> # שירי יונתן רטוש
> ## חופה שחורה — בארגמן — יוחמד — צלע
>
> "יונתן רטוש הוא פובליציסט, הוגה־דעות ואחד מטובי המשוררים העברים בדורנו, ומן המקוריים ביותר" ("דבר")
>
> "המבקרים הצביעו על מקומו המרכזי והמיוחד בשירה העברית"
> "לשירתו של רטוש המוקדם, בעל "חופה שחורה" ו"יוחמד", היתה השפעה רבה על משוררים בני דורו וגם על צעירים יותר"
> שירי "צלע"... זכו לצבור אוהדים חדש בגלל התמורה הפואטית הנכרעת המקרבת אותם, קרבה חיצונית לפחות, לשירת זך, עמיחי ואבידן ומקדימה אותם"
> ("הספרות" — כתב־עת למדע הספרות — אוניברסיטת תל־אביב)
>
> "יונתן רטוש הוא אחד המשוררים החשובים ביותר בשירה העברית החדשה (יש הרואים בו את המשורר החשוב ביותר), משורר שאלמלא דעותיו הפוליטיות היה זה מכבר חתן פרס ישראל".
> הדה בושס ("הארץ")
>
> **„הדר" הוצאת ספרים, תל־אביב.**
> לחשיג בחנויות הספרים.
> הפצה ראשית: בית־עלים, קרל נטר 3 תל־אביב.
>
> לכבוד „הדר" הוצאת ספרים, ת־ד. 2993 תל־אביב.
> נא לשלוח לפי כתובתי את הספר „שירי יונתן רטוש"
> אני מצרף שק בסך 24 ל"י כולל דמי משלוח לביתי.
> השם ושם המשפחה ____
> כתובת ____

„המילים שהיו לתמונות"

מיקבץ

יבנה גולדפרב האיש הרוגם
(מתערוכה בבית ליוויק, ת"א)

א. שאנן

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

יום שישי

★ 15.04 — „עמק הזהב" — פסטיבל היין בדיזון שבצרפת, בי השתתפות להקות בצירים ממזרח ומערב אירופה, ובתוכן להקת הסטודנטים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

★ 15.30 — „שלום לבוא שבת" — על פרשת ויחי. מנחה: ד"ר יואב אלשטיין.

★ 21.10 — „יונה 1900" — „מבית התיישי".

יום שבת

★ 20.00 — „אימפיוזאר" — (סאתק). הפעם בארית בינה שבי ירי אורחים חרים על נושאים הדדיים.

★ 21.00 — „מבט ספורט".

★ 21.45 — „שבר של כלי" — סדרה בתוך עלילית מבין שלוש פרוזה חדשות. הפעם: „סבר על בליוף" — ג'פרסון קייס הוא חוקר פרטי הנודד על פני העולם. פוגר בציות לאנשים יבי צנה פשטים תמורת שכר של מליון דולר. שם הסרט: „התמקר פה על הגאגליזי".

רדיו

יום שישי

★ 21.05 — „קונצרט ליד שבת" — (סטראו). הקלטה מי קונצרט שנערך בפסטיבל ברלין, 1974 במלאת מאה שנה להולדתו של ארנולד שיינברג. בתכנית: קונצ'רטו־גרוסו בסי במול אופוס 6. מספר 7 באת הנדל; דואו (א).

★ 23.05 — „בירה ומצבי רוח" — יעקב אגמון מארח בי מועדון התאטרון (ב).

שבת

★ 09.05 — „מצעד הפזמונים" — המצעד לסכום שנת 1974 (ב).

★ 11.05 — „הכבר עולה" — „סמר אבר ל." כאת חיים מי סוק (א).

ליו נוע

ירושלים

„הארי המזהם" (ירושלים) — סרט סוג ב' מרתק באמת. של דון זיגל. על ספקת מספרה בשוה, המתייאש מהחוקים המרצלים לטובת הפושעים. אם לאיכליך מישבע, לפחות כשור בצורה משבי בעת.

„האורלד משודי" (רון) — סרט אמריקאי המרהף במימד סוריאליסטי. המשקף היטב את קתותי הוזשים ואת הבריחה לתוכן בחי ים — באגצעים קיצוניים למדי. אך הדורים תיבה להדגבה, בעיקר בחלק הראשון של הסרט.

„שטאלה ממלח" (אורדן) — סרט־מתח הפולי בדוק. הכנאי ליבל המוכף את לוח אסותו ביוך הבריונים. תקפה שפורית לא רק הבלית חיים, אלא גם בלקרוחותיה השליכה, כוכה מפיתופטולוגי של החברה „בבכור" ובביצו של אין להם כדי להבל בגד אלאכותי באזר הכשור לגבי סוגע ימשבר עית הבעיה ההבורה.

תל־אביב

„אמריקן גראפיטי" (גת) — לילה אחד בשנת 1962, כשהבציים החברה. סרט נוסטאלגי־אירוני כלום יקר בעניין באוך ובנוי של „אמרסטייטבס" שבאו בינון בין תקשית ומגמות, אך בועת אותך לפתות באבגית התביבים הידיים.

„קאזאבלנקה" (תכלת) — הבי ליבוד בהפארתה משנות הארבעים — סרט צבור הובב, על פי כל הקריטריונים הסובים של „צבודה־אולפני", מכור המשורי של הוא יצירה בחורי־אבנים. סרט נוסטאלגי וחלבב — במיוחד עם האמבי בוגרט ואינגריד ברגמן.

„פרשת מאפיסקי" (בבורי) — סיפור־מתח מבריר־קהאגות עבור צירי אחד מאומי המוליים הגדולים בעולם — אלן דנה שר לבב נבער של החזרות המיירים ההבטחויים. קי ברוח, אך קצת מפוקפק. סרט מבריק. אפילו מהיה, אך דוכמי יותר נדי „בשויר בידי הגיבור הראשי. הוא לאורל בלמודה.

„השיניידי" (מלכת ב') — הפרס הגדול של פסטיבל קאן 1974. כיבור אמיר וממוטב על אדם המתפינם מתאוה לטהר היהם של אנשים ימבא את עצמו בדינפולקים הכול עם מקביים. צער אחד אל הסרוביס, אך צער הבי באזה. סרט מוכ באזה, מחסרת בו גשמרות ההתפרקות הקובצת.

„אהבה אחרי — הצהריים" (בליין) — סרט: הנפלא של אריק רוהמר על גיבור בורגני מבצה, מסתבר בהרפתקה שאין הוא ריצה בה. בדיוק, בכלל מסתבך — ביגב הגזתון הוא חזור בו — כדי להיות מתאב לגיבור הבקיבל כולו. להדריך לעצמו את האי סירה. בחקר תגבורי נחיר בסבוב קלייניבי פבים, אייש וגוללה.

„הספעות מהוה" (מוגרבי) — ראה „אורגל" (ירשלה).

„רצח באוריינט אקספרס" (פריז) — כיהור עפירה בבריק, אלבסגס, כיהים „אגקיטוסבינים", סי רמבוסביינים קה, בעסקים, מלבב. ההתהקיק במהנה תחילה מבל רבן הבהיר סצליכבמבינה. אתבתא אינטלקטואלית בלתי־מחייבת.

חיפה

„אשפים זהים" (שמש) — הזבור ההזי אמריקאי שבר של מאראזים, הבייך להתחם מיבחור לרוש מיבורים. יש מן דיבה מן הסבירות, הזור זהגס. אך מספר סיטואציות מאורדות משבשבות בזיבה.

„יהת של בצים" (עממי) — סרט נוסטאלגי על צבר דבאים וימצאו מיקם, ברבי אזירה מלבב עם כחוק בעולה וסיטואציות. עביר רגה, סרט בי מבס ציכוני אהד — הוא אינו בחויק בצבד דראי בסר במבחוק הצגה שלמה. השיא שלו תלוף בבבור חצי שעה וכל מה שבא מאוחר יותר הוא פוחת.

„אמריקן גראפיטי" (הן) — ראה „גת", תל־אביב.

„גיהלד" (עצמון) — ראה „הוד" תל־אביב.

„הרפנה הולהל" (אורדן) — סרט הזק ובעל אוירה רצופה, לכחוק מפולה ומוסיקה בהמפלת. שבכל זאת, על אף היופי והצלמות של קטעיו הנפרדים, אינו מצליח לפתח בבלוא צבבתה את הדמות המופלאה של קאזאבלאנקה.

„שנה מובה לאוהבים" (אורה) — קלוד ללוש — במתוכם, שדפס־הבצאות. קצת מיכאני וקצת בינוי — ולא כעם מלאכותי. כשהבעבצות היא אותה משמעות — אהבה אכותית מעל לכל. גם מעל לבגידה הקטנות.

„אהאסרי" (אורלי) — קורה על הצביפות החברתית הצרופה — שהיא בעצם לחם־זוקה המכותי של החברה הזו.

„ההדיליד" (ביתרוזבילד) — סיאנס מופלא של דראם הצחקנים ביין האקמאן — אל פאצינו ב אוירה הוזתיה מקסימה. בתוך הוכן מפרה הדרש של חיפוש אחר הלום אמריקאי נבבב.

„שובר אקספרס" (פאר) — דראמה־מתח קטנה, עשויה הבה. על נסיונה של נוער בוגר של אם להציל את תינוקה שנלקח בכבה. משוד נאהד של גודל האון.

„מה לי" (הן) — פילנסקי בשודר, הרים, אבסורדי, חסר רצח והדוי כנמאציה לא לד — אבל בהחלט ראוי להתכבד.

כוכבים ולילות

שבת פרשת ויחי

י־ם	תל־אביב	חיפה
ערב שבת:		
4.14	4.25	4.07
מוצאי שבת		
5.21	5.24	5.22

בטלוויזיה הלימודית

08.15 השבון ד' — איסוף נתונים הצגתם; 09.05 באומנות ריה ו' — מדידות; 09.25 המדו לקון ד'—ט' — כתום בלהון; 10.00 ביולוגיה — י' — מערכות האים: עצבים הורמונים; 10.20 אורהות ד' — זבויות האורח; 10.45 סטוס י' — היבורי ברגים; 11.05 ביולוגיה ט' — אבנים: כבנה ופעילות; 11.25 אבנות — דני וגיל במסע בלתי רגיל: הבריחה לפירנצה; 12.50 הוכי ניתת חברה ותרבות; 14.00 סיפור קטן מהספר הגדול; 14.10 צרפת — סרט תיעודי — „משפחת הפמים"; 14.30 כנרת — אגם הסירים — הבנית של גיל אלדמע.

ז'אן ד'ארק מביים את ז'אן ד'ארק

מאת חוה נובק

ביום גשום, אפור וקר, בצילהי בסדרות בבנין צפריים, הי שוכן בקרבת גמל תל אביב הישן. כד את אזני קול אדיר של צעקה גדולה. נהדרתי במקצת ועמדתי תחתי לפני דלת אולם ההתעמלות: הששותי שמא פרצה שם מריבה בלשהי ואין אני רצוית כרגע. אך פתאום קלטתי את המלים: הרי זהו דפליקה מהמחזה שלהורותיו הרומבתי. נכנסתי בשקט, אך גם אם הייתי מקימה רעש גדול לא היה איש מבחין בי. צוות של שחקנים עמד שם כמאובן ומעל יד הקיר שלזה בהם הבמאית — היא אורנה פורת — סירודה כלאת עצמה. לרגע נדמה היה שנעלמים הקירות הקודרים ונדלק אזה זרקור סמוי: ז'אן ד'ארק מלפני כשני עשורים עומדת לפנינו על בימת הצלחתה.

אורנה פורת, שדמות ז'אן ד'ארק כל ברנרד שאו היתה אחת מהצלחותיה המזהירות ביותר על בימת „הקאמרי" הצעירה (עוד באולם „מוגרבי"!), מביימת עתה את המחזה בתיאטרון לילדים ולנוער שהיא עומדת בראשו. גליה ישי, הקטנטנה הצברית, שזה לה גם תפקיד גדול ראשון, גולמת בעיניה הבקיות את בת־הדמות הזאת, ולרגע נראה כי היא נשברת תחת עול גדול הרובץ על כתפיה — אך לא! היא שואבת מן הלהבה זירה הזאת ומודעת בתנופה אל ה„דופין". החלש והרכרוכי, שעליה להפיח בו רוח של קדושת־מולדת ורצון להיות מלך לצרפת, גדול ומושיע עמו.

כל החזרה מתנהלת באווירה זו של התעוררות הדמות בלבה של ז'אן־אורנה. המבקש, כאילו בכח היפנוטי ממש, להעביר את הלפיד אל ז'אן־גליה. היא אפילו אינה פונה לשחקנית הצעירה בשמה, לגבי דידה זהו ז'אן.

בהפסקה, ליד כוס קפה מהביל, מנסה אורנה פורת לברר את השקפתה, את גישתה לדבות, הי פעם כבמאית:

„מובן שהדמות קרובה מאד ללבי. הרי בגללה נעשיתי בכלל שחקנית. הייתי נערה צעירה מאד כאשר קראתי את ז'אן כל קילר ואז נתעוררה בלבי התשוקה לגלם פעם את הדמות הזאת, וכך פניתי לתיאטרון. אך זוהי פרשה אחרת... ומובן גם שקשה לי להינתק מהדמות שאני עשיתי, בשעתה, ב„קאמרי", אבל יש הבדל בעבודה דאז ובעבודה של היום. הגישה שלי אמנם לא השתנתה באורח אבסולוטי, אבל הייתי אז עסוקה כולי בעצמי, בבניית דמות אחת, ואילו עתה אני רואה מכלול שאלות המחזה".

האם יהיו כאן שינויים רבים, התאמת היצירה לבימה המיועדת לילדים ולבני־נוער? לשאלה זו משיבה הבמאית בלאו מוחלט: אין צורך בהתאמות מיוחדות. היא השמיטה, בסך הכל, תמונה אחת ואת האפילוג, כי היא סבורה שאין צורך בוויכוחים הפילוסופיים כדי שהנוער יבין את הענין. גם האפילוג, שהוא רק פרשנות, מיותר בקונטקסט הזה.

„אני רוצה לעשות את ההצגה כמה שאפשר אקטואלית, להדגיש את הכאבק שבין שני הבחנות, בין המאבקים לבין הכנסיה. הרי ז'אן נשחקת בין שני הכוחות האלה. גם התפאורה — של לידיה פינקוס גני — תהיה אוטנטית בכל האפשר, אפילו ריאליסטית, אבל ז'אן אדגיש פחות את הקדושה ויותר היזמה בתוך עם אמיתית, בעלת „קומונסנס", מנהיגה מלידה. נדמה לי, שאם מדגישים את הצד הזה, את אהבת הלהטות של ז'אן למולדתה, את עצמיותה האבסולוטית לגבי כל דבר, תהיה דמותה מובנת וקרובה יותר לנוער שלנו. המחפש מבין מהר־מידות שמעבר לאינטריגות — כאן האינטריגות של חצר המלוכה והכנסיה. אם נגיש להם כך את בת האיכרים הזאת, הרי תקבל דמותה של ז'אן ד'ארק משמעות אקטואלית מאד בעיני הנוער הישראלי, דווקא בימים אלה".

תהיה זו, כפי הנראה, הצגה רבת־משתתפים לגבי תיאטרון הנוער. אם כי מסתולה, כמובן, לא גם אחרי צו השעה — חסכון. התפאורה בנויה על שלד אחיד שאפשר להרכיבו בקל על כל בימה. השחקנים, 13 במספר, משחקים כל אחד שתי דמויות ויותר, כי יש במחזה קרוב לשלושים דמויות.

הבכורה התגיגית תתקיים עתה, כפי הנראה במשכן הקבע של התיאטרון, אולם „הכבוגי" התל־אביבי, שהשגתו היא הישג גדול באמת לתיאטרון ותקל בהרבה על עבודתו.

אורנה מחייכת: „ההצגה הראשונה שלי עם „ז'אן ד'ארק" של „הקאמרי" התקיימה בפתח־תקווה. ודאו צירוף מקרים, מבלי שאדע בכל זאת סימן טוב, לא?"

אורנה פורת — הבמאית

גלי ישי — ז'אן ד'ארק החדשה

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי

אורה, המלך ג'ורג' 27, טל. 222043; אל זהרא, רח' אל זהרא, טל. 283543.

שבת

מאיר, רח' יפו 44, טל. 233592;

מוצאי שבת

בית וגן, רח' הפסגה 59, טל. 535626; תותנגריאן, רובע הנוצרים, טל. 283401.

תורנות בתי מרקחת בת"א

בני: רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 224721; „מעיין חיים" שד' ירושלים 49 יפו, טל' 821607.

שבת

בוגרשוב, רח' בוגרשוב 60, טל' 283889; צפון, רח' יהודה המכבי 33, טל' 449995; יפאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

מוצאי־שבת

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; תרופה, רח' דיזנגוף 217, טל' 223488; „מעיין חיים" שד' ירושלים 49 יפו, טל' 821607.

חיפה

שישי

הבורה, הרצל 87, 663211.

שבת

בלפור, בסדה 1, 662289.

רמת־גן

שישי

נוה, גבעתיים, רחוב ויצמן 47.

שבת

היגיה, רמת־גן, רחוב ארלוזורוב 81.

בני ברק

שישי

רפואה, רבי עקיבא 62, בני־ברק.

שבת

נחמיה, נחמיה 2, בני־ברק.

בבת ים

27—שישי

גבי בת ים, בת ים, רחוב הגבורים 3.

28—שבת

בלפור, בת ים, רח' בלפור 90.

חולון

27—שישי

אסותא, רח' טרומפלדור 4.

28—שבת

כאת שושנים, רח' גאולים 44.

נתניה

27—שישי

מרכז.

28—שבת

נתניה.

פתח־תקוה

27—שישי

בריאות — הובבי ציון 13.

28—שבת

פינסקר — פינסקר 2.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא, רמתיים

שישי

כפר ריבלין, הרצליה פתוח, רח' ויצמן 142 (מול מלון שרון).

שבת

כפר ריבלין, הרצליה פתוח, רח' ויצמן 142 (מול מלון שרון).

ירושלים

מועצת פועלי ירושלים — המחלקה לתרבות ולחינוך

● בשבת 28.12.74 ב־11 בבוקר, באולם ההסתדרות בקרית משה — הרצאתו של: דב ינון — פרשן רשות השידור לענייני ערב. על הנושא: אש"ף בעצרת האו"ם.

● בשבת 28.12.74 ב־11 בבקר, בבית שילדר קרית היובל ירצה: י. גורל על הנושא: זכות היסטורית, הכות משפטית על ארץ ישראל.

● במוצ"ש 28.12.74 ב־9 בערב, באולם הקריאה בבית ההסתדרות ברחוב שטראוס 17 מועדון הצעירים — ההבנית: שיחה על בעיה צעירים נפגש עם הח' מרדכי אל. ריקודים.

● ביום א' 29.12.74 ב־5.30 אחה"צ — במועדון „משפך ירצה: הח' דוד אילון — מזכיר מ.פ. י־ם על הנושא: ההסתדרות הר התוכנית הכלכלית.

● ביום ג' 31.12.74 ב־6 בערב — במועדון הפנסיונרים קרית משה הרצאתו: של ישראל אסיף על הנושא: מאזן התכלומים של מדינת ישראל.

● ביום ג' 31.12.74 ב־5 אחה"צ — באולם הכינוסים בבית ההסתדרות רחוב שטראוס 17 כנס ועדי עובדים ופעילי ההסתדרות עם הח' ירוחם משל — מזכיר ההסתדרות שיבצה לשאלות הקהל. בנושא: תוכנית הכלכלית והסכם השכר לשנת 1975.

● ביום ה' 2.1.75 ב־5 אחה"צ — בבית אלישבע מסיבה הגיגית של חברי החוג היהודי ערבי לכבוד חדש ההסתדרות. בהשתתפות: טדי קולק — ראש עירית ירושלים; ניסן הרפז — מנהל המחלקה לתרבות.

שוב נעדר שמו של דוד שוארץ

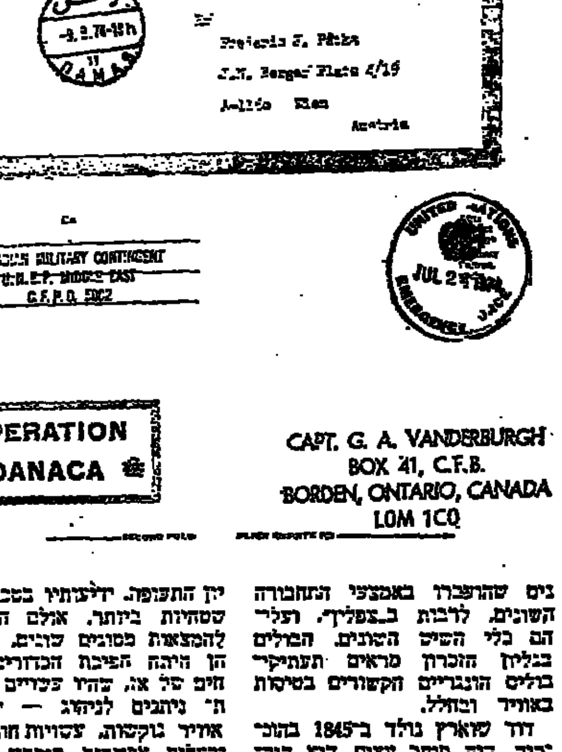

בולים

מאת אריה לינדנבאום

יש אנשים שלעולם לא יעלימו זכות ראשונים של קודמיהם. זו דאי המסה נפלה. גם כאשר היא אפשרית לכם או למדינה. לא כך כן כתבנו על אינד הדואר הבר לבי. שבין באנת הבולים שהופיעו הענה לבבודה, לא הוזכרה כלל המשבה שהזרעון הבסיסי לאיגוד הדאר הוצלם זכה לבנישה על־ידי יהודי, אחד בשם יוסף סכאלקום.

סבאלקום אינו היהודי היחיד שנפגע. כבבו של דוד שוארץ לא יותר טוב, אם כי לונה בהרבה. דוד שוארץ, ממציא כל ספינת האוויר הדודה היום בשם „צפלין" הוזכר בהרבה אגדיימטים ופרוסמים למציזה, ההמשא העיקרי שבכנלה לו הוא לפעמה בבך בהנגראף צפלין, סקנה מאלבנתו על שוארץ את זכות היוצרים על ספינת האויר הראשונה בעולם, קרא לספינה בשמו הוא ולא בשם הממציא.

דפגיעה הזאת בשוארץ היתה כה בולטת, עד כי אנשים אובייקטיביים נבאו לנכון להדגיש בכל מקרה שבוכירים את ספינת צפלין, גם את דוד שוארץ. הונגריה עשתה זאת כמה פעמים בעת הנפקת בולים לכבוד ה„צפלין". ולכן כפי ליא כאר שלא עשתה זאת הפעם. בהנפקה החדשה של בולים עם אמצעי תחבורה שונים לרבות הי „צפלין".

בסידרה ההונגרית ארבעה בולים המתארים את התפתחות התחבורה האוירית, בן האפיע גליון זכרון בו הוא בן ארבעה בולים. הבולים מראים מכתבי דואר אויר ישנים שהתפרבו באמצעי התחבורה השונים, לרבות ב„צפלין". ועליהם כלי השיט השונים, הבולים בגליון הזכרון מראים תעתיקי בולים הונגריים הקשורים בטיסות באוויר ובחלל.

דוד שוארץ נולד ב־1845 בהונגריה. היה סוחר עצים. הוא הירבה לקרוא בין משלוח עצים אחד למשנהו ותוך כדי כך נתקל בספר של טכניקה ובעקבותיו נתפס לרעיון התקופה: ילדותיו בטכניקה היו סטחיות ביותר, אולם הוא נבה להמצאות בסוגים שונים, אחת מהן היתה הספינת הכדורים הפורחים של אז. שהיו עפים בה ובלתי ניתנים לניהוג — לספינות־אויר נוקשות, עשויות חומר קשיח ובעלות אפשרות תימרון. תכניתו המפורטת הוגשה בשנת 1890 למיניסטריון המלחמה בוינה. לפי התכנית היתה צריכה להיות ספינת האויר של שוארץ עשויה כהקבר (: לוביליום), התבנית נדרשה בחומר עבים, אולם לגבי שוארץ לא היה בכך שום ספק. כי הגלגל או צנין מיוחד בתכנית, היה הנספח הצבאי בשגרירות הרוסית בוינה הזו הזמין את שוארץ להרוסיה. הרוסים ביקשו את הנסיון הראשון של שוארץ הוא בבכך שנתיים בפטרבורג. את ספינת האויר הראשונה שלו. בשל הספקת חמרים גרועים הסתבך שוארץ עם הרוסים היה צעיר לבאסה, אירולא נפלט בעוד זמן בדרכו בחזרה לברלין. הוא הספיק להרוס את עבודתו בשביל ורוסים התקשר בינתיים עם יצרנית שוירצי בשם קרל ברג. מיבקן את בשיבור הדרכה. לפיסקה נבנס לתוך היגה, בצורה בית־פרטים המלחמה הפרוסי. שבסה אף שזה ביחוד בסמלכות ליד ברלין, הטיסה הראשונה של ספינת האויר של שוארץ נהחתה בשל גז בלתי מוריב. בזינה נהיה לו, שהגז השתשים כשפק אוסם והטיסה הבקוזה היכך בבצמד הקיסר דילהלם הובני. הכבדק המכבה גרם לו לסגירנות שבמנה בה מבבק לב. כך נגמר המבציא הודמני בשבבר. רק התהלותו בית. טיסת הבכורה התקיימה בלא הממציא, בנובמבר 1897, וכולה. בכל תנאי כזה אדיר נרכים בתרומה הספינה. בכל זאת הבאירה ורושם רב על צופה נלהב בשם גראף צפלין, הוא שקנה ב־1898 מאלבנתו של שוארץ את זכות היוצרים (החוזה המקורי נבצא באוסף האוטוגראפים בספריה הלאומית בירושלים). כאן אנו מגיעים לנקודה של השכחה שמות. זאת עשו לראשונה הגאים. הם הבמידו כל מספך הקשור בשוארץ וקשרו את כל תהליך הטיסה בספינת האויר לגראף צפלין.

הטיסה הראשונה היתה משוטט בה לבורות התיכן, ולקראת הפצה בארץ פרסמה, ב־26 באוגוסט 1929 הדפה ביהודה.

כתבו של „דבר" כתב לכבורת „ביקוחה" של ספינת האויר בהתהלבוה יוצאת מן הכלל: „ביקים בינקים, וילונות מודדים, אורות צבים, כבנה כחולה, התרוכבה בתרוקים עד אהר, עד אהרון — בית בזיה, „צפלין בא לעיר"...

„ואשר ראה זאת ספם בחייו, אשר רגליו כבדו פתאום בבבם המקום ואשר חיכה בחשכה ואוד מה לרגע ההוא, בתהגלות בכלל העיר המתה רעש התפוצצות — אלו אלו..."

בטיסה זו מעל תל־אביב הועבר שק דואר ובו 83 מכתבים שנועדו לתושבי הארץ. השק הושלך מעל תל־אביב. המכתבים היו חתומים בחותמת גומי עם גוף־הפירמידות של מצרים לציון המסע.

עוד על דואר אוים

בקשר לדואר איים בסיני וברצועת הנלן, שהוזכרו לפני כשבועיים, המציא לנו צבי ברסם מרבה הדרון פרטים נוספים וצילומי מכתבים.

הכוח הקנדי משתמש בדואר צבאי מס' 111 (בגולן) ו־112 (בסיני). לפעמים גם בבולי קנדה.

השוודים מתשמשים בחותמת צבאית וחותמת הדואר הצבאי השוודי וכן בבולי שוודיה.

הכוח האוסטרי משתמש בבולים אוסטריים וחותמת Undofausbat (משקיפי הפרדה).

רק הכוח הפרו משתמש בבולי ישראל, כפי שפרסמנו בשעתו, בתוספת חותמת צבאית.

הכוחות הנמצאים בתחום מצרים נוהגים להשתמש גם בבולי מצרים. הדואר הסודי נוהג להוסיף על מכתבי חיילי האו"ם גם חותמת הדואר הסורי.

אילן רוגוף: העיקר — איזון בין ההופעות לבין השלווה

מאת זאב רב־נוף

אילן רוגוף הוא פסנתרן ישראלי צעיר, מצליח, מפורסם, שלא איבד בשל כך שמץ של הטבעיות הכובשת שלו ואף לא טיפה מהישראליות השרשית: „אני מאושר שכיום אני יכול להרשות לעצמי להופיע עם התזמורות הגדולות ברחבי העולם, עם המנצחים מהשורה הראשונה, ובעיקר אני יכול לקבוע את הפרוטאר שאני רוצה לנגן. עם זאת צריך לא כבאתי תשובה לשתי בציות השובות ביותר. הראשונה, האיזון הדק — בין ההופעות לבין השלווה והישיבה בבית, וכשאני מדבר על ישיבה בבית, אינני תכוון לישיבה באפס־מעשה מבחינה מוסיקלית. אני זקוק לנגינה עצמית, לחיפושי דרך בתוך היצירה, והשניה היא עניה. הקשר שלי עם ישראל. אינני מסתפק בכמה שיש לי כיום — הקפיצות הקצרות מדי פעם. אני זקוק ליותר מזה".

אילן הוא אדם עסוק, והיתה זו שנה גדושה בהופעות הקלטות ומסעות. באיירוני הופיע עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בבית. ב„הקונצ'רטו השני של ליסט אני אוהב אותו מאד. ובכל זאת לבצע פעמים רצופות — זהו קצת יותר מדי לגבי הטקסט הזה. אתה הותר על עצמך כמו איזה אוטומאט".) אחר־כך בא סיור רסיטלים והופעות עם תזמורות בדרום־אמריקה, ארגנטינה וקולומביה. „קפיצה להבישה ימים לבית לונדון לצורך הקלטת ביצוע 36 יצירות של טומן שנכללו בתכנית ה„בי.בי.סי." על דורי טאנד. בראשה הדמונה — ביצוע הקונצ'רטו השני של ראחמאנינוף עם „בית פילהארמוניה" („אם אינך נזהר, זה שמאליך נורא. הדרך לבצע זאת, להתייחס ליצירה כאל קלאסיקה ממ־שבעת".) המנצח היה אבי אוסטרובסקי מישראל. עבר ההידיד לנוף בזמן האחרון. עבר מופיע גם כאן ואותו הוא „טובר" פתח בהצלחה בת"א. אחרי אדם שיש לו ידידים טובים, היודעים להפריע את כשרונותיו ויש להם כוח לסייע!

בכאן לסיור עם הפילהרמוניה הישראלית בארה"ב. אילן ניגן את „הקיסרי" של בטהובן (עם זובין מהטה) וזכה בביקורת נלהבות, כמו „ניגוד של סגנון גדול ופיוס. אמן בעל גישה מהזמת לפורטיסיבו. ואילו באראביו המצוין היה איתן סבוני מבוצע יפה". או „רוגוף הצעיר הוא אמן מסגנוני ומוגד... הופעה שהגיעה את עיצר הגר וגיום יותר מאשר את המרכיבים הוירטואוזיים הטכניים".

ואז שוב לדרום אמריקה, הפעם לברזיל, בוליביה ואקוואדור. ועם לארה"ב — בוסטון, מיניאפוליס, בארץ יופיע ברסיטל בקרוב, אך תל־אביב ב־4 בינואר (בחוזר כאן, שוקאן יליסט) ובביצוע הקונצ'רטו השלישי של פרוקופייב עם תזמורת ירושלים — רקוזת השידור, טוב עם אבי אוסטרובסקי. האמרגן האנגלי־היהודי ויקטור הוכהאוזר, שזכה בשם „סול יורוק האנגלי" בזכות העובדה שהיה זה שהביא את האמנים הסובייטיים לבריטניה (וגם לישראל), גד ניתוק היחסים, עתה הוא מביא אלינו את רוסטרופוביץ' ושקשור מאד לישראל (יש לו כאן בית בימין־משה וילדיו עלו לארץ) הוא שמתכנן תכניות צניפות בישראל. אילן בקהה, כי תכניותיו של הזהאוזר יפתחו לו דרך להיות „בבית" יותר של ישיבה בבית בין המסעות הבתמידים (דרך אגב, הוכהאוזר והוא הוגה הרעיון לקיים באיירוני הבאה הקרובה סידרת קונצרטים במגדל דוד בירושלים). „יש כאן מה לעשות. בסעבו במאות בין ההיתות הצבאיות הכוהות, מעליה הופצתי, בהגאר שזה, הרצאה ורסיטל. דומני שאפשר לעשות הרבה בתחום זה. גם לאה פורת הציעה סיוע בטעם מוסיקה לעם. אפשר להביא לצה"ל לא רק סולנים, אלא גם הרכבים קטנים למיניהם".

ב־1976 יופיע אילן עם התזמורה הסימפונית של לונדון בניצוחו על אנדרה פרבק. היצירה — קונצ'רטו לפסנתר של המלחין הסקוטי גיגן מקייב (36), הנכתב כרגע במיוחד בשבילו („אני מקווה לקבל את הטקסט בקיץ"). אילן סבע יצירה של הבלחין הסקוטי ההרכבה מבנה צבוקות, הזמין אותו לרסיטל שלו הם מצאו שפה משותפת. בקייב הוא בלחין כוריני, ואילו אילן הוא פסנתרן, המעיד על עצמו שהוא נוטה ליריות הבוסיקה, וק במחיר רגשית הן מבחינה של כטגרת תקופתה (מרצארט—פרוקופייב). כיצד זה מתלב?

„אין חוקים וכללים. יש גישה לכל יצירה ויצירה בנפרד. אני הוא שיש לבל כבנה בשותף עם מקייב, אני צריך להתחשות עם היצירה: לחוש אותה מבחינה רגשית ולהבינה מבחינה אינטלקטואלית. כך, לכבל, אינני מבין את ראחל. אני אוהב לקבמו. אך אינני בבצא את ההזדהות. לבצעת זאת אני מבגן את דביוסי. כשיש לי בירודה להופיע עם הגפורת מכוונת דינת ובבצת יהיה, אך התבורה היא ביצוע יצירה שאינה לרוחי, אני מוותר על הופעה. אין לי גם בעיות בתחום הגישה. המנצח מבין כי המלן עבר על הגיתזה של אלפי שעות, והוא משאיר לו בדרך כלל את דרך הביצוע. כפי שאני מכבד אותו ומשאיר לו את איזון הצבכה והדיאלוג הכליים הי סונים".

יש לאילן רוגוף מחשבה צלולה וידיעה ברורה מה הוא רוצה ומה הוא דוחה, והוא אדם בלתי־ממוסד להלוטין. הוא אינו מוכן להודות במסגרות כלשהן. יש לו תלמידים פה ושם, תלמידים שהם כבר פסנתרנים. אלה הן „ביחות־אמנים". והא מקבל אדם כזה ל„החלפת דעות" לזמן מה ואחר־כך, אולי, רואה אותו שוב לבעבור חצי שנה או יותר. אלה הם חייו אבן בבוסיקה — היום פה ומחר שם, ויותר שם, ודווקא אילן נראה לי האדם המסוגל לצעות משהו מוחשי וממשי כדי לשנות כגב זה, ואולי לא רק למבען עצמו.

■

מורה לבלט קלאסי — מגרמניה — ל„מרכז המחולי" החיפאי

מורה גודע לבלט קלאסי, פטר אפל מגרמניה, כתארת החודש ימים ב„מרכז המחולי" שבחיפה. הוא הגיע לארץ ב־17 בחודש זה וישאר כאן עד 17 בינואר.

פטר אפל, שהיה רקדן סולן בלהקת הבלט המלכותי ההולנדי והופיע גם בתיאטרון המחול הגירדלנדי, הי מאז 1966 בגרמניה המערבית, הוא התחיל כסולן בלהקת הבלט של האופרה שמבורג, ניהל את להקת הבלט של קלן. שם ינהל עתה את המכון לבחול של העיר, המכשיר להוראה ולריקוד בלט קלאסי.

בחיפה ילמד האורח בביתות הי מגמה המקצועית בבית־הספר לבלט של „מרכז המחול", וגם את התלמידים הצעירים הלומדים במגמה הקדם־מקצועית של המוסד. הביקורים יהיו פתוחים לרקדנים ישראליים המעוניינים בכך.

■

סרט דוקומנטארי על יוצאי מהגות הכפייה בברית־המועצות

בחברת ההפקות „סרטי רחל" הוחל צילומי סרט קצר שבמרכזו עומדים יוצאי מהגות הכפייה שבברית־המועצות. הסרט, שייקרא „עננים", יבויים בידי במאי צילה, יעקב כרומצינקי. שהוא עצמו נמנה עם יוצאי מהנות כפייה אלה.

„עננים" יהיה סרט של כ־25 דקות. הוא הוזמן צלידי המחלקה הבינלאומית של ההסתדרות הציונית העולמית בשיתוף מחלקת התעודה של הטלוויזיה הישראלית.

שחמט

ולדימיר ליברזון — אלוף ישראל

בעריכת אליהו שחף

רב־האמן ולדימיר ליברזון כבש את תואר אלוף־ישראל, לאחר שניצח בדו־קרב את האמן הבינלאומי משה צ'רניאק בתוצאה 3.5:2.5.

המאבק בין שני מנצחי האליפות האחרונה (בה צברו 11.5 נקודות מ־15) היה שקול ונוכרע רק בקרב השישי, שנמשך למעלה מ־9 שעות. בארבעת הקרבות הראשונים היתה התוצאה 2:2 (כל אחד מהיריבים זכה בקרב אחד ושניים נסתיימו בתיקו) והיה הכרח בהארכה כדי לקבוע את התואר. ליברזון, שעלה מבריה"מ בשנת 1973, זכה לא מכבר גם להישג בינלאומי: מרקים בבצחו בתחרות החזקה בוונציה, עתה זכה השחמטאי העולה לתואר העליון במולדתו החדשה.

הדו־קרב נערך במעון העולים ע"ש ש. ל. פינקוס בבת־ים. בניצחו של ד. גרינברגר ובשיפוטו של א. ד'אמרוגו. במקביל נערך גם הדו־קרב בין מנצחות אליפות הנשים שנסתיימה בנצחונה של אלגה פודרזבסקיה.

האליפות הפתוחה לנוער, שנערכה בירושלים בהשתתפות 58 שחקנים, נסתיימה בנצחונו של אלכסנדר שפיין, מבת־ים, שצבר 8 נקודות מ־9. במקום השני־שלישי התחלקו גיל גרינברג (פ"ת) וישראל שרנצל (חיפה) עם 7 נק'.

ציכוסלובקיה, התחרות הבינלאומית בורזיין נסתיימה בנצחונם של סבשניקוב ואורגדה (שניהם בריה"מ) שצברו 8.5 נקודות מ־12. אחריהם: מחין 8, טיבמן 7.5; שבידה, פלאסטור ופלאחטקה 7; סיידה, פישבל ובוצ'ין 5 ב"א רעה.

גרוזיה, האמן הבין־לאומי הבולגרי פייב ניצח בתחרות הבינלאומית בטרנהיים עם 8 נקודות מ־10. בהקדימו את אלוף נורבגיה אגוגד 7.5; וסמרקין 7; אורנשטיין 6.5; לומניק 5.5; צוויג, אירבסון ואיסקוב 5. בין המשתתפים היה גם מבור והיק: ארגו ערבך (המתנגד בשוויץ) שסיים במקום העשירי עם 4.5 נקודות.

שוודיה, מאגנוס ואולבות, הנגד בן 29 מלונד, זכה באליפות הלאומית. לאחר שניצח בדו־קרב את ניקלאסון בתוצאה 3.5:1.5. הנגנים ניצחו במשותף באליפות האחרונה עם 10.5 מ־15.

מלך בן 700 שנה, בעיר ברנן שבבריטניה נתגלה כלי־שחמט מעץ מהמאה הי־12. על אף היותו קבור יותר מ־700 שנה באדמה לחה נשמר הכלי במצב טוב. הכלי בתואר מלך היושב על כס המלכות. במקום החפירות נתגלו עוד לפני כן כלי־שחמט. אולם אלה היו בעיקר רגלים. המלך נתגלה זו הפעם הראשונה.

אליפות ברה"מ 1974

פתיחה אנגלית

בליאבסקי — אלבורט

1. ד4 פ6ו 2. ג4 ה5 3. פ3ג פ3ו 4. פ:ד4 ה6 5. פג3 רב4 6. בד3 ...

21. מהאו ...! 22. ר:ה8 ...

23. ר:ה8 מ:8ה. צחה פרוזית הלבן שמפר השוב להחזיר הגרים אל ...

הלבן נכנע.

הגנה ניבצוביץ — גריגוריאן — פוטנוב

... השחור נכנע.

מוסקוב — קופרייביץ

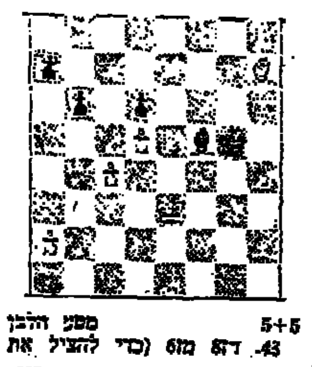

מסע הלבן 5+5

43. רי... מ6ו (כדי להציל את המלך הזה חייב הלבן להקריב רגלי, אולם סיום הרגלים הנוצר לאחר מכן בביא בסופו של דבר לתיקו)

44. רה6 ר:ה6 45. ד:ה6 מד6 46. ...

51. ... תיקו.

דרך מאלפת לזכייה הדגים הר לבן בסיום הבא:

גריגוריאן — פוזדייבסקי

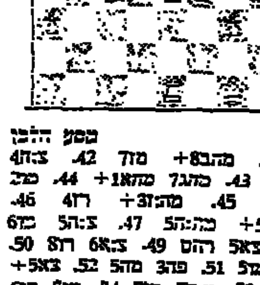

מסע הלבן 8+8

41. מה8+ ... 42. ... 43. ...

... שחור נכנע.

ציכוסלובקיה 1974

פתיחה ניבצוביץ

פלאחטקה — ציין

1. פג3 ...

12. ... השחור נכנע.

כפי שהסביר פלאחטקה, כל זה אירע כבר בקרב של האמן הספרדי באלון, שהמשכו היה: 12. — פ6ו — 13. ... 14. ... 47. ... המאבק נמשך, צין נכנע נוכח הזכייה הכפויה: 12. — פ6ו (מסע

אליפות שוודיה 1974

הודית של המלך

ניקלסון — ואולבוט

1. ד4 פ6ו 2. ג4 ג5 3. פג3 ה5 4. ...

... הלבן נכנע.

מאוצר התחבולה

ברונשטיין — אופיטמבר

אוכסק 1944

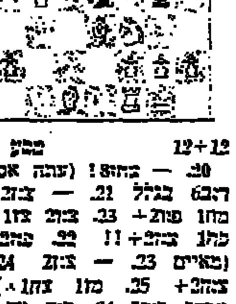

מסע השחור 12+12

20. ... — מ:ה8! (עתה אסור ...) ...

... הלבן נכנע.

אליפות העולם לנוער 1974

סיציליאנית

דיקס — בריאנברי

1. ה4 ג5 2. פ3ו ד6 3. ד4 ...

...

27. מה:א6 ...

32. ... הלבן נכנע.

פולדיצה — הדרדי 1974

פתיחה אנגלית

הודא — קירזב

1. פג3 פ6ו 2. ...

... הלבן נכנע.

י. פאבוצ'יק, ציכיה

פרס 2, „סבוגדנה סלובו" 1972

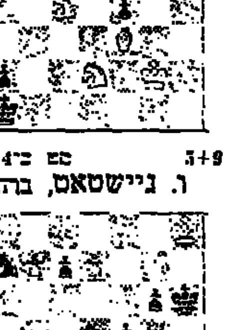

מט ב־4 מסעים 5+9

ו. ניישטאס, ברה"מ

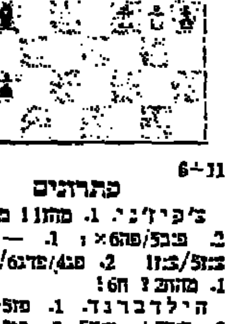

היקו 6+11

פתרונים

צ'פיז'ניק. 1. מה1! ...

הילדברנד. 1. ...

דבר ספורט

„מועדון 17 הנקודות" עשוי להתפרק מחר

מאת ברוך דגן

„מועדון 17 הנקודות" [illegible] הלאומית עשוי מחר להתפרק, אף כי קשה לקבוע מראש מי השבוע אחר יהא בפיסגה, דומה כי קשה יותר לצפות לנצחונות של כל שלוש הקבוצות, המוליכות את הליגה.

כמחיצות רבות: מצבה של מכבי נתניה טוב יותר משל יריבותיה. לנתנייתים צפוי מאבק חוץ נגד האחרונה בטבלה, מכבי פ"ת. ואם יחזרו על הצגתם מן השבת החולפת יזכו בשתי הנקודות.

ומה לגבי שמשון והפועל כפ"ס? שמשון תעמוד בפני משוכה גבוהה כבית"ר ת"א, שיש לו „תיאבון" רב בכל הקשור לקבוצת צמרת, ואילו כפ"ס תארח — בעוקב המשחקים — את הפועל חיפה.

בית"ר ת"א — שמשון ת"א

התיקו (2:2) עם מכבי נתניה הוכיח כי בית"ר מצויה במתכונת מעולה, בעיקר שורת החלוצים שלה. מול ההגנה הבלתי־משכנעת של שמשון עשוי הדבר להעניק לבית"רים יתרון חשוב. עם זאת ערוכה שמשון להשיב „בגנו אותו אפייה" בשל חלוציה המסוכנים דנתי ומסוארי. ההגנה שתבלום טוב יותר את חלוצי היריב תעניק, בסופו של דבר, את הנצחון לקבוצתה.

התחזית: תיקו.

בית"ר ירושלים — מכבי ת"א

השם „מכבי ת"א" מהווה תמיד אתגר לכל קבוצה גם אם המכבים רחוקים מאד מרמה כתמיד. אולם אם בניח את „הקלפים" על השולחן נראה כי דווקא הבית"רים הלוחמים עשויים לאסוף את שתי הנקודות. לכן למכבי התקפה כמעט עקרה ואם הירושלמים ידעו למצוא פרצות בהגנת מכבי, הם יזכו בנצחון.

התחזית: נצחון לבית"ר.

טבלת הליגה הלאומית

	הקבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שער'	נק'
1.	שמשון תל־אביב	12	7	3	2	8—15	17
2.	מכבי נתניה	12	7	3	2	16—21	17
3.	הפועל כפר־סבא	12	7	3	2	11—16	17
4.	הפועל חיפה	12	6	4	2	10—20	16
5.	הפועל באר־שבע	12	6	3	3	6—11	15
6.	הפועל ירושלים	12	6	2	4	9—15	14
7.	הפועל חדרה	12	4	4	4	12—13	12
8.	הכח מכבי רמת־גן	12	3	6	3	18—15	12
9.	מכבי תל־אביב	12	4	3	5	11—10	11
10.	בית"ר תל־אביב	12	5	1	6	16—14	11
11.	בית"ר ירושלים	12	4	2	6	11—11	10
12.	הפועל פתח־תקוה	12	3	4	5	13—12	10
13.	מכבי יפו	12	4	2	6	15—13	10
14.	בני־יהודה תל־אביב	12	1	6	5	15—7	8
15.	הפועל תל־אביב	12	1	4	7	14—5	6
16.	מכבי פתח־תקוה	12	1	4	7	20—6	6

לפיכך נראה כי המאבק על התואר יצטמצם זמנית, בתום המחזור ה־13, לשתי קבוצות ויתכן שאפילו קבוצה אחת בלבד תכבוש את הפיסגה.

הפועל באר־שבע — הפועל ת"א

באר־שבע, המחזיקה שתי נקודות בלבד מן הפיסגה, שוחרת ל„טרף". היא מקווה למעידה של אחת, שתיים או שלוש המוליכות כדי שתוכל להיצמד אליהן ולתקוף יחד במאבק על הבכורה. אולם כדי שתשיג את מטרתה, חייבת באר־שבע להפסיק לאבד נקודות על מגרשה. ת"א מקווה לשמור את המיקום שהשיגה הודות לנצחונה במגרש זה בשבת החולפת.

התחזית: נצחון לבאר־שבע.

הפועל פ"ת — בני־יהודה

פ"ת משחקת טוב, אולם... ירדת מנוצחת מן השדה. בכל היא תעדיף, אולי, להציג יכולת פחות מרשימה ולצבור נקודות. נראה כי הפתח־תקואים עשויים, עם זאת, גם לנצח וגם לשחק טוב. ככלות הכל — בני־יהודה לוחמת, אמנם, על חייה. אבל היא „נותנת" לשחק.

התחזית: נצחון לפ"ת.

הכח ר"ג — מכבי יפו

מאבק בין קבוצות „אפורות" אינו מושך קהל והתעניינות. לפיכך יצטמצם המשחק לקרדוחת חיק הקבוצות המעורבות (ומנהלי הכוסות...) ייחסו לו חשיבות מעבר למקובל. תיקו לא יקפח שום צד.

התחזית: תיקו.

הפועל חדרה — הפועל ירושלים

שתי הקבוצות המצליחות מקוות להמשיך בשרשרת ההישגים, אף כי ברור להן שרק אחת מהן תוכל לנצח. הירושלמים מאמינים בסתר לבם כי יוכלו לצבור שתי נקודות נוספות גם במשחק חוץ, אבל הם מציאותיים דיים גם להסתפק בנקודה אחת. חדרה יודעת להפתיע, במיוחד במגרשה, אבל גם היא תהיה שבעת רצון מתיקו.

התחזית: תיקו.

מכבי פ"ת — מכבי נתניה

מה יש לפ"ת להפסיד במשחק נגד נתניה? אולי נקודה אחת. כדי שתצליח לעשות כן על פ"ת להיות בכושר מעולה ולנצל ירידה ברמתה של האלופה. מאחר שנתניה מגלה יציבות, נראה כי פ"ת תיאלץ להתנחם בעובדה שלהפסיד לנתניה אינו כשלון.

התחזית: נצחון לנתניה.

הפועל כפ"ס — הפועל חיפה

לחיפה אין זכרונות טובים מן המגרש בכפ"ס ואולי דווקא בשל כך היא תשקיע מאמצים רבים יותר כדי לא לרדת מנוצחת. עם זאת הנצל, כנראה, כפ"ס את יתרון הביתיות כדי להמשיך להתמקם בפיסגה.

התחזית: נצחון לכפ"ס.

בליגות א'

מחוז הצפון: הפועל הרצליה — הפועל טבריה; הפועל עכו — הפועל נחליאל; בית"ר נתניה — הפועל צפת; מכבי הרצליה — מכבי חדרה; הפועל קרית־אתא — הפועל מגדל־העמק; מכבי חיפה — בני־נצרת; הפועל נהריה — הפועל רמת־גן; הפועל נתניה — הפועל קרית־שמונה.

מחוז הדרום: בני־יבנה — הפועל באר־יעקב; הפועל חולון — מכבי שעריים; מכבי רמת־עמידר — הפועל לוד; בית"ר רמלה — הפועל יהוד; הפועל דימונה — בית"ר יפו; הפועל אשדוד — הפועל רמלה; הפועל ראשון־לציון — הפועל בת־ים; הפועל מרמורק — הפועל בית־שמש.

יתר הענפים

אתלטיקה קלה: מחר ב־עמק־חפר — תחרות בינלאומית שדה בכל הגילים.

ג'ודו: היום ומחר ב„בית באר־בורי" בת"א — אליפות ישראל לילדים.

ורמת־משקולות: היום ב־בית הפועל יבנה — תחרות ליגה א' (מחזור ב') מחר ב„בית שרת" בגבעתיים — אליפות נוער קבוצתית, רח' גל 20.

היאבקות: מחר ב„בית רמב"ם" בנתניה — תחרות ליגה ארצית בסגנון חופשי.

הקרב בליגה הלאומית בכדורסל

הפועל מגידו — מכבי ת"א; מכבי חיפה — הפועל ר"ג; הפועל קרית־חיים — הפועל גבת/יגור; הפועל בית־שאן/גבע — הפועל עפולה; הפועל ירושלים — הפועל חיפה.

אירועים חבל „הבוקר"

כדורעף: היום ומחר באולם בנעמן — טורניר הגביע לנוער.

סיוף: מחר במכון וינגייט — אליפות הפועל בחרב ובסייף (גברים) וברומח (נשים).

בלוח החודש דבר

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

זר ברכות

ביובלכם

מוסך גרנה"ים

למרקסורים ולציוד כבד

רח' המשביר חולון

טל. 840381

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

בחג 50 שנה ליסוד החברה

שאו ברכה נאמנה

מרכז החמצן בע"מ

מפעלי חמצן וארגון בע"מ

יצור ואספקת גזים: חמצן — חמצן נוזל, חנקן — חנקן נוזל, אויר דחוס, ארגון, תערובות גזים

אזור התעשיה — הרצליה

טל. 938826, 938825

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

ביובלכם ברכת כה־לחי!

משרד להובלה דב

תל־אביב, רח' סלומון 20

משרד: טלפון 35344

בית: טלפון 740178

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

בחג יובלכם

שאו ברכה

נאמנה

שרפון

מוצרי שרף וכימיקלים בע"מ

רחובות אזור התעשיה

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

שאו ברכה

סבגל בע"מ

מיסבים

צ'לנוב 12 תל־אביב

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

ביובלכם — ברכת כה־לחי!

אשר ברדה

בת־ים, רח' עוזיאל 2

נגר גגות

לסולל בונה

חטיבותיו

שלוחותיו

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

מיטב הברכות

עידית מעלות בע"מ

יצרני תריסים

חיפה, רחוב י. ל. פרץ 32

טל. 04-661535

לסולל בונה

על כל שלוחותיה

להנהלה ולעובדים

ביובלה

המשיכו מעש - הרחיבו פעולה

ברכת

אמבין תריסים (1971) בע"מ

יצרני תריסים ומחיצות

פתח־תקוה אזור התעשיה החדש

ת.ד. 20224 תל־אביב

לסולל בונה

על כל שלוחותיו

להנהלה ולעובדים

בחג ה־50 ליסוד החברה

ברכת חזק ואמץ

סופר־פרטס

אחים קרמברג בע"מ

חלקי חלוף למכוניות ומעצורי אוויר

תל־אביב ● יצחק שדה 36 ● טל. 32998

לסולל בונה

על כל שלוחותיו

ברכת כה־לחי!

ביובלכם

מחסן צנורות ברזל ופחים

גוטפריד אברהם

חיפה, שד' ההסתדרות

ת. ד. 7174

לסולל בונה

על כל שלוחותיו

ביובלכם

שאו ברכה

המדביק בע"מ

רח' בית אלפא 16, תל־אביב

חידוש דיסקים ומצמדים

שרות הדבקת בלמים

טל. 38073

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

שאו ברכה

מסגרית פרן בע"מ

יפו, שארית ישראל 11

טל. 841349

לסולל בונה

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

ברכת כה־לחי!

מובילי גוש דן בע"מ

תל־אביב (אזור) דרך השבעה 19

טל. 891513, 840417

לסולל בונה

על כל חטיבותיו

מנהליו ועובדיו

ביובלכם

הרבו מעש בבנין הארץ ופיתוחה

ברכת

דקורפלסט בע"מ

ריצוף פלסטי, טפטים ותקרות אקוסטיות

ירושלים ● רח' הלל 28 ● טל. 02—226073

לסולל בונה

על כל חטיבותיה ושלוחותיה

להנהלה ולעובדים

בחג יובלכם

שאו ברכה

המשיכו בבנין ופתוח הארץ

כה־לחיו

ש ר ב י ב בע"מ

עבודות אינסטלציה

ביוב מרכזי, קוי מים והסקה מרכזית

חיפה, דרך העצמאות 118

לסולל בונה

על כל שלוחותיו

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

שאו ברכה נאמנה

שבב

מפעלי מתכת בע"מ

בנית

ייצור רדיאטורים בע"מ

ירושלים, רוממה, רח' שמגר

לסולל בונה

על כל שלוחותיו

להנהלה ולעובדים

ביובלכם

המשיכו בדרככם הנעלה

בבנין ופיתוח הארץ

ברכת כה־לחי!

אינג' א. ד. טחורש ואחיו

מפעלי מתכת ירושלים

אזור התעשיה רוממה

ת.ד. 1185, טל. 02-522191/2

יצרני אלומיניום, קירות מסך, חלונות, דלתות וכו'